

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ - CERRAHPAŞA
ADLİ TIP ENSTİTÜSÜ

Danışman
Dr. Öğretim Üyesi Zeynep Belma GÖLGE

CİNSEL İSTİSMAR SUÇUNDAN HÜKÜM ALAN ERGENLERİN CİNSEL
SALDIRGAN DAVRANIŞTA BULUNMALARINI DESTEKLEYEN BİLİŞSEL
YAPILARIN VE İLİŞKİLİ FAKTÖRLERİN ARAŞTIRILMASI

SOSYAL BİLİMLER ANABİLİM DALI
DOKTORA TEZİ

ZEYNEP GEDİK KÜÇÜK
İSTANBUL, 2019

İstanbul, 21 Ocak 2019

**İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA
ADLİ TIP ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
SOSYAL BİLİMLER ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞINA**

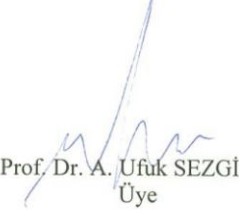
Lisansüstü Öğretim Yönetmeliğinin 50.maddesi uyarınca Enstitünüz Sosyal Bilimler Anabilim Dalı'nın Doktora öğrencisi Zeynep GEDİK KÜÇÜK' ün

"Cinsel Suç İddiasıyla Haklarında Adli İşlem Başlatılan Ergenlerin Bu Davranışlarını Destekleyen Bilişsel Yapıların ve İlişkili Faktörlerin Araştırılması"

Adlı tezi jürimizce tetkik edilmiş ve kendisine tez savunması yaptırılmıştır.

Yukarıda adı geçen tez başlığının "**Cinsel İstismar Suçundan Hüküm Alan Ergenlerin Cinsel Saldırgan Davranışta Bulunmalarını Destekleyen Bilişsel Yapıların ve İlişkili Faktörlerin Araştırılması**" şeklinde değiştirilerek, tezin ve tez savunmasının kabul edilmesine oy birliğiyle karar verilmiştir.

Prof. Dr. K. Oğuz KARAMUSTAFALIOĞLU
Jüri Başkanı

Prof. Dr. A. Ufuk SEZGİN
Üye

Prof. Dr. Bora BÜKEN
Üye

Dr. Öğr. Üyesi Z. Belma GÖLGE
Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Y. Tunç DEMİRCAN
Üye

ÖZET

Ergenlik biyo-psiko-sosyal gelişimin çok hızlı olduğu çocukluk ve yetişkinlik arasında gelişimsel zorlanmaların sıklıkla yaşandığı kaotik bir süreçtir. Cinselliğin yoğun olarak hissedilmeye başlandığı, cinselliğe karşı yoğun ilgi ve merakın oluştuğu ve cinsel dürtülerin kontrol edilmesinde güçlüklerin yaşandığı ergenlik dönemi cinsel suç davranışı açısından riskli bir dönemdir. Bu çalışmada ergenlik döneminde görülen cinsel suç davranışının ortaya çıkmasında hangi faktörlerin etkili olduğu araştırılmak istenmektedir. Bu amaçla cinsel suç nedeniyle hüküm giymiş ergenlerle geniş görüşmeler yapılarak çocuğun suç davranışında etkili olabileceği düşünülen çevresel, kültürel, bireysel ve bilişsel faktörler değerlendirilmiştir.

Çalışma grubu cinsel suçtan hükümlü bulunan 15-17 yaş aralığında 50 erkek ergen ile herhangi bir suç kaydı olmayan 15-17 yaş aralığında 50 erkek ergenden oluşmaktadır. Katılımcılara araştırmacı tarafından hazırlanan görüşme formu, duygu düzenlemede güçlükler ölçeği, çocukluk çağı travma ölçeği, çocukluk narsisizm ölçeği ve ergenlerin erkeklik algısı ölçeği uygulanmıştır.

Araştırma ve kontrol grupları arasında cinsellikle ilgili bilgileri edinme yaşı açısından anlamlı bir farklılık olmadığı, buna karşın hükümlü gruptaki ergenlerin arkadaşlarının suç geçmişi ve arkadaşları ile birlikte suç sayılabilecek riskli davranışta bulunma oranlarının yüksek olduğu bulunmuştur. Hükümlülerin duygu düzenlemede güçlük ve çocukluk çağı travma skorlarının kontrol grubuna kıyasla anlamlı düzeyde yüksek olduğu, ancak erkeklik algısı ve narsisizm skorları açısından gruplar arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ergenlik, Cinsel saldırganlık, Cinsel suç, Duygu düzenleme becerileri, Çocukluk travması, Erkeklik algısı, Narsisizm.

SUMMARY

Adolescence is a chaotic process due to its accelerated development in terms of bio-psycho-social respects. Also in this period adolescents face with lots of developmental difficulties passing through childhood to adulthood. Adolescence in which sexuality is started to be deeply experienced, intense interest and curiosity toward sexuality occurs and sexual instincts are hardly controlled is a risky period regarding sexual crime behavior. The aim of the study is investigating the factors that cause sexual offending behavior in adolescence. To this end, comprehensive interviews were conducted with adolescents who are charged with sexual crimes. Additionally, environmental, cultural, individual and cognitive factors that might affect adolescent sexual offending were assessed.

Study group consists of 50 male adolescents who are charged with sexual offending crime and 50 male adolescents who don't have any criminal history. All participants are between 15 and 17 ages. Participants were asked to complete the interview form and fulfill four scales, difficulties of emotional regulation, childhood trauma, childhood narcissism, and the adolescent masculinity ideology in relationships.

It is found that there is no meaningful difference between study group and control group regarding age of learning information about sexuality, however groups are significantly different in terms of their friends' criminal history and engaging in risky behavior with their friends. In addition, study group has significantly higher scores on difficulties of emotional regulation and childhood trauma scales; on the contrary, it is not found significant differences between groups in terms of childhood narcissism and the adolescent masculinity ideology in relationships scales.

Anahtar Kelimeler: Adolescence, Sexual offending, Sexual crime, Emotion Regulation, Childhood trauma, Masculinity ideology, Narcissism.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
SUMMARY	ii
TABLO DİZİNİ	vi
KISALTMALAR	ix
TEŞEKKÜR.....	x
1. GİRİŞ VE AMAÇ.....	1
2. GENEL BİLGİLER	4
2.1. Cinsellik.....	4
2.2. Cinsel Gelişim	5
2.3. Ergenlerde Cinsellik	7
2.4. Ergenlerde Cinsel Saldırgan Davranış.....	8
2.5. Ergenlerde Cinsel Saldırgan Davranış Yaygınlığı.....	11
2.6. Ergen Cinsel Saldırganlarda Sınıflandırma	13
3. ERGEN CİNSEL SALDIRGANLIĞI İLE İLİŞKİLİ FAKTÖRLER	16
3.1. Biyolojik faktörler	16
3.2. İstismar Öyküsü	16
3.3. Ailevi Faktörler.....	18
3.4. Sosyal Çevre, Arkadaş ve Okul İlişkileri	20
3.5. Teknoloji.....	22
3.5.1. Pornografi.....	23
3.6. Psikopatolojik Özellikler	25
3.6.1. Narsistik Kişilik Özellikleri	27
3.7. Duygu Düzenleme Becerileri	28
3.8. Bilişsel Çarpıtmalar	31

3.9. Erkeklik	33
4. CİNSEL SALDIRGANLIK İLE İLGİLİ TEORİ VE MODELLER	36
4.1. Marshall ve Barbaree'nin Bütüncül Teorisi	37
4.2. Finkelhore'un Cinsel Saldırganlarda Önkoşul Modeli (Finkelhore Precondition Model of Sexual Offender).....	38
4.3. Hall ve Hirschman'ın Dört Yönlü Cinsel Saldırganlık Modeli.....	39
4.4. Ward ve Siegert'in Çocuk Cinsel İstismar Modeli (Ward ve Siegert's Pathways Model of Child Sexual Abuse)	41
4.5. Abel'in Bilişsel Çarpıtmalar Teorisi (Abel's Cognitive distortions theory)	42
4.5.1. Cinsel Saldırganlıkla İlgili Örtük Bellek Teoriler (Sex Offenders Implicit Theories)	43
4.6. Empati Yoksunluğu ile İlgili Teoriler (Theories of Deficient Victim Emphaty) .	44
5. GEREÇ VE YÖNTEM	47
5.1. Çalışma Grubu.....	47
5.2. Düzen ve İşlemler.....	48
5.3. Gereçler	49
6. BULGULAR.....	55
6.1. Görüşme Formuna İlişkin Bulgular.....	55
6.1.1. Sosyo-Demografik Özellikler	55
6.1.2. Aile, Arkadaşlık ve Okul Yaşantıları	61
6.1.3. Gelişimsel İhtiyaçlar ve Zorlanımlar.....	75
6.1.4. Geçmiş suçlar	81
6.1.5. Olaya Dair Bilgiler	82
6.2. Ölçeklerle Bazı Seçilmiş Değişkenler Arasındaki İlişkiler	105
6.3. Hipotezlerin Sınanması.....	114

6.4. Diğer Analizler	119
6.4.1. Ölçeklerin Korelasyon Analizi	119
6.4.2. Regresyon Analizi	121
6.4.3. Yol Analizi	127
7. TARTIŞMA	129
8. SONUÇ	160
KAYNAKLAR.....	163
EKLER	189
Ek -1: Aydınlatılmış Rıza Formu	190
Ek-2: Veli Onay Formu.....	191
Ek-3: Görüşme Formu	192
Ek-4: Duygu Düzenlemede Güçlükler Ölçeği.....	199
Ek-5: Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği.....	202
Ek-6: Çocukluk Narsizm Ölçeği.....	204
Ek-7: Ergenlerin Erkeklik Algısı Ölçeği	205
ÖZGEÇMİŞ	206

TABLO DİZİNİ

Tablo 1: Grupların görüşme sırasındaki yaş ortalaması ve standart sapması	55
Tablo 2: Mağdur cinsiyetine göre araştırma grubunun olay anındaki yaş ortalaması ve standart sapması	56
Tablo 3: Mağdur yaş aralığına göre araştırma grubunun olay anındaki yaş ortalaması ve standart sapması	56
Tablo 4: Grupların eğitim düzeyine göre dağılımı	57
Tablo 5: Çalışma durumu	57
Tablo 6: Anne ile ilgili bilgiler	58
Tablo 7: Anne eğitim durumu	58
Tablo 8: Baba ile ilgili bilgiler	59
Tablo 9: Baba eğitim durumu	59
Tablo 10: Anne babanın birlikte yaşaması	60
Tablo 11: Kiminle birlikte yaşadığı	60
Tablo 12: Kardeş sayısı	61
Tablo 13: Anne ile ilişki düzeyi*	61
Tablo 14: Baba ile ilişki düzeyi*	62
Tablo 15: Anne baba desteği	62
Tablo 16: Kendilerine örnek aldıkları kişinin olup olmadığı	63
Tablo 17: Örnek alınan kişi	63
Tablo 18: Örnek alınan kişinin desteği	64
Tablo 19: Seçtikleri arkadaşın yaş özelliği	64
Tablo 20: Arkadaşları ile vakit geçirme şekli	65
Tablo 21: Samimi arkadaş durumu	65
Tablo 22: Samimi arkadaş ile paylaşımları	66
Tablo 23: Arkadaş grubuna dahil olma	66
Tablo 24: Sorun yaşanan arkadaş ya da arkadaş grubu	66
Tablo 25: Arkadaşların suç geçmişi	67
Tablo 26: Arkadaşlarla birlikte suç sayılabilecek riskli davranışlarda bulunma	67
Tablo 27: Okul hayatında sorun yaşama	68
Tablo 28: Okul hayatında yaşanan sorun alanları	69
Tablo 29: Okul yaşamının en sevilen yönü	69
Tablo 30: Okul yaşamının en sevilmeyen yönü	70
Tablo 31: Ders başarısı*	70
Tablo 32: Görüşme döneminde yaşanan duygusal ilişki durumu	71
Tablo 33: Görüşme döneminde yaşanan duygusal ilişkinin süresi	71
Tablo 34: Geçmişte yaşanan duygusal ilişki durumu	72
Tablo 35: Geçmişte yaşanan duygusal ilişkinin süresi	72
Tablo 36: İlişkilerinde yaşanan duygusal paylaşım durumu (Pozitif Destek)	73
Tablo 37: Duygusal ilişkilerinde cinsel yakınlaşma durumu	73
Tablo 38: Cinsel paylaşım türü	74

Tablo 39: Cinsel bilgi kaynakları	75
Tablo 40: Cinsellikle ilgili ilk bilgileri edinme yaşı	76
Tablo 41: Ebeveynle veya bir yetişkinle cinsellikle ilgili konuşma.....	76
Tablo 42: Arkadaşlar arasında cinsellik hakkında konuşma	77
Tablo 43: Arkadaşlarla cinsel konuşmaların içeriği	77
Tablo 44: Arkadaşların kendi cinsel deneyim paylaşımları	78
Tablo 45: Arkadaşların cinselliği yaşamaya teşviki.....	78
Tablo 46: Arkadaşların cinselliği yaşama ile ilgili baskısı	79
Tablo 47: Arkadaşların cinselliği yaşama ile ilgili aşağılayıcı konuşmaları.....	80
Tablo 48: Daha önce gözaltı veya tutuklanma olayı yaşama	81
Tablo 49: Daha önce cinsel suç davranışında bulunma	82
Tablo 50: Hükme esas olayın niteliği.....	83
Tablo 51: Mağdurun cinsiyeti (beyan ve dosya bilgisi)	83
Tablo 52: Mağdurların olay anındaki yaş dağılımı (dosya bilgisi)	84
Tablo 53: Mağdurların yaşı (beyan ve dosya bilgisi).....	84
Tablo 54: Farklı beyan edilen mağdur yaşlarının dosya bilgisi ile karşılaştırılması.....	85
Tablo 55: Mağdurun cinsiyetine göre yaş ortalaması ve standart sapması	85
Tablo 56: Olayın cinsel istismar olduğunu kabul etme.....	86
Tablo 57: Cinsel istismarı kabul etmeyenlerin olayı tanımlama şekli	86
Tablo 58: Mağdurun Yakınlığı.....	88
Tablo 59: Olayın gerçekleştiği yer	88
Tablo 60: Olayın kaç kez gerçekleştiği	89
Tablo 61: Olayı önceden planlama.....	89
Tablo 62: Olayı gerçekleştirmeye iten faktör	90
Tablo 63: Davranışı gerçekleştirmeye yönelik istek düzeyi	91
Tablo 64: Olaya konu olan cinsel davranışla baş etme isteği	92
Tablo 65: Olay öncesinde mağdurla olumlu veya olumsuz herhangi yaşantının varlığı ...	93
Tablo 66: Olay anında mağdurun gösterdiği tepki -1	94
Tablo 67: Olay anında mağdurun gösterdiği tepki -2	94
Tablo 68: Olay anında mağdurun gösterdiği tepki -3	95
Tablo 69: Olay gerçekleştikten sonra mağdurun tepkisi	97
Tablo 70: Olay sonrası mağdurun hükümlü ile ilgili düşüncesi.....	98
Tablo 71: Olay sonrası ailenin ve çevrenin düşüncesi	98
Tablo 72: Olay sonrası kendisi hakkındaki değerlendirmesi	99
Tablo 73: Olay sonrası hükümlünün mağdur hakkındaki düşüncesi	99
Tablo 74: Olayda kendine engel olamama nedeni	100
Tablo 75: Olayla ilgili mağdurun rolü.....	100
Tablo 76: Olayla ilgili mağdurun ve hükümlünün rolü.....	101
Tablo 77: Olayın mağduru etkileme derecesi*	101
Tablo 78: Olayın mağdurun hayatına etkisi	101
Tablo 79: Olayın hükümlünün hayatındaki olumsuz etki alanları	102
Tablo 80: Olayın hükümlünün hayatındaki olumlu etkisi.....	104
Tablo 81: Mağdur cinsiyeti - ölçek puanları t-testi sonucu.....	105

Tablo 82: Anne/Baba ilişki düzeyi ile ölçeklerin korelasyonu	106
Tablo 83: Okul hayatında sorun yaşama – ölçek puanları t-testi sonucu	107
Tablo 84: Arkadaşların suç geçmişi – ölçek puanları t-testi sonucu	108
Tablo 85: Olay öncesi cinsel deneyim yaşama isteği – ölçek puanları t-testi sonucu	109
Tablo 86: Olayın Yaşanmasında Mağdurun Rolünün Olmasının Düşünülmesi Durumu – Ölçek Puanları t-testi Sonucu	110
Tablo 87: Olayın Yaşanmasında Mağdurun Rolü ile Ölçeklerin Korelasyonu	111
Tablo 88: Olayın Yaşanmasında Sanığın Rolü ile Ölçeklerin Korelasyonu	112
Tablo 89: Mağdurun Zarar Gördüğünü Düşünme ile Ölçeklerin Korelasyonu	113
Tablo 90: Cinsellikle ilgili ilk bilgileri edinme yaşı	114
Tablo 91: Arkadaşların suç geçmişi	115
Tablo 92: Arkadaşlarla birlikte suç sayılabilecek riskli davranışlarda bulunma	115
Tablo 93: Grupların duygu düzenleme becerilerinin değerlendirilmesi	116
Tablo 94: Grupların çocukluk çağı travmalarının değerlendirilmesi	117
Tablo 95: Grupların çocukluk narsisizm özellikleri açısından değerlendirilmesi.....	118
Tablo 96: Grupların erkeklik algısının değerlendirilmesi	118
Tablo 97: DDGÖ ölçeği ve alt testleri ile diğer ölçeklerin korelasyonu.....	119
Tablo 98: ÇÇTÖ ölçeği ile EAÖ ve ÇNÖ arasındaki korelasyon analizi	120
Tablo 99: EAÖ ve ÇNÖ arasındaki korelasyon analizi	120
Tablo 100: Regresyon Analizi - Blok 1 Bağımsız Değişkenler	121
Tablo 101: Regresyon Analizi –Blok 1 Değişkenler Analizi.....	122
Tablo 102: Regresyon Analizi Sınıflandırma Tablosu.....	123
Tablo 103: Regresyon Analizi Model Katsayıları için Omnibus Testleri.....	124
Tablo 104: Regresyon Analizi Model Özeti	124
Tablo 105: Lojistik Regresyon – Tüm Model.....	125
Tablo 106: Yol Analizi – İndeks Değerleri	127

KISALTMALAR

AYM	: Anayasa Mahkemesi
ÇÇTÖ	: Çocukluk Çağı Travma Ölçeği
ÇNÖ	: Çocukluk Narsisizm Ölçeği
DDGÖ	: Duygu Düzenlemede Güçlükler Ölçeği
EAÖ	: Ergenlerin Erkeklik Algısı Ölçeği
TCK	: Türk Ceza Kanunu
WHO	: Dünya Sağlık Örgütü

TEŞEKKÜR

Hayatta hiçbir başarının şans eseri olduğuna inanmadım. Eğer sizi başarmak istediğiniz yolda destekleyenler ve başarı merdivenini çıkarken size yol gösterenler varsa şanslısınızdır. Çalışmamı nihayete erdirdiğim bu zaman diliminde elde ettiğim başarının haklı gururunu yaşarken benim bu süreçte kendimi şanslı hissetmemi sağlayan herkese teşekkür etmek istiyorum.

Öncelikle tez danışmanlığımı kabul ederek beni bu zorlu yolda yalnız bırakmayan, ihtiyaç duyduğum her an ulaşabildiğim, sorularına her zaman içtenlikle cevap veren, çalışmalarımı büyük bir titizlikle inceleyen, yapıcı eleştirileriyle çalışmama ışık tutan tez danışmanım Dr. Öğretim Üyesi Zeynep Belma Gölge'ye bilime ve bana olan katkılarından dolayı çok teşekkür ederim.

Tez sürecimin en başında tanışarak, çalışmak istediğim konular hakkında danıştığım, tez konumun belirlenmesinde, çalışmamda kullandığım formların geliştirilmesinde ve ölçeklerimin seçiminde bana inanılmaz derecede katkıları olan Dr. öğretim üyesi Öznur Öncül'e sayısız teşekkürü bir borç bilirim.

İstatistiksel analiz çerçevesinde regresyon ve yol analizi konusunda yardımını aldığım Hasan Basri Arpacı'ya da katkılarından dolayı teşekkür ederim.

Bu çalışma boyunca veri toplama aşamasında ilgili kurumlarda çalışan, çalışmamı daha hızlı bir şekilde yürütmemi sağlayan meslektaşlarıma ve görevli personele teşekkür ederim.

Benimle görüşme yapmayı kabul ederek çalışmama katılan dolayısıyla çalışmamın ortaya çıkmasında en büyük katkıya sahip gençlere sonsuz teşekkür ederim

Tüm hayatım boyunca bana destek olan, hayatımdaki başarıları elde etmemde en birincil yeri olan aileme minnettar olduğumu belirtmek isterim. Bununla birlikte sevgileri ile beni besleyen ve yalnız olmadığımı hissettiren canım ablama ve biricik kardeşime yanımda oldukları için teşekkür ederim.

Hayatıma girdiği andan itibaren bana destek olmaktan bir an bile vazgeçmeyen, özverili bir biçimde yanımda bulunan, tez çalışmalarım esnasında her türlü kaprisime katlanan, hayatı her yönü ile paylaşabildiğim eşime çok teşekkür ederim.

Son olarak doktora sürecimin başında hayata gözlerini yeni açmış bir melekken, gelinen bu son noktada bu hayatta artık ben de varım diyen sevgili oğluma çalışma yoğunluğum ve stresimden dolayı bana gösterdiği anlayış ve sabır için teşekkür ederim.

1. GİRİŞ VE AMAÇ

Çocukların da yöneldiği suçlardan biri olan cinsel suç oranlarının son yıllarda arttığı gözlemlenmektedir (Baykara Acar,2004). Çocuklarda cinsel suç ile ilgili olarak yapılan çalışmalar bu grupta yer alan çocukların heterojen bir grup oluşturduğunu göstermektedir (Hunter, Figueredo, Malamuth ve Becker, 2003). Cinsel saldırgan grupta yer alan çocuklar psikopatolojik özellikleri, sosyokültürel çevre, aile yapısı, seçilen mağdurun cinsiyet ve yaş özellikleri gibi birçok değişken bakımından bir takım farklılıklar sergilemektedirler (Chaffin, Bonner ve Pierce, 2002).

Çocuklarda cinsel suç davranışı ergenlikle birlikte daha gözlenebilir bir hal almaktadır. Çünkü ergenlik cinselliğin yoğun olarak hissedilmeye başlandığı, farklı uyaranların etkisi ile hızlı bir şekilde ortaya çıkabildiği, cinsel dürtülerin kontrol edilmesinde güçlüklerin yaşandığı ve ayrıca cinselliğe karşı yoğun ilgi ve merakın olduğu bir evredir. Çocuklar bu dönemde cinsel istek ve meraklarını sosyal olarak kabul görmeyen yollarla gerçekleştirmek isteyebilirler. Bu da bu dönemdeki çocukların cinsel suçlar açısından risk altında olduklarını göstermektedir (Gordon ve Schroeder, 1995).

Ergen cinsel saldırganlığı ile ilgili yapılan araştırmalarda çocuğun bireysel özellikleri, aile ve arkadaş ilişkileri, okul yaşantısı ve çevresel birçok etmenin bu davranışın çıkmasında etkili birer faktör olduğu ortaya konulmuştur (Barnes, 2014). Literatürde özellikle erken çocukluk döneminden itibaren kötü muameleye maruz kalmış, ihmal edilmiş, fiziksel ve cinsel istismara uğramış çocukların cinsel suç açısından dezavantajlı durumda olduklarına genişçe yer verilmiştir (Ward, Polaschek ve Beech, 2005). Çocukluk çağında kötü muameleye maruz kalma ile çocuklarda oto kontrol becerileri, duygu düzenleme becerileri, öfke kontrol becerileri, kendine güven, benlik algısı ve diğer sosyal becerilerin yeterince gelişmemesi arasında güçlü bir ilişki vardır (Marshall ve Marshall, 2010).

Çocuk cinsel suçluluğunu açıklamaya çalışan birçok teori vardır. Bu teorilerin büyük çoğunluğu yetişkin cinsel suçluluğunu açıklayan teorilerden yola çıkılarak geliştirilmiş olmasına rağmen çocuk cinsel suçluluğunun anlaşılması ve araştırılması noktasında literatüre önemli katkılarda bulunmuşlardır (Baykara Acar, 2004).

Bu araştırma ile çocuklukta kaotik ve biyo-psiko-sosyal gelişimin çok hızlı olduğu ergenlik döneminde görülen cinsel suç davranışının ortaya çıkmasında hangi faktörlerin etkili olduğu araştırılmak istenmektedir. Bu amaçla cinsel suç nedeniyle hüküm giymiş ergenlerle geniş görüşmeler yapılarak çocuğun suç davranışında etkili olabileceği düşünülen çevresel, kültürel, bireysel ve bilişsel faktörler değerlendirilmiştir. Ayrıca çocukların kendi suç davranışları ile ilgili duygu ve düşüncelerini anlamaya yönelik görüşmeler yapılmıştır. Elde edilen bulguların ergen cinsel suçluluğunun önlenmesi ve rehabilitasyonu çalışmalarına girdi oluşturması amaçlanmaktadır.

Araştırma Soruları:

1. Ergenlerin cinsel suç davranışlarında bulunmalarına neden olan bilişsel faktörler nelerdir?
2. Ergenlerin cinsel suç olayında yer almalarını (veya bu davranışı sergilemelerini) kolaylaştıran faktörler nelerdir?
3. Cinsel suç olayında adları geçen ergenler bu olayı genel olarak nasıl değerlendiriyorlar?
4. Ergenlerin sergilediği cinsel suç davranışları ile narsistik kişilik özellikleri (büyüklük algısı, kendinde hak görme, üstünlük) arasında nasıl bir ilişki vardır?
5. Ergenlerin sergilediği cinsel (suç) davranışları ile geleneksel erkeklik rolü (toplumsal -erkek- cinsiyet rolü) algıları arasında nasıl bir ilişkisi vardır?

6. Cinsel suç davranışında bulunan ergenlerin bu davranışlarıyla duygu regülasyon (düzenleme) becerileri arasında nasıl bir ilişki vardır?
7. Ergenlerin cinsellikle ilgili bilgileri ne şekilde ve ne kadar erken edindikleri ile cinsel suç olayında bulunmaları arasında bir ilişki var mıdır?
8. Ergenlerin maruz kaldıkları istismar yaşantıları ile cinsel davranışları arasında bir ilişki var mıdır?

Araştırmanın Hipotezleri

Hipotez-1: Cinsel suç nedeniyle hükümlü olan ergenlerin suça karışmamış yaşıtlarına oranla cinsellikle ilgili bilgileri daha erken yaşta edindikleri düşünölmektedir.

Hipotez-2: Cinsel suç nedeniyle hükümlü olan ergenlerin arkadaş çevresinin, suça karışmamış yaşıtlarına oranla suç işlemeye daha yatkın ve riskli davranışlarda bulunma olasılığı yüksek kişilerden oluştuğu düşünölmektedir.

Hipotez-3: Cinsel suç nedeniyle hükümlü olan ergenlerin duygu kontrolünü sağlayabilme becerilerinin yeterince gelişmediği, suça karışmamış yaşıtlarına oranla duygu düzenleme konusunda daha çok güçlük yaşadıkları düşünölmektedir.

Hipotez-4: Cinsel suç nedeniyle hükümlü olan ergenlerin çocukluk çağında ihmal ve istismar yaşantılarının kontrol grubuna göre daha fazla olduğu düşünölmektedir.

Hipotez-5: Cinsel suç nedeniyle hükümlü olan ergenlerin güçlü olma, üstönlük kurma, büyülenme gibi adaptif olmayan narsistik kişilik özelliklerinin kontrol grubuna göre daha yüksek olduğu düşünölmektedir.

Hipotez-6: Cinsel suç nedeniyle hükümlü olan ergenlerin geleneksel erkeklik rolleri ile ilgili algılarının kontrol grubuna göre daha yüksek olduğu düşünölmektedir.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Cinsellik

Cinsellik birçok faktörün etkileşimi ile ortaya çıkan genel bir kavramdır. İnsan cinsel deneyiminin anlaşılabilmesi için fiziksel, duygusal, bilişsel, kültürel, sosyal ve spiritüel bileşenlerinin dikkate alınması gerekir. Üreme sisteminin yapısı ve işlevi hakkında bilgi sahibi olmak cinselliğin anlaşılabilmesi açısından önemlidir. Hormonlar cinsellikte hayati öneme sahiptirler. Östrojen ve testosteron hormonları üreme organlarının büyümesinden, gelişiminden ve ayrıca seks dürtüsünün ve davranışının ortaya çıkmasından sorumludurlar. Cinsellikle ilgili en önemli organımız ise genel kanının aksine beynimizdir. Cinselliği en fazla etkileyen organ beyindir, çünkü beyin ve duyularımız cinselliğin algılanması, başlatılması ve organize edilmesinde önemli rol oynarlar (Rosenthal, 2013).

Psikoloji bilimine göre cinsellik sadece fiziksel bir davranış değildir (Rosenthal, 2013). Duygularımız, düşüncelerimiz ve inançlarımız cinsel duygu ve davranışlarımızın oluşmasında etkilidir. Sosyobiyolojik bakış açısı ile cinsellik davranışı incelendiğinde ise kadın ve erkeklerin cinsellik için eş tercihi ve cinselliği yaşama sıklığı gibi açılardan farklılıklar taşıdığı gözlenmektedir. Erkeklerin kadınlara oranla daha sık ilişki yaşama eğilimi gösterdikleri, kadınların ise erkeklere oranla cinsellikte daha seçici oldukları ve cinsel eş seçiminde kısa süreli ilişkilerden ziyade kadını sahiplenecek ve koruyacak, toplumda statü olarak iyi konumda olan kişileri tercih ettikleri görülmektedir (Townsend ve Levy, 1990). Davranışsal yaklaşım ise kişilerin cinsellik esnasında hissettikleri duygular ve ilişki sonucunda elde ettikleri haz durumunun cinsellik davranışının tekrarlanmasında etkili olduğunu savunmuştur (Rosenthal, 2013).

2.2. Cinsel Gelişim

Çocuklarda cinsel gelişim cinsiyet rolleri, cinsel doyum, cinsel biliş ve cinsel sosyalleşme gibi çok çeşitli biyolojik ve psikososyal faktör tarafından tanımlanır (American Academy of Child and Adolescent Psychiatry, 2000). Dünya Sağlık Örgütü cinsel sağlığı tanımlarken cinselliğin fiziksel, duygusal, zihinsel ve sosyal yönlerinin bir bütün olarak kişiyi, kişiliği, iletişim becerilerini ve aşk hayatını geliştirdiğini vurgulamıştır (WHO, 1975). Bu nedenle normal bir psikoseksüel gelişim için olumlu benlik ve beden algısı, vücudun tanınması, kişinin duygu düşünce fantezi ve kaygıları ile ilgili kendini ifade edebilme becerisi ve en önemlisi kişinin kendi ve başkalarıyla ilgili pozitif tutumlara sahip olabilmesi gereklidir (WHO, 2006).

Cinselliğin gelişimini araştıran çalışmalar yürütmenin birçok zorluğuna rağmen, artık uzmanlar çeşitli cinsel davranışların doğumla birlikte hatta daha önce ortaya çıktığı konusunda hem fikirdirler. Fetüsün anne karnında parmağını emmesi, yeni doğan erkek bebeklerin penis ereksiyonu ve yeni doğan kız bebeklerin vajinal uyarım yaşadığı artık bilinmekte ve bunlar birer cinsel davranış olarak kabul edilmektedir (Martinson, 1981). Ancak erken evrede görülen bu cinsel davranışlar yetişkinlerde cinsel birlikteliği oluşturan bilişsel kapasiteden farklı olarak refleks veya koşullu refleks şeklinde ortaya çıkan haz arama davranışlarıdır (Martinson,1981).

Okul öncesi veya okul çağı çocukları ise vücutlarına karşı merak duymaya başlarlar ve herhangi bir erotik amaçları olmadan vücutlarının bazı bölümlerini uyarmaya ve keşfetmeye başlarlar (Damas, Hein, Powell ve Dundon, 2012). Bu erken cinsel davranışlar bebeklik ve çocukluk evrelerinde ilerleme göstermesine rağmen, ergenlik öncesi evre için cinsellikle ilgili herhangi bir gelişimsel basamak tanımlanmamıştır (Rutter, 1970).

Ergenlik dönemi cinsel uyarılma ve üreme sisteminin çalışmaya başladığı, kişinin üreme yetisi kazandığı ve cinsel olgunluğa eriştiği evre olarak tanımlanmaktadır (Sherwood, 2013). Çocukluk döneminin tersine ergenlik döneminde fiziksel ve hormonal değişimler çok büyüktür. Bu değişimler erkeklerde 4-5 yıllık bir süreçte gözlenirken kızlarda 3-4 yıllık bir süreçte ve erkeklere oranla kızlarda 18-24 ay daha erken gözlemlenmektedir (Rutter, 1970). Örneğin erkeklerde ilk ejakülasyon ortalama 14 (10-16 yaş arası) yaş civarında iken kızlarda ilk menstrasyon ortalama 13 (10-16,5 yaş arasında) yaş civarında, göğüs gelişimi ise daha erken bir evrede 8-13 yaş arasında görülmektedir (Martinson, 1981).

Ergenlik öncesi fiziksel değişimler az olmasına rağmen yapılan araştırmalarda özellikle ebeveynlerden alınan bilgilerde okul öncesi dönem (2-6 yaş) çocukların birçok cinsel davranış sergilediği, masturbasyon davranışının ise gözlenen en sık davranış olduğu ortaya çıkmıştır (Routh ve Schroeder, 1981). Masturbasyon davranışının 2-3 yaşlarında bir çocukta hatta 7 aylık bir bebekte bile gözlemlendiği bildirilmiştir. (Martinson, 1981). Masturbasyon ilk zamanlarda genital uyarımla bir haz duygusu olarak ortaya çıkarken, zamanla açıkça erotik bir yön almaya başlar (Gordon ve Schroeder, 1995). Ergenlik döneminde gözlenen hızlı cinsel gelişimle birlikte bu dönemde ergenlerde cinsellikle ilgili birçok problemlili davranış da ortaya çıkmaktadır (Gordon ve Schroeder, 1995).

2.3. Ergenlerde Cinsellik

Erken çocukluk dönemi ile ilgili sınırlı sayıda çalışma olmasına rağmen, ergen cinselliği araştırmacıların oldukça fazla ilgisini çekmektedir. Ergenlerin kaç yaşında cinsel ilişkiye girdikleri ebeveyn ve uzmanların ergen cinselliği ile ilgili en fazla ilgi duydukları konudur. Ergenlerin cinsellikte aktif olma yaşları hızlı bir şekilde düşüş göstermektedir. Araştırmalar ergenlerin ortalama 12 yaş civarında cinsel birliktelik yaşamaya başladıklarını göstermektedir (Finkel ve Finkel, 1981).

Ergenlerde normal olarak algılanan cinsel davranışlar gelişimsel dönem ve yaşa göre değişkenlik gösterdiği için bu dönemde sergilenen cinsel davranışların sapkın olup olmadığını belirlemek karmaşık bir meseledir. Çocukluktan ergenliğe geçişteki gelişimsel süreçte cinsel davranış daha sık, yoğun ve karmaşıklaşarak, sarılma ve öpme davranışından, özel bölgeleri okşama, dokunmaya ve daha sonrasında da oral-genital kontakt ve daha samimi yakınlaşmalarla penetrasyona kadar gitmektedir (Smith ve Udry, 1985). Ergenlerin sergiledikleri cinsel davranışlar kendi yaş grupları ile uyumlu cinsel davranışlar olduğu zaman normal, ancak kendi yaş gruplarına ve gelişimlerine özgü olmadığı zaman ise sapkın, yıkıcı vs. gibi adlandırılmaktadır. Bu davranışlar bir sonraki gelişim dönemlerine uygun olsa bile o gelişim dönemine uygun görülmediği için bu şekilde değerlendirilmektedir (Barbaree ve Marshall, 2006).

Cinsel ilişkinin erken yaşta başlaması çocukların psikososyal gelişimi açısından sorunlu görülmektedir. Çalışmalar erken cinselliğin çocuk suçluluğu ile güçlü bir ilişki içinde olduğunu göstermektedir (Elliott ve Morse, 1989). Ayrıca erken cinsellik yaşayan gençlerin doğum kontrol yöntemlerini etkili bir şekilde kullanmakta yetersiz oldukları, genç ebeveynlik nedeniyle okula devam edemedikleri, gelecek yaşantılarında ekonomik ve birçok yönden dezavantajlı konuma düştükleri görülmektedir (White ve DeBlassie, 1992).

Rutter ve Rutter (1993) yürüttükleri bir çalışmada ergenlerin erken yaş cinsel birliktelik yaşamalarının hayatlarını trajik olarak değiştiren bir dönüm noktası olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Uygunsuz cinsel davranışlar, çocuğun oyuncakları, kendisi veya başkalarıyla yaşa uygun olmayan cinsel oyunlar oynaması, yaşa uygun olmayan cinsel davranışları alenen sergilemesi, alenen alışık olmadık şekilde ve detaylı cinsel çizimler, tanımlamalar yapması şeklinde tanımlanmaktadır (Trocmé ve ark., 2010). Uygunsuz cinsel davranışların literatürde ikiye ayrılarak incelendiği dikkat çekmiştir. Bunlar çocuğun kendine yönelik olarak gerçekleştirdiği cinsel davranışlar ile bir başkasına zarar verme şeklinde ortaya çıkan cinsel davranışlardır (Rick, 2012).

2.4. Ergenlerde Cinsel Saldırgan Davranış

1990'lı yılların başlarında çocuklar tarafından sergilenen yıkıcı ve zararlı cinsel davranışlar ilgi konusu olmaya başlamıştır. Daha sonraları ise bu durum alanda çalışan uzmanlar ve kanun koyucuların ilgilenmesi gereken problem bir alan olarak kendini göstermeye başlamıştır (Masson ve Hackett, 2003). Ergen cinsel istismarcıları ile ilgili olarak yapılan çalışmalarda ergenlerin ilk cinsel istismarı genellikle 15 yaş öncesinde yaptıkları (Barbaree ve Marshall, 2006) ortaya çıkmıştır.

Kanun yapıcılar adalet sistemi içinde çocukları erken çocukluk ve ergenlik dönemi olarak farklı iki kategoride değerlendirmektedir. Eğer adalet sistemine intikal eden kişi yaptığı eylemin sonuçlarını idrak edemeyecek olgunlukta başka bir deyişle yeterli bilişsel olgunluğa henüz ulaşmamış ise çocuk olarak değerlendirilir ve yaptığı eylemden sorumlu tutulmaz. Birçok batı toplumunda yargı sistemi 12 yaşından küçük bireyleri çocuk olarak kabul etmektedir. Bu nedenle bu toplumlarda 12 yaşından küçük çocuklar cinsel bir suçun

faili olarak görülmez, sadece cinsel davranış problemi olan çocuklar olarak değerlendirilirler (Grey, Busconi, Houchens ve Pithers,1997). Ergen cinsel istismarcılarını tanımlamak kolay değildir çünkü ergenlik bireyden bireye değişiklik gösterebildiği gibi cinsel saldırganlık/istismar da birçok değişkenle ilişkili olarak ortaya çıkar. Ergenlik pubertal gelişim ile başlar, kızlar ve erkekler arasında farklar olmasına rağmen ergenliğin başlangıcı genellikle 10 yaş civarı olarak kabul edilir (Buchanan, Maccoby ve Dornbusch, 1992). Ergenliğin üst limiti yani yetişkinliğe geçiş aşaması ise daha belirsizdir. Bu dönem fiziksel faktörlerden ziyade psikolojik faktörler, kendi hayatını kazanarak, ebeveynlerden bağımsız yaşayabilme kapasitesi ve bir başkası ile görece uzun süreli ilişki kurarak yaşayabilme becerisi ile tanımlanır (Dacey, 1982).

Çocuk ve erişkin arasındaki temas ve ilişki, o erişkinin veya başka birinin cinsel stimülasyonu için kullanılmışsa, çocuğun cinsel istismarı olarak tanımlanmıştır. Bununla birlikte iki çocuk arasında gerçekleşen cinsel davranışların fail çocuğun diğeri üzerinde belirgin bir gücü veya kontrolü söz konusu olması veya mağdur ve fail arasında bariz bir yaş farkı olması durumunda cinsel istismar olabileceği kabul edilmektedir (Amerikan Pediatri Derneği, 1991).

Ryan ve Lane (1997) tarafından yapılan **ergen cinsel istismar tanımı** literatürde büyük kabul görmüştür. Buna göre ergen cinsel istismarı: küçüğün (rüştünü ispat etmemiş) herhangi bir yaşta olan kişiye karşı mağdurun isteği, izni dışında, saldırgan, aşağılayıcı ve tehdit edici bir tavırla cinsel davranışta bulunması olarak tanımlanmıştır. Finkelhor (1979) cinsel aktivitedeki izin kavramını ise kişinin neye izin verdiğini anlaması ve cinsel eylemi onaylaması veya onaylamaması şeklinde ikili parçadan oluşan bir süreç olarak tanımlamıştır.

Zararlı cinsel davranış sergileyen ergenlerin önemli bir bölümünü erkekler oluşturmaktadır. Bu durum erkeklerin maruz kaldıkları travmatik olayları dışsallaştırarak başkalarına yönelik agresif yıkıcı davranış sergileme eğilimi gösterme potansiyeline sahip olduğu, kızların ise yaşanan travmatik olayların etkilerini daha çok içselleştirilerek kendine zarar verme gibi davranışları geliştirdikleri düşüncesi ile açıklanmaktadır (Gonsiorek, Bera ve LeTourneau, 1994). Kız ergenlerde cinsel istismarı gerçekleştirme yaygınlığını belirlemek, oranların düşüklüğü ve bildirimlerin yeterli oranda yapılmamasından dolayı zordur (Becker, Hall ve Stinson, 2001). Tutuklu verilerinden elde edilen bilgiler ışığında cinsel istismarcı kız ergenlerin zorlamalı tecavüzlerin (forcible rape) %3'ü, şiddet içerikli cinsel saldırıların (assault) %5'i ve şiddet içermeyen cinsel saldırıların (assault) %19'undan sorumlu oldukları ortaya çıkmıştır (Snyder ve Sickmund, 2006). Ayrıca istismarcı kızların mağdur grubunu genellikle 6 yaşından küçük çocuklar oluşturmaktadır. Cinsel istismar davranışı sergileyen kız ve erkek ergenler sosyo-kültürel yapı açısından incelendiklerinde benzer alt yapıya sahip oldukları, kızların çocukluk çağında yüksek oranda kötü muameleye maruz kaldıkları, erkeklere göre özellikle kaotik, düzensiz ailelerden geldikleri, yüksek oranda cinsel ve diğer mağduriyetler yaşadıkları, aile içi şiddete maruz kaldıkları, ebeveynleri ile daha problemlili ilişkilere sahip oldukları görülmüştür (Hunter, Becker ve Lexier, 2006).

Zararlı cinsel davranış sergileyen erkek ergenlerin bazılarının mağdur olarak özellikle kendinden küçük kişileri seçtiği görülürken, kimilerinin ise yaşlılarını veya yetişkin kadınları tercih ettikleri görülmektedir (Beckett, 1999). Zararlı cinsel davranışı olan ergenler yetiştikleri sosyo kültürel yapı, mağdur olma ve travma yaşantıları açısından incelendiklerinde sosyal becerilerinin yetersiz olduğu, cinsellik hakkında yeterli bilgi sahibi olamadıkları ve yüksek oranda sosyal anksiyete yaşadıkları saptanmıştır. Ortaya çıkan bu özelliklerin ergenlerin cinsel davranışında önemli bir faktör olduğu

düşünülmektedir. Çünkü bu durumdaki ergenler çevreleri ile yakın, samimi iletişim kurma ve uygun cinsel davranışlar sergilemede problemler yaşarlar. Bazı gençler için ergenliğin başlangıcının, davranış bozukluklarını ve kişiler arası problemlerin cinselleştirilmesini tetiklediği düşünülmektedir (Taylor, 2003).

2.5. Ergenlerde Cinsel Saldırgan Davranış Yaygınlığı

Ergenler tarafından sergilenen zararlı cinsel davranış istatistikleri tam olarak gerçek durumu yansıtamamaktadır. Bunun en önemli sebebi ise gerçekleşen birçok olayın bildirimının yapılmamasıdır. Diğer bir sebep ise bildirim yapılan her olayın yargılama sürecine girmemesi ve bildirimlerin çok az bir kısmının mahkûmiyet ile sonuçlanmasıdır (Vizard, 2006).

Cinsel istismara uğrayan 1700 ergen üzerinde yapılan bir çalışmada ergenlerin %57'sinin istismarcılarının yaşının 13 ile 17 arasında olduğu belirtilmiştir. Ryan ve Lane (1997)'in bulgularına göre ise her yıl 70.000'den fazla erkek ve 110.000'den fazla kız çocuğunun ergenler tarafından cinsel istismara maruz kaldıkları ortaya çıkmıştır. 1991 yılında yapılan bir çalışmada ergen erkeklerin yaklaşık %3'ünün cinsel istismar davranışı sergiledikleri ifade edilirken (Fromuth, Jones ve Burkhart, 1991), benzer olarak başka bir çalışmada ise ergen popülasyonunda cinsel saldırı davranışının %2-4 oranında olduğu tahmin edilmektedir. Ergenler arasında cinsel saldırı davranışının sıklığı az gibi görünse de, tecavüz (penetrasyonun gerçekleştiği cinsel saldırılar) olaylarının %20'sinin ve çocuğa karşı cinsel saldırıların %30 ile %50 arasında bir oranda ergenler tarafından gerçekleştirildiği tahmin edilmektedir. Bu oran azımsanamayacak derecede yüksektir (Becker, Kaplan, Cunningham-Rathner, ve Kavoussi, 1986). Snyder ve Sickmund (1999) ise çalışmalarında her beş cinsel saldırıdan birinin 18 yaş altı kişiler tarafından ve çocuğa

karşı her üç cinsel saldırıdan birinin 12 yaş altı çocuklara yine 18 yaş altı kişiler tarafından gerçekleştirildiği bildirmişlerdir.

Taylor (2009) yaptığı araştırmasında çocuk ve ergenler tarafından yapılan cinsel saldırı olaylarının bazı yerlerde %90'lara ulaştığını rapor etmiştir. Ayrıca ergen cinsel saldırganların yetişkin cinsel saldırganlara oranla küçük çocukları mağdur olarak seçme ihtimallerinin daha yüksek olduğu bulunmuştur. 2005 yılında Kanada Adalet Sistemi istatistiklerinde çocukların yetişkinlere oranla beş kat daha fazla cinsel saldırı yaşama ihtimalleri olduğu ortaya çıkmıştır (Canadian Centre for Justice Statistics, 2007). Amerika'da yıllık en az 675.000 çocuğun cinsel istismara maruz kaldığı ve bu vakaların %30'unun saldırganlarının ergenler olduğu tahmin edilmektedir. Bununla birlikte bu saldırgan grubun %30'unun hayatları boyunca cinsel saldırgan davranışlarını tekrarladığı görülmektedir (Finkelhor, Hammer ve Sedlak, 2008).

Erkek ergenlerin cinsel istismarına maruz kalan mağdurların büyük kısmını kızlar oluşturur fakat bu grup tarafından zorlama ve şiddet içerikli cinsel saldırıya maruz kalanların büyük çoğunluğu erkeklerdir (Hunter ve Becker, 1999). Mağdurların çoğunluğu 9 yaşından küçüktür ve mağdur edilen erkekler, mağdur edilen kızlara oranla yaşça daha küçük olma eğilimi göstermektedir (Ryan ve ark., 1996).

Yetişkin cinsel saldırganlarının büyük bir kısmı bu davranışlarına ergenlik döneminde başladıklarını belirtmişlerdir (Ryan, Lane, Davis, ve Isaac, 1987). Ergen cinsel istismarcılarının yaygınlığı ile ilgili olarak yapılan istatistiksel çalışmalar, çalışmaların belli standartlara göre yapılmamasından dolayı gerçek resmi tam olarak yansıtmayabilir. Çünkü literatürde istatistiksel çalışmalar yapılırken çalışmaların ergen cinselliğinde farklı tanımlamalara göre hareket ettiği, bir çalışmadaki kriterin diğer çalışmada kriter olmaktan

çıkabildiği görülmüştür. Bu durum da elde edilen verilerin standart ve tam güvenilir veriler olmamasına neden olmaktadır (James ve Neil, 1996).

2.6. Ergen Cinsel Saldırganlarda Sınıflandırma

Zararlı cinsel davranışlar sergileyen ergenler heterojen bir gruptur (Hunter, Figueredo, Malamuth ve Becker, 2003). Literatürde bu grup ergenlerin seçtikleri mağdur özellikleri, sergiledikleri saldırgan cinsel davranış özellikleri ve çok sayıda başka değişkene göre gruplandırıldıkları görülmüştür. Bu değişkenler arasında cinsel saldırı davranışı, çocukluk istismar öyküsü, cinsel bilgi ve tecrübe durumu, akademik ve bilişsel kapasite ile akıl sağlığı gibi faktörler de yer almaktadır (Chaffin, Bonner ve Pierce, 2003).

Ergen cinsel istismarcıları seçtikleri mağdur özelliklerine göre 3 gruba ayırmak mümkündür. Bunlar sadece çocukları hedef olarak alanlar, sadece ergen kız ve kadınları hedef olarak alanlar ve hem çocuk hem yetişkini hedef alanlar şeklinde gruplandırılabilir. Richardson ve arkadaşları (1995) birinci grup ile ikinci grup arasında önemli farklılıklar belirlemişlerdir. Hedef olarak genç kız ve kadınları seçen gruptaki saldırganların, mağdurların yabancı, tanınmayan biri olmasına dikkat ettikleri ve eylemi genel olarak topluma açık alanlarda gerçekleştirdikleri, eylemlerinin teşhircilik şeklinde veya başarısız ve girişim aşamasında penetrasyon olarak kaldığı görülürken, hedef olarak çocukları seçen gruptaki saldırganların ise mağdurları yakın çevrelerinden seçtiği ve penetrasyon oranının bu grupta daha yüksek olduğu görülmüştür. Yakın çevreden seçilen mağdurların genellikle arkadaş, akraba ve komşular olduğu, bazı istismarcıların ise özellikle mağdur olarak daha az tanıdık kişileri seçtiği, bunu yaparken de yakalanma olasılığını en aza indirmeye çalıştıkları düşünülmektedir (Manocha ve Mezey, 1998).

20 yıllık veriye dayanan bir meta analiz çalışmasında ergen istismarcı tipolojisinin benzer bir şekilde üçe ayrıldığı görülmüştür. Bu çalışmada birinci grup pedofilik grup olarak adlandırılmış ve bu gruptaki ergen istismarcılarının sosyal olarak izole oldukları, tutarlı olarak da çocuk ve daha çok kızları seçtikleri belirtilmiştir. İkinci grup ise cinsel saldırınlar olarak adlandırılmıştır. Bu grup istismara 13-15 yaş arasında başlamaları ve mağdur olarak her yaştan kadını seçmeleri ile karakterizedir. Son grup ise fark gözetmeyenler olarak her yaş ve gruptan kişiye cinsel yönden saldırın ve diğer gruptaki saldırınlara göre daha büyük psikolojik problem yaşadığı belirtilen gruptur (Graves, Openshaw, Ascione ve Eriksen 1996). Ergen cinsel istismarcıları ile ilgili yapılan bu gruplandırmalar birçok çalışmada peşisıra tekrarlanmıştır (Righthand ve Welch, 2001).

Burton (2000) cinsel saldırın davranışlar sergileyen ergenleri, cinsel saldırınlığın başlangıç zamanı ve devamlılık durumuna göre üç kategoride sınıflandırmıştır. Birinci grup cinsel saldırın davranışların 12 yaşından önce başladığı ergenler (erken saldırınlar), ikinci grup cinsel saldırın davranışların 12 yaşından sonra başladığı ergenler (teen offenders), üçüncü grup ise saldırın davranışlarına 12 yaşından önce başlayan ve 12 yaşından sonra da bu davranışına devam eden ergenler (sürekli saldırınlar) olarak tanımlanmıştır. Bu sınıflandırmaya göre sürekli saldırınlar olarak adlandırılan gruptaki ergenlerin diğer iki gruptaki ergenlere göre erken dönemde cinsel davranış problemleri sergileme ve daha ciddi risk faktörlerine sahip olma oranları yüksek bulunmuştur. Bu durum erken cinsel davranış problemleri ile erken başlangıçlı, kronik ve çok yönlü cinsel saldırın davranışları arasında bir ilişki olduğunu göstermektedir. Ayrıca Burton bu gruptaki ergenlerin yetişkinlik döneminde de cinsel saldırın davranışlara devam etme durumunun diğer gruplara göre daha olası olduğunu belirtmiştir. Öte yandan erken dönemde cinsel saldırın davranışta bulunan ancak sürekli saldırın grubunda yer

almayan ergen cinsel saldırganlarda ise cinsel olmayan saldırganlık öyküleri daha dikkat çekici bulunmuştur (Burton, 2000).

Oxnam ve Vess (2008) çalışmalarında cinsel suç davranışında bulunan ergenleri kişilik özelliklerine göre dört grupta sınıflandırmışlardır. Bu gruplar içe kapanıklar, antisosyaller, uyumlular (conforming) ve pasif agresifler olarak adlandırılmıştır. Bu dört grup mağdur yaşı, cinsiyeti ve saldırganın cinsel istismar geçmişi açısından farklılık göstermezken, ebeveynleri tarafından maruz kalınan fiziksel istismar öyküleri açısından anlamlı farklılık göstermektedir (Oxnam ve Vess, 2008). İçe kapanık grup genelde arkadaşları tarafından alay edilen ve arkadaşlık kurmada reddedilen ergenlerden oluşmaktadır (Richardson ve ark., 2004). Tam tersi antisosyal gruptaki ergenler ise saldırgan, başkalarını bastırma ve başkalarının haklarını istismar etme eğilimleri ile karakterizedirler. Uyumlu grup ergenler başkalarının beklentilerini karşılayabilmek için kaygıyla çabalamaları ve kendi düşüncelerini ifade etmeleri gereken ortamlardan ve arkadaş ilişkilerinden kaçınmaları ile tanınırlar. Pasif agresif grup ise bir taraftan başkalarının kendilerini sömürmesine izin verirken diğer taraftan başkalarına bağımlılık hissetme ve kendini ispat etme duyguları arasında çatışma yaşarlar (Millon, 1993).

3. ERGEN CİNSEL SALDIRGANLIĞI İLE İLİŞKİLİ FAKTÖRLER

3.1. Biyolojik faktörler

İnsan cinsel davranışı birçok çevresel, sosyal ve biyolojik faktörün etkileşimi sonucu ortaya çıkan bir davranıştır. Erkek cinselliğinde testesteron hormonunun etkisi tartışılmazdır. Bunun yanı sıra ikincil cinsiyet özelliklerinin kazanılmasını, gelişimini ve devamını sağlayan androjen hormonu da cinsellikte önemli bir yer tutar. Androjen ve testesteron hormonları ergenlik döneminde önemli miktarda salgılanmaya başlar (Hucker ve Bain, 1990).

Kreutz ve Rose (1972) tarafından yapılan bir çalışmada ergenlik döneminde yoğun şiddet içerikli saldırgan davranışı olan ergenlerin, diğer saldırgan ergenlere oranla testesteron seviyelerinin daha yüksek olduğu belirtilmiştir. Bu sonuç araştırmacıların testesteron ile agresyon arasında önemli bir ilişki olduğu, farklı bir deyişle diğer hazırlayıcı sosyal faktörlerin de etkisiyle testesteron hormonunun agresyonun ortaya çıkmasında kolaylaştırıcı bir faktör olduğu kanısına ulaşmalarına neden olmuştur.

Cinsel suçlar ile testesteron hormonu arasında direk böyle bir çıkarım yapmayı sağlayacak yeterli sayıda çalışma olmamasına rağmen literatürde biyolojik etkenlerin göz ardı edilmemesi gereken faktörler olarak belirtildiği görülmektedir (Kreutz ve Rose, 1972).

3.2. İstismar Öyküsü

Ergen cinsel istismarcılarının şiddetli travma geçmişleri olduğu literatür tarafından çok açık bir şekilde ortaya konmuştur. Özellikle cinsel istismar yaşantısının, ergenlikte sergilenen zararlı cinsel davranışların ortaya çıkmasında en önemli faktör olduğu belirtilmiştir (Johnson ve Knight, 2000). Çocuğu zorlayarak, mecbur bırakarak bir cinsel aktivitenin parçası haline getirerek sergilenen zarar verici cinsel davranışların gelişimi ile

cinsel istismar öyküsü arasındaki güçlü ilişki literatürde büyük dikkat çekmiştir (Doyle, 2014). Literatürde cinsel istismarda bulunan çocukların cinsel, fiziksel ve duygusal istismar ile ihmal yaşantıları çok sık olarak belirtilmiştir (Lovell, 2002). Cinsel istismarcı çocuklara yönelik olarak hizmet sunan bir serviste, bu servise gelen çocukların sadece %30'unda cinsel istismar öyküsüne rastlanılmamış ancak çeşitli şekillerde bu çocukların da Çocukluk Çağı Travma yaşantılarına sahip oldukları gözlemlenmiştir (Salter ve ark., 2003).

Seto ve Lalumière (2010) tarafından yürütülen bir meta analiz çalışmasında 59 çalışmadan 31'inde çocukluk çağı cinsel istismarının ergen ve yetişkin cinsel saldırganlığının ortaya çıkmasında önemli bir faktör olduğu belirtilmiştir. Cinsel istismar davranışları birçok faktörün birleşiminin bir sonucu olarak ortaya çıkar, bu faktörler akran ilişkileri gibi sosyal faktörleri ve kişinin stresle baş edebilmesi, öfke kontrolü gibi bireysel faktörleri içeren hayatın birçok yönünü etkilemektedir (Ward, Polaschek ve Beech, 2005).

Cinsel saldırıda bulunan gençlerin mağdur üzerindeki davranışları araştırıldığında bu kişilerin sergiledikleri davranışların daha önce kendi maruz kaldıkları davranışlara paralellik gösterdiği bulunmuştur. Bu bulgu cinsel istismar mağduru çocukların istismar sonrası cinsel davranışı sergileme riskinin düşünüldüğünden daha fazla olduğunu göstermektedir (Burton, 2003). Bu riskli durum sadece yetişkinin çocuğa sergilediği cinsel saldırı olaylarında değil aynı zamanda akran cinsel saldırılarında da geçerlidir (Jones ve Finkelhore, 2003).

Cinsel istismar mağduru kişilerin küçük bir oranının daha sonra istismarcı oldukları bilinmesine rağmen genel popülasyon ile kıyaslandığında cinsel istismarcı popülasyonda cinsel istismar mağduru olma oranının daha yüksek olduğu görülmektedir (Simons, 2008). Ergen cinsel saldırganlarında cinsel istismar mağduru olma sıklığının genel popülasyona

göre beş kat fazla olduğu bulunmuştur (Glasser ve ark., 2001). Tekrarlayan, diğer bir deyişle sürekli cinsel saldırganlarda çocukluk döneminde cinsel istismara maruz kalma oranı diğer cinsel saldırgan gruba (tekrar etmeyen) göre anlamlı derecede yüksektir (Dennison ve Leclerc, 2011).

Mağduriyet sonrası saldırgan profili geliştirme ihtimalinin genellikle erkek popülasyonda, bu popülasyonda da özellikle saldırganı erkek olan ve mağduriyetin ergenlik öncesi yaşandığı durumlarda daha yüksek oranda olduğu gözlenmektedir (Knopp, 1984).

İstismar yaşantısı sonrası cinsel saldırgan davranış gösteren mağdurlar ile cinsel saldırgan davranış göstermeyen cinsel istismar mağdurlarının karşılaştırıldıkları bir çalışmada gruplar, istismarın şekli, süresi, saldırganın cinsiyeti, saldırgan ve mağdur ilişkisi açısından karşılaştırılmışlar. Bu etkenler arasında anlamlı bir farklılık olmadığı ortaya çıkmıştır. Ortaya çıkan tek anlamlı fark ise cinsel istismar sonrası cinsel istismar davranışı sergileyen çocukların birden çok kişi tarafından istismara uğramış olma oranlarının yüksek olmasıdır (Lambie ve ark. 2002). Çocukluğunda istismara uğrayan yetişkin cinsel saldırganlar ile çocuklukta cinsel istismara uğramayan cinsel saldırganların karşılaştırıldıkları bir çalışmada istismara uğrayan saldırganların kendi istismarlarını eğlenceli, haz verici olarak değerlendirdikleri ve ayrıca çocukluklarında sosyal olarak izole olduklarını belirttikleri görülmüştür (Lambie ve ark. 2002).

3.3. Ailevi Faktörler

Ergen cinsel istismarcılarının çoğunluğunun ciddi oranda sorunlu bir çevreden geldikleri (Seghorn, Boucher ve Prentky, 1987) özellikle parçalanmış ailelerden veya çocuk yuvalarından gelme oranlarının yüksek olduğu bulunmuştur (Hershkowitz, 2014). Bu çocukların büyük çoğunluğu ebeveynleri ile ilişki kurmada problem yaşamaktadırlar.

Yetersiz rol modellerle, tek ebeveynle, ihmal edilerek, babanın duygusal veya fiziksel olarak olmadığı ev ortamlarında yaşama görülen en sık özelliklerdir (Naidoo ve Sewpaul, 2014). Bu popülasyonu oluşturan çocukların erken dönemde ebeveynlerini kaybetme, fiziksel olarak istismar edilme, okulda ve okul dışında daha az sayıda arkadaşı olma, ayrıca erken dönemde okulu bırakma oranlarının daha fazla olduğu bulunmuştur (Barnes, 2014). Zayıf ebeveyn-çocuk ilişkileri ve katı disiplin kuralları çocukların güçlü arkadaş ilişkileri kuramamalarına ve okulda başarısız olmalarına, bu durum ise kişiyi hayatta güçlü kılacak sosyal becerilerin geliştirilememesine ve davranış kontrolü becerilerinin yetersiz olmasına neden olmaktadır (Marshall ve Marshall, 2010).

Cinsel suça karışan ergenlerin aileleri incelendiğinde bu ailelerde ekonomik kaynakların yetersizliği, çocuk ile ebeveynler arasında zayıf bağlanma, cinsellikle ilgili materyallere veya davranışlara çok erken maruz kalma, fiziksel ve cinsel istismara uğrama ve istismar sonrası istismarın etkileri ile baş etmek için gerekli destekten yoksun olma gibi faktörlerin yaygın olduğu görülmektedir. Özetle bu ailelerin birçok açıdan düzensiz ve kaliteli yaşam için gerekli birçok kaynaktan yoksun oldukları göze çarpmaktadır (Barbaree ve Langton, 2006).

Hayatın ilk aşamalarında ev ortamında ortaya çıkan şiddete maruz kalma, kötü bakım gibi gelişimsel negatif etkilerin kişinin bir başkası ile yakın ve anlamlı ilişkiler oluşturma becerisi kazanmasında önemli bir rolü vardır. Ayrıca bu faktörler cinsel yıkıcı davranışlarla da ilişkili olan problem çözme, duygu düzenleme, öz güven, oto kontrol ve başa çıkma becerilerini olumsuz etkilemektedir (Burkey ve arkadaşları, 2013). Lee ve arkadaşları (2002) tarafından yürütülen bir çalışmada çocukluk çağı cinsel, fiziksel ve duygusal istismara maruz kalma, işlevsel olmayan aile ortamı ve davranış problemlerinin varlığı cinsel suç davranışının gelişiminde gelişimsel risk faktörleri olarak ortaya konmuştur.

3.4. Sosyal Çevre, Arkadaş ve Okul İlişkileri

Saldırn davranışları gelişimsel perpektif açısı ile açıklamaya çalışan araştırmacılar saldırn davranışlara maruz kalma ve saldırn davranışların ortaya çıkma olasılığının aşamalı olarak yaş ile değışkenlik gösterdiğini belirtmişlerdir. Bu bakış açısına göre gelişimsel dönemlerle birlikte kişinin dahil olduğı sosyal çevre de değışiklik göstermektedir. Erken ve orta ergenlik döneminde çocuklar serbest zamanlarda akranları ve küçük çocuklarla birlikte daha fazla vakit geçirmeye başlarlar. Bu zamanlar ergenler tarafından uygun olmayan cinsel davranışları rahatça sergilemeleri için birer fırsat olarak algılanabilir. Orta ve geç ergenlik döneminde ise ergenlerin akranları ile serbest olarak geçirdikleri zaman süresi daha da artar. Bu durumda ergenlerin akran grupları içinde riskli davranışları sergileme, cinsel suç davranışının da dahil olduğı saldırn davranışlarda bulunma ve bu davranışlardan olumsuz etkilenme ihtimali artar. Cinsel saldırnlıkla ilgili akran etkisi yetişkinliğe doğru yani yaş ilerledikçe azalmaya başlar çünkü yetişkinlikle birlikte kişinin rutin etkinlikleri, ev-aile ve iş ortamında vakit geçirme süresi artar. Bu dönemde devam eden cinsel saldırn davranışlar ise daha çok aile içi cinsel istismarı şeklinde görülür (Clodfelter, Turner, Hartman ve Kuhns, 2010).

Öte yandan ergenlikte yaşanan uyum sorunları, akranlar tarafından kabul görmeme, sosyal izolasyon gibi durumlar ergenlerin var olan başka problemleri abartmalarına ve bu süreçte yaşadıkları hormonal ve fiziksel değışimleri tolere edemeyerek, cinsel, sosyal ve psikolojik ihtiyaçlarını uygun olmayan yöntemlerle karşılamalarına neden olmaktadır. Örneğın kızgınlık, reddedilme, yalnızlık gibi olumsuz duygudurumlar kişinin bu duyguların üstesinden yıkıcı fantezileri kullanarak başa çıkmaya çalışmasına neden olmaktadır (Burkey ve arkadaşları, 2013).

Cinsel ve cinsel olmayan zorbalık suçuna karışmış ergen gruplarının etkisinin erkekliğin abartılarak ve düşmanca sergilenmesinde önemli bir faktör olduğu, ayrıca erkeklik algısının cinsel anlamda abartılarak ve düşmanca kullanılmasında da eğitici rolleri olduğu bulunmuştur (Petersen, Bhana ve McKay, 2005).

Akademik özellikleri açısından incelendiğinde ergen cinsel istismarcıları yaşlıları ile karşılaştırıldıklarında yaşlılarına oranla akademik olarak daha düşük performans sergiledikleri görülmektedir. Özellikle bu grupta yer alan ergenlerin önemli bir bölümünde öğrenme güçlüğü tespit edilmiştir. Yapılan zeka değerlendirmelerinde ise zeka puanlarının ortalama 90 puan civarında olduğu görülmüştür (Halford, 2003). Falligant, Alexander ve Burkhart (2017) tarafında yapılan bir çalışmada cinsel saldırgan yetişkin grup ile diğer saldırgan yetişkin grup arasında zeka puanları açısından fark olmamasına rağmen ergen grupta genel popülasyona oranla zeka puanları biraz düşük bulunmuş ancak grup içinde suç davranışına göre anlamlı bir farklılık saptanmamıştır (Falligant, Alexander ve Burkhart, 2017).

Cinsel saldırgan-suç davranışı sergileyen grupta okula devam etme oranı daha düşüktür. Ancak yapılan çalışmalar bu özelliklerin ergenlikte başka suç türlerine karışmış olan diğer ergenlerle benzerlik gösterdiğini, bu özelliklerin sadece cinsel suç işleyen gruba ait olmadığını göstermektedir (Becker, Harris ve Sales, 1993). Okul devamsızlığı, öğretmenlerle iyi ilişkiler kuramama, düşük akademik performans ve okulda davranışsal sorunlar suça karışan ergenlerin ortak özelliklerindedir. Ancak suça karışan ergenler cinsel suç ve diğer suçlar olarak ayrıldığında sadece cinsel suça karışan ergenlerin diğer gruba oranla okul problemlerinin daha az olduğu bulunmuştur (Schmidt, Sinclair ve Thomasdottir, 2015).

Bazı cinsel saldırgan ergenlerin “*sürekli cinsel saldırgan*” olarak bu davranışa neden devam ettiklerini araştıran bir çalışmada cinsel saldırganlıkla ilgili gelişimsel risk faktörleri araştırılmış, katılımcıların %25’inden fazlasında akademik başarısızlık, okuldan kaçma, okulu bırakma ve okulda sözel ve fiziksel şiddet gösterme eğilimlerinin yüksek olduğu bulunmuştur (Dennison ve Leclerc, 2011).

3.5. Teknoloji

İngiltere Ulusal İstatistik Kurumu 2016 yılında çocuklu evlerin %99’unda internet bağlantısı olduğunu ve ayrıca 5 ile 15 yaş arası çocukların %62’sinin kendine ait bir cep telefonu olduğunu rapor etmiştir. Bu istatistik günümüz çocuklarının teknoloji ve internet kullanımının ne kadar yaygın olduğunu göstermektedir (National Office of UK, 2016).

İnternette müstehcen çocuk yayınlarını takip edenlerin %15’inin suça karışan ergenler olduğu tahmin edilmektedir (Carr, 2004). Hollanda polisinin takip ettiği müstehcen çocuk yayınları ile ilgili dosyalarda şüphelilerin %35’inin 18 yaş altında olduğu ortaya çıkmıştır. (Leukfeldt, Jansen ve Stol, 2014). Çocukların bu yayınlar eşliğinde cinsel saldırgan davranışlarda bulunma sıklığı ile ilgili net bilgilere ulaşılmasının zorluğuna rağmen literatür bulguları ergenlerin müstehcen yayınların eşliğinde sergiledikleri cinsel saldırgan davranışların arttığını desteklemektedir (Youth Justice Board ve UK Ministry of Justice, 2017).

Televizyon, sinema, internet gibi birçok medya aracı cinselliğin eğlenceli ve güzel yönüne vurgu yaparken, cinselliğin olası negatif sonuçlarını göz ardı etmekte ve risk faktörlerini yeterince göstermemektedir. Cinsellik, cinsel ilişki sağlıkla ilgili birçok olumsuz duruma sebep olabilmektedir. Bunlardan bir grubu HIV gibi cinsel ilişki ile geçen bulaşıcı hastalıklardır. Erken yaşta cinsellik yaşayan birçok ergen bu riskli durumlara karşı

kendilerini koruyabilecek bilgi birikimine sahip değillerdir. Bununla birlikte erken yaşta cinsellikle birlikte birçok kız hamilelik yaşamakta bu da birçok sorunu beraberinde getirmektedir. Erken yaşta anne olmak veya hamileliği sonlandırmak için girişilen riskli kontrolsüz durumlar ergenlerin hayatlarının ilerleyen döneminde fiziksel, psikolojik, sosyal, ekonomik birçok alanda ciddi sorunlarla yüzleşmelerine neden olmaktadır (Barbaree ve Marshall, 2006).

3.5.1. Pornografi

2007 yılında yapılan bir araştırmada her gün yaklaşık 2,5 milyon e-postanın pornografik içerikli olduğu, ayda ortalama 72 milyon internet kullanıcısının da pornografi sitelerini ziyaret ettiği kanısına ulaşılmıştır (Ropelato, 2007). Ayrıca London School of Economics'te yürütülen bir çalışmada bir yıl içinde 9-16 yaş arasında 25.142 çocuğun %23'ünün cinsel ve pornografi içerikli siteleri ziyaret ettiği bildirilmiştir (Livingstone, Haddon, Görzig, ve Ólafsson, 2011). 563 üniversite öğrencisi ile yürütülen bir çalışmada erkek öğrencilerin %93, kız öğrencilerin ise %62'si ergenlik yıllarında (18 yaşından önce) online ortamlarda pornografik görüntülere maruz kaldıklarını bildirmişlerdir. Pornografik görüntülere en sık maruz kalma yaşı ise 14-17 yaş arası olarak belirtilmiştir. 13 yaş öncesinde pornografik görüntülere maruz kalma kız ve erkek ergenler için çok rastlanan bir durum olmamasına rağmen erkeklerin kızlara oranla bu görüntülere maruz kalma yaşının daha erken olduğu bulunmuştur (Sabina, Wolak ve Finkelhor, 2008). Ayrıca aynı çalışmada ergenlerin izledikleri pornografik görüntülerin içeriği de sorulmuştur. Katılımcılar, çocuk pornografisi, şiddet içerikli cinsellik, parafilik aktiviteler ve hayvanlarla cinsellik gibi farklı pornografik materyallere maruz kaldıklarını belirtmişlerdir (Sabina, Wolak ve Finkelhor, 2008). İnternet pornografisine maruz kalmak her ne kadar

kazara ve istemeyerek olabilse de birçok ergenin internette pornografik materyalleri kendi istekleri ile araştırıp ulaştıkları bilinmektedir (Cameron ve ark., 2005).

Cinsel medyaya maruz kalma ile cinsel aktivitelere erken ergenlik döneminde başlama arasında önemli bir ilişki vardır (Struthers, 2009). İzlenen pornografik materyalin içeriğine bağlı olarak pornografiye maruz kalmak kişinin cinsel dürtü ve agresifliğini bastıramamasına, sapkın cinsel tutumlar geliştirmesine, erken cinsellik yaşamasına sebep olmaktadır (Greenfield, 2004). İnternet ortamındaki cinsel materyallere ulaşan çocuk ve ergenlerin cinsel bağımlılık ve takıntılı cinsel davranışları geliştirmeleri açısından potansiyel risk altında oldukları görülmektedir (Freeman-Longo 2000).

Ergen cinsel istismarcılar pornografik materyallere ilk maruz kalma yaşına göre farklılık gösterir. Küçük çocuklara yönelik cinsel saldırıda bulunan ergenlerin pornografik materyallere sıklıkla daha erken yaşta maruz kaldıkları rapor edilmiştir (Ford ve Linney 1995). Diğer taraftan Zakireh, Ronis ve Knight (2008) tarafından yapılan bir çalışmada ergen cinsel saldırganları ile diğer suç türlerini işleyen ergenler arasında pornografik materyale erken dönemde maruz kalma ile ilgili anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Burton, Leibowitz ve Howard (2010) çalışmalarında ergen cinsel saldırganlarının diğer gruplara oranla 10 yaşından önce ve 10 yaşından sonra pornografiye maruz kalma oranlarının daha yüksek olduğunu bildirmişlerdir. Ancak çalışmada pornografik materyale maruz kalma yani birileri tarafından pornografik materyalin gösterilmesi ile kişinin kendi isteği ile pornografik materyale ulaşması arasında herhangi bir ayırım yapılmadığı görülmektedir. Leguizamo (2000) da cinsel suça karışmış ergenlerin diğer suç türlerine karışmış ergenlere oranla 10 yaşından önce pornografiye maruz kalma ihtimallerinin anlamlı şekilde yüksek olduğunu göstermiştir.

Yapılan başka bir çalışmada ise ergen cinsel istismarına ortam hazırlayan birçok kolaylaştırıcı, zemin hazırlayıcı (predisposing) faktör olmasına rağmen pornografi ve akran etkisi bunlar arasında en önemli hazırlayıcı etkenler olarak ortaya çıkmıştır. Katılımcı ergenlerin birçoğu izledikleri pornografi sonrası uyarılarak gördükleri/izledikleri şeyi yapma isteği duyduklarını belirtmişlerdir. Bu çalışmada 25 çocuktan 22'si pornografiye maruz kaldıklarını belirtmiş ve birçoğu da izlediği pornografik görüntünün etkisi altında zarar verici cinsel davranışta yöneldiğini ifade etmiştir. Ergenlerin büyük çoğunluğu pornografik materyallere ve uygunsuz cinsel mesajlara akranları ve aile üyeleri tarafından maruz kaldıklarını bildirmişlerdir. Ayrıca çalışmadaki ergenlerin cinsellik ile ilgili bilgilerinin çarpıtılmış ve çok sınırlı olduğu da dikkat çekici bulunmuştur (Naidoo ve Sewpaul, 2014).

3.6. Psikopatolojik Özellikler

Knight ve Prentky (1993) ergen cinsel saldırganlarda özellikle tecavüzcü grubun eylemlerinin daha kronik ve kişiye tuzak kurarak olduğunu belirterek, bu kişilerin çeşitli psikososyal ve psikocinsel faktörler açısından sorunlu olduklarını dile getirmişlerdir. Bu faktörler düşük özgüven, içselleştirilmiş başarısızlık duygusu, zayıf erkeklik algısı, kadınlara karşı düşmanlık besleme, yetersiz sosyal beceriler ve öfke kontrolü, sapkın cinsel arzu ve ilgiler ile azalmış empati kapasitesi olarak sıralanabilir (Knight ve Prentky, 1993). Cinsel saldırgan davranışlara ek diğer saldırgan davranışları da sergileyen bir grup ergende davranım bozukluğu, anti sosyal kişilik özellikleri, okul problemleri ve suça karışmış akran arkadaşlığı yüksek oranda bulunmuştur. Bu durum bazı cinsel saldırgan ergenlerin özellikle sahip oldukları anti sosyal eğilimler nedeniyle cinsel saldırgan davranışlarda bulduklarına işaret etmektedir (Dennison ve Leclerc, 2011). Ergen cinsel saldırganlığını açıklamaya çalışan bazı araştırmacılar da bu psikopatolojik özelliklere vurgu yapmaktadır.

Cinsel saldırganlığı süreklilik gösteren ergenlerde antisosyal davranış geçmişi tespit edilmiştir (Epperson ve Ralston, 2015).

Seto ve Lalumière (2010) tarafından yapılan bir meta analiz çalışmasında da ergen cinsel saldırganlar ve diğer ergen saldırganlar adli sistem ile ilk karşılaşma yaşı ve önceki suç davranışları açısından karşılaştırılmışlardır. Cinsel saldırganların adli sisteme ilk intikallerinde yaş olarak diğer gruptan daha büyük oldukları ve diğerlerine göre daha az suç davranışı gösterdikleri bulunmuştur (Seto and Lalumière 2010). Literatürde ergen cinsel saldırganların antisosyal davranış özellikleri ile ilgili farklı tespitler söz konusudur. Driemeyer ve arkadaşları (2013) ergen cinsel saldırganlarda antisosyal ve agresif davranış oranlarının düşük olduğunu belirtmesine rağmen Mulder ve arkadaşları (2012) ergen cinsel saldırgan ve diğer ergen saldırganlar arasında davranım bozukluğu ve anti sosyal davranış bozukluğu açısından bir farklılık olmadığını belirtmişlerdir. Buna karşın 121 cinsel saldırgan ergen ile yapılan bir çalışmada ergenlerin 111'inin davranım bozukluğu tanısı aldığı belirtilmiştir (Dolan ve ark., 1996). Benzer olarak Kavoussi ve arkadaşları (1988) 13-18 yaş arasında 58 cinsel saldırgan erkek ile yaptıkları çalışmada bu popülasyonda davranım bozukluğunun en yaygın psikiyatrik bozukluk olduğunu tespit etmişlerdir.

Cinsel saldırgan davranışlar gösteren ergenlerde bazı psikiyatrik bozuklukların görülme ihtimali yüksektir, özellikle anksiyete ve otizm spektrum bozuklukları bu grupta daha sık gözlemlenmektedir (Mulder ve ark., 2012). Seto ve Lalumière'nin (2010) meta analiz çalışmasında cinsel suça karışan ergenler ile suça karışan diğer ergenler arasında psikiyatrik bozukluklar açısından anlamlı bir farklılık bulunmamasına rağmen özellikle anksiyete bozukluklarının cinsel suç saldırganlarında görülme olasılığının daha yüksek olduğu belirtilmiştir. Ayrıca aynı çalışmada ergen cinsel saldırganların madde kullanım problemleri açısından diğer gruba göre daha az problem yaşadığı saptanmıştır.

3.6.1. Narsistik Kişilik Özellikleri

Narsisizm kişinin kendini toplumun genelinden farklı gördüğü bir kişilik özelliğidir. Narsist insanlar kendilerinin diğer insanlardan her zaman üstün olduklarını düşünür, kişisel başarıları ile ilgili sürekli hayal kurar ve her zaman başkalarından daha fazla ilgi ve özeni hak ettiklerine inanırlar (Morf ve Rhodewalt, 2001). Narsisizmin sebebi tam olarak anlaşılmış değildir ancak bunu açıklamaya çalışan teoriler vardır. Sosyal öğrenme kuramına göre ebeveynler çocukları ile ilişki kurarken onları olduğundan fazla değerli göstererek, diğer çocuklardan daha özel ve üstün olduklarını vurgularlar. Bu şekilde büyütülen çocuk da sonuç olarak kendinin diğerlerinden daha önemli ve özel bir insan olduğu düşüncesini içselleştir (Millon, 1969: Akt, Brummelman ve ark., 2015). Psikoanalitik teori ise sosyal öğrenme teorisinin tam tersini savunarak narsistik kişiliğin nasıl ortaya çıktığını açıklar. Psikoanalitik teoriye göre ebeveynlerinden yeterli sıcaklık, şefkat, onaylanma ve sevgi görmeyen, onlarla yeterli vakit geçiremeyen çocuklar ailelerinden alamadıkları onayı başkalarından almak için kendilerini aşırı değerli bir konuma yerleştirirler (Davidov ve Grusec, 2006). Narsistik kişilik özellikleri kişinin psikososyal gelişimini ve hayattaki yaratıcılığını desteklediği zaman uyumlu narsisizm olarak, fakat kişinin kişisel gelişimini engellediği ve çevresi ile ilişkilerini bozduğu zaman ise uyumsuz narsisizm olarak adlandırılır. Uyumsuz narsisizm patolojik bir hal alarak kişilik bozukluğu şeklinde de ortaya çıkabilir (Wink, 1992). Narsist kişilikler aşağılandıklarını hissettikleri zaman agresif, hatta şiddet içerikli davranma eğilimleri gösterirler (Thomaes ve ark., 2008). Yapılan bir çalışmada öz bildirim ölçeği ile bildirimde bulunan gençlerin, sahip olduklarını belirttikleri uyumsuz narsisizm özelliklerinin (büyüklük algısı, kendini hak sahibi görme, istismar etme eğilimi) çeşitli suç davranışlarında yordayıcı olduğu bulunmuştur (Barry ve ark, 2006). Ayrıca anti sosyal özellikler gösteren ve narsistik kişilik yapısı bakımından da desteklenen ergen cinsel

saldırganların, diğer saldırganlara göre suç davranışına farklı bir motivasyon ile yöneldikleri düşünülmektedir (Keogh, 2012). Saldırganlık ve narsisizm ile ilgili olarak yapılan çalışmalarda iki değişken arasında pozitif bir ilişki olduğu belirtilirken (Thomaes ve ark., 2009), narsisizm ve özgüven arasında bir ilişki belirlenememiş, iki değişkenin farklı yapılar olduğu değerlendirilmiştir (Evans, 2009). Bu durum narsistik öz bakışa sahip olan bireylerin özgüven tesisi için yüksek oranda dışsal etkilere bağımlı oldukları tezi ile açıklanır. Kısaca kişi başkaları tarafından olumlu veya olumsuz algılanma durumuna göre kendini özgüvenli veya güvensiz hisseder.

Yetişkin cinsel saldırganları ile ilgili literatürde kişinin kendini güçlü algılaması, başkaları üzerinde kurduğu kontrol, baskı ve kızgınlık hislerinin cinsel davranışları üzerinde etkisi olduğu vurgulanırken, ergen cinsel saldırganlığı ile ilgili yapılan çalışmalarda araştırmacıların bu faktörlere yeterince ilgi göstermediği gözlemlenmektedir (Malamuth, 1988).

3.7. Duygu Düzenleme Becerileri

Duygular insan davranışının arkasındaki motivasyonların anlaşılmasında çok önemli bir yere sahiptir. Duygular kararlarımızı, davranışlarımızı, başkaları ile ilişkilerimizi şekillendirmemizi, benlik algımızı ve genel durumumuzu etkiler. Bununla birlikte duyguların hedeflerimize ulaşmamızda tetikleyici ve itici bir etkisi olduğu vurgulanmaktadır (Nyklíček, Vingerhoets ve Zeelenberg, 2011). Adaptif duygular önemli durumlarda neye ihtiyacımız olduğu ve ne yapmamız gerektiği ile ilgili olarak bir rehber gibi davranır. Ancak zaman zaman yaşamış olduğumuz travmalar ve olumsuz olaylar nedeniyle negatif duygudurumumuz olaylara, kişilere veya kendimize karşı haksız tepkiler geliştirmemize sebep olur. Duygu düzenleme becerileri yaşanan olumsuzluklar karşısında

kişinin kendine ve çevresine karşı daha yapıcı tepkiler vermesine yardımcı olur (Elliot, Watson, Goldman ve Greenberg, 2004).

Duygu düzenleme becerisi, günlük deneyimlerimize daha toleranslı ve esnek bir şekilde en uygun yolla tepki gösterebilme ve bununla birlikte bazı durumlarda ortaya çıkan reaksiyonları erteleyebilme olarak tanımlanmaktadır (Cole, Michel ve Teti, 1994). Duygu düzenleme gelişim psikolojisinin önemle vurguladığı bir beceridir ve en ilk ortaya çıkan gelişimsel aşamalardandır. Gelişim psikolojisi hayatın ilk evrelerinde bebek ile kurulan ilk ilişkilerin duygu düzenleme beceri kapasitesinin gelişiminde önemli bir görevi olduğunu vurgular (Kiel ve Kalomiris, 2015). Bazı çalışmalar çocukların sosyalleşebilmesinde ebeveynlerin sağlıklı yönlendirme yapabilmeleri için kendi duyguları ile etkin bir şekilde başa çıkabilme becerisine sahip olmaları gerektiğini belirtmektedir (Dix, 1991). Buna paralel olarak bazı çalışmalarda da ebeveynlerin çocuklarının duygudurumu hakkında farkındalıklarının kendi duygudurum farklılıkları ile orantılı olduğu savunulmuştur (Gottman, Katz ve Hooven, 1997). Etkili duygu düzenleme becerileri kişinin kendi duygularının farkına varması ve bu duygularını kontrol ederek o anki durumuna uygun bir şekilde ifade etmesini gerektiren duygusal ve bilişsel iki süreçten oluşur. Duygusal deneyimlerini bu iki sürece göre etkili bir şekilde yönetebilen kişiler daha mantıklı kararlar alabilirler (Zaremba ve Keiley, 2011).

Ergenlik döneminde gençler fiziksel ve hormonal değişiklikler, kimlik formasyonu, romantik ilişkiler kurma ve devamlılığını sağlama gibi derin ve değişken duygudurumları yaşıyorlar (Larson ve Lampman-Petratis, 1989). Duygu düzenleme becerileri de bu süreçte hızla gelişmeye devam eder (Zeman ve Garber, 1996).

Duygu düzenlemede yaşanan problemler bilginin işlenmesi ve olaylar arasında çatışma yaşanması şeklinde kendini gösterir ve bu nedenle kişi bazı durumlarda uygunsuz

duygusal, davranışsal ve bilişsel tepkiler verir. Bu durum da kişinin duygusal olgunluğunun yeterli düzeyde olmadığını ve bu anlamda başarısızlık yaşadığını gösterir (Dodge ve Garber 1991).

Yetişkinlerde olumsuz duyguların etkin bir şekilde yönetilememesi kişinin kontrol kaybı yaşama ihtimalini artırır. Özellikle bu duygudurum cinsel arzularla birlikte ortaya çıkarsa cinsel saldırgan davranışların ortaya çıkmasına neden olabilir (Ward ve Beech, 2006).

Duygu düzenleme becerileri zayıf olan çocuk, ergen ve yetişkinlerde kurallara aykırı, agresif ve anti sosyal davranışların ortaya çıktığı gözlemlenmektedir (Rodriguez ve ark., 2016). Benzer olarak duygu düzenleme becerilerinde yetersizlik olması depresyon, sınır tip kişilik özellikleri gibi çeşitli psikopatolojik durum (McMain, Pos, Iwakabe, 2010) ve alkol kullanımı (Aldao, Nolen-Hoeksema ve Schweizer, 2010), agresyon ve cinsel şiddet (Day, 2009) gibi birçok problemleri davranışla bağlantılı bulunmuştur.

Cinsel saldırgan davranışları olan ergenlerin duygu düzenleme becerilerinde yüksek oranda zayıflık olduğu tespit edilmiştir. Ancak bu durumun diğer saldırgan davranışları olan ergenlerde de aynı şekilde gözlemlendiği belirtilmiştir (Burton ve ark., 2014).

Yetişkinlerde cinsel saldırgan davranışlarla duygu düzenleme becerileri arasında bir bağlantı olduğu bilinmesine rağmen ergenlerle ilgili bu ilişkiyi destekleyen veri sayısı yetersizdir (Jones ve ark., 2016). Jones ve arkadaşları (2016) tarafından yapılan bir çalışmada cinsel saldırgan davranışlar sergileyen ergenlerin duygu düzenleme beceri kapasitelerini araştırmak için davranışsal ve nöral görüntüleme yöntemleri kullanılmıştır. Kontrol grubu ile yapılan karşılaştırmalarda genel olarak araştırma grubunun kontrol grubuna göre duygu düzenlemede daha çok güçlük yaşadığı ancak elde edilen farklılığın anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur.

3.8. Bilişsel Çarpıtmalar

Çocuğun duygusal bildirimlerini fark ederek bunlara uygun duygusal tepkiler vermek çocuğun duygusal deneyimlerini anlamlandırmasında ve buna göre duygu düzenleme becerisi geliştirmesinde kritik role sahiptir (Brown ve Wright, 2001). Ayrıca negatif duygu durumunda çocuğu rahatlatmak ve pozitif duygu durumlarını paylaşarak geliştirmek çocuğun kendi iç duygusal durumunu fark etmesine yardımcı olur (Riggs, 2010). Çocuğa bu becerilerin kazandırılmasında önemli etkisi olan ebeveyn ile çocuk arasında güvenli bağlanmanın kurulmadığı durumlarda kişi özerkliği ve duygu düzenleme becerileri problemli olur. Kişiler duygusal olarak gergin durumlarda kendi duygularını tanımlamakta zorluk yaşar ve kafası karışık bir hal alırlar (Hawkes, 2009).

Kişinin kendini gergin hissettiği, kafasının karıştığı durumlarda sağduyulu davranma olasılığı düşer ve zaman zaman içinde bulunduğu durumu daha da kötüye götürecek kararlar alabilir veya suç davranışları sergileyebilir. Cinsel saldırganlarla çalışan klinisyenler sıklıkla cinsel saldırganların cinsellikle ilgili olarak çarpıtılmış ve stereotipik düşüncelere sahip olduklarını tespit etmişlerdir. Bu çarpıtmaların saldırganların sergiledikleri davranışı minimize veya rasyonelize etme, suçu mağdura atfetme ve dolayısıyla hissedilen suçluluk duygusunu ve yanlış davranışın sorumluluğunu başkasına yönlendirme işlevi olduğu görülmektedir (Hunter, Becker, Kaplan ve Goodwin, 1991).

“Suçu destekleyici bilişsel yapılar” veya “bilişsel çarpıtmalar” olarak adlandırılan kavram cinsel saldırgan davranış literatüründe sıklıkla vurgulanan etiyolojik bir faktördür. (Feelgood, Cortoni ve Thompson, 2005). Bu terim birbirinden çok farklı içerikte olan suçun meşrulaştırılması, algılanması, yargılanması, bahanelere konu edilmesi, savunulması, rasyonelleştirilmesi, minimize edilmesi ve reddedilmesi gibi kavramları tanımlamak için kullanılmaktadır (Ó Ciardha ve Gannon, 2011).

Klinisyenler ve araştırmacılar çarpıtılmış dūřuncelerin cinsel saldırgan davranışların ortaya çıkmasında ve bunun meşrulaştırılmasında önemli bir rolū olduğunu vurgulamaktadırlar (Murphy ve Stalgaitis, 1987). Benzer olarak birçok klinisyen empati ve duygusal ifade becerilerinden yoksun olma ile saldırgan davranışlar arasındaki ilişkiye dikkat çekmişlerdir (Marshall ve Barbaree, 1990). Cinsel saldırganların eylemleri hakkında birçok kanıt olmasına rağmen klinik ortamlarda sıklıkla eylemlerini tūm yönleri ile reddettikleri görülmektedir. Kimi durumlarda eylemi gerçekleştirdiklerini kabul etseler bile mağdurların ifade ettikleri şiddet ve yoğunlukta davranmadıklarını iddia ettikleri görülür. Bu minimimasyon davranışının yanı sıra hemen hemen tūm cinsel saldırganlar eylemlerinden ötürü başkalarını sorumlu tutma eğilimi gösterirler. Davranışlarının tamamen alkol ve madde kullanımı etkisi altındayken gerçekleştiğini savunarak olayın iradeleri dışında olduğuunu savunurlar. Kimi saldırganlar da davranışlarının sebebini açıklamaya çalışırken kendi partnerlerinin cinsel olarak yetersiz olduğundan bahsederler. Saldırganların çocukluklarında yaşamış olduğu cinsel istismar öyküleri cinsel saldırgan davranışlarının nedenini atfettikleri diğer bir faktördür. Yaşanılan stres ve duygusal problemlerde cinsel saldırganlar tarafından sıklıkla olayın sorumluluğunu yükledikleri faktörlerdendir. Bahsedilen bu faktörler cinsel saldırgan davranışın oluşumunda önemli role sahiptir ancak bunlar saldırganların eylemlerinin sorumluluğunu ortadan kaldıracak ve her ne kadar onlar bunlardan dolayı suçsuz olduklarına inansalar da, gerçekten masum olarak algılanmalarına sebep olacak faktörler değillerdir (Ward ve ark., 1995).

Çocuklara yönelik cinsel saldırganlar, tecavüzcüler veya teşhirciler benzer olarak cinsel eylemlerinden mağduru sorumlu tutarlar. ocuk istismarcıları çocuğun fiziksel dokunmalarının ve diğer hareketlerinin provakatif olduğunu, aslında bu davranışları ile kendilerini cinselliğe çocuğun isteyerek davet ettiğini savunurlar ve buna inandıklarını belirtirler. Tecavüzcü grupta yer alan saldırganların mağdurların giyim şekline anlam

yükledikleri ve saldırı anındaki mağdurun hareketsizliği ve korku halini ise mağdurun istekli olduğu ve bu durumdan keyif aldığı şeklinde yorumladıkları, benzer olarak teşhirci grupta olay anında mağdurların verdikleri şok tepkilerinin saldırgan tarafından aslında saldırganın erkeksi çekiciliğine yönelik verilen bir hayranlık tepkisi olarak algılandığı görülmektedir. Genel olarak cinsel saldırganların sıklıkla saldırgan davranışın mağdur üzerinde oluşturduğu stresi ve negatif duyguyu fark etmekte başarısız oldukları anlaşılmaktadır (Ward ve ark., 1995).

3.9. Erkeklik

Erkeklik dayandığı psikolojik ve biyolojik karakteristiklerden ziyade kültürel bir oluşum olarak değerlendirilmektedir. Erkeklerin yakın ilişkilerindeki davranışlarına bakıldığında onların erkek rol kimlikleri veya erkeksi özelliklerinin seviyesine göre değil içselleştirdikleri kültürün şekillendirdiği erkeklik konseptine uygun şekilde davrandıkları görülmektedir. Toplumun erkeklik tanımı erkeklerin yakın ilişkilerini cinsel agresyon, dominant olma ihtiyacı şeklinde negatif veya ailenin sorumluluğunu yüklenme gibi pozitif olarak da etkileyebilmektedir. Erkeklik ideolojisi erkeklerin beğenileri ve davranışları ile ilgili oluşturulan birtakım inanç ve beklentiler bütünüdür. Erkeklik ideolojisi erkek davranışı üzerine kültürel olarak tanımlanmış standartlarla erkek olmanın önemine vurgu yapar ve erkek cinsiyet rolüne karşı oluşturulan tutumların bütünü olarak adlandırılır (Pleck ve ark., 1993). Erkek cinsiyet rolleri ile ilgili yürütülen bir çalışmada erkeklik algısı ile ilgili geleneksel tutumlara sahip olan erkeklerin heteroseksüel ilişkilerinde otoriter davrandıkları ve partnerlerine karşı yeterince açık davranmadıkları gözlemlenmiştir (Thompson, Grisanti ve Pleck 1985). Benzer bir çalışmada erkek cinselliği ile ilgili geleneksel bakış açısına sahip erkeklerin yakın ilişkilerinde erkek lehine tek yönlü yetki kullanımını tercih ettikleri ve kaçınma stratejilerini kullanarak partnerlerine karşı açık

davranmadıkları bulunmuştur (Snell, Hawkins ve Belk, 1988). Cinsel olarak aktif geleneksel erkeklik tutumuna sahip olan erkekler cinsel ilişkilerinde kondom kullanma eğilimlerinin düşük olduğunu belirtmişlerdir (Pleck, Sonenstein, ve Ku, 1990). Ayrıca bu tutuma sahip erkeklerin partnerlerine karşı psikolojik şiddet kullanma eğilimlerinin (Thompson, 1990) ve tecavüz ile ilgili mitleri kabul etme oranlarının yüksek olduğu görülmektedir (Bunting ve Reeves, 1983). Sheffield (1987) sosyokültürel yapı ile bireylerin tutumları arasında belirgin bir şekilde bağlantı olduğunu belirtmiştir. Geleneksel cinsiyet rollerine yönelik tutumlar kadınlara karşı cinsel şiddetin gerçekleştirilmesine sebep olan toplumsal güçlerden biridir. Geleneksel cinsiyet rolleri erkekleri erkeklik adı altında daha şiddet içerikli davranmaya, kadınları ise kadınsı olmak adına cinsel olarak daha pasif davranmaya teşvik eder. Ayrıca pornografik yayınlar ve kullandığımız dil gibi toplumsal propaganda araçları erkek egemen tutum ve davranışların inşasına ve desteklenmesine yardımcı olmaktadır.

Agresif davranışları görmezden gelme, kadın karşıtlığı gibi kültürel mesajların birleşimi cinsel saldırgan davranışların ortaya çıkma olasılığını arttırmaktadır. Bu içsel ve dışsal faktörlerin birbiri ile etkileşimi nihai olarak cinsel saldırgan davranışların yüksek oranda ortaya çıkmasına neden olmaktadır. (Burkey ve ark. 2013).

Cinsel saldırganların çocuk ve kadınlarla ilgili inanç ve algılarının geleneksel ve tutucu olduğu ortaya çıkmıştır. Bu kişilerin kadınları kendilerine hizmet etmekle görevli birer cinsel obje olarak algıladıkları, onlar üzerinde istediklerini yapma hakkına sahip olduklarına inandıkları ve bu düşünceleri nedeniyle çocuk ve kadın mağdurlarına verdikleri zarar ile ilgili olarak durumu normalleştirme veya minimize etme eğilimini taşıdıkları görülmektedir (Hanson ve Scott, 1995).

Ergen Cinsel Saldırganlar

Farr ve ark. (2004) cinsel suça karışmış ergenler ile suça karışmamış ergenler arasında aşırı erkeklik tutumları ve empati becerileri açısından farklılık tespit etmiştir. Cinsel suça karışmış ergenlerin kadınlara karşı katı yürekli cinsel tutumlar ile kadınlara ve cinsel azınlıklara karşı düşmanca tutumlar açısından suça karışmamış ergenlere oranlara istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek skor aldıklarını bulmuştur.

4. CİNSEL SALDIRGANLIK İLE İLGİLİ TEORİ VE MODELLER

Cinsel saldırgan davranışlarda saldırganlarla ilgili olarak gözlemlenen heterojenlik, cinsel saldırgan davranışı açıklamaya yönelik modellerin geliştirilmesi ve test edilmesi konusunda önemli bir engel oluşturmaktadır (Smallbone, 2006). Ergenlik döneminde ortaya çıkan cinsel saldırgan davranışların teorik olarak açıklanabilmesi için bu konunun ilişkili olduğu çeşitli faktörlerin ve ayrıca normal cinsel gelişim ve davranışın dikkate alınması gerekmektedir (Martinson ve Ryan, 2010).

Literatürde cinsel saldırgan davranışları açıklayan teoriler odak noktalarına göre üç kademe sınıflandırılmışlardır. Birinci kademe teoriler çok faktörlü teoriler, ikinci kademe teoriler tek faktörlü ve üçüncü kademe teoriler ise mikro seviye veya saldırı modeli teorileri olarak adlandırılmaktadır (Ward ve Hudson, 1998). Birinci kademe teoriler birçok faktörün ele alındığı kapsamlı teorilerdir. Bu teoriler insan varlığını kompleks bir organizma olarak tanımlamış ve anlaşılabilmesi için birbirinden oldukça farklı alanların bakış açılarıyla birlikte değerlendirilmesi gerektiğini kabul etmişlerdir. Bunlar genel olarak insanoğlunun sosyo-kültürel, biyolojik, psikolojik ve fonksiyonel yönleridir (Ward, 2014). Bu teorilerin ilk amacı ele alınan olguyu açıklayarak ya da yorumlayarak, olgu ile genel olarak bağlantılı faktörleri ortaya koymaktır. Nihai olarak amaçlanan ise olguyu açıklayan kapsamlı entegre bir teori geliştirmektir (Marshall ve ark., 1995). İkinci kademe yer alan teoriler genel olarak cinsel davranış üzerinde en fazla etkisi olduğu düşünülen tek bir faktör üzerinde odaklanarak, bu faktörün cinsel saldırgan davranış üzerindeki etkisi ile ilgili detaylı açıklamalar yapmaktadır. Üçüncü kademe yer alan teoriler ise cinsel saldırgan davranışı bir süreç olarak açıklamaktadırlar. Bunu yaparken de cinsel saldırgan davranışla ilişkili bilişsel, davranışsal, motivasyonel ve sosyal faktörlerin birbiri ile olan

ilişisini zincir veya şema benzeri bir model oluşturarak açıklamaya çalışırlar (Ward ve Hudson, 1998).

4.1. Marshall ve Barbaree'nin Bütüncül Teorisi

Bu teori çocuklara karşı gerçekleştirilen cinsel saldırgan davranışların gelişimi, başlangıcı ve devamlılığını açıklamak üzere geliştirilmiştir. Marshall ve Barbaree hayatın ilk aşamalarında maruz kalınan yetersiz ebeveynlik, tutarsız ve katı disiplin uygulamaları, fiziksel ve cinsel istismar gibi kötü deneyimlerin kişinin saldırganlık ve cinsellik dürtüleri üzerinde etkili olan iç kontrol mekanizmalarının (duygu düzenleme, oto kontrol becerileri gibi) gelişimine zarar verdiğini ileri sürmüşlerdir. Ayrıca bu teoriye göre erken yaşta yaşanan bu kötü deneyimler kişinin duygu düzenleme ve oto kontrol becerileri yanı sıra, sağlıklı bağlanma ve sosyal beceriler geliştirmesine de zarar verir. Sonuç olarak ortaya çıkan kişilerarası problemler kişinin akranları ile sağlıklı ilişkiler kurmasını engeller ve kişilerin akran veya yetişkinleri cinselliğe zorlama veya çok küçük çocuklarla cinsel ilişki kurma olasılıklarını artırır. Güvensiz bağlanma bu teoriye göre kişinin yaşadığı dünyayı keşfetmesi, güven duygusunu geliştirmesi, kişisel güvenlik ve güçlülük algılarının oluşturulmasında başarısızlığa neden olur. Nihai olarak saldırganlar dünyanın tehlikeli bir yer olduğu inancını geliştirerek başkaları ile duygularını paylaşmanın mantıksız olduğunu düşünebilirler. Ayrıca ev ortamında maruz kalınan anti sosyal ve kadın düşmanı davranışlar, genç erkeğin modelleme yolu ile bu uyumsuz davranışları edinmesine neden olmaktadır. Çocuk olarak cinsel istismarın deneyimlenmesi ve özellikle bunun ödül gibi algılanması çocuklarla cinsellik yaşamının normal ve faydalı bir düşünce olduğuna inanılmasına ve cinsellekle ilgili bozuk algıların, çarpıtılmış düşüncelerin gelişmesine sebep olmaktadır (Ward ve Beech, 2006).

Marshall ve Barbaree (1990) tarafından çocukluk dönemi boyunca kazanılan tutum ve davranışların gelişmekte olan erkek için güçlü cinsel arzuların ani başlangıcıyla karakterize olan ergenlik döneminde cinsellikle ilgili topluma uygun veya aykırı bilişsel yapıların edinilmesinde bir aşama oluşturduğu belirtilmektedir. Bu teoride ergenlik -özellikle erken dönem ergenlik- artan cinsel dürtülerin etkisiyle cinselliği sosyal olarak kabul edilebilir şekilde deneyimleyememe açısından riskli, kritik bir evre olarak tanımlanmıştır. Yetersiz duygu düzenleme ve sosyal beceriler kişinin hormonal ve diğer biyolojik etkenlerden olumsuz olarak etkilenmelerine ve bu nedenle cinsel ve duygusal ihtiyaçlarını daha yıkıcı, uygunsuz şekillerde karşılamalarına neden olmaktadır. Yetersiz sosyal ve cinsel beceriler kadınlar tarafından reddedilme olasılığını artırırken sonuç olarak kişinin özgüvenini azaltarak, kadınlara karşı öfke ve negatif tutumların geliştirilmesine sebep olmaktadır (Ward ve Beech, 2006).

Marshall ve Barbaree'nin bütüncül teorisi cinsel saldırganların diğer saldırganlardan çocukluk çağı istismar ve ihmali, sosyal beceri yetersizliği, duygu düzenleme becerileri açısından farklı olduğuna dikkat çekmektedir. Bu teorinin güçlü yanlarından biri çocukluk çağı yaşantılarının ergenlerin gelişimi ve davranışları üzerine olan etkisini vurgulayan gelişimsel bakış açısını geliştirmiş olmasıdır (Ward ve Beech, 2006).

4.2. Finkelhor'un Cinsel Saldırganlarda Önkoşul Modeli (Finkelhor Precondition Model of Sexual Offender)

Finkelhor tarafından geliştirilen Önkoşul Modeli çocuklara yönelik olarak gerçekleştirilen cinsel istismar davranışlarını açıklamaktadır. Bu teori ilk olarak yetişkin erkek cinsel suçluların çocuklara karşı olan cinsel saldırgan davranışını açıklamak üzere geliştirilmiştir ancak daha sonra ergenlerin cinsel saldırı davranışlarını açıklamak üzere de kullanılmaya başlanmıştır. Finkelhor (1984) cinsel istismar davranışının oluşumu için öncelikle 4

faktörün bir araya gelmesi gerektiğini belirtmiştir. İlk iki faktör saldırgan ile ilgilidir. İlk faktöre göre saldırganın çocuğu cinsel olarak istismar etmesi için bir motivasyona sahip olması gerekmektedir. İkinci faktör ise saldırganın cinsel istismarı önlemek için gerekli olan iç engelleyicilerden yoksun olması olarak tanımlanmıştır. Buna örnek olarak kişinin alkol-madde etkisi altında olması, dürtü kontrol bozukluğu yaşamaması, ciddi stres altında olması, cinsellikle ilgili tutum ve inançları destekleyen bilişsel bozukluklara sahip olması gibi etkenler sıralanabilir. Üçüncü faktör cinsel istismarın ortaya çıkma ihtimalini artıran ebeveynlerin yokluğu, hastalığı, mağdura ulaşma imkanının kolaylaşması gibi durumların oluşması veya diğer dışsal önleyici faktörlerin üstesinden gelmek olarak belirtilmiştir. Son faktör ise saldırganın istismar amacıyla mağdurun direncini kırmak için yaptığı eylemler olarak belirtilmiştir. Bu saldırganın çocuğa hediye vermesi, mağdur ile yakınlık kurması, mağdurun sevgisini kazanma çabası veya mağduru korkutması, tehdit etmesi ve mağdura şiddet uygulaması gibi birçok davranışını içerebilir (Finkelhor, 1984).

4.3. Hall ve Hirschman'ın Dört Yönlü Cinsel Saldırganlık Modeli

Hall ve Hirschman'ın dört yönlü cinsel saldırganlık modeli fizyolojik cinsel uyarım, cinsel saldırganlığı destekleyici bilişsel sistem, duygusal kontrolsüzlük ve kişilik problemleri olmak üzere dört bileşene dayanmaktadır. Dört yönlü cinsel saldırganlık modelinde ilk üç faktörün öncelikli olarak içinde bulunulan duruma bağlı olarak, son faktörün ise kişisel yakınlıkla ilgili olarak ortaya çıktığı savunulmaktadır. Bu modelde kişisel yetersizliklerin çocuk cinsel istismarına yönelmeyi kolaylaştıran ana kaynak olduğu ve belli ortam ve durumların da bu kaynak problem nedeniyle sapkın uyarılma, duygusal rahatsızlık ve çarpıtılmış düşüncelerin aktifleşmesine sebep olduğu belirtilmektedir (Ward ve Beech, 2006).

Dört yönlü cinsel saldırganlık modeline göre çocuklara karşı cinsel saldırgan davranışlarda fizyolojik cinsel uyarım ilk motivasyon kaynağıdır ve bu bulgu araştırma ve klinik gözlemlerle de tutarlıdır. Modelin ikinci faktörü olan cinsellikle ilgili çarpıtılmış düşüncelere sahip olma çocuk istismarcılarında gözlenen belirgin özelliklerdendir. İstismarcılar cinsel saldırgan davranışlarını tanımlar ve savunurken bu düşüncelere sıklıkla başvururlar. Saldırganlar çocukların cinsel olarak provakatif davrandıklarını ve yaşanan cinsel deneyimin çocuklar için faydalı olduğunu belirtirler. Mağduru suçlama, saldırıyı meşrulaştırma veya bu davranışı bir mazeret ve zaaf olarak sunma cinsellikle ilgili çarpıtılmış düşüncelere birer örnektir. Ayrıca modele göre cinsel saldırgan davranıştan elde edilen haz, bu davranış nedeniyle oluşacak olası tehditlerden daha fazla ise cinsel saldırgan davranışın ortaya çıkma ihtimali artmaktadır. Üçüncü faktör olan duygusal kontrolsüzlük, başka bir ifade ile duygu düzenleme becerilerinde yaşanan zorluk kişinin günlük hayatta karşılaştığı güçlüklerle karşı etkili ve işlevsel stratejiler geliştirememesine sebep olmaktadır. Çocuklara yönelik cinsel istismarda bulunan saldırganların negatif duygu durumları, özellikle depresyon ve anksiyete durumları, saldırı sürecinin ön aşamalarında ortaya çıkmakta ve cinsel saldırı olayının gerçekleşmesindeki olaylar zincirinin tetikleyicisi olarak rol oynamaktadır. Modelin son faktörü olan kişilik problemlerinin, kişinin erken çocuklukta yaşamış olduğu ebeveynlerin boşanması, fiziksel veya cinsel istismar gibi olumsuz deneyimlerden kaynaklandığı belirtilmekte ve yaşanan bu olumsuz deneyimlerin kişinin negatif ve anti sosyal tutumları edinmesini kolaylaştırdığı ifade edilmektedir (Hall ve Hirschman, 1991).

Hall ve Hirschman teorilerinde belirttikleri dört faktörün ayrı ayrı veya bir kombinasyon halinde çalıştığını belirtmişlerdir. Fakat bununla birlikte her cinsel saldırgan için dört faktörden birinin diğerlerinden daha yoğun olarak hissedildiği ve cinsel saldırgan davranışın ortaya çıkmasında o faktörün tetikleyici bir rol üstlendiğini vurgulamışlardır.

Ancak teoride neden tek bir faktörün kişinin cinsel saldırganlığında daha etkili olduğu ve bu faktörün nasıl bir tetikleyici rol üstlendiği açıklanmamıştır (Ward ve Beech, 2006).

4.4. Ward ve Siebert'in Çocuk Cinsel İstismar Modeli (Ward ve Siebert's Pathways Model of Child Sexual Abuse)

Ward ve Siebert'in Çocuk Cinsel İstismar Modeli çocuk cinsel istismarına birçok faktörün sebep olduğunu belirterek, bu doğrultuda sonu istismara çıkan birden fazla yol haritasından bahsetmiştir. Ward ve Siebert'in Çocuk Cinsel İstismar Modeli çocuk cinsel istismarı konusunda geliştirilmiş en kapsamlı ve en güncel modeldir (Gannon, Terriere ve Leader, 2012) Modele göre istismara sebep olan her yol (pathway) kendi içinde bozuk (işlevsiz) psikolojik mekanizmalar içermektedir. Bu mekanizmalar sosyal ilişki ve sosyal beceri yetersizliği, çarpık cinsel senaryolar/fanteziler, duygu düzenleme zorlukları ve bilişsel çarpıtmalar olarak belirtilmiştir. Modelde çocuk istismarcılarının bu dört psikolojik mekanizmanın etkisi ve bunların birbiriyle etkileşimi altında bu davranışı gerçekleştirdikleri belirtilmektedir. Her mekanizma farklı bir saldırı yolu tanımlamaktadır. Tanımlanan saldırı yolları kendine özgü psikolojik ve davranışsal profiller içerirken, etiyolojik faktörler ve altta yatan yetersizlikler açısından da diğer saldırı yollarından farklılık göstermektedir. Ancak cinsel suçun oluşumunda tüm mekanizmaların etkileşim içinde olduğu görülmektedir. Sonu cinsel saldırıya çıkan her bir yolda (pathway) dört faktörden birisi baskın olmakla birlikte bu baskın yolun diğerleri ile etkileşimi de görülmektedir. (Ward ve Siebert, 2002).

Modelde belirtilen ilk yol, sosyal ilişki ve sosyal beceri yetersizlikleri kişinin kişiler arası stratejilerini belirlemede ve belirlediği hedeflere ulaşmasında rol alan motivasyonel, duygusal, eylem seçim ve kontrol gibi birçok psikolojik sistemin etkileşimi ile ortaya çıkmaktadır. İkinci yol olan çarpık cinsel senaryolar, motivasyonel ve duygusal sistem

içerisinde duygusal bir bileşen olarak; eylem seçimi ve kontrol sistemi içerisinde duygu ve davranış kontrolörü olarak; algı ve hafıza sistemi içerisinde ise cinsel davranışın algısal yönü olarak işlev görmektedir. Üçüncü yol olan duygu düzenleme zorluğu temel olarak eylem seçimi ve kontrol sistemi içinde yer almakla birlikte, hedefler ve duygusal yönleri ise motivasyonel duygusal sistem tarafından oluşturulmaktadır. Son yol olan bilişsel çarpıtmalar büyük oranda çok yönlüdür ve hafıza sisteminde yer alan kalıplaşmış inançlar ile temel olarak diğer iki sistemde yer alan meşrulaştırma ve mazeret üretme şeklinde ortaya çıkmaktadır (Ward ve ark., 1997).

Belirtilen bu dört yola ilave olarak dört işlevsel bozukluğun birlikte görüldüğü beşinci bir yol da Ward ve Siegert tarafından tanımlanmıştır (Ward ve Siegert, 2002).

4.5. Abel'in Bilişsel Çarpıtmalar Teorisi (Abel's Cognitive distortions theory)

Cinsel saldırganlık literatüründe bilişsel çarpıtmalar kavramı ilk olarak Abel ve arkadaşları (1984) tarafından tanımlanmıştır. Bu tanımlamaya göre bilişsel çarpıtmalar çocuklarla cinsel birliktelik yaşama davranışını destekleyen bir düşünce sistemi olarak belirtilmiştir. Bu düşünce sistemi cinsel saldırgan kişinin bu davranışını normalleştirme ve makul göstermesini sağlayan algı, yargı ve gerekçelerinin bir bütünü olarak değerlendirilmiştir (Ward, Polaschek ve Beech, 2005).

Birçok erkek, çocukluk yıllarında toplum tarafından uygunsuz karşılanan cinsel haz davranışlarının neler olduğunu öğrenir ve bu tarz ilgilerini baskırlar. Buna rağmen bazen bu yasaklı davranışlara fantezilerinde yer verirler. Sapkın cinsel haza ulaşma davranışları önemli kişiler tarafından kınanmadığı zaman yetişkinliğe taşınmış cinsel bir alışkanlık haline alabilir. Geç onlu ve erken yirmili yaşların başında kişi büyük oranda bu cinsel tercihinin toplumsal geleneklere aykırı olduğunu bilir ve bu duruma cinsel tercihlerini

meşru gösterme amacıyla kendine özgü bir inanç sistemi geliştirerek cevap verir. Abel bu inanç sistemine bilişsel çarpıtmalar adını vermiştir (Ward, Polaschek ve Beech, 2005).

Klinik olarak çocuk cinsel istismarcılarının bilişsel çarpıtmaları, toplumun normlarına karşı hareket etmelerine rağmen istismar dolayısıyla oluşması olası kaygı, suçluluk duygularını engeller ve özgüvenlerinin korunmasına olanak verir. Buradan çıkarımla Abel bilişsel çarpıtmaları istismar davranışının ortaya çıkmasını kolaylaştıran ve devamlılığını sağlayan bir faktör olarak görmüş ve onu istismara başlı başına sebep olan faktör olarak tanımlamamıştır (Abel ve ark., 1986).

İlk ortaya çıktığı zamanlarda Abel'in teorisi cinsel saldırganlık literatürüne yeni bir bakış açısı kazandırmasına rağmen, teori tam olarak geliştirilememiş ve bazı kavramsal zayıflıklarından dolayı eleştirilmiştir. Ancak teorinin uzun ömürlü olması da bu alanda önemli katkılar sunacak yeni bir teorinin geliştirilmiş olmamasından kaynaklanmaktadır. (Ward, Polaschek ve Beech, 2005).

4.5.1. Cinsel Saldırganlıkla İlgili Örtük Bellek Teoriler (Sex Offenders Implicit Theories)

Ward (2000) çocukların zihinsel gelişimleri üzerinde çalışan zihin teorileri ile psikolojideki örtük bellek teorilerinin entegrasyonunun cinsel saldırganların bilişsel çarpıtmalarının anlaşılmasında önemli bilgiler sunacağını savunmuştur. Bilişsel psikopatoloji perspektifinden bakıldığında da bu entegrasyonun kesinlikle gerekli görüldüğü belirtilmektedir.

Ward çoğu cinsel saldırganın sahip olduğu bilişsel çarpıtmaların kendi inanç, dürtü ve çevrelerinde yer alan insanların etkisiyle ortaya çıktığını savunmuştur. Ayrıca Ward bu çarpık bilişsel sistemlerin birçok farklı seviyede var olduğunu belirtmiştir Ward (2000).

Ward ve Keenan (1999) tarafından çocuk cinsel saldırınlar ile ilgili beş farklı örtük (implicit) teori geliştirilmiştir:

1. **Cinsel varlık olarak çocuklar:** Çocuklar doğası gereği cinsellikten zevk alan, yetişkinlerle cinsellik arayışında olan cinsel canlılardır.
2. **Zararın gerçekliği (Nature of harm):** Yetişkinler ile çocuklar arasındaki cinsellik, fiziksel şiddet olmadıkça zararsızdır. Gerçek zarar fiziksel zorlama ve yaralama sonucu oluşur. Eğer zararlıysa da çocuklar çabuk iyileşirler.
3. **Kontrolsüzlük:** Olaylar bir anda olur, davranışlar çok güçlü dürtü ve duygular tarafından yönlendirilir. Saldırınlar kendi eylemlerinin iradesine sahip değildir.
4. **Kendinde hak görme:** Saldırınlar diğer insanlardan üstün oldukları için çocuklar gibi aşağı derecede olan bireylerden ihtiyaçlarını karşılama hakkına sahiptir. Bunun içinde cinsel ihtiyaçlar da bulunmaktadır.
5. **Tehlikeli dünya:** Dünya birçok tehlikeli ve zararlı insanla doludur. Bu görüş doğrultusunda kişi iki farklı bakış açısı geliştirebilmektedir. Herkesle birlikte çocuklar da tehlikelidir. Onlardan zarar görmemek için en etkili yol onları kontrol etmektir. Diğer bakış açısına göre ise sadece yetişkinler tehlikelidir, bu nedenle çocuklar güvenli bir liman olarak algılanır ve cinsel eş olarak tercih edilirler.

4.6. Empati Yoksunluğu ile İlgili Teoriler (Theories of Deficient Victim Emphaty)

Barnett ve Mann (2013) tarafından empati bir başkasının yaşadığı, duygusal tepkiyle sonuçlanan deneyimlerin, başkalarının merhamet ve saygıya değer ve içsel değere sahip olduğu görüşü ile uyumlu bir şekilde duygusal ve bilişsel olarak anlaşılması şeklinde tanımlanmıştır. Empati yoksunluğu ise kişinin başkalarının duygusal durumunu anlama ve paylaşma yetersizliğidir. Cinsel saldırın davranışlar sergileyen bireyler için empati

yoksunluğunun, toplum tarafından 3 farklı şekilde kavramsallaştırıldığı görülmektedir: 1) genel empati becerilerinde yetersizlik yaşadıkları, 2) sadece kadın ve çocuklara karşı empati yoksunluğu yaşadıkları, 3) sadece kendi mağdurlarına yönelik empati yoksunluğu yaşadıkları (Varker ve Devilly, 2007). Literatürde cinsel saldırganlarda empati yoksunluğu ile ilgili yapılan çalışmalar çoğunlukla yetişkin popülasyonuna odaklanmış olmasına rağmen cinsel saldırgan ergenlerde empati yoksunluğu ile ilgili çalışmalarda bulunmaktadır (Varker ve Devilly, 2007). Bu çalışmalarda elde edilen sonuçların yetişkin popülasyonda elde edilen sonuçlara göre daha tartışmalı olduğu görülmektedir. Çalışmaların bazılarında cinsel saldırgan ergenlerin genel empati becerilerinden yoksun olduğu sonucuna ulaşılırken, bazı çalışmalarda suça karışmamış ergenlerden oluşan kontrol grubu ile cinsel saldırgan ergenlerin empati becerileri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır, bazı çalışmalarda ise cinsel saldırgan ergenlerin sadece kendi mağduruna yönelik empati yoksunluğu yaşadığı belirtilmiştir (Jones ve ark., 2018).

Birçok cinsel saldırganlık teorisi empati yoksunluğunu cinsel saldırganların karakteristik bir özelliği olarak tanımlamıştır. Ancak bu teoriler empati yoksunluğunu bir faktör olarak ele alırken bu yoksunluğun derecesi hakkında net bir bilgi aktarmamışlardır. Teoriler basit bir şekilde saldırganların empati becerilerinden yoksun olduklarını savunarak aksi taktirde empati yapabilselerdi sebep oldukları zarar ve mağdur üzerindeki diğer olumsuz etkileri anlayabilir ve bu davranışları sergilemezlerdi şeklinde açıklama yapmışlardır (Ward, Polaschek ve Beech, 2005).

Marshall, Hudson, Jones ve Fernandez (1995) empatinin duruma özgü bir sürece sahip olduğunu belirterek zaman içinde dalgalanma gösterdiğini ve içinde bulunulan çevresel koşullardan etkilendiğini belirtmişlerdir. Bu formülasyona göre saldırganların bazı durumlarda yeterli empati gösterebilirken, bazı durumlarda empati becerileri açısından

yetersiz olabildikleri görülmüştür. Bu araştırmacılara göre empati becerisi duygu farkındalığı, perspektif alabilme, duygu replikasyonu ve karşılık verme olmak üzere dört aşamadan oluşmaktadır. Her aşama bir önceki aşama üzerine bina edilir ve herhangi bir aşamadaki bozulma/kesintiye uğrama tüm empati sürecini olumsuz etkilemektedir. Empati sürecinin başlangıcı olan duygu farkındalığı, bir başkasının deneyimlediği duyguların doğru tanımlanmasıdır. İkinci aşama olan perspektif alabilme ise empati sürecinin bilişsel bileşenidir. Kişinin kendisini duygusunu tanımladığı kişinin yerine koyup, dünyaya onun gözü ile bakabilme becerisidir. Duygu replikasyonu aşaması empati sürecinin duygusal yönünü oluşturmaktadır. Kişinin deneyimlediği olaya karşı verdiği duygusal tepkiyi aynen ya da ona yakın bir şekilde replike etmek anlamına gelir. Son aşama olan karar verme ise kişinin karşısındaki kişinin duygularına göre hareket edip etmemesi sürecini içerir (Marshall ve ark., 1995). Cinsel saldırganların çocuklar ve kadınlarla ilgili inanç ve algıları empati seviyelerini etkilemektedir. Cinsel saldırganların sıklıkla kadınları domine eden ve erkek cinselliğini üstün gören tutucu ve geleneksel bir inanç sistemine sahip oldukları görülmüştür (Ward, Keenan ve Hudson, 2000). Bu inançların kişinin sahip olduğu empati seviyesini baskılayarak, istismar edici davranışların ortaya çıkmasını kolaylaştırdığı da düşünülmektedir (Beck, 1999).

5. GEREÇ VE YÖNTEM

Bu çalışmada cinsel suç nedeniyle hüküm giymiş ergenlerin söz konusu suç davranışında etkili olabileceği düşünülen çevresel, kültürel, bireysel ve bilişsel faktörler ile ergenlerin kendi suç davranışı ile ilgili duygu düşünce ve algılarının araştırılması amaçlanmıştır.

5.1. Çalışma Grubu

Çalışmada cinsel istismar suçu kesinleşmiş hükümlü ergenlerden oluşan araştırma grubu ile suç işlememiş ergenlerden oluşan kontrol grubu yer almaktadır.

Araştırma grubuna Mayıs-Ağustos 2016 tarihleri arasında Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğünün resmi izni ile İstanbul ve Ankara Çocuk Eğitim Evleri, Maltepe 2 nolu L tipi kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Maltepe Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumu ile Ankara Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumlarından ulaşılmıştır. Kontrol grubuna ise Temmuz-Aralık 2016 tarihleri arasında, araştırmacının yakın çevresinden ve Çorum ili, İskilip ilçesinde İlçe Kaymakamlığı ve İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü izni ile İbni Sina Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinden ulaşılmıştır.

Araştırmada araştırma grubu (n:50) ve kontrol grubu (n:50) olmak üzere toplam 100 erkek ergen yer almıştır. Araştırmada yer alan tüm ergenler 15-18 yaş aralığında yer almaktadır. Çalışmaya katılan araştırma grubunun görüşme sırasındaki yaş aralığı 15-17 yaş, yaş ortalaması 16,40 (SD: 0,76) iken suçu işlediği esnadaki yaş aralığı 13-17 yaş, yaş ortalaması 14,44 (SD: 1,07) olarak, kontrol grubunun yaş aralığı 15-17 yaş, yaş ortalaması 16,18 (SD: 0,80) olarak saptanmıştır.

5.2. Düzen ve İşlemler

Araştırmada yer alan tüm katılımcılara araştırmanın hangi kurum tarafından yapıldığına, amacına, araştırmada yer alan soruların içeriğine, toplanan bilgilerin gizlilik ilkesi gözetilerek toplanıp analiz edileceğine, katılımcının istediği sorulara cevap vermeme ve istediği anda çalışmayı sonlandırabilme hakkı olduğuna dair bilgilendirmelerin yer aldığı onam formu (EK-1) sunulmuştur. Kontrol grubunda araştırmacının yakın çevresinden ulaştığı kişilerin ailelerine ise veli onay formu (EK-2), katılımcı ergenlere ise onam formu sunulmuştur. Katılımcılar onam formunu okuyup imzaladıktan sonra görüşme yapılmaya başlanmıştır. Araştırmada yer alan tüm ölçekler yaklaşık 2 saat süresince tek oturumda toplanmıştır. Araştırmacı tarafından geliştirilen görüşme formundan bilgiler yüz yüze soru cevap şeklinde toplanırken diğer ölçekler okuma ve anlaması yeterli kişiler tarafından yalnız doldurulmuş, okuması yetersiz kişilere ise ölçek maddeleri araştırmacı tarafından okunarak toplanmıştır.

Görüşmeler, görüşme yapmaya uygun fiziki ortama sahip, bir başkasının gözetimi olmaksızın kişilerin kendilerini rahat hissedebilecekleri odalarda yapılmıştır. Çalışmada araştırma grubunun dosya bilgilerine sınırlı bir şekilde ulaşılabilmektedir. Çalışma yapılan kurumda yer alan sosyal çalışmacılar ve psikologlar söz konusu dava dosyasına ilişkin olarak yalnızca katılımcıların doğum tarihini, olay tarihini, olayın niteliği, mağdur doğum tarihi ve mağdur cinsiyet bilgilerini araştırmacı ile paylaşmışlardır. Bunun dışında araştırma grubunda yer alan katılımcıların yaşadığı olay ile ilgili bilgilerin detayı katılımcıların kendisinden edinilmiştir.

5.3. Gereçler

Görüşme Formu:

Görüşme formu araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Araştırma ve kontrol grubuna yönelik olarak iki farklı görüşme formu (EK-3) oluşturulmuştur. Araştırma grubuna yönelik olarak hazırlanan görüşme formu “Demografik bilgiler”, “İlişkiler”, “Olaya dair bilgiler”, “Geçmiş suçlar” ile “Gelişimsel ihtiyaçlar ve zorlanımlar” olmak üzere 5 ana bölümden oluşmaktadır. Kontrol grubu için hazırlanan görüşme formu ise araştırma grubu görüşme formundan “olaya dair bilgiler” bölümünün tamamı, diğer bölümlerde ise araştırma grubu için söz konusu adli olayla ilgili olarak hazırlanan sorular çıkartılarak oluşturulmuştur.

Duygu Düzenlemede Güçlükler Ölçeği:

Çalışmada katılımcıların duygu düzenleme becerilerini ölçmek amacıyla Duygu Düzenlemede Güçlükler Ölçeği (DDGÖ) (EK-4) kullanılmıştır. Gratz ve Roemer (2004) tarafından geliştirilen ölçek, Rugancı ve Gençöz tarafından (2010) Türkçe'ye uyarlanmıştır. 6 alt testten oluşan ölçek toplam 36 maddedir. Ölçek alt testleri duygusal tepkilere ilişkin farkındalık (Farkındalık), duygusal tepkilerin anlaşılması (Açıklık), duygusal tepkilerin kabul edilmesi (Kabul etme), duygu düzenlemede kullanılan stratejiler (Stratejiler), olumsuz duygularda yaşanan dürtü kontrol güçlüğü (Dürtü) ve amaç odaklı davranabilme (Hedefler) şeklinde tanımlanmıştır. DDGÖ öz bildirim dayalı 1 (hiçbir zaman) ile 5 (her zaman) arasında derecelendirilen likert tipi bir ölçektir. Ölçek için bir kesme puanı belirlenmemiş, elde edilen yüksek puanların şiddetli duygu düzenleme güçlüğüne işaret ettiği belirtilmiştir.

Ölçeğin orijinal formunun iç geçerlilik kat sayısı olan Cronbach Alfa değeri .93, alt testler arası iç tutarlılık katsayıları ise .80-.89 arasında değişmektedir. Ölçeğin tekrar test güvenilirliği ise .88 ($p < .01$, $N = 21$) olarak bulunmuştur. Rugancı ve Gençöz (2010) tarafından yapılan adaptasyon çalışmasında ölçeğin Cronbach Alfa değeri .94, alt testler arası iç tutarlılık katsayıları ise .75-.90 arasında değişmektedir. Ölçeğin tekrar test güvenilirliği ise .83 ($p < .01$, $N = 59$) olarak bulunmuştur.

Çocukluk Çağı Travma Ölçeği-Kısa Form:

Çalışmada katılımcıların çocukluk çağı istismar ve ihmal yaşantılarını belirlemek için Çocukluk Çağı Travma Ölçeği (ÇÇTÖ) (EK-5) kullanılmıştır. Bernstein ve arkadaşları tarafından (1994) geliştirilen ölçek ilk olarak 53 maddeden oluşurken daha sonra 28 maddeye sadeleştirilmiştir. Ölçeğin bu kısa formu Şar, Öztürk ve İkikardeş (2012) tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. Ölçek Fiziksel İstismar, Cinsel İstismar, Duygusal İstismar, Duygusal İhmal ve Fiziksel İhmal olmak üzere 5 alt test (25 madde) ve travmanın minimize edilmesini ölçen 3 maddeden oluşmaktadır. Minimizasyon maddeleri sadece travmanın inkarını ölçmekte ve toplam puanı etkilememektedir. Minimizasyon puanını hesaplamak için bu üç maddenin her birinden alınan sadece 5 puan (en yüksek) cevapları hesaba katılır ve bunları hepsi 1 puan olarak sayılır.

ÇÇTÖ öz bildirim dayalı 1 (Hiçbir zaman) ile 5 (Çok sık) arasında derecelendirilen likert tipi bir ölçektir. Ölçeğin iç geçerlilik kat sayısı olan Cronbach Alfa değeri ($N:123$) .93, alt testler arası iç tutarlılık katsayıları ise duygusal istismar ($r=.90$ $p=0.001$), duygusal ihmal ($r=.85$ $p<0.001$), fiziksel istismar ($r=.90$ $p<0.001$), cinsel istismar ($r=.73$ $p<0.001$), fiziksel ihmal ($r=.77$ $p<0.001$), minimize edilmesini ($r=.71$ $p<0.001$) şeklinde, tekrar test güvenilirliği ise .90 ($p < 0.001$, $N=48$) olarak saptanmıştır.

Çocukluk Narsisizm Ölçeği:

Çalışmada katılımcıların narsistik kişilik özellikleri açısından değerlendirilmesi amacıyla Thomaes ve arkadaşları (2008) tarafından geliştirilen Çocukluk Narsisizm Ölçeği (ÇNÖ) (EK-6) kullanılmıştır. ÇNÖ 10 maddelik, tek boyutlu ve öz bildirimine dayalı 0 (Tamamen yanlış) ile 3 (Tamamen Doğru) arasında derecelendirilen likert tipi bir ölçektir. Ölçeğin orijinal formu orta çocukluktan ergenliğe kadar olan gelişimsel aralıkta kullanılmaktadır. ÇNÖ çocukluk çağı narsisizmini kişilik bozukluğu olarak değil, kişilik özelliği olarak ölçmektedir. Ölçekten alınan yüksek puanlar çocuğun narsistik kişilik özelliğinin yoğunluğunu göstermektedir. Ölçeğin orijinal formunun iç tutarlılık güvenirlik katsayısı .84, test-tekrar test güvenirlik katsayıları ise .76 (2 ay arayla) ve .69 (6 ay arayla) olarak bulunmuştur.

Ülkemizde ölçeğin 15-18 yaş aralığında yer alan çocuklara yönelik bir adaptasyon çalışması bulunmamaktadır. Bu nedenle çalışmada, ÇNÖ orijinal form üzerinden çevirisi yapılarak kullanılmıştır. Ölçeğin kullanımı ile ilgili olarak öncelikle Sander Thomaes ile elektronik posta yoluyla iletişime geçilmiş, alınan onay sonrası ölçek çalışmaya dahil edilmiştir. Daha sonraki aşamada ölçek çok iyi düzeyde İngilizce ve Türkçe bilen çoğunluğu akademisyen kökenli kişiler tarafından Türkçe'ye çevrilmiştir. Yapılan Türkçe çeviri işlemi sonrasında ölçekte yer alan her maddenin İngilizcesi ile alternatif çevirilerin birlikte yer aldığı bir form hazırlanmıştır. Hazırlanan bu formlar Türkçe ve İngilizce diline hakim olan farklı beş kişiye verilmiştir. Bu kişilerden orijinal İngilizce ifadeyi en iyi yansıttığını düşündükleri çeviriyi işaretlemeleri istenmiştir. Çoğunluk tarafından kabul edilmiş olan maddeler ölçeğe alınarak ölçeğin Türkçe versiyonu elde edilmiştir. Çalışma kapsamında yapılan SPSS analizinde ölçeğin Cronbach Alfa değeri .76 olarak hesaplanmıştır.

Ergenlerin Erkeklik Algısı Ölçeği:

Çalışmada katılımcıların geleneksel erkeklik algılarının değerlendirilmesi amacıyla Chu, Porche ve Tolman tarafından (2005) geliştirilen Ergenlerin Erkeklik Algısı Ölçeği (Adaloscence masculinity relationship scale - EAÖ) (EK-7) kullanılmıştır. Ölçek 12 maddelik öz bildirim dayalı 1 (Hiç katılmıyorum) ile 4 (Tamamen katılıyorum) arasında derecelendirilen likert tipi bir ölçektir. Ölçeğin iç geçerlilik kat sayısı olan Cronbach Alfa değeri .70 olarak belirtilmiştir.

Ölçeğin kullanımı ile ilgili olarak öncelikle Michelle V. Porche ile elektronik posta yoluyla iletişime geçilmiş, alınan onay sonrası ölçek çalışmaya dahil edilmiştir. Ölçeğin Türkçe çevirisi iki aşamalı olarak yapılmıştır. İlk aşamada ölçek çok iyi düzeyde İngilizce ve Türkçe bilen çoğunluğu akademisyen kökenli kişiler tarafından Türkçe'ye çevrilmiştir. İkinci aşamada ise yapılan Türkçe çeviri işlemi sonrasında ölçekte yer alan her maddenin İngilizcesi ile alternatif çevirilerin birlikte yer aldığı bir form hazırlanmıştır. Hazırlanan bu formlar Türkçe ve İngilizce diline hakim olan farklı beş kişiye verilmiştir. Bu kişilerden orijinal İngilizce ifadeyi en iyi yansıttığını düşündükleri çeviriyi işaretlemeleri istenmiştir. Çoğunluk tarafından kabul edilmiş olan maddeler ölçeğe alınarak ölçeğin Türkçe versiyonu elde edilmiştir. Çalışma kapsamında yapılan SPSS analizinde ölçeğin Cronbach Alfa değeri .58 olarak hesaplanmıştır.

Analiz:

Çalışmada elde edilen veriler SPSS 20 istatistik programı kullanılarak analiz edilmiştir. Analizlerde öncelikle grupların tanımlayıcı bilgileri verilmiş daha sonra gruplar arası niceliksel ve niteliksel karşılaştırmalar yapılmıştır. Kategorik değişkenlerin karşılaştırılmasında Ki kare, sayısal karşılaştırmalarda ise independent sample-t test ve

anova testleri kullanılmıştır. Değişkenler arası ilişki analizinde korelasyon ve yordayıcıların belirlenmesinde ise regresyon analizleri yapılmıştır. Çalışmada kullanılan ölçeklerin grup değişimleri üzerindeki etkilerinin incelenmesi amacıyla yol analizi yapılmıştır. Yol analizi çalışmasında IBM Amos programı kullanılmıştır.

Yol Analizi:

Yol Analizi, iki veya daha fazla değişken arasındaki nedensel ilişkileri incelemek için kullanılan istatistiksel bir tekniktir. Yol analizi, çoklu regresyon modelinin daha kapsamlı ve genişletilmiş bir versiyonudur (Schumacker ve Lomax, 2004). Üç veya daha fazla değişken arasındaki nedensel ilişkilerin olasılığını incelemeye regresyondan daha güçlü bir veri analizi tekniği olan yol analizi, araştırmacının belirli bir fenomenin olası nedenleri hakkında bir teori oluşturmasına izin verir ve bu teorinin mevcut literatürle nasıl tutarlı olduğunu ortaya koymayı amaçlar (Kline, 2011). Aşağıdaki satırlarda, yol analizi terminolojileri verilmiştir.

Bentler Karşılaştırmalı Uygunluk Endeksi (CFI): Önerilen modelin bir temel modelle (bağımsızlık modeli) nasıl uyduğunu değerlendiren artan bir uyum endeksidir (Kline, 2011). CFI, 0 ile 1 arasında bir değer aralığına sahiptir. Bentler ve Bonett (1980)'e göre, .85'den yüksek CFI değeri, kabul edilebilir bir model uyumu için bir göstergedir; iyi bir model uyumu için önerilen CFI değeri .90'dan büyük olmalıdır (Hu ve Bentler, 1999).

Tucker-Lewis endeksi (TLI): Artımlı (karşılaştırmalı) bir uyum endeksidir. CFI gibi, TLI de 0 ile 1 arasında bir puan aralığına sahiptir. Yüksek puanlar daha iyi bir model uyumu anlamına gelir, ancak .95'in daha yüksek bir değeri sadece iyi bir uyum olarak kabul edilir. (Hu ve Bentler, 1999).

Ki kare (χ^2): Önerilen model ile kovaryans matrisi arasındaki uyumu değerlendirmek için en sık kullanılan uyum iyilik indeksleridir. Önemli bir χ^2 değeri, varsayılan modelin örnek verilere uymadığı anlamına gelir (Kline, 2011). Bununla birlikte, χ^2 test istatistikleri büyük örneklem büyüklüğüne oldukça duyarlıdır; bu nedenle, bu sınırlamayı düzeltmek için normlu ki-kare (χ^2/df), kabul edilebilir bir uyum için 3 kesme değeriyle de kullanılır (Kline, 2011).

Kök ortalama karesel yaklaşım hatası (RMSEA): Hipotez ve bağımsızlık modelini karşılaştıran uyumsuzluk indeksi tahminidir. Sıfıra daha yakın olan RMSEA değeri, uygunluğun bir göstergesidir (Kline, 2011). 0.08'in altındaki değerler kabul edilebilir bir uyum değer olarak kabul edilirken, 0.05 veya daha düşük bir RMSEA değeri iyi bir uyum olarak kabul edilir (Browne ve Cudeck, 1993). Bunun yanında, .08 ile .10 arasındaki değerler vasat uyumu olarak da kabul edilir, ancak .10'u aşan değerler, zayıf uyuma ilişkin bir göstergedir (MacCallum, Browne ve Sugawara, 1996).

Standart Kök Ortalama Kare Artık (SRMR): Gözlenen ve öngörülen korelasyonlar arasındaki genel farktır (Kline, 2011). SRMR için, .08 veya altındaki değerler iyi uydurma modelinin göstergeleri olarak kabul edilir. (Hu ve Bentler, 1999) uygun bir model için önerilen değer .05 ya da daha azdır (Byrne, 2010).

6. BULGULAR

Bu bölümde araştırmada elde edilen verilerin istatistiksel sonuçları yer almaktadır. Elde edilen bulgular; görüşme formuna ilişkin bulgular, ölçeklerle bazı seçilmiş değişkenler arası ilişkiler, hipotezlerin sınanması ve diğer analizler olmak üzere toplam dört ana bölümde paylaşılmıştır. Araştırmada yer alan soruların bazıları katılımcıların hepsi tarafından cevaplandırılmadığı için istatistiksel değerlendirmeler cevap veren katılımcılar arasında yapılmıştır.

6.1. Görüşme Formuna İlişkin Bulgular

6.1.1. Sosyo-Demografik Özellikler

Çalışmaya katılan araştırma grubunun görüşme sırasındaki yaş aralığı 15-17 yaş ve yaş ortalaması $16,40 \pm 0,76$ yaş iken suçun işlendiği esnadaki yaş aralığı 13-17 yaş ve yaş ortalaması $14,44 \pm 1,07$ yaş, kontrol grubunun yaş aralığı ise 15-17 yaş ve yaş ortalaması $16,18 \pm 0,80$ yaş olarak saptanmıştır.

Tablo 1: Grupların görüşme sırasındaki yaş ortalaması ve standart sapması

	Aralık	Ortalama	Std. Sapma
Araştırma Grubu	15-17	16,4	0,76
Kontrol Grubu	15-17	16,18	0,80

Araştırma ve kontrol gruplarının yaşları, yaşın kontrol değişkeni olması nedeniyle eşleştirilmiştir. Independent-samples t test sonucuna göre de istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($t:1.035$, $df:98$, $p>0.05$).

Tablo 2: Mağdur cinsiyetine göre araştırma grubunun olay anındaki yaş ortalaması ve standart sapması

Mağdurun cinsiyeti	N	Aralık	Ortalama	Std. Sapma
Kız	21	13-17	14,70	1,20
Erkek	29	13-16	14,28	0,96

Araştırma grubunda yer alan hükümlüler mağdurun cinsiyetine göre gruplandırılmıştır. Bu gruplarda yer alan hükümlüler olay anındaki yaş özellikleri açısından independent-samples t test ile karşılaştırılmış ve iki grup arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır (t:1.280, df:48, $p>0.05$).

Tablo 3: Mağdur yaş aralığına göre araştırma grubunun olay anındaki yaş ortalaması ve standart sapması

Mağdur yaş aralığı	N	Aralık	Ortalama	Std. Sapma
4-6	10	13-17	14,60	1,17
7-11	14	13-16	14,29	1,02
12-15	25	13-16	14,44	1,08
16 ve üstü	1	13	13	-

Araştırma grubunda yer alan hükümlüler mağdur yaşına göre 4 farklı yaş aralığında gruplandırmışlardır. Bu gruplarda yer alan hükümlüler one-way anova yöntemi ile karşılaştırılmışlar ve gruplar arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (F: 1,518, $p>0.05$).

Tablo 4: Grupların eğitim düzeyine göre dağılımı

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
Okuryazar	1	2	-	-
İlkokul	4	8	-	-
Ortaokul	19	38	-	-
Açık Lise devam	22	44	-	-
Lise devam	4	8	50	100
Toplam	50	100	50	100

Araştırma ve kontrol grubu eğitim düzeylerine göre karşılaştırılmış araştırma grubunda 1 kişinin yalnızca okuryazar olduğu, 4 kişinin ilkököl, 19 kişinin ortaokul mezunu olduğu, 4 kişinin lise, 22 kişinin ise açık lise eğitime devam ettiği, kontrol grubundaki tüm kişilerin ise lise eğitime devam eden kişiler olduğu saptanmıştır. İki grubun eğitim düzeyleri açısından birbirinden oldukça farklı olduğu gözlemlenmektedir. Tespit edilen bu farklılık kontrol grubuna ulaşmada kullanılan örneklem seçim yönteminden kaynaklanmaktadır.

Tablo 5: Çalışma durumu

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
Çalışıyor	26	52	-	-
Çalışmıyor	24	48	50	100
Toplam	50	100	50	100

Araştırma grubuna cezaevine girmeden önce, kontrol grubuna ise görüşme yapılan zaman dilimi içinde çalışıp çalışmadıkları sorulmuştur. Araştırma grubunun %52'si cezaevine girmeden önce çalıştığını belirtirken kontrol grubunda yer alan ergenler ise herhangi bir işte çalışmadıklarını belirtmişlerdir. Gruplar arası istatistiksel olarak anlamlı farklılık elde edilmiştir (Fisher tam ki kare testi:35.135, df:1, $p<0.05$).

Tablo 6: Anne ile ilgili bilgiler

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
Hayatta/Hayatta değil	50/0	100/0	50/0	100/0
Öz/Üvey	49/1	98/2	50/0	100/0
Çalışıyor/Çalışmıyor	10/40	20/80	3/47	6/94

Yukarıdaki tablodan da görüldüğü üzere araştırma ve kontrol grupları annenin hayatta ve öz olma durumuna göre benzerlik göstermektedir. Annenin çalışma durumu açısından ise istatistiksel analiz yapılmış ve ki kare fisher test sonuçlarına göre gruplar arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (Fisher tam ki kare testi:4.332 df:1, $p>0.05$).

Tablo 7: Anne eğitim durumu

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
Okuryazar değil	8	16	3	6
İlkokul	25	50	34	28
Ortaokul	12	24	11	22
Lise ve üstü*	5	10	2	4
Toplam	50	100	50	100

*Kontrol grubunda yer alan bir anne üniversite mezunudur.

Araştırma ve kontrol grupları anne eğitim düzeyleri açısından karşılaştırılmıştır. Grupların istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur (Ki kare:4.975, df:3, $p>0.05$).

Tablo 8: Baba ile ilgili bilgiler

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
Hayatta/Hayatta değil	48/2	96/4	47/3	94/6
Öz/Üvey	49/1	98/2	50/0	100/0
Çalışıyor/Çalışmıyor/Emekli	40/4/4	83.3/8.3/8.3	42/2/3	89.4/4.2/6.4

Yukarıdaki tablodan da gözlemlendiği üzere araştırma ve kontrol grupları babanın hayatta ve öz olma durumuna göre benzerlik göstermektedir. Babanın çalışma durumu açısından ise istatistiksel analiz yapılmıştır. Ki kare test sonuçlarına göre gruplar arasında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır (Ki kare:.848, df:2, $p>0.05$).

Tablo 9: Baba eğitim durumu

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
Okuryazar değil	2	4	-	-
İlkokul	27	54	19	38
Ortaokul	15	30	13	26
Lise	4	8	12	24
Üniversite	1	2	4	8
Bilinmiyor	1	2	2	4
Toplam	50	100	50	100

*Araştırma grubunda 1, kontrol grubunda ise 2 kişi babası hayatta olmadığı için babasının eğitim düzeyini bilmediğini belirtmiştir.

Araştırma ve kontrol grupları baba eğitim düzeyi açısından karşılaştırılmış, gruplar arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir (Ki kare:9.325, df:4, $p>0.05$).

Tablo 10: Anne babanın birlikte yaşaması

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
Birlikte	41	82	47	94
Ayrı	7	14	-	-
Baba vefat	2	4	3	6
Toplam	50	100	50	100

*Araştırma grubunda 2, kontrol grubunda ise 3 kişinin babası hayatta değildir.

Anne babanın birlikte yaşayıp yaşamadığı ile ilgili olarak yapılan gruplar arası karşılaştırmada kontrol grubunda anne baba birlikteliğinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmış, gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir (Fisher tam ki kare testi:7.399,df:2 , p<0.05).

Tablo 11: Kiminle birlikte yaşadığı

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
Anne Baba	43	86	46	92
Diğer*	7	14	4	8
Toplam	50	100	50	100

*Koruyucu aile, sadece anne, akraba ve değişken kategorilerini içermektedir.

Araştırma ve kontrol grupları kimlerle yaşadıkları ile ilgili olarak karşılaştırılmış, grupların yüksek oranda anne babaları ile birlikte yaşadıkları gözlemlenmiştir. Araştırma grubunda 1 kişi koruyucu aile, 1 kişi akraba, 5 kişi ise yaşamlarının farklı dönemlerinde farklı kişilerle (aile ya da akraba gibi) yaşadıklarını, kontrol grubunda ise 2 kişi sadece annesi ile, 1 kişi akrabası ile 1 kişi de yaşamının farklı dönemlerinde farklı kişilerle yaşadıklarını belirtmişlerdir (Fisher tam ki kare testi:.919, df:1, p>0.05).

Tablo 12: Kardeş sayısı

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
1	1	2	2	4
2	10	20	16	32
3	14	28	23	46
4	7	14	5	10
5 ve üzeri	18	36	4	8
Toplam	50	100	50	100

Araştırma ve kontrol grubu kardeş sayıları açısından karşılaştırılmıştır. Araştırma grubunda kardeş sayısı 14'e kadar çıkmakta iken, kontrol grubunda en fazla kardeş sayısı 7'dir. Bununla birlikte araştırma grubunun %36'sı 5 ve üzerinde kardeşe sahipken, kontrol grubunda ise bu oran %8'dir. Gruplar arasında kardeş sayıları açısından yapılan karşılaştırmada anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir (Ki kare:13.150, df:4, $p<0.05$).

6.1.2. Aile, Arkadaşlık ve Okul Yaşantıları

Bu bölümde araştırma ve kontrol grubu aile ilişkileri, arkadaşlık ilişkileri, okul yaşantısı ve romantik ilişkiler açısından karşılaştırılacaktır.

Tablo 13: Anne ile ilişki düzeyi*

	N	Ortalama	Std. Sapma
Araştırma Grubu	50	1,96	0,99
Kontrol Grubu	50	1,74	0,75

*1: Çok yakın, 2: Yakın, 3: Nötr, 4: Uzak, 5: Çok uzak

Araştırma ve kontrol gruplarından anne ile ilişkilerini hissettikleri yakınlık derecesine göre tanımlamaları istenmiştir. Gruplar bu tanımlamalar üzerinden independent-samples t test

ile karşılaştırılmış gruplar arasında anne ile ilişkileri açısından anlamlı bir farklılık saptanmamıştır (t:1.253, df:98, p>0.05).

Tablo 14: Baba ile ilişki düzeyi*

	N	Ortalama	Std. Sapma
Araştırma Grubu	50	2,26	1,08
Kontrol Grubu	48	1,92	0,77

*1: Çok yakın, 2: Yakın, 3: Nötr, 4: Uzak, 5: Çok uzak

Araştırma ve kontrol gruplarından baba ile ilişkilerini hissettikleri yakınlık derecesine göre tanımlamaları istenmiştir. Gruplar bu tanımlamalar üzerinden independent-samples t test ile karşılaştırılmış gruplar arasında baba ile ilişkileri açısından anlamlı bir farklılık saptanmamıştır (t:1.803, df:96, p>0.05).

Tablo 15: Anne baba desteği

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
Evet	42	84	48	96
Hayır	8	16	2	4
Toplam	50	100	50	100

Araştırma ve kontrol grupları ihtiyaç duyduklarında veya herhangi bir problemleri olduğunda anne ve babalarından yeterli desteği görüp görmedikleri konusunda sorgulanmışlardır. Kontrol grubunda yer alan ergenlerin %96'sı, araştırma grubunda yer alan ergenlerin ise %84'ü ailelerinden yeterli destek gördüklerini belirtmişlerdir. Yapılan istatistiksel karşılaştırmada gruplar arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir (Fisher tam ki kare testi: 4000, df:1 p>0.05).

Tablo 16: Kendilerine örnek aldıkları kişinin olup olmadığı

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
Evet	19	38	24	48
Hayır	31	62	26	52
Toplam	50	100	50	100

Araştırma ve kontrol grubunda yer alan kişilere hayatlarında örnek aldıkları, kendilerine rehber edindikleri bir kişi olup olmadığı sorulmuş araştırma grubunda 19, kontrol grubunda ise 24 kişi evet cevabını vermiştir. Gruplar arası karşılaştırmada elde edilen bu farklılığın anlamlı olmadığı saptanmıştır (Ki kare:1.020, df:1 $p>0.05$).

Tablo 17: Örnek alınan kişi

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
Abi- Abla	8	42,1	5	20,8
Yakın Akraba	7	36,8	17	70,8
Diğer*	4	21,1	2	8,3
Toplam	19	100	24	100

*Komşu, tanıdık ve arkadaş cevaplarını içermektedir.

Her iki örneklem grubundan hayatlarında kendilerine örnek aldıkları bir kişi var mı sorusuna evet olarak cevap veren kişilere bu kişinin yakınlık derecesi sorulmuştur. Araştırma grubunun %78,9'u, kontrol grubunun ise %91,6'sı bu kişilerin kardeş ve yakın akraba olduğunu belirtmiştir. Araştırma grubunda 4 kişi farklı nitelikteki tanıdıklarını (komşu, patron, uzak akraba), kontrol grubunda ise bir kişi uzak akrabasını bir kişi de arkadaşını örnek aldığını belirtmiştir. Gruplar arası yapılan istatistiksel karşılaştırmada örnek alınan kişinin kim olduğu açısından anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir (Ki kare:5.012, df:2, $p>0.05$).

Tablo 18: Örnek alınan kişinin desteği

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
Evet	18	94,7	24	100
Hayır	1	5,3	-	-
Toplam	19	100	24	100

Kontrol ve araştırma grubuna hayatlarında rehber edindikleri, örnek aldıkları kişiler tarafından zor zamanlarında destek görüp görmedikleri sorulmuştur. Araştırma grubunun 1 kişi hariç tamamı, kontrol grubunun ise tamamı örnek aldıkları kişiler tarafından destek gördüklerini belirtmişlerdir.

Tablo 19: Seçtikleri arkadaşın yaş özelliği

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
Benden küçük	1	2	-	-
Yaşıt	34	68	48	96
Benden büyük	15	30	2	4
Toplam	50	100	50	100

Araştırma ve kontrol grupları seçtikleri arkadaşlarının yaş özellikleri açısından karşılaştırılmıştır. Her iki grubun da yüksek oranda yaşıtları ile arkadaşlık kurdukları görülmektedir. Ancak araştırma grubunda yer alan kişilerin kendilerinden büyük kişilerle arkadaş olma eğilimlerinin kontrol grubuna göre daha yüksek olduğu saptanmış ve gruplar arasında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir (Ki kare: 13.331, df:2, $p<0.05$).

Tablo 20: Arkadaşları ile vakit geçirme şekli

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
Sohbet	2	4	2	4
Spor	4	8	1	2
Gezme	14	28	7	14
Birçoğu	30	60	40	80
Toplam	50	100	50	100

*Birden fazla seçeneği belirtenleri içermektedir.

Araştırma ve kontrol grubunda yer alan kişilerin arkadaşları ile birlikte nasıl vakit geçirdiği ile ilgili yapılan karşılaştırmada her iki grupta da ergenlerin arkadaşları ile benzer şekilde vakit geçirdiği tespit edilmiştir (Ki kare:5.562, df:3, $p>0.05$).

Tablo 21: Samimi arkadaş durumu

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
Evet	46	92	45	90
Hayır	4	8	5	10
Toplam	50	100	50	100

Araştırma ve kontrol grubundaki ergenlere samimi oldukları arkadaşları olup olmadığı sorulmuş araştırma grubunda dört, kontrol grubunda ise beş kişi hariç, diğer ergenler samimi paylaşımlarda buldukları arkadaşlarının olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 22: Samimi arkadaş ile paylaşımları

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
Özelimi	3	6,5	-	-
Sosyal aktivite	13	28,3	8	17,8
Sosyal aktivite ve özelimi	30	65,2	37	82,2
Toplam	46	100	45	100

Araştırma grubunun %71,7'si samimi arkadaşı ile özel paylaşımlar yaptığını belirtirken kontrol grubunda bu oranın %82,2 olduğu saptanmıştır. Grupların samimi arkadaşları ile yaptıkları paylaşımlar açısından benzer olduğu görülmektedir (Ki kare:4.911, df:2, $p>0.05$).

Tablo 23: Arkadaş grubuna dahil olma

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
Evet	32	64	45	90
Hayır	18	36	5	10
Toplam	50	100	50	100

Araştırma ve kontrol grubu bir arkadaş grubuna dahil olma konusunda sorgulandıklarında araştırma grubunun %64'ü, kontrol grubunun ise %90'ı bir arkadaş grubuna dahil olduklarını belirtmişlerdir (Ki kare: 9.543, df:1, $p<0.05$).

Tablo 24: Sorun yaşanan arkadaş ya da arkadaş grubu

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
Evet	28	56	14	28
Hayır	22	44	36	72
Toplam	50	100	50	100

Araştırma ve kontrol gruplarına herhangi bir zaman diliminde bir arkadaşı ya da arkadaş grubu ile sorun yaşayıp yaşamadıkları sorulmuştur. Araştırma grubunda yer alan kişilerin %56'sı, kontrol grubundaki kişilerin ise %28'i arkadaşlarıyla sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir. Yapılan istatistiksel karşılaştırmada gruplar arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir (Ki kare:8.046, df:1, $p<0.05$).

Tablo 25: Arkadaşların suç geçmişi

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
Evet	21	42	7	14
Hayır	29	58	43	86
Toplam	50	100	50	100

Araştırma ve kontrol grupları arkadaşlarının suç geçmişi açısından karşılaştırılmıştır. Araştırma grubundaki ergenlerin %42'si, kontrol grubundaki ergenlerin ise %14'ü arkadaşlarının suç geçmişi olduğunu belirtmiştir. Gruplar arasında arkadaşların suç geçmişi açısından anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır (Ki kare:9.722, df:1, $p<0.05$).

Tablo 26: Arkadaşlarla birlikte suç sayılabilecek riskli davranışlarda bulunma

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
Evet	28	56	9	18
Hayır	22	44	41	82
Toplam	50	100	50	100

Araştırma ve kontrol grubu arkadaşları ile birlikte suç sayılabilecek riskli davranışlarda bulunup bulunmadıkları açısından karşılaştırılmıştır. Araştırma grubunda yer alan ergenlerin %56'sı arkadaşları ile birlikte suç sayılabilecek riskli davranışlarda bulduklarını belirtmişlerdir. Kontrol grubunda ise bu oranın %18 olduğu görülmektedir (Ki kare:15.487, df:1, $p<0.05$).

Araştırma grubunda arkadaşları ile birlikte suç sayılabilecek davranışlarda bulduklarını belirten 28 çocuk söz konusu olayları hırsızlık (12), gasp (3), uyuşturucu (1), kavga (7), yaralama (3) ve diğer (cam kırmak ve araba çizmek, 8) olarak belirtmiştir. Kontrol grubunda ise olaylar hırsızlık (2), kavga (4) ve diğer (3) olarak belirtilmiştir. Araştırma ve kontrol grubunda belirtilen suç davranışlarının niteliksel olarak birbirinden farklı olduğu dikkat çekmektedir. Araştırma grubunda nitelikli düzeyde cana ve mala zarar verme olaylarından bahsedilirken, kontrol grubu tarafından belirtilen olaylar daha basit niteliklidir. Kontrol grubu tarafından hırsızlık olarak belirtilen olaylar bahçeden elma toplama olayıdır. Hırsızlık olarak tanımlanan olaylardan biri “tatilde bahçeden elma aldık 1 tane yemelik, sahipleri görse kızarlardı” şeklinde belirtilmiştir. Kontrol grubu tarafından diğer olarak belirtilen olaylar ise okul kapısını kırıp okuldan kaçmak, babasının arabasını izinsiz kullanmak ve okulda başka bir çocuğun topunu izinsiz kullanmaktan dolayı disipline gitmek olarak ifade edilmiştir.

Tablo 27: Okul hayatında sorun yaşama

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
Evet	29	58	11	22
Hayır	21	42	39	78
Toplam	50	100	50	100

Araştırma grubunda yer alan ergenlerin %58'i kontrol grubunda yer alan ergenlerin ise %22'si okul hayatında sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir. Yapılan istatistiksel analizde okul hayatında sorun yaşama açısından gruplar arasında anlamlı bir farklılık saptanmıştır (Ki kare:13.500, df:1, p<0.05).

Tablo 28: Okul hayatında yaşanan sorun alanları

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
Dersler	6	21,4	5	45,4
Öğretmenler	3	10,7	1	9,1
Arkadaşlar	8	28,6	3	27,3
Bir çoğu*	11	39,3	2	18,2
Toplam	28	100	11	100

*Birden fazla seçeneği belirtenleri içermektedir.

Gruplar okul hayatında yaşadıkları sorun alanlarına göre karşılaştırılmışlardır. Araştırma grubunun %39,3'ü dersler, öğretmenler ve arkadaşlar seçeneklerinin birçoğu ile sorun yaşadığını belirtirken, kontrol grubunda ise en fazla sorun yaşanan alan %45 oranıyla dersler olarak belirtilmiştir (Ki kare:2.697, df:3, $p>0.05$).

Tablo 29: Okul yaşamının en sevilen yönü

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
Arkadaş ortamı, okul sosyalliği	27	61,4	40	81,6
Yeni şeyler öğrenmek, dersler	8	18,2	4	8,2
Sosyal aktiviteli dersler	6	13,6	2	4,1
Diğer*	3	6,9	3	6,1
Toplam	44	100	49	100

*Düzenli bir hayat sağlaması ve öğretmenler seçeneklerini içermektedir.

Gruplar okul hayatının en sevdikleri yönleri açısından karşılaştırılmıştır. Her iki grubun da en yüksek oranda okuldaki arkadaş ortamı ve okul sosyalliğini okul hayatının en sevdikleri yönü olarak belirttiği görülmüştür. İstatistiksel olarak gruplar arasında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır (Ki kare:5.202, df:3, $p>0.05$).

Tablo 30: Okul yaşamının en sevilmeyen yönü

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
Erken kalkmak	6	13,6	9	22,5
Dersler	22	50,0	17	42,5
Anlaşamadığı öğrenciler	5	11,4	8	20,0
Öğretmenler	5	11,4	4	10,0
Kurallar	6	13,6	2	5,0
Toplam	44	100	40	100

Okul hayatının en sevmedikleri yönü açısından karşılaştırılan araştırma ve kontrol gruplarında, her iki grupta yer alan ergenlerin dersler maddesini okul hayatının en sevmedikleri yönü olarak belirttikleri görülmüş ve gruplar arası anlamlı bir farklılık saptanmamıştır (Ki kare:3.863, df:4, p>0.05).

Tablo 31: Ders başarısı*

	N	Ortalama	Std. Sapma
Araştırma Grubu	50	2,8	0,93
Kontrol Grubu	50	3,6	0,57

*1:Çok kötü, 2: Kötü, 3: Normal, 4: İyi, 5: Çok iyi

Ders başarısı açısından karşılaştırılan gruplardan araştırma grubunda yer alan ergenlerin ders başarılarını ortalama $2,8 \pm 0,93$, kontrol grubunda yer alan ergenlerin ise ders başarılarını ortalama $3,6 \pm 0,57$ olarak belirttikleri görülmüştür. Grupların ders başarılarının anlamlı olarak farklı olduğu tespit edilmiştir (t:5,199, df:98, p<0.05).

Tablo 32: Görüşme döneminde yaşanan duygusal ilişki durumu

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
Evet	19	38	9	18
Hayır	31	62	41	82
Toplam	50	100	50	100

Gruplar görüşme yapılan dönemde herhangi bir duygusal ilişkileri olup olmadığı konusunda sorgulanmıştır. Genel olarak her iki grupta da şu an duygusal bir ilişki yaşamıyorum diyenlerin çoğunlukta olduğu gözlemlenmiştir. Bununla birlikte, araştırma grubunun %38'i, kontrol grubunun ise %18'i şu an romantik bir ilişkisi olduğunu bildirmiştir (ki kare:4.960, df:1, $p<0.05$).

Tablo 33: Görüşme döneminde yaşanan duygusal ilişkinin süresi

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
3 aydan kısa	2	10,5	4	44,4
3-12 ay	3	15,8	3	33,3
12 aydan uzun	14	73,7	2	22,2
Toplam	19	100	9	100

Araştırma grubunda yer alan ergenlerin %73,7'sinin romantik ilişkilerinin 12 aydan daha uzun süredir devam ettiği, kontrol grubunda ise 12 aydan uzun süre devam eden ilişki oranının %22,2 olduğu görülmüş, iki grup arasında romantik ilişkilerinin süresi açısından anlamlı farklılık tespit edilmiştir (Ki kare:6.986, df:2, $p<0.05$).

Tablo 34: Geçmişte yaşanan duygusal ilişki durumu

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
Evet	29	93,5	28	68,3
Hayır	2	6,5	13	31,7
Toplam	31	100	41	100

Şu an herhangi bir duygusal ilişkim yok cevabını veren ergenlere daha önce hiç duygusal ilişkileri olup olmadığı sorulmuş, araştırma grubunda 31 kişiden sadece 2 kişi, kontrol grubunda ise 41 kişiden 13'ü daha önce de herhangi bir duygusal ilişkileri olmadığını belirtmişlerdir. İstatistiksel olarak iki grup arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. (Fisher tam ki kare testi:6.827, df:1, $p<0.05$).

Tablo 35: Geçmişte yaşanan duygusal ilişkinin süresi

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
3 aydan kısa	5	17,2	12	42,9
3-12 ay	8	27,6	7	25,0
12 aydan uzun	16	55,2	9	32,1
Toplam	29	100	28	100

Gruplar geçmiş zamanda yaşamış oldukları duygusal ilişkilerin süresi açısından karşılaştırılmış, her iki grubun da geçmiş duygusal ilişki süreleri açısından benzerlik gösterdiği ve istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı saptanmıştır (Ki kare:4.893, df:2, $p>0.05$).

Tablo 36: İlişkilerinde yaşanan duygusal paylaşım durumu (Pozitif Destek)

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
Evet	38	79,2	30	81,1
Hayır	10	20,8	7	18,9
Toplam	48	100	37	100

Geçmişte ya da şu an duygusal ilişki yaşadığını belirten ergenlere ilişkilerinde partnerleri tarafından pozitif destek görüp görmedikleri sorulmuştur. Her iki grup da benzer oranlarda partnerlerinden pozitif destek gördüklerini bildirmişlerdir. Gruplar arasında duygusal paylaşım açısından anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır (Ki kare:.048, df:1, $p>0.05$).

Tablo 37: Duygusal ilişkilerinde cinsel yaklaşma durumu

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
Evet	40	83,3	30	81,1
Hayır	8	16,7	7	18,9
Toplam	48	100	37	100

Ergenlerin sevgilileriyle cinsel yakınlaşmaları olup olmadığı sorulmuştur. Her iki grupta yer alan ergenler benzer oranlarda sevgilileriyle cinsel yakınlaşmalarının olduğunu belirtmiş, gruplar arasında cinsel paylaşımında bulunma açısından anlamlı bir farklılık saptanmamıştır (Ki kare:.073, df:1, $p>0.05$).

Tablo 38: Cinsel paylaşım türü

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
El ele tutma	6	15	10	33,3
Sarılma-Dokunma	3	7,5	8	26,7
Öpme	17	42,5	6	20
Sevişme	10	25	6	20
Cinsel İlişki	4	10	-	-
Toplam	40	100	30	100

Araştırma ve kontrol grupları cinsel paylaşımların türü açısından karşılaştırılmıştır. Kontrol grubundaki ergenler sevgilileriyle araştırma grubuna oranla daha fazla el ele tutuşma ve sarılma-dokunma eyleminde bulduklarını belirtmiştir. Araştırma grubundaki ergenlerin ise cinsel haz alma oranının daha yüksek olduğu öpme, sevişme ve cinsel ilişkide bulunma eylemlerinin kontrol grubuna göre daha yüksek oranda olduğu görülmüştür. İstatistiksel olarak gruplar arasında anlamlı farklılık saptanmıştır (Ki kare:12.357, df:4, $p<0.05$).

6.1.3. Gelişimsel İhtiyaçlar ve Zorlanımlar

Bu bölümde ergenlikle birlikte ortaya çıkan gelişimsel ihtiyaçlar ve bunlarla ilişkili olarak ergenlerin karşılaştıkları zorluklarla ilgili değerlendirme yapılmış ve gruplar bu açıdan karşılaştırılmıştır.

Tablo 39: Cinsel bilgi kaynakları

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
Arkadaş	42	36,8	41	42,7
Basın Yayın	27	23,7	17	17,7
Pornografik Yayın	37	32,5	29	30,2
Diğer*	8	7,0	9	9,4
Toplam	114	100	96	100

Diğer*: Yakın akraba, okul ve ebeveyn cevaplarını da içermektedir.

Araştırma ve kontrol grubunda yer alan ergenlere cinsellikle ilgili bilgileri ilk olarak hangi kaynaklardan edindikleri sorulmuştur. Grupların cinsel bilgi edinme kaynakları istatistiksel olarak her kategori için ayrı ayrı karşılaştırılmıştır. Her iki grupta da en çok kullanılan bilgi kaynağının arkadaşlar olduğu ve bu kategoride gruplar arasında anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür (Ki kare:.071, df:1, $p>0.05$). Basın yayın ve pornografik yayınlar yolu ile bilgi edinmede gruplar tarafından sıklıkla kullanılan kaynaklar olarak belirtilmiştir. Yapılan istatistiksel karşılaştırmada basın yayın (Ki kare:4.058, df:1, $p>0.05$) ve pornografik yayınlardan (Ki kare:2.852, df:1, $p>0.05$) bilgi edinmede gruplar arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Verilen cevapların azlığı nedeniyle yakın akraba, okul, ebeveyn ve diğer bilgi kaynakları diğer başlığı altında birleştirilmiştir. Bu kategoride de gruplar arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır (Ki kare:.071, df:1, $p>0.05$). Ancak, diğer kategorisi içinde yer alan ebeveyn bilgi kaynağının araştırma grubunda hiç

belirtilmediği, kontrol grubunda n=5 kişi tarafından belirtildiği dikkate çekmiştir. Özetle, gruplar arasında cinsellikle ilgili bilgi edinimi açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Tablo 40: Cinsellikle ilgili ilk bilgileri edinme yaşı

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
11 yaştan önce	3	7,1	2	4
11-12 yaş	6	14,3	7	14
13-15 yaş	33	78,6	40	80
15 yaş üzeri	-	-	1	2
Toplam	42	100	50	100

Araştırma ve kontrol grubunda yer alan ergenlere cinsellikle ilgili bilgileri kaç yaşında edindikleri sorulmuştur. Her iki grupta da 13-15 yaş arası dönem, cinsellikle ilgili bilgilerin yoğun olarak edinildiği dönem olarak ortaya çıkmıştır. Gruplar arasında cinsellikle ilgili bilgileri edinme yaşı açısından anlamlı bir farklılık saptanmamıştır (Ki kare:1.262, df:3, $p>0.05$).

Tablo 41: Ebeveynle veya bir yetişkinle cinsellikle ilgili konuşma

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
Evet	3	6	16	32
Hayır	47	94	34	68
Toplam	50	100	50	100

Araştırma ve kontrol gruplarına cinsellikle ilgili bir yetişkinle konuşup konuşmadıkları sorulmuş ve gruplar istatistiksel olarak karşılaştırılmıştır. Yapılan karşılaştırmada kontrol grubunda ebeveynleri veya bir yetişkinle cinsellik hakkında konuşma oranı %32 iken,

araştırma grubunda bu oran %6 olarak bulunmuştur. Gruplar arasında anlamlı farklılıklar saptanmıştır (Fisher tam ki kare testi:10.981, df:1, p<0.05).

Araştırma grubunda cinsellikle ilgili bir yetişkinle konuşur musunuz sorusuna evet diyen 3 kişiden 2'si babası, 1'i ise yakın bir akrabası ile konuştuğunu, kontrol grubunda ise aynı soruya evet diyen 16 kişinin 2'si annesi, 8'i babası, 4'ü anne ve babası, 1'i yakın akrabası ve 1 kişi de bir tanıdığı ile konuştuğunu belirtmiştir.

Tablo 42: Arkadaşlar arasında cinsellik hakkında konuşma

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
Evet	45	90	46	92
Hayır	5	10	4	8
Toplam	50	100	50	100

Her iki grup da yüksek oranda arkadaşları ile cinsellik hakkında konuştuklarını belirtmiştir. Gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık elde edilmemiştir (Fisher tam ki kare testi:.122,df:1, p>0.05).

Tablo 43: Arkadaşlarla cinsel konuşmaların içeriği

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
Kendi Deneyimleri	36	34,3	16	17,6
Seyredilen Filmler	35	33,3	33	36,3
Bilgi Paylaşımı	25	23,8	34	37,4
Önyargılı ve küfür içerikli konuşmalar	9	8,6	9	9,9
Toplam	105	100	91	100

Arkadaşlar arası yapılan cinsel konuşmaların içeriği ile ilgili katılımcılardan bazıları birden fazla başlıkta konuştuklarını belirtmişlerdir. Her iki grupta da ergenlerin kendi

deneyimleri, seyredilen filmler ve bilgi paylaşımı başlıklarının en fazla konuşulan alanlar olduğu görülmektedir. Arkadaşlar arasındaki konuşma içeriği kategorileri gruplar arasında ayrı ayrı karşılaştırılmıştır. İki grubun arkadaşlarla yapılan cinsel konuşmaların içeriği açısından yapılan istatistiksel karşılaştırılmasında yalnızca “kendi deneyimleri” cevap kategorisinde anlamlı farklılık (Ki kare:16.026, df:1, $p<0.05$) elde edilmiştir.

Tablo 44: Arkadaşların kendi cinsel deneyim paylaşımları

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
Evet	33	66	21	42
Hayır	17	34	29	58
Toplam	50	100	50	100

Ergenlere arkadaş ortamlarında arkadaşlarının kendi cinsel deneyimlerinden bahsedip bahsetmedikleri de ayrıca sorulmuştur. Araştırma grubunda %66 oranında arkadaşlarının kendi cinsel deneyimlerinden bahsettiği belirtilirken, kontrol grubunda bu oran %42'dir (Ki kare:5.797, df:1, $p<0.05$).

Tablo 45: Arkadaşların cinselliği yaşamaya teşviki

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
Evet	32	64	13	26
Hayır	18	36	37	74
Toplam	50	100	50	100

Araştırma grubunda yer alan ergenlerin %64'ü arkadaşları tarafından cinselliği yaşama konusunda teşvik edildiğini belirtirken, kontrol grubunda bu oran %26'dır. Gruplar arasında anlamlı düzeyde farklılık bulunmuştur (Ki kare: 14.586, df:1, $p<0.05$).

Araştırma grubunda 50 kişiden 32'si, kontrol grubunda ise 50 kişiden 13' ü arkadaşları tarafından cinselliği yaşama konusunda teşvik edildiğini belirtmiştir. Araştırma grubunda teşvik edildiğini belirtenlerden 8, kontrol grubunda ise 6 kişi arkadaşları tarafından nasıl teşvik edildiklerini örneklerle anlatmıştır. Aşağıdaki tabloda ergenlerin arkadaşları tarafından yapıldığını belirttikleri teşvik ifadeleri yer almaktadır.

Tablo 45a : Arkadaşlar tarafından yapılan örnek cinsel teşvik ifadeleri

	Araştırma Grubu	Kontrol Grubu
Kız arkadaş edinimi yönünde	-“Arkadaşlarım arkadaşlarını söylüyorlardı” -“Arkadaşlar kız arkadaş konusunda etkilediler.”	-“Bir sen kaldın aramızda sana da bir kız yapalım diyorlardı. Şaka da olsa biraz rahatsız oldum.” -“Kız arkadaşı edin şeklinde” -“Kız arkadaşın olsun dediler. İlişkiye gir demediler.”
Cinselliği deneyimleme yönünde	-“Sadece bu olayda oğlum sen de yap dediler.” -“Geneleve gidelim tarzı” -“Yap diyorlardı ama üzerine düşmüyordum” -“Dene, dene gör dediler.” -“Gösterelim dediler.” -“Telefonla izle diye teşvik ettiler”	-“Sevgili yap gibi söylüyorlardı. Güzel bir kız bul. Cinsel şeylerde söylüyorlardı merak ediyordum acaba nasıl diye.” -“Teklifler için çık dene şey yaparsın diyorlardı.”

Arkadaşları tarafından cinselliği yaşamaları konusunda nasıl teşvik edildikleri sorusuna cevap veren ergenlerden araştırma grubunda yer alan ergenlerin daha çok cinselliği deneyimleme yönünde teşvik edildiklerini belirttikleri gözlemlenirken, kontrol grubunda yer alan ergenlerin genel olarak kız arkadaşı edinme şeklinde teşvik edildiklerini belirttikleri gözlemlenmiştir.

Tablo 46: Arkadaşların cinselliği yaşama ile ilgili baskısı

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
Evet	15	30	4	8
Hayır	35	70	46	92
Toplam	50	100	50	100

Araştırma grubunda bulunan ergenlerin %30'u arkadaşları tarafından cinselliği yaşama konusunda baskıya uğradıklarını belirtirken, kontrol grubunda bu oran %8 ile araştırma grubuna göre oldukça düşüktür. Gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar saptanmıştır (Fisher tam ki kare testi:7.862, df:1, p<0.05).

Tablo 47: Arkadaşların cinselliği yaşama ile ilgili aşağılayıcı konuşmaları

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
Evet	18	36	6	12
Hayır	32	74	44	88
Toplam	50	100	50	100

Araştırma grubunda bulunan ergenler arkadaşları tarafından cinselliği yaşama konusunda %36 oranında aşağılayıcı konuşmalara maruz kaldıklarını belirtirken bu oran kontrol grubunda %12 olarak bulunmuştur. Gruplar arasında istatistiksel olarak da anlamlı farklılıklar saptanmıştır (Ki kare:7.895, df:1, p<0.05).

Aşağıdaki tabloda arkadaşları tarafından aşağılayıcı konuşmalara maruz kaldığını belirten araştırma ve kontrol grubundaki ergenlerin maruz kaldıkları aşağılayıcı söylemlere verdikleri örnekler yer almaktadır.

Tablo 47a: Cinselliği yaşama konusunda aşağılayıcı konuşma ifadeleri

Araştırma Grubu	Kontrol Grubu
-“Erkek değil misin, hiç böyle şey yapmamışsın diyorlardı, isteğim oluyordu”	-“Sadece utangaçsın dediler, buluşmaya gidince de sen yapamazsın edemezsin dediler, rahatsız olmadım”
-“Erkek adam yapar, sen adam değilsin gibi laf sokmaları oluyordu. Aldırmıyordum”	-“Argo kelimeler kullandılar sen nasıl erkeksin dediler. Babandan korkuyon gibi dediler. Biraz zoruma gitti ama yapmamam gereken bir şey olduğu için duruyordum. Kendimi kötü hissettim. Büyük suç işlemiş gibi dışlanmış gibi hissediyordum”
-“Yapmadın mı yap diyorlardı, ben kendimi kötü hissediyordum”	-“Sen bir şey yapamazsın korkaksın dediler”
-“O kız sana bakmaz, sen kim o kız kim, yanından geçmez dediler”	-“Sen yapamazsın gibi. Her erkekte yapılır şaka gibi, kaale almıyordum”
-“Hakaretler sanki benim için yazılmıştı, o zamanlar çok takıyordum. Onu yapmazsam ölecekmişim gibi. Bir kere alınca vazgeçemiyorsun. Bu kadın tadı öyle bir şey”	-“Artık sen de sevgili yap korkuyor musun çekiniyor musun dediler. Biraz özgüvenim düştü”
-“Yapamıyorsun diye gaza getiriyorlardı, hadi yap diyorlardı olaydan önce de”	

Arkadaşları tarafından cinselliği yaşamaları ile ilgili olarak aşağılayıcı konuşmalara maruz kaldıklarını örnek ifadelerle belirten ergenlerin genel olarak erkekliklerine ve medeni cesaretlerine yönelik aşağılanmalara maruz kaldıkları görülmektedir.

6.1.4. Geçmiş suçlar

Tablo 48: Daha önce gözaltı veya tutuklanma olayı yaşama

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
Evet	10	22	1	2
Hayır	39	78	49	98
Toplam	50	100	50	100

Araştırma grubuna söz konusu olay haricinde daha önce gözaltı veya tutuklanmaya sebep olacak bir olay yaşayıp yaşamadıkları, kontrol grubuna ise hayatlarında gözaltı veya tutuklanmaya sebep olacak bir olay yaşayıp yaşamadıkları sorulmuş gruplar istatistiksel olarak karşılaştırılmıştır. Araştırma grubunda 10 kişi başka bir adli bir olay daha yaşadığını belirtirken, kontrol grubunda bu sayı sadece 1 olarak tespit edilmiş ve gruplar arasında

istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir (Fisher tam ki kare testi:8.274,df:1, p<0.05).

Araştırma grubunda 7 kişi hırsızlık, 1 kişi gasp, 1 kişi cinsel suç ve 1 kişi de polise mukavemet etmekten dolayı adli süreç yaşadığını belirtirken, kontrol grubundaki katılımcı ise aile arası yaşanan anlaşmazlık sonucu halası tarafından mahkemede tehdit ile suçlandığını ancak herhangi bir ceza almadığını belirtmiştir.

Tablo 49: Daha önce cinsel suç davranışında bulunma

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
Evet	7	14	-	-
Hayır	43	86	50	100
Toplam	50	100	50	100

Araştırma grubunda yer alan hükümlülere daha önce hükme konu olaya (cinsel istismar) benzer herhangi bir olay yaşayıp yaşamadıkları sorulmuştur. Hükümlülerden 7 tanesi daha önce benzer bir olay yaşadıklarını belirtmiştir. Kontrol grubunda yer alan ergenler ise böyle bir olay yaşamadıklarını belirtmişlerdir.

6.1.5. Olaya Dair Bilgiler

Çalışmamızda hükme konu olan söz konusu olayla ilgili tüm bilgilere hükümlülerle yapılan görüşmelerden ulaşıldıktan sonra verilerin mahkeme dosyalarından kontrol edilmesi planlanmıştır. Ancak araştırma izni doğrultusunda hükümlülerle ilgili dosya bilgisi olarak kurumlarda çalışan psikolog ve sosyal çalışmacılar tarafından sadece hükümlülerin doğum tarihi, söz konusu olan olayın gerçekleşme tarihi, mağdurun doğum tarihi, mağdurun cinsiyeti ve söz konusu olayın niteliği hakkında bilgi paylaşımı yapılmıştır.

Tablo 50: Hükme esas olayın niteliği

	N	%
Nitelikli Cinsel İstismar	39	78
Basit Cinsel İstismar	9	18
Cinsel istismar*	2	4
Toplam	50	100

*Söz konusu olay ile ilgili nitelikli ve basit ayrımı yapılmadan suç cinsel istismar olarak belirtilmiştir.

Dosyalardan elde edilen bilgiler ışığında ergenlerin hüküm almasına neden olan cinsel suç olaylarının 39'u nitelikli cinsel istismar, 9'u ise basit cinsel istismar olarak değerlendirilmiş ve hüküm bu suçlamalar üzerinden kurulmuştur. 2 dosyada ise söz konusu olay ile ilgili nitelikli ve basit ayrımı yapılmadan suçun cinsel istismar olarak belirtildiği öğrenilmiştir. Dosya bilgisi çalışmanın yürütüldüğü kurumda görevli psikolog ve sosyal çalışmacılar tarafından dava dosyasının iddianame bölümünden elde edildiği için, söz konusu olaylar hakkında detaylı bilgi alınamamıştır. Bu nedenle çalışmamızda, olay niteliği iddianamede belirtildiği şekilde yer almıştır. Hükümlülerle yapılan görüşme esnasında söz konusu olayın hukuki niteliği hakkında soru sorulmamıştır. Dosyadan elde edilen bilgiler ışığında her cinsel istismar olayının tek mağdurlu olduğu görülmüştür.

Tablo 51: Mağdurun cinsiyeti (beyan ve dosya bilgisi)

	Beyana Göre		Dosya Bilgisine Göre	
	N	%	N	%
Kız	32	65,3	21	42
Erkek	17	34,7	29	58
Toplam	49	100	50	100

Mağdur cinsiyeti ile ilgili olarak yapılan araştırmada görüşme esnasında hükümlülerin 32'si mağdurun cinsiyetini kadın, 17'si ise erkek olarak belirtmiş, 1 kişi ise bu soruyu cevaplamamıştır. Dosyadan elde edilen bilgiler ışığında ise kadın mağdurların sayısının 21,

erkek mağdurların sayısının ise 29 olduğu öğrenilmiş hükümlülerin bazılarının söz konusu olayla ilgili olarak doğru bilgiler vermediği, 11 kişinin mağdurunun cinsiyetini erkek olmasına rağmen kadın olarak belirttiği görülmüştür.

Tablo 52: Mağdurların olay anındaki yaş dağılımı (dosya bilgisi)

	N	%
4-6	10	20
7-11	14	28
12-15	25	50
16	1	2
Toplam	50	100

Mağdurların yaşları ile ilgili yapılan incelemede, mağdurların çoğunluğunun (%78) 7-15 yaş aralığında olduğu, yarısının ise 12-5 yaş aralığında olduğu bulunmuştur. Bir mağdurun ise 16 yaşında olduğu görülmüştür.

Tablo 53: Mağdurların yaşı (beyan ve dosya bilgisi)

	Beyana Göre (n=46)	Dosya Bilgisine Göre (n=50)
Yaş aralığı	6-16	4-16
Yaş (Ortalama)	13,26	10,48
Yaş (Std. Sapma)	2,07	3,75

Çalışmamızda dört hükümlü hariç diğer hükümlüler mağdurun yaşıyla ilgili beyanda bulunmuşlardır. Hükümlüler tarafından mağdurların cinsiyet bilgilerinin değiştirilmesine benzer olarak, bazı hükümlüler tarafından mağdurların yaş bilgilerinin de farklı aktarıldığı tespit edilmiştir. Hükümlüler tarafından beyan edilen mağdur yaş aralığı 6-16 yaş, yaş ortalaması 13,26 \pm 2,07 iken dosyadan alınan bilgiler ışığında mağdurların olay anındaki yaş aralığı 4-16 yaş, yaş ortalaması ise 10,48 \pm 3,75 olarak saptanmıştır.

Tablo 54: Farklı beyan edilen mağdur yaşlarının dosya bilgisi ile karşılaştırılması

	Mağdur yaşını farklı beyan edenler (N=24)		Mağdur yaşını doğru beyan edenler (N=22)
	Beyan	Dosya Bilgisi	Beyan ve Dosya Bilgisi
Yaş aralığı	9-16	4-15	6-16
Yaş (Ortalama)	13,17	8,33	13,36
Yaş (Std. Sapma)	1,88	3,04	2,30

Mağdurların olay anındaki yaşıyla ilgili hükümlülerden alınan yaş bilgisi ile dosyadan alınan yaş bilgileri karşılaştırılmış, 22 hükümlünün mağdurun yaşı ile ilgili doğru bilgi verdiği, 24 hükümlünün ise mağdur yaşını büyüterek söylediği dikkat çekmiştir. 4 kişi ise mağdur yaşı ile ilgili beyanda bulunmamıştır. Mağdurun olay anındaki yaşını doğru beyan eden hükümlülerin (n:22) beyan ettikleri yaş ortalaması $13,36 \pm 2,30$, doğru beyan etmeyen hükümlülerin (n:24) beyan ettikleri yaş ortalaması ise $13,17 \pm 1,88$ olarak hesaplanmıştır. Mağdurun olay anındaki yaşının doğru beyan edilmediği vakalarda dosyalardan edinilen bilgilere göre olay anındaki yaş ortalaması $8,33 \pm 3,04$ olarak hesaplanmıştır.

Tablo 55: Mağdurun cinsiyetine göre yaş ortalaması ve standart sapması

	Kadın	Erkek
N	21	29
Yaş aralığı	5-16	4-15
Yaş (Ortalama)	12,10	9,31
Yaş (Std. Sapma)	3,14	3,77

Kadın mağdurların yaş aralığı (n:21) 5-16 yaş, yaş ortalaması $12,10 \pm 3,14$ olarak, erkek mağdurların yaş aralığı (n:29) 4-15 yaş, yaş ortalaması $9,31 \pm 3,77$ olarak saptanmıştır. Erkeklerin kadınlara oranla daha küçük yaşta istismar edildiği gözlemlenmiş, kadın ve erkek mağdurların olay anındaki yaşları istatistiksel olarak independent-samples t test ile karşılaştırılmış gruplar arasında anlamlı farklılık saptanmıştır ($t:2.758$, $df:48$, $p < 0.05$).

Tablo 56: Olayın cinsel istismar olduğunu kabul etme

	N	%
Evet	18	38
Hayır	32	62
Toplam	50	100

Hükümlülerle yapılan görüşmelerde olay ile ilgili bilgilerin sorulduğu bölümde ilk olarak davaya konu olan olayın bir cinsel istismar olayı olarak adlandırıldığı, kendilerinin bu suçlamayı cinsel istismar olarak kabul edip etmedikleri sorgulanmıştır. Hükümlülerin 18'i evet bu olay bir cinsel istismardır derken 32 kişi bunu kabul etmediğini dile getirmiştir. Olayı cinsel istismar olarak kabul etmeyenlerin bu durumu farklı şekillerde gerekçelendirdikleri dikkat çekmiştir.

Tablo 57: Cinsel istismarı kabul etmeyenlerin olayı tanımlama şekli

	N	%
İnkâr	16	50
Normal İlişki/Gönüllü	13	40,6
Zarar Vermedim	3	9,4
Toplam	32	100

Olayın bir cinsel istismar olayı olduğunu kabul etmeyen kişilerin 15'i kendilerinin iddia edilen bu olayı yaşamadığını, aileler arası hasımlık, arkadaşlar arası anlaşmazlık ve bazı yanlış anlaşılmalardan dolayı iftiraya uğradıklarını belirtmişlerdir. Cinsel istismar olayını kabul etmeyen 13 kişinin bu olayın karşılıklı olarak gerçekleşen iki kişi arasındaki gönüllü bir ilişki olduğunu belirttikleri, 3 kişinin ise kendilerinin mağdura zarar vermediklerini savunarak cinsel istismar olayını kabul etmedikleri görülmüştür. Dava dosyasındaki olayı ilk başta cinsel istismar olarak kabul eden bir kişinin ise olayı daha sonra reddederek “olay bir gasp olayıydı ancak mağdurun ailesi üzerime bu şekilde iftira attı” diyerek olayı inkâr ettiği görülmektedir.

Aşağıdaki tabloda cinsel istismar olayını kabul etmeyen hükümlülerin bazılarının olayı tanımlayan örnek ifadeleri yer almaktadır.

Tablo 57a: Cinsel istismarı kabul etmeyenlerin olayı tanımlamalarına örnekler

İnkar	<p>-“İki aile arasında düşmanlık vardı. İftira atıldı. Olay hiç olmadı.”</p> <p>-“Aileler hasım olduğundan dolayı iftira.”</p> <p>-“Benim erkek arkadaşım. Annesi oğlumu kullandı diye iftira attırdı.”</p> <p>-“Ben yapmadım, arkadaşlarım yapmış galiba”</p> <p>-“Bunlar bana iftira attılar. Ben onları dövdüm o yüzden.”</p> <p>-Benim başıma bir bela geldi. İftira ben kabul etmedim.” (Beyan cinsiyet kadın- gerçek cinsiyet erkek)</p> <p>-Ben hiçbir şey yapmadım. Allah biliyor.” (Beyan yaş 13- gerçek yaş 4)</p>
Normal İlişki/Gönüllü	<p>-“Nefis ile ilgili bir durum, kadınlara karşı çıkamıyor insan. Karşı taraf böyle bir şey istedi. Israr etti, böyle olunca olaylar oldu.”</p> <p>-“Sevdiğimiz için oldu ikimiz de istedik. Gönüllü oldu.” (Beyan yaş 14- gerçek yaş 7)</p> <p>-“Karşılıklı gönüllü bir ilişkiydi.” (Beyan yaş 14- gerçek yaş 8)</p> <p>-“Bu iki kişiden olay bir şey. Suç olduğunu bilmiyordum. Böyle bir olaya dönüşeceğini bilemedim. O da güldü ben de. Eğlenmeye baktık.” (Beyan yaş 14, cinsiyet kadın- gerçek yaş 7, cinsiyet erkek)</p> <p>-“İki tarafta istekliydi, karşılıklı oldu.” (Beyan yaş 16, cinsiyet kadın- gerçek yaş 7, cinsiyet erkek)</p> <p>-“Normal bir ilişki bu tecavüz değil ki.”</p> <p>-“Cinsel olay karşılıklı bir şey. Çocukların okul ortamı, kız ortamı çok olduğu için her türlü ortam oluyor. Bu duruma genelde kötü kızlar düşüyor. Yapmış kişilerle oluyor. Ben bu işi başkalarıyla da yaptığımı öğrendim bıraktım, beni şikayet etti.” (Beyan yaş 15- gerçek yaş 12)</p>
Zarar Vermedim	<p>-“Ona zarar vermedim. Kendimi engelleyememem sonucu oldu.” (Beyan yaş 10- gerçek yaş 7)</p> <p>-“Ona zarar vermedim. İlişkiye girecek bir şey olmadı.” (Beyan yaş 9- gerçek yaş 7)</p>

Tablo 58: Mağdurun Yakınlığı

	N	%
Arkadaş	13	27,7
Sevgili	9	19,1
Komşu	14	29,8
Akraba	4	8,5
Tanıdık	7	14,9
Toplam	47	100

Davaya konu olayda mağdurun kim olduğu ile ilgili sorulan soruyu 47 kişinin cevapladığı 3 kişinin ise cevap vermek istemediği görülmüştür. Mağdurların hemen hemen hepsinin hükümlülerin tanıdığı ve yakın çevresinden kişiler olduğu görülmektedir. Mağduriyet oranının en yüksek olduğu grupların %29,8 ile komşu, %27,7 ile arkadaş ve %19,1 ile sevgili olduğu tespit edilmiştir. Ancak bu bilgilerin tamamı mağdur beyanına dayanmaktadır, dosyadan mağdur yakınlığı ile ilgili bilgi alınmasına izin verilmediği için hükümlülerin bu soruya verdikleri cevapların karşılaştırılması yapılamamıştır.

Tablo 59: Olayın gerçekleştiği yer

	N	%
Mağdurun Evi	5	10,6
Sanığın Evi	11	23,4
Dış Ortam	15	32,0
Diğer	16	34,0
Toplam	47	100

Cinsel istismar olayının nerede gerçekleştiği ile ilgili soruya 47 kişi cevap vermiş 3 kişi ise bu konuda konuşmak istemediğini belirtmiştir. Hükümlülerin 5 tanesi olayın mağdurun evinde, 11 tanesi sanığın evinde, 15 tanesi park, bahçe, orman gibi açık alanda, 16 tanesi ise arkadaş evi, inşaat, dükkân, sınıf gibi farklı alanlarda gerçekleştiğini belirtmişlerdir. Bu bilgilerin de tamamı mağdur beyanına dayanmaktadır, dosyadan olayın gerçekleştiği yer

ile ilgili bilgi alınmasına izin verilmediği için hükümlülerin bu soruya verdikleri cevapların karşılaştırılması yapılamamıştır.

Tablo 60: Olayın kaç kez gerçekleştiği

	N	%
Bir kez	32	69,6
2-3 kez	9	19,5
Daha fazla	5	10,9
Toplam	46	100

Olayın kaç kez gerçekleştiği ile ilgili soruya toplam 46 kişi yanıt vermiştir. Yanıt verenlerin büyük çoğunluğu (n:32) olayın bir kez olduğunu belirtmiştir. Olayın 2 veya 3 kez tekrarlandığını belirtenlerin sayısı 9 iken, olayın 3'ten fazla olduğunu belirtenlerin sayısı ise 5 olarak belirlenmiştir. Olayın kaç kez gerçekleştiği ile ilgili dosya bilgisine ulaşamadığı için, hükümlülerin verdiği cevaplar dosya bilgisi ile karşılaştırılamamıştır.

Verilen cevapların dosya bilgisi ile karşılaştırılması hükümlülerin olayı ne kadar manipule ettiklerini anlama, sosyal olarak kabul görme, olayı normalize etme ve kendilerini masum gösterme gibi bilişsel mekanizmaların anlaşılması açısından önem taşımaktadır.

Tablo 61: Olayı önceden planlama

	N	%
Evet	7	20,6
Hayır	27	79,6
Toplam	34	100

Hükümlülere söz konusu olayı gerçekleştirmeden önce olayı planlayıp planlamadıkları sorulmuş, soruya cevap veren 34 kişinin 7'si daha önceden plan yaptıklarını belirtirken 27'si planlama yapmadıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 62: Olayı gerçekleştirmeye iten faktör

	N	%
Öfke/Kızgınlık	4	7,0
İntikam alma	1	1,8
Cinsel istek	27	47,7
Merak	21	36,8
Sevgi	5	8,8
Toplam	57	100

Hükümlülere söz konusu olayı gerçekleştirmelerinde etkili olduğunu düşündükleri duygu ve düşünceler belli başlıklar altında sorulmuştur. Hükümlülerden 33'ü bu sorulara cevap vermiş ve bazı hükümlüler olayı gerçekleştirmeye yönelik duygularının birden fazla olduğunu belirtmişlerdir. Hükümlülerin %47,7 oranıyla cinsel istek ve %36,8 oranıyla merak faktörlerini olayı gerçekleştirmelerine sebep olan temel etkenler olarak belirttikleri görülmektedir.

Bu soruyu cevap veren 33 hükümlünün 22'si olayı gerçekleştirmelerinde etkili olduğunu düşündükleri duygu ve düşüncelerini belirttikleri kategorilere ilave olarak açıklayıcı cümlelerle de desteklemişlerdir. Aşağıdaki tabloda hükümlülerin bazılarının cinsel saldırgan davranışta bulunmalarını açıklayıcı örnek ifadeleri yer almaktadır.

Tablo 65a: Olayı gerçekleştirmeye sebep olarak belirtilen örnek ifadeler

Cinsel istek	- Nefsim, o an bir şey düşünmedim. Karşı koyasım olmadı. -Cinsel İstek duydum, onun da istekli olduğunu düşündüm. (<i>Beyan mağdur yaş 14- gerçek yaş 8</i>) -Şeytana uydum. Tahrik oldum. -Duygu düşünce diye bir şey yok, nefis meselesi, karşı taraf da güzel olunca her erkeğin bir ihtiyacı vardır.
Merak	-Tahrik edici sözler söylüyordu. Kendi cinselliğini öne çıkaran şeyler, bugün banyodaydım sen de olsaydın gibi sözler söylüyordu. O öyle söyleyince erkeğiz sonuçta, arzu ve merak oluşuyordu. (<i>Beyan mağdur yaş 15- gerçek yaş 12</i>) -Bir çocukluk duygusu mu yeni bir şey olmuşum, 14 yaşındayız, nasıl olduğunu anlamaya çalışıyoruz. -Ergenliğe girdiğim için cinsel boşluk, bir kızla yatmak, erkek olmak, arkadaşlarım yaptıysa ben de yaparım, onlardan daha üstün olacaktım düşünce oluşuyordu. Ulaşılmaması zor bir şeyi elde etme düşüncesi. Ama bunun saçma olduğunu şimdi anlıyorum. -Daha önce yapmadığım bir şeydi anlamaya çalışıyordum. -Filmler insanı etkiliyor.
Öfke/ Kızgınlık	- Hırs o kişiye öfkeliydim. Cinsel Arzu. -Hatırlamıyorum, içimde bir öfke oluşmuştu. O an bir şeyleri kırıp döksem vardı. -O an ona kızgındım.

Tablo 63: Davranışı gerçekleştirmeye yönelik istek düzeyi

	N	Ortalama	Std. Sapma
İstek düzeyi*	34	3,23	0,85

*1:Hiç, 2:Az, 3:Orta, 4:Çok

Hükümlülerden söz konusu cinsel davranışı gerçekleştirmelerine yönelik duygularının ne kadar kuvvetli olduğunu derecelendirmeleri istenmiş cevap veren 34 kişinin 16'sı isteklerinin çok kuvvetli, 11'i orta, 6'sı biraz, 1'i ise hiç olmadığı şeklinde cevap vermiştir. Soruya cevap veren kişilerin cevaplarının ortalaması ise $3,23 \pm 0,85$ olarak bulunmuştur. Ayrıca cinsel davranışı gerçekleştirmeye yönelik duygusunun ne kadar kuvvetli olduğu sorusuna hiç cevabı veren bir kişinin daha önce bu olayı gerçekleştirme sebebini cinsel istek olarak belirttiği görülmektedir.

Tablo 64: Olaya konu olan cinsel davranışla baş etme isteği

	N	%
Evet	10	29,4
Hayır	24	70,6
Toplam	34	100

Cinsel davranışta bulunduğunu kabul eden 34 hükümlüden 24'ü cinsel davranışta bulunmalarına sebep olan istek ve duygularıyla baş edebilmek için bir şeyler yapmaya çalıştıklarını, 10'u ise bu duyguyla baş etmeye çalıştıklarını belirtmişlerdir.

Aşağıdaki tabloda cinsel davranışta bulunma isteğiyle baş edebilmek için bir şey yaptınız mı sorusuna ilişkin verilen beyanlar yer almaktadır.

Tablo 64a: Olaya konu olan cinsel davranış ile baş etme isteğine dair örnek ifadeler

Baş etmeye çalıştım	-“Çekmeye çalıştım ama olmadı” -“İttim, o ortamdan kalkıp gittim.” -“Başka şeylerle uğraşmaya çalışıyordum. Köye gitmiştim. İleri gitmemek uzak durmak için odadan çıkıyordum dur yapma diyordum. Frenleyemediğim anlarım da oluyordu.” -“Çok denedim ama engel olamadım.” -“Boş ver dedim, kendimi tokatladığım bile oldu, ama engel olamadım.” -“Sağa sola gidip geliyordum.” -“Bir ara uzaklaştım, beni çağırdı niye gidiyon dedi. Yeniden gittim.” -“Engel olmaya çalıştım, evden çıkalım gezelim dedim olmaz dedi.”
Baş etmek için uğraşmadım	-“ İçimden geçiyordu ama hırsıma, nefsime yenik düştüm.” -“O an yanlış olduğunu düşünemedim bile.” -“İstesem engellerdim.” -“Düşündüm ama yapmadım. Belki de karşı taraf daha istekliydi.”

Tablo 65: Olay öncesinde mağdurla olumlu veya olumsuz herhangi yaşantının varlığı

	N	%
Evet	12	24
Hayır	38	76
Toplam	50	100

Hükümlülere olay öncesinde mağdur ile aralarında olumlu veya olumsuz herhangi bir şey yaşayıp yaşamadıkları sorulmuştur. Hükümlülerden 12 kişi yaşadıklarını, bunlardan 5 kişi mağdur ile aralarının iyi olduğunu, 7 kişi ise aralarında olumsuz olaylar yaşandığını belirtmiş, 38 kişi ise bu soruya hayır cevabını vermiştir. Aşağıdaki tabloda hükümlülerin olay öncesi mağdur ile ilişki durumunu açıklayan örnek ifadeleri yer almaktadır.

Tablo 65a: Olay öncesi mağdur ile olumlu ya da olumsuz yaşantıya dair ifadeler

Aramız iyiydi	<p>“Aramız normaldi sarılma öpme oldu”</p> <p>“Aramız iyiydi. Benle ilgiliydi. Ben yollu olduğunu düşününce ben de faydalanayım diye düşündüm”</p> <p>“Bana karşı olumluydu”</p> <p>“Biraz yakınlaşmıştık sevgili gibi”</p> <p>“Tanıyordum konuşmaya başlamıştık. Aramızda sevgi sözcükleri söylüyorduk”</p>
Aramız kötüydü	<p>“Bana küfür etti. Ailecek hasımdık”</p> <p>“Ben onu bıraktım o da bana iftira attı”</p> <p>“Ben ona vurdum. Dövdüm işini yapmıyor diye. Bana iftira attı”</p> <p>“Dayımın kızını dövmüştü oyunda, ben de onu dövdüm. Onu komşusunun çocuğunu yaparken yakaladım”</p> <p>“Ceketini istedim vermedi ben de vurdum. Öfkeliydim ona”</p> <p>“Konuşuyorduk tartışıyorduk. Benim yaptıklarımı polise anlatacak diye korkuyordum”</p> <p>“Birkaç gün önce beni sinirlendirmişti. Yap dediğimi yapmıyordu”</p>

Tablo 66: Olay anında mağdurun gösterdiği tepki -1

	N	%	Mağdur Cinsiyeti (Hükümlü beyanı)		Mağdur Yaşı (Hükümlü beyanı)		
			Erkek	Kadın	Aralık	Ort.	Std. S.
Fiziksel olarak direndi	2	4,5	2	-	10-13	11,5	2,1
Bağırdı	5	11,4	5	-	6-15	11,4	3,5
Ağladı	6	13,6	6		10-14	12	1,9
Sessiz kaldı	11	25,0	2	9	8-15	12,6	2,3
İstedi	20	45,4	-	20	13-16	14,4	0,8
Toplam	44	100	15	29	6-16	13,2	2,1

Tablo 67: Olay anında mağdurun gösterdiği tepki -2

	N	%	Mağdur Cinsiyeti (Dosya bilgisi)		Mağdur Yaşı (Dosya bilgisi)		
			Erkek	Kadın	Aralık	Ort.	Std. S.
Fiziksel olarak direndi	2	4,5	2	-	6-10	8	2
Bağırdı	5	11,4	5	-	6-15	10	4,1
Ağladı	6	13,6	6		4-15	8,7	3,9
Sessiz kaldı	11	25,0	4	7	5-15	9,7	3,5
İstedi	20	45,4	7	13	4-16	11,7	3,9
Toplam	44	100	24	20	4-16	10,4	3,8

Olay esnasında mağdurun nasıl tepki verdiği ile ilgili soruya 37 kişi cevap vermiştir. Hükümlülerin cevaplarından mağdurların birden fazla kategoriye ait tepkiler (N:44) verdiği gözlemlenmektedir. Hükümlüler çoğunlukla olay anında mağdurların istekli olduklarını (%45,4) ya da sessiz kaldıklarını (%25) ifade etmişlerdir. Mağdurların olaya karşı direnç gösterdiğini içeren (fiziksel direnç, ağlama, bağırma) cevapların azınlıkta olduğu ve olaya direnç gösteren, ağlayan, bağırma mağdurların tamamının erkek olduğu

dikkat çekmektedir. Ayrıca hükümlülerin bu soruya verdiği cevaplar için mağdurların cinsiyet ve yaş bilgisi hükümlü beyanı ve dosya bilgisi olmak üzere iki farklı tablo ile karşılaştırılmıştır. Hükümlülerin tüm tepki kategorilerinde mağdur yaşını büyüterek beyan ettiği görülmüştür.. İlgili soruya cevap veren 37 kişiden 8'inin mağdurun cinsiyetini erkek olmasına rağmen kadın olarak belirttiği görülmüştür. Ayrıca bu 8 kişi mağdurun tepkisi için yalnızca istedi (n:7) ve sessiz kaldı (n:2) beyanlarını kullanmış, mağdurlarla ilgili olarak fiziksel direnç gösterdi, bağırdı ve ağladı beyanlarını kullanmamışlardır. Mağdurun yaş ve cinsiyetini değiştirerek olayı anlatan hükümlülerin olayla ilgili bu soruda sosyal olarak daha kabul edilebilir cevaplar verme eğilimlerinin olduğu görülmektedir.

Tablo 68: Olay anında mağdurun gösterdiği tepki -3

	Kabul Edenler (n:19)		Reddedenler (n:18)	
	Cevap sayısı	Yüzde	Cevap sayısı	Yüzde
Fiziksel olarak direndi	2	8,3	-	-
Bağırdı	5	20,8	-	-
Ağladı	4	16,7	2	10
Sessiz kaldı	6	25,0	5	25
İstedi	7	29,2	13	65
Toplam	24	100	20	100

Olay anında mağdurun nasıl tepki gösterdiği ile ilgili verilen cevaplar hükümlülerin gerçekleştirdikleri cinsel davranışı istismar olarak kabul eden ve davranışın istismar olduğunu reddeden hükümlüler olmak üzere iki farklı kategoride tekrardan karşılaştırılmıştır. Bu soruya cevap veren toplam 37 hükümlüden 19'u olayın istismar olduğunu kabul ederken, 18'i ise cinsel istismarı reddetmiştir. Olayın istismar olduğunu kabul eden hükümlülerde mağdurun olumsuz tepki verme (direnme, bağırma, ağlama) oranı %45,8 iken olayın istismar olduğunu reddedenlerde ise olumsuz tepki oranı %10'dur. Bununla birlikte cinsel istismarı reddeden grupta mağdurların % 90'ının, kabul edenlerde ise mağdurların %44,2'sinin istekli veya sessiz kaldığı belirtilmiştir.

Tablo 68a: Olay esnasında mağdurun tepkisi ve bu durumun hükümlü üzerindeki etkisi (reddedenler)

	Olay Esnasında Mağdur Nasıl Tepki Verdi?	Mağdurun Bu Tepkileri Size Ne Hissettirdi?	
İstedi	- Tepki vermedi, kendi nasıl istediye öyle bitirdi. İstedi.	-Ben de düşünemiyordum, aklımda yoktu böyle bir şey, nasıl davrandığımı bilmiyordum o anda.	
	-Bir şey demedi. Elimden tutuyordu saçlarımı çekiyordu. Mutlu oluyordu. İstedi.	- Mutlu oluyordum.	
	- O benim üstüme geldi. Ben bir şey yapmadım. İstedi.	- Onun istemesiyle gaza geliyordum.	
	- O başladı istekliydi.	- Bana güvendiğini benle olmak istediğini hissettirdi.	
	-İstedi.	- İsteğimi artırdı.	
	-İstedi.	-Ben de daha istekli olmaya başladım.	
	- Kıyafetlerini kendi çıkarttı. Tamamen çıkartmıştı. İstedi.	- Ben de istekli oldum.	
	- Zorla değildi. İlk o üstüme geldi, öptü.	-Hiç hatırlamıyorum	
	- istekli oluyordu alışkındı zaten.	- Daha güvendim. İlk başta utanç vardı. O böyle olunca ben de yaparım diye hissettim.	
	- İstekliydi o da karşılık veriyordu.	- Bir anda öyle olunca cinsel arzum arttı.	
	- Oral seks yaptık, istedi.	-Zevk verdi.	
	-Tepki vermiyordu ama yapmamızı istiyordu. Sevişti.	-Bilemiyorum	
	Sessiz kaldı	- Biraz sessiz kaldı. Biraz ses çıkardı. Camı mı acıdı bilmiyorum. Kızdı.	- Bir şey hissetmedim.
		-Sessiz kaldı.	- Onay veriyor gibi düşündüm.
Ağladı/ Bağırdı/ Fiziksel direndi	- Ağladı. Hiçbir şey yapmadı. Durdu.	- Demek ki bir şey yapmıyor karşı çıkmıyor ben rahat istediğimi yaparım. Cesaret verdi devam ettim.	
	-Vurma dedi, ağladı.	- Acıyom, bırakıyom, pişman oluyordum.	

Tablo 68b: Olay esnasında mağdurun tepkisi ve bu durumun hükümlü üzerindeki etkisi (kabul edenler)

	Olay Esnasında Mağdur Nasıl Tepki Verdi?	Mağdurun Bu Tepkileri Size Ne Hissettirdi?
İstedi	- İsteği vardı, kendi yaptırdı.	- Daha güvenli hissettim mutluydum.
	- Bir şey söylemedi. Biraz istekli gibiydi.	- Yapabilirim diye düşündüm.
	-İstedi.	- Kendimi kötü hissettirmedim. Kendi istedi. Benim bir suçum yok gibi.
	- Hayatından memnundu. İstedi.	
Sessiz kaldı	- ilk istedi sonra sessiz kaldı.	- Yanlış bir şey olduğunu hissettirdi.
	- Direnmedi, tepkisizdi.	- Öyle olunca daha rahat oldum. Bu benim ilk ilişkimdi.
	- Tedirgin ve korkuluydu. Sessiz kaldı.	- Bu beni de tedirgin etti ama ben pek umursamıyordum çok büyük bir ihtiyacımı karşılıyor gibi hissediyordum.
	- Pek bir şey yapmıyordu, istekli de görünmüyordu.	- Hissetmiyordum bir şey.
Ağladı/ Bağırды/ Fiziksel direndi	- Sessiz kaldı.	- Cesaretlendirdi
	-Fiziksel olarak direndi, bağırды, ağladı.	-Kızgın
	- Fiziksel olarak direndi. Ağladı.	- Ama ben bırakmadım ilk, bağırınca bıraktım. Korktum bırakmak zorunda kaldım.
	- Hatırlamıyorum. Ağlıyor gibi bir şeyler vardı.	- Hiç hissetmedim.
	-Bağırды.	- O an bıraktım kaçtım.
	-Bağırды.	- O an hiçbir şey düşünmedim. Tek amacım onu yapmaktı.
	- Bağırды.	- Kafam yerinde değildi.
-Ağladı, korktu.	- Bu olay uzun sürmedi. Ağlayınca bıraktım.	

Tablo 69: Olay gerçekleşikten sonra mağdurun tepkisi

	N		Mağdur Cinsiyeti		Mağdur Yaşı		
			(Dosya bilgisi)		(Dosya bilgisi)		
	N	%	Erkek	Kadın	Aralık	Ort.	Std. S.
Ağladı	3	9,1	2	1	10-15	12,7	2,5
Sessiz Kaldı	17	51,5	9	8	4-15	9,9	4,1
Kızdı, bağırды	1	3,0	1	-	-	6	-
Uzaklaştı, gitti	1	3,0	-	1	-	14	-
Memnun görünüyordu/ Olumsuz Tepki Vermedi	11	33,3	4	7	4-15	11,1	3,9
Toplam	33	100	16	17	4-15	10,6	3,9

Olay gerçekleşip bittikten sonra mağdurun nasıl tepki gösterdiği ile ilgili soruya cevap veren 33 hükümlüden 17'si mağdurun (erkek:9, kadın:8) olay sonrası sessiz kaldığını, 11'i memnun görüldüğü ve olumsuz tepki vermediğini (erkek:4, kadın:7), 3'ü ağladığını

(erkek:2, kadın:1), 1'i kızıp bağırdığını (erkek:1), 1'i uzaklaşarak gittiğini (kadın:1) belirtmiştir. Bu soruya cevap veren 33 kişiden 7'sinin mağdurun cinsiyetini erkek olmasına rağmen kadın olarak belirttiği görülmüştür. Bu 7 kişinin 3'ünün olay sonrası mağdurun tepkisi için "sessiz kaldı" ve 4'ünün ise "memnun görünüyordu/olumsuz tepki vermedi" beyanlarını kullandığı görülmüştür.

Tablo 70: Olay sonrası mağdurun hükümlü ile ilgili düşüncesi

	N	%	Mağdur Cinsiyeti		Mağdur Yaşı		
			Erkek	Kadın	Aralık	Ort.	Std. S.
İyi Biri Olduğumu	5	16,1	2	3	5-13	9	3,7
Kötü Biri Olduğumu	16	51,6	8	8	4-15	11	3,7
Suçlu Olduğumu	4	12,9	2	2	6-15	12	4,2
Suçsuz Olduğumu	3	9,7	1	2	8-14	11,7	3,2
Bir Şey Düşünmemiştir	3	9,7	1	2	4-14	8,3	5,1
Toplam	31	100	14	17	4-15	10,6	3,8

Olay sonrasında mağdurların sanıklar hakkında ne düşündüğü ile ilgili soruya cevap veren 31 hükümlüden 16'sı mağdur kötü biri olduğumu (erkek:8, kadın:8), 5 tanesi iyi biri olduğumu (erkek:2, kadın:3), 4 tanesi suçlu olduğumu (erkek:2, kadın:2), 3 tanesi suçsuz olduğumu (erkek:1, kadın:2) düşünmüştür şeklinde cevap verirken, hükümlülerden 3 tanesi de hiçbir şey düşünmemiştir (erkek:1, kadın:2) şeklinde cevap vermiştir.

Tablo 71: Olay sonrası ailenin ve çevrenin düşüncesi

	Ailenin Düşüncesi		Çevrenin Düşüncesi	
	N	%	N	%
Kötü Düşünmüştür	14	32,6	22	57,9
İyi Düşünmüştür	16	37,2	11	28,9
Hata Yaptığımı Düşünmüştür	13	30,2	5	13,2
Toplam	43	100	38	100

Olay sonrasında ailelerinin kendileri ile ilgili düşünceleri sorulmuş, soruya cevap veren 43 hükümlüden %37,2'si ailelerinin kendileri ile ilgili olumlu düşünceleri olduğunu, %32,6'sı ailelerinin kendileri ile ilgili algılarının olumsuz olduğunu ifade etmiş, %30,2'si ise ailem hata yaptığımı düşünmüştür şeklinde cevap vermiştir. Olay sonrasında olayı öğrenen çevrenin kendisi ile ilgili nasıl düşündüğü sorulan hükümlüler, çevrenin ailelerine oranla kendileri için daha olumsuz bir bakış açısına sahip olduğunu düşündüklerini belirtmişlerdir.

Tablo 72: Olay sonrası kendisi hakkındaki değerlendirmesi

	N	%
Kendime Kızdım	23	32,9
Utandım	4	5,7
Suçlu Hissettim	7	10,0
Üzuldüm	11	15,7
Pişmandım	25	35,7
Toplam	70	100

Olay sonrasındaki süreçte özellikle olay duyulduktan sonra nasıl hissettikleri ile ilgili soruya cevap veren 45 hükümlünün %35,7'si pişmanlık duyduğunu, %32,9'u kendine kızdığını ve %15,7'si olay nedeniyle üzülüğünü belirtmiştir. Bazı hükümlülerin birden fazla duygu tariflediği görülmüştür.

Tablo 73: Olay sonrası hükümlünün mağdur hakkındaki düşüncesi

	N	%
Öfkeliydim	27	58,7
Onu Suçladım	1	2,2
Ona Üzuldüm	18	39,1
Toplam	46	100

Olay sonrasında mağdurla ilgili ne düşündükleri sorusuna cevap veren 44 hükümlünün %58,7'si mağdura öfke duyduğunu, %39,1'i mağdura üzüldüğünü ve %2,2'si ise mağduru suçladığını belirtmiştir. Birden fazla duygu tarifleyen hükümlüler mevcuttur.

Tablo 74: Olayda kendine engel olamama nedeni

	Mağdur Cinsiyeti				Mağdur Yaşı		
	N	%	Erkek	Kadın	Aralık	Ort.	Std. S.
Cinsel İstek	16	45,7	7	9	4-15	9,6	3,7
Cinselliği Yaşama Merakı	3	8,6	1	2	4-16	11,3	6,4
Heyecan	2	5,7	1	1	14-15	14,5	0,7
Mağdurun İstekli Olması	9	25,7	1	8	4-15	11,1	3,8
Bilmiyorum	5	14,3	3	2	5-15	9,2	4,0
Toplam	35	100	13	22	4-15	10,3	3,9

Olayla ilgili olarak olay esnasında yani cinsel saldırgan davranışa başladıktan sonra kendilerine engel olamayıp, davranışa devam etmelerinde nelerin etkili olduğu sorusuna cevap veren 29 hükümlünün %45,7'si cinsek istek ve %25,7 si mağdurun da istekli olmasının etkili olduğunu belirtmişlerdir. Bu soruya %14,3 oranında ise bilmiyorum cevabı verilmiştir. Birden fazla seçenek belirten hükümlüler mevcuttur.

Tablo 75: Olayla ilgili mağdurun rolü

	Mağdurun rolü var mıydı	%
Evet	33	76,7
Hayır	10	23,3
Toplam	43	100

Hükümlülere bu olayın yaşanmasında mağdurun rolü var mıydı şeklinde sorulan soruya 43 hükümlü cevap vermiştir. Bunlardan 33'ü mağdurun rolü vardı şeklinde cevap vermiştir.

Tablo 76: Olayla ilgili mağdurun ve hükümlünün rolü

	Mağdurun rolü*	Hükümlünün rolü*
N	43	45
Ortalama	3,0	3,2
Std. Sapma	1,4	1,3

*1: Hiç, 2: Biraz:, 3: Yarı yarıya, 4: Çoğunlukla, 5: Tamamen

Hükümlülere olayla ilgili mağdurun ve kendilerinin ne kadar rolü olduğu sorulmuştur. Hükümlülerin bu soruya 1 ile 5 arasında likert tipi derecelendirme ile cevap vermeleri istenmiştir. Verilen cevaplar üzerinden yapılan karşılaştırmada hükümlüler mağdurun rolünü ortalama 3 olarak belirtirken, kendilerinin rolünü ise ortalama 3,2 olarak belirtmişlerdir.

Tablo 77: Olayın mağduru etkileme derecesi*

Ortalama	2,7
Std. Sapma	1,3
Cevap veren	45

*1: Hiç, 2: Biraz, 3: Orta 4: Çok

Bu olayın mağdura ne kadar zarar vermiş olabileceğine ilişkin soruya cevap veren hükümlülerin 12'si mağdurların hiçbir zarar görmediğini belirtirken, 9'u biraz, 5'i orta derece, 19'u ise mağdurların çok zarar gördüklerini ifade etmişlerdir.

Tablo 78: Olayın mağdurun hayatına etkisi

	N	%
Psikolojisi bozulmuştur	20	54,1
Aile ilişkileri bozulmuştur	10	27,0
Eğitim hayatı etkilenmiştir	2	5,4
Evlilik hayatı ile ilgili gelecekte sorun yaşar	5	13,5
Toplam	37	100

Mağdurun ne açıdan zarar görmüş olabileceği ile ilgili olarak sorulan soruya cevap veren 29 hükümlünün %54,1'i mağdurun psikolojisinin bozulmuş olabileceğini, %27'si ise aile ilişkilerinin bozulmuş olabileceğini belirtmiştir. Ayrıca bazı hükümlülerin mağdurun hayatında birden fazla alanda sorun yaşayabileceğini belirttiği görülmektedir.

Tablo 79: Olayın hükümlünün hayatındaki olumsuz etki alanları

	N	%
Eğitim	31	22,8
Sağlık	37	27,2
Aile ilişkileri	31	22,8
Sosyal ilişkiler	37	27,2
Toplam	136	100

Olay duyulduktan sonra olayın sizin hayatınızda ne gibi olumsuz etkileri oldu sorusuna yanıt veren 49 hükümlüden toplam 136 cevap alınmıştır. Hükümlülerin %27,2'si sağlığının kötü etkilendiği ve psikolojisinin bozulduğunu, %27,2'si sosyal ilişkilerinin bozulduğunu, %22,8'i eğitim ve yine %22,8'i aile ilişkilerinin kötü etkilendiğini belirtmiştir. Konu ile ilgili olarak ergenlerin birçoğu olayın hayatlarının birden fazla alanında olumsuz etkileri olduğunu belirtmişlerdir.

Aşağıdaki tabloda hükümlülerin olayın hayatlarında ne gibi olumsuzluklara sebep olduğunu açıklayan örnek ifadeleri yer almaktadır.

Tablo 78a: Olayın hükümlünün hayatındaki olumsuz etkilerini anlatan örnek ifadeler

-
- Gençliğim gitti. Okulu bıraktım
 - İlaç kullanmaya başladım. Bırakmayı düşünmüyorum. Bırakırsam kendime zarar veririm diye korkuyorum.
 - Cezaevine girdim hayatı anladım, psikolojim bozuldu. Eskiden yeni insanlar tanımaya çalışıyordum. Şimdi uzak duruyorum.
 - Okuyamadım. İntihar düşüncelerim oldu. Ailemden çekindim, utandım. İçime kapandım. İnsanlardan uzaklaştım.
 - Eğitim hayatım 2 sene durdu. Psikolojim bozuldu. Ailemin bana güveni kalmadı, eskisi kadar güvenmezler artık. İçime kapanık oldum, daha çok düşünüyorum. Pişmanlık var hala.
 - Arkadaşlarım konuşmuyor. Yüz çevirdiler. Mahalleye çıkamıyordum. Okul hayatımı etkiledi derslerim düştü. Daha sinirli agresif biri oldum. İlaç kullandım.
 - Okula gidemedim. Psikolojim bozuldu. Ailemle görüşmüyorum artık.
 - 1 sene sınıfta kaldım. Psikolojimi etkiledi. Ailem dağılma tehlikesi geçirdi. Hiç arkadaşım kalmadı.
 - Sigara içmeye başladım. Psikolojim kötü. Daha çekingen oldum. Babamdan uzaklaştım. Kötü etkiledi. Bilen kişilerle iletişim kurmakta zorlanıyorum.
 - Okulu bitiremedim. Açıkta okuyorum. Ailemden uzak kaldım. Özlüyorum onları, biraz tavır koydular. Arkadaş çevremi değiştirdim.
 - Eğitim hayatım bitti. Psikolojim bozuldu. Babam ve ailemle aram bozuldu. İnsanlara kızgın oldum. Güvenim kalmadı.
 - Sağlığım kötü oldu. Burnumdan kan geliyor. Psikolojim bozuk. İlaç kullanıyorum. Ailemle iletişim kuramıyorum. Onlar için endişeleniyorum. Arkadaşlarım yok artık olsaydı mektup atarlardı.
 - Okula bir sene gidemedim. Ders başarıım düştü. Psikolojim etkilendi. İlaç kullandım. Ailemle ilişkilerim biraz bozuldu samimiyet ve güven konusunda. Herkesle konuşmuyorum.
 - Beni ailemden ayırdı. İşim gücüm vardı. Çok zararı oldu. Biraz psikolojim bozuldu. Ailemden çekiniyorum biraz. Bazıları tavır aldı. Sosyal ilişkilerim bozuldu.
 - Okumayı düşünüyordum. İntihar girişiminde bulundum. Psikiyatrik ilaç kullandım. Ailemden utandım çekindim çok yüz kızartıcı. Sinirli oldum sosyal ilişkilerimde.
 - Hayatımın içine etti. Daha olgunlaştım. Seneye üniversitede olmam gerekiyordu. Depresyona girdim. Bunalım oluyor. Sosyal ilişkilerde daha güvensiz oldum.
 - Hayatın ne olduğunu anladım. Liseye açıktan devam etmek zorunda kaldım. Psikolojim bozuldu. Ailemden çekiniyorum artık. Arkadaşlarımdan da çekiniyorum.
 - Sinirsel olarak etkiledi. Aklıma geldikçe kötü oluyorum. Ailemle eskisi kadar rahat konuşamıyorum. Fazla yakınlık kuramıyorum. Sosyal ilişkilerde daha çekingen oldum.
 - Okula gidemedim. İlaç kullandım. Uyku hapi ve sakinleştirici kullandım. Ailemden uzaklaştım. Arkadaş ortamından uzaklaştım.
 - Okul hayatım bitti. Psikolojim de bozuldu. Amcamlarla konuşmuyoruz. İnsanlardan uzaklaştım. Bana kötü gözle bakıyorlar diye düşünüyorum.
-

Tablo 80: Olayın hükümlünün hayatındaki olumlu etkisi

	N	%
Bana ders oldu	20	48,8
Karakterime iyi yansıdı	6	14,6
Eğitim hayatı	7	17,1
Aile ilişkileri	3	7,3
Sosyal ilişkiler	1	2,4
Hobi Meslek Beceri Kazanma	4	9,8
Toplam	41	100

Olayın sonuçları düşünüldüğünde hükümlülere bu olayın hayatlarında olumlu bir etkisi olup olmadığı sorulmuştur. 49 hükümlüden 25'i bu olayın hayatlarında bazı olumlu etkileri olduğunu belirtmiştir. Bu 25 kişinin %48,8'i olayın kendilerine bir ders olduğunu ve bundan olumlu çıkarımlarda bulduklarını belirtmişlerdir. Bu cevaba paralel olarak hükümlülerin %14,6'sı karakterime iyi yansıdı cevabını verirken, %17,1'i ise eğitim hayatının olumlu etkilendiğini ifade etmiştir.

6.2. Ölçeklerle Bazı Seçilmiş Değişkenler Arasındaki İlişkiler

Bu bölümde ölçekler üzerinde etkisi olabileceği düşünülen bazı değişkenler ile ölçekler arasındaki ilişki incelenmiştir.

6.2.1. Mağdurun Cinsiyetinin Ölçekler Üzerine Etkisi

Tablo 81: Mağdur cinsiyeti - ölçek puanları t-testi sonucu

	Mağdur Kadın		Mağdur Erkek		t- değeri	p
	Ort.	Std. S.	Ort.	Std. S.		
DDGÖ Farkındalık	2,84	,56	2,70	,59	0,843	0,404
DDGÖ Açıklık	2,28	,63	2,41	,62	-0,767	0,447
DDGÖ Kabul etmeme	2,09	,84	2,41	,85	-1,327	0,191
DDGÖ Stratejiler	2,33	,72	2,50	,69	-0,829	0,411
DDGÖ Dürtü	2,41	,80	2,63	,63	-1,058	0,295
DDGÖ Hedefler	3,08	,77	3,05	,76	0,127	0,899
DDGÖ Toplam	86,48	15,97	88,07	18,92	-0,319	0,751
ÇÇTÖ Duygusal İstismar	7,38	2,97	6,31	2,11	1,492	0,142
ÇÇTÖ Fiziksel İstismar	6,48	4,15	6,21	2,96	0,268	0,790
ÇÇTÖ Fiziksel İhmal	7,28	2,51	7,62	2,61	-0,455	0,651
ÇÇTÖ Duygusal İhmal	10,33	3,41	10,31	5,11	0,018	0,986
ÇÇTÖ Cinsel İstismar	7,24	3,36	6,34	2,26	0,121	0,266
ÇÇTÖ Toplam	38,71	11,62	36,79	10,76	0,603	0,550
Erkek Algısı Ölçeği	26,19	5,55	27,52	3,92	-0,991	0,327
Çocukluk Narsisizm Ölçeği	10,57	4,63	11,21	5,55	-0,427	0,671

Mağdurun cinsiyeti bazında ölçek puanları arasında anlamlı bir farklılık oluşmadığı görülmüştür.

6.2.2. Anne/Baba ile İlişki Düzeyinin Ölçekler Üzerine Etkisi

Tablo 82: Anne/Baba ilişki düzeyi ile ölçeklerin korelasyonu

	Anne ile İlişki Düzeyi	Baba ile İlişki Düzeyi
DDGÖ Farkındalık	,145	,228*
DDGÖ Açıklık	,095	,100
DDGÖ Kabul etmeme	,279**	,153
DDGÖ Stratejiler	,121	,040
DDGÖ Dürtü	,191	,055
DDGÖ Hedefler	,144	,202*
DDGÖ Toplam	,259**	,204*
ÇÇTÖ Duygusal İstismar	,269**	,378**
ÇÇTÖ Fiziksel İstismar	,373**	,442**
ÇÇTÖ Fiziksel İhmal	,369**	,455**
ÇÇTÖ Duygusal İhmal	,400**	,467**
ÇÇTÖ Cinsel İstismar	,124	,125
ÇÇTÖ Toplam	,449**	,553**
Erkeklik Algısı Ölçeği	,159	-,078
Çocukluk Narsisizm Ölçeği	-,003	-,145

*p<0.05, **p<0.01

Araştırma ve kontrol grubundaki ergenlerden anne ve babaları ile ilişki düzeylerini 1: çok yakın, 2: yakın, 3: nötr, 4: uzak, 5: çok uzak şeklinde belirtmeleri istenmiştir. Söz konusu soruya verilen cevaplarla ölçekler arasında yapılan korelasyon analizine göre DDGÖ ve ÇÇTÖ ile anne/baba ilişki düzeyi arasında anlamlı bir korelasyon tespit edilmiştir. DDGÖ toplam puanı ile anne ve baba ilişkisi arasında pozitif yönde ve zayıf düzeyde anlamlı bir ilişki belirlenmiştir. DDGÖ alt ölçeklerinden farkındalık alt ölçeği ile baba ile ilişki düzeyi arasında; Kabul etmeme alt ölçeği ile anne ile ilişki düzeyi arasında; Hedefler alt ölçeği ile baba ile ilişki düzeyi arasında pozitif yönde ve zayıf düzeyde anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Özellikle ÇÇTÖ cinsel istismar alt testi hariç tüm alt testler ve toplam puan ile anne/baba ilişki düzeyi arasındaki pozitif korelasyon değerleri dikkat çekmektedir. Duygusal istismar alt ölçeği ile anne ve baba ile ilişki arasında pozitif yönde ve zayıf düzeyde; fiziksel istismar ve fiziksel ihmal ölçekleri ile anne ile ilişki arasında pozitif

yönde ve zayıf düzeyde, baba ile ilişki arasında pozitif yönde orta düzeyde; Duygusal ihmal alt ölçeği ve ÇÇTÖ toplam puanı ile anne ve baba ile ilişki arasında pozitif yönde ve orta düzeyde anlamlı ilişki tespit edilmiştir.

6.2.3. Okul Hayatında Sorun Yaşama Durumunun Ölçekler Üzerine Etkisi

Tablo 83: Okul hayatında sorun yaşama – ölçek puanları t-testi sonucu

	Hayır (n:60)		Evet (n:40)		t- değeri	P
	Ort.	Std. S.	Ort.	Std. S.		
DDGÖ Farkındalık	2,49	,59	2,64	,51	-1,283	0,203
DDGÖ Açıklık	2,20	,58	2,26	,57	-0,579	0,564
DDGÖ Kabul etmeme	2,07	,79	2,22	,77	-1,175	0,243
DDGÖ Stratejiler	2,12	,73	2,32	,72	-1,331	0,186
DDGÖ Dürtü	2,13	,66	2,49	,76	-2,507	0,014
DDGÖ Hedefler	2,99	,80	2,91	,75	0,427	0,603
DDGÖ Toplam	80,03	17,32	83,55	17,34	-0,994	0,323
ÇÇTÖ Duygusal İstismar	6,40	1,95	6,70	2,83	-0,584	0,561
ÇÇTÖ Fiziksel İstismar	5,50	2,29	6,00	2,86	-0,965	0,337
ÇÇTÖ Fiziksel İhmal	6,78	2,24	7,27	2,36	-1,052	0,296
ÇÇTÖ Duygusal İhmal	9,45	3,87	9,80	4,04	-0,435	0,665
ÇÇTÖ Cinsel İstismar	5,65	1,20	6,95	2,96	-2,635	0,011
ÇÇTÖ Toplam	34,73	7,33	37,55	11,11	-1,411	0,163
Erkek Algısı Ölçeği	27,65	4,50	27,20	4,66	0,483	0,630
Çocukluk Narsisizm Ölçeği	11,73	5,43	12,20	5,36	-0,423	0,673

Okul hayatında sorun yaşayıp yaşamama durumunun ölçek puanları üzerinde bir fark oluşturup oluşturmadığının analizi sonucunda DDGÖ Dürtü alt ölçeği ve ÇÇTÖ Cinsel İstismar alt ölçeği için istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Okul hayatında sorun yaşayan ergenlerin Dürtü ve Cinsel İstismar skorları daha yüksek bulunmuştur.

6.2.4. Arkadaşların Suç Geçmişinin Ölçekler Üzerine Etkisi

Tablo 84: Arkadaşların suç geçmişi – ölçek puanları t-testi sonucu

	Hayır (n:72)		Evet (n:28)		t- değeri	p
	Ort.	Std. S.	Ort.	Std. S.		
DDGÖ Farkındalık	2,49	,58	2,73	,47	-1,938	0,056
DDGÖ Açıklık	2,20	,55	2,28	,65	-0,588	0,558
DDGÖ Kabul etmeme	2,08	,80	2,20	,76	-0,668	0,506
DDGÖ Stratejiler	2,14	,71	2,37	,77	-1,398	0,165
DDGÖ Dürtü	2,19	,70	2,49	,73	-1,857	0,066
DDGÖ Hedefler	2,93	,79	3,03	,76	-0,546	0,586
DDGÖ Toplam	79,86	16,80	85,50	18,23	-1,469	0,145
ÇÇTÖ Duygusal İstismar	6,15	1,93	7,46	2,97	-2,162	0,037
ÇÇTÖ Fiziksel İstismar	5,58	2,45	6,00	2,76	-0,736	0,464
ÇÇTÖ Fiziksel İhmal	6,58	1,93	8,00	2,83	-2,439	0,020
ÇÇTÖ Duygusal İhmal	8,69	3,29	11,89	4,52	-3,910	0,000
ÇÇTÖ Cinsel İstismar	5,72	1,31	7,32	3,30	-2,489	0,019
ÇÇTÖ Toplam	33,72	7,09	41,36	11,28	-3,335	0,002
Erkek Algısı Ölçeği	27,29	4,49	27,93	4,74	-0,627	0,532
Çocukluk Narsisizm Ölçeği	12,36	5,76	10,79	4,16	1,518	0,134

Arkadaşların suç geçmişi olup olmaması durumunun ölçek puanları üzerinde bir fark oluşturup oluşturmadığının analizi sonucunda ÇÇTÖ toplam skoru ve ÇÇTÖ alt ölçekleri Duygusal İstismar, Fiziksel İhmal, Duygusal İhmal ve Cinsel İstismar için istatistiksel olarak anlamlı farklılık oluştuğu görülmüştür. Arkadaşları suç geçmişine sahip ergenlerin daha yüksek ÇÇTÖ toplam skoruna ve Duygusal İstismar, Fiziksel İhmal, Duygusal İhmal ve Cinsel İstismar skorlarına sahip oldukları görülmektedir.

6.2.5. Olay Öncesi Cinsel Deneyim Yaşama İsteğinin Ölçekler Üzerine Etkisi

Tablo 85: Olay öncesi cinsel deneyim yaşama isteği – ölçek puanları t-testi sonucu

	Hayır (n:5)		Evet (n:45)		t- değeri	p
	Ort.	Std. S.	Ort.	Std. S.		
DDGÖ Farkındalık	2,43	,98	2,28	,54	-1,342	0,186
DDGÖ Açıklık	2,28	,54	2,36	,64	-0,284	0,777
DDGÖ Kabul etmeme	1,83	,68	2,32	,86	-1,226	0,226
DDGÖ Stratejiler	2,47	,78	2,42	,70	0,150	0,881
DDGÖ Dürtü	2,83	,62	2,50	,71	0,991	0,327
DDGÖ Hedefler	2,40	,40	3,13	,75	-2,127	0,039
DDGÖ Toplam	74,80	20,81	88,80	16,51	-1,757	0,085
ÇÇTÖ Duygusal İstismar	5,40	0,89	6,91	2,62	-2,704	0,017
ÇÇTÖ Fiziksel İstismar	5,00	0,00	6,47	3,63	0,894	0,376
ÇÇTÖ Fiziksel İhmal	8,80	2,49	7,33	2,54	0,391	0,226
ÇÇTÖ Duygusal İhmal	11,80	4,66	10,55	4,43	0,784	0,437
ÇÇTÖ Cinsel İstismar	5,00	0,00	6,91	2,87	-1,477	0,000
ÇÇTÖ Toplam	36,00	7,21	37,78	11,45	-0,338	0,737
Erkek Algısı Ölçeği	27,60	4,04	26,89	4,77	0,320	0,750
Çocukluk Narsisizm Ölçeği	9,00	5,29	11,16	5,14	-0,887	0,380

Olay öncesi cinsel istek duyma durumunun (cinsel deneyim yaşamak istiyor muydunuz?) ölçek puanları arasında bir fark oluşturup oluşturmadığının analizi sonucunda; olay öncesi cinsel deneyim yaşamak istediğini belirtenlerin (DDGÖ) Hedefler alt ölçeğinden, (ÇÇTÖ) Cinsel İstismar ve (ÇÇTÖ) Duygusal İstismar alt ölçeklerinden yüksek puan aldığı ve istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa yol açtığı görülmüştür.

6.2.6. Olayın Yaşanmasında Mağdurun Rolünün Olduğunun Düşünülmesi Durumunun Ölçekler Üzerine Etkisi

Tablo 86: Olayın Yaşanmasında Mağdurun Rolünün Olmasının Düşünülmesi Durumu – Ölçek Puanları t-testi Sonucu

	Mağdurun rolü yoktu		Mağdurun rolü vardı		t- değeri	p
	Ort.	Std. S.	Ort.	Std. S.		
DDGÖ Farkındalık	2,90	,72	2,72	,56	0,827	0,391
DDGÖ Açıklık	2,50	,56	2,33	,65	0,732	0,468
DDGÖ Kabul etmeme	2,60	,92	2,21	,87	1,216	0,231
DDGÖ Stratejiler	2,25	,54	2,42	,72	-0,689	0,495
DDGÖ Dürtü	2,47	,70	2,52	,71	-0,228	0,821
DDGÖ Hedefler	3,10	,94	3,12	,74	-0,075	0,941
DDGÖ Toplam	87,90	15,90	86,97	18,88	0,141	0,888
ÇÇTÖ Duygusal İstismar	7,90	3,60	6,73	2,28	1,236	0,224
ÇÇTÖ Fiziksel İstismar	8,70	6,15	5,88	2,34	1,420	0,187
ÇÇTÖ Fiziksel İhmal	8,20	2,97	7,30	2,45	0,964	0,341
ÇÇTÖ Duygusal İhmal	10,00	4,35	10,57	4,59	-0,352	0,727
ÇÇTÖ Cinsel İstismar	6,30	2,98	6,88	2,86	-0,555	0,582
ÇÇTÖ Toplam	41,10	16,88	37,37	9,61	0,892	0,378
Erkek Algısı Ölçeği	26,80	5,63	26,67	5,63	0,076	0,940
Çocukluk Narsisizm Ölçeği	12,10	5,63	10,70	4,59	0,803	0,426

Hükümlülere olayın yaşanmasında mağdurun rolü var mıydı (evet/hayır) şeklinde bir soru sorulmuştur. Bu sorunun cevabına göre yapılan analize göre olayın yaşanmasında mağdurun rolünün olmasının düşünülmesi durumunda ölçek puanları için anlamlı bir farklılık oluşmadığı görülmüştür.

Tablo 87: Olayın Yaşanmasında Mağdurun Rolü ile Ölçeklerin Korelasyonu

Olayın Yaşanmasında Mağdurun Rolü	
DDGÖ Farkındalık	-.264
DDGÖ Açıklık	-,084
DDGÖ Kabul etmeme	-,207
DDGÖ Stratejiler	,154
DDGÖ Dürtü	,168
DDGÖ Hedefler	-,038
DDGÖ Toplam	-,064
ÇÇTÖ Duygusal İstismar	-,180
ÇÇTÖ Fiziksel İstismar	-,240
ÇÇTÖ Fiziksel İhmal	-,217
ÇÇTÖ Duygusal İhmal	-,066
ÇÇTÖ Cinsel İstismar	,259
ÇÇTÖ Toplam	-,128
Erkek Algısı Ölçeği	,007
Çocukluk Narsisizm Ölçeği	-,130

Ayrıca hükümlülere mağdurun rolünün olduğunu düşünüyorlarsa bu rolün ne kadar olduğu likert tipi bir soru ile sorulmuştur. Bu cevaba göre yapılan analiz sonuçları da yukarıdaki tabloda verilmiştir. Hükümlüler tarafından olayın yaşanmasında mağdurun rolünün derecesine ilişkin soruya verilen cevaplarla ölçekler arasından istatistiksel olarak anlamlı bir korelasyon tespit edilmemiştir.

6.2.7. Olayın Yaşanmasında Sanığın Rolünün Olduğunun Düşünülmesi Durumunun Ölçekler Üzerine Etkisi

Hükümlüler tarafından olayın yaşanmasında kendi rollerine ilişkin soruya verilen cevaplarla ölçekler arasındaki korelasyon analizi aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 88: Olayın Yaşanmasında Sanığın Rolü ile Ölçeklerin Korelasyonu

Olayın Yaşanmasında Sanığın Rolü	
DDGÖ Farkındalık	,183
DDGÖ Açıklık	-,161
DDGÖ Kabul etmeme	,113
DDGÖ Stratejiler	-,009
DDGÖ Dürtü	-,069
DDGÖ Hedefler	-,108
DDGÖ Toplam	,081
ÇÇTÖ Duygusal İstismar	,368*
ÇÇTÖ Fiziksel İstismar	,333*
ÇÇTÖ Fiziksel İhmal	,397**
ÇÇTÖ Duygusal İhmal	,335*
ÇÇTÖ Cinsel İstismar	,213
ÇÇTÖ Toplam	,464**
Erkek Algısı Ölçeği	-,012
Çocukluk Narsisizm Ölçeği	-,096

*p<0.05, **p<0.01

Hükümlülerin olayın yaşanmasındaki rollerine ilişkin likert tipi soruya verdikleri cevaplarla ölçekler arasında yapılan korelasyon analizine göre sanığın rolü ile DDGÖ ölçeği ve alt testleri ile EAÖ ve ÇNÖ arasında anlamlı bir korelasyon tespit edilememiştir. Sanığın rolü ile ÇÇTÖ toplam puanı ile olayın yaşanmasında sanığın rolü arasında pozitif yönde ve orta düzeyde anlamlı bir ilişki belirlenmiştir. ÇÇTÖ alt ölçeklerinden Cinsel İstismar alt ölçeği hariç diğer alt ölçeklerle olayın yaşanmasında sanığın rolü arasında pozitif yönde ve zayıf düzeyde anlamlı korelasyon tespit edilmiştir.

6.2.8. Mağdurun Zarar Gördüğünü Düşünme Durumunun Ölçekler Üzerine Etkisi

Tablo 89: Mağdurun Zarar Gördüğünü Düşünme ile Ölçeklerin Korelasyonu

	Mağdurun Gördüğü Zarar
DDGÖ Farkındalık	,069
DDGÖ Açıklık	-,011
DDGÖ Kabul etmeme	,264
DDGÖ Stratejiler	-,065
DDGÖ Dürtü	-,007
DDGÖ Hedefler	,214
DDGÖ Toplam	,000
ÇÇTÖ Duygusal İstismar	,310*
ÇÇTÖ Fiziksel İstismar	,145
ÇÇTÖ Fiziksel İhmal	,143
ÇÇTÖ Duygusal İhmal	,106
ÇÇTÖ Cinsel İstismar	-,045
ÇÇTÖ Toplam	,174
Erkek Algısı Ölçeği	-,134
Çocukluk Narsisizm Ölçeği	,035

*p<0.05

Olayın yaşanmasında mağdurun zarar gördüğünün düşünülmesi durumuna ilişkin likert tipi soruya verilen cevapla ölçekler arasında yapılan korelasyon analizine göre ilgili sorunun yalnızca ÇÇTÖ Duygusal İstismar alt ölçeği ile anlamlı pozitif yönde ve zayıf düzeyde bir korelasyon olduğu tespit edilmiştir.

6.3. Hipotezlerin Sınanması

Bu bölümde çalışmanın başında belirlenen hipotezlerin sınanmasına dair veriler yer almaktadır.

Hipotez-1: Cinsel suç nedeniyle hükümlü olan ergenlerin suça karışmamış yaşlılarına oranla cinsellikle ilgili bilgileri daha erken yaşta edindikleri düşünülmektedir.

Tablo 90: Cinsellikle ilgili ilk bilgileri edinme yaşı

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
11 yaştan önce	3	7,1	2	4
11-12 yaş	6	14,3	7	14
13-15 yaş	33	78,6	40	80
15 yaş üzeri	-	-	1	2
Toplam	42	100	50	100

Çalışmamızda araştırma ve kontrol grubunda yer alan ergenlerin cinsellikle ilgili bilgileri yoğun olarak 13-15 yaş arası dönemde edindiği ortaya çıkmıştır. Gruplar arasında cinsellikle ilgili bilgileri edinme yaşı açısından anlamlı bir farklılık olup olmadığına ki kare yöntemi ile bakılmış ve gruplar arasında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır (Ki kare:1.262, df:3, $p>0.05$).

Hipotez-2: Cinsel suç nedeniyle hükümlü olan ergenlerin arkadaş çevresinin, suça karışmamış yaşlılarına oranla suç işlemeye daha yatkın ve riskli davranışlarda bulunma olasılığı yüksek kişilerden oluştuğu düşünülmektedir.

Tablo 91: Arkadaşların suç geçmişi

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
Evet	21	42	7	14
Hayır	29	58	43	86
Toplam	50	100	50	100

Çalışmamızda araştırma ve kontrol gruplarında yer alan ergenler arkadaşlarının suç geçmişi açısından karşılaştırılmıştır. Gruplar arasında arkadaşlarının suç geçmişi açısından anlamlı bir farklılık olup olmadığına ki kare yöntemi ile bakılmış ve gruplar arasında anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır (Ki kare:9.722, df:1, $p<0.05$).

Tablo 92: Arkadaşlarla birlikte suç sayılabilecek riskli davranışlarda bulunma

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
Evet	28	56	9	18
Hayır	22	44	41	82
Toplam	50	100	50	100

Çalışmamızda araştırma ve kontrol grubunda yer alan ergenler arkadaşları ile birlikte suç sayılabilecek riskli davranışlarda bulunup bulunmadıkları açısından karşılaştırılmıştır. Gruplar arasında arkadaşları ile birlikte suç sayılabilecek riskli davranışlarda bulunmaları açısından anlamlı bir farklılık olup olmadığına ki kare yöntemi ile bakılmış ve gruplar arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir (Ki kare:15.487, df:1, $p<0.05$).

Hipotez-3: Cinsel suç nedeniyle hükümlü olan ergenlerin duygu kontrolünü sağlayabilme becerilerinin yeterince gelişmediği, suça karışmamış yaşlılarına oranla duygu düzenleme konusunda daha çok güçlük yaşadıkları düşünülmektedir.

Tablo 93: Grupların duygu düzenleme becerilerinin değerlendirilmesi

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu		T	Sig.
	Ort	SS	Ort	SS		
Duygu Düzenlemede						
Güçlük Ölçeği^a	Ort	SS	Ort	SS	T	Sig.
DDGÖ Toplam	87,40	17,26	75,48	15,37	-3,47	0,000**
Stratejiler (Ort)	2,43	0,70	1,98	0,69	-3,256	0,002**
Kabul etmeme (Ort)	2,27	0,85	1,95	0,69	-2,084	0,04*
Açıklık (Ort)	2,36	0,62	2,09	2,53	-2,341	0,021*
Dürtü (Ort)	2,54	0,70	2,02	0,64	-3,864	0,000**
Hedefler (Ort)	3,06	0,76	2,86	0,80	-1,26	0,202
Farkındalık (Ort)	2,76	0,58	2,35	0,47	-3,921	0,000**

*p<0,05, **p<0,01

Yüksek puanlar duygu düzenlemede güçlük yaşama zorluğunun daha fazla olduğunu göstermektedir. Ölçeğin en yüksek puanı 180, en düşük puanı ise 36'dır.

Araştırma ve kontrol grubunda yer alan ergenlerin duygu düzenleme becerileri Duygu Düzenlemede Güçlük Ölçeği ile belirlenmiştir. Araştırma ve kontrol grubunun duygu düzenleme becerileri açısından farklılığına independent sample t test yöntemi ile bakılmıştır. Araştırma grubunda yer alan ergenler duygu düzenlemede güçlük ölçeğinde kontrol grubuna göre daha yüksek puan almışlardır. Bu durum araştırma grubunda yer alan ergenlerin duygu düzenleme becerilerinde akranlarına oranla daha çok güçlük yaşadıklarını göstermektedir. Ölçeğin alt testleri bazında yapılan karşılaştırmada ise gruplar arasında Stratejiler, Dürtü ve Farkındalık alt testlerinde .01, Kabul etmeme ve Açıklık alt testlerinde .05 düzeyinde anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Hedefler alt testinin gruplar arası karşılaştırmasında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır.

Hipotez-4: Cinsel suç nedeniyle hükümlü olan ergenlerin çocukluk çağında ihmal ve istismar yaşantılarının kontrol grubuna göre daha fazla olduğu düşünülmektedir.

Tablo 94: Grupların çocukluk çağı travmalarının değerlendirilmesi

Çocukluk Çağı Travma Ölçeği ^a	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu		T	Sig.
	Ort	SS	Ort	SS		
ÇÇTÖ Toplam	37,6	11,05	32,32	6,42	-1,81	0,005**
Fiziksel İstismar	6,32	3,47	5,08	0,39	-2,51	0,015*
Duygusal İstismar	6,76	2,53	6,28	2,11	-1,03	0,306
Cinsel İstismar	6,72	2,78	5,62	1,10	-2,60	0,011*
Fiziksel İhmal	7,48	2,55	6,48	1,90	-2,22	0,029*
Duygusal İhmal	10,32	4,43	8,86	3,23	-1,88	0,063

*p<0,05, **p<0,01

Yüksek puan istismar ve ihmal yaşantısının fazla olduğunu göstermektedir. Ölçeğin en yüksek puanı 140, en düşük puanı ise 28'dir.

Araştırma ve kontrol grubunda yer alan ergenler Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ile çocukluklarında maruz kaldıkları istismar yaşantıları açısından independent sample t test yöntemi ile karşılaştırılmışlardır. Araştırma grubunda yer alan ergenlerin kontrol grubunda yer alan ergenlere oranla daha fazla ihmal ve istismar yaşantısı bildiriminde buldukları görülmektedir. Alt testler bazında yapılan karşılaştırmada araştırma grubunda yer alan ergenlerin ölçeğin tüm testleri için istismar ve ihmal bildirimlerinin daha yüksek olduğu ve duygusal istismar ile duygusal ihmal haricindeki alt testlerde iki grup arasında anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir.

Hipotez-5: Cinsel suç nedeniyle hükümlü olan ergenlerin güçlü olma, üstünlük kurma, büyülenme gibi adaptif olmayan narsistik kişilik özelliklerinin kontrol grubuna göre daha yüksek olduğu düşünülmektedir.

Tablo 95: Grupların çocukluk narsisizm özellikleri açısından değerlendirilmesi

Çocukluk Narsisizm Ölçeği	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu		T	Sig
	Ort	SS	Ort	SS		
ÇNÖ Toplam	10,94	5,14	12,90	5,49	1,84	0,068

Yüksek puanlar narsisizm özelliklerinin daha fazla olduğunu göstermektedir. Ölçeğin en yüksek puanı 30, en düşük puanı ise 0'dır.

Araştırma ve kontrol grubunda yer alan ergenler çocukluk narsisizm özellikleri açısından Çocukluk Çağı Narsisizm Ölçeği ile independent sample t test yöntemi ile karşılaştırılmışlardır. Yapılan karşılaştırmada gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Hipotez-6: Cinsel suç nedeniyle hükümlü olan ergenlerin geleneksel erkeklik rolleri ile ilgili algılarının kontrol grubuna göre daha yüksek olduğu düşünülmektedir.

Tablo 96: Grupların erkeklik algısının değerlendirilmesi

Erkeklik Algısı Ölçeği	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu		T	Sig
	Ort	SS	Ort	SS		
EAÖ Toplam	26,96	4,68	27,98	4,40	1,123	0,264

Yüksek puanlar geleneksel erkeklik algılarının daha güçlü olduğunu göstermektedir. Ölçeğin en yüksek puanı 48, en düşük puanı ise 12'dir.

Araştırma ve kontrol grubunda yer alan ergenler sahip oldukları geleneksel erkeklik rolleri ile ilgili algıları açısından Ergenlerin Erkeklik Algısı Ölçeği ile independent sample t test yöntemi ile karşılaştırılmışlardır. Yapılan karşılaştırmada gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

6.4. Diğer Analizler

6.4.1. Ölçeklerin Korelasyon Analizi

Aşağıda DDGÖ ölçeği ve alt testlerinin diğer ölçekler ve ölçeklerin alt testleri ile olan korelasyon tablosu verilmiştir.

Tablo 97: DDGÖ ölçeği ve alt testleri ile diğer ölçeklerin korelasyonu

	EAÖ	ÇNÖ	ÇÇTÖ	Duygusal İstismar	Fiziksel İstismar	Fiziksel İhmal	Duygusal İhmal	Cinsel İstismar
DDGÖ	0,157	0,16	,343**	,388**	,289**	0,186	0,161	,237*
Kabul Etmeme	0,149	,214*	,393**	,389**	,444**	,240*	0,147	,240*
Açıklık	0,024	0,052	,215**	,219*	,294**	0,084	0,103	0,074
Farkındalık	-0,151	-,313**	0,163	0,134	0,175	0,153	0,1	0,016
Stratejiler	0,075	0,07	,199*	,228*	0,118	0,161	0,059	,200*
Dürtü	,296**	,227*	0,168	,219*	0,033	0,144	0,061	0,19
Hedefler	0,022	0,139	0,166	,238*	0,128	-0,009	0,124	0,099

* %95 güven aralığında anlamlı, ** %99 güven aralığında anlamlı

DDGÖ toplam skoru ile ÇÇTÖ, Duygusal İstismar, Fiziksel İstismar ve Cinsel İstismar arasında anlamlı zayıf pozitif korelasyon bulunmuştur. DDGÖ toplam skoru ile EAÖ, ÇNÖ, Fiziksel İhmal ve Duygusal İhmal arasında ise çok zayıf düzeyli ve istatistiksel olarak anlamlı olmayan bir ilişki vardır. EAÖ ile DDGÖ alt testlerinden yalnızca Dürtü arasında anlamlı bir korelasyon vardır. ÇNÖ ile DDGÖ alt testlerinden Kabule Etmeme ve Dürtü arasında anlamlı pozitif zayıf korelasyon, Farkındalık alt testi ile ise anlamlı negatif zayıf korelasyon vardır. ÇÇTÖ ile DDGÖ toplam skoru yanında Kabul etmeme, Açıklık ve Stratejiler alt testleri arasında da anlamlı zayıf pozitif korelasyon bulunmuştur.

Aşağıdaki tabloda ise Çocukluk Çağı Travma Ölçeği ile Ergenlerin Erkeklik Algısı ve Çocukluk Çağı Narsisizm Ölçeği arasındaki korelasyon analizi sonuçları verilmiştir.

Tablo 98: ÇÇTÖ ölçeği ile EAÖ ve ÇNÖ arasındaki korelasyon analizi

	EAÖ	ÇNÖ
ÇÇTÖ	-0,015	-0,038
Duygusal İstismar	-0,038	0,066
Fiziksel İstismar	-0,111	0,005
Fiziksel İhmal	0,195	-0,061
Duygusal İhmal	0,048	-0,191
Cinsel İstismar	-0,189	0,17

Tablodan da görüldüğü üzere ÇÇTÖ ve alt testleri ile EAÖ ve ÇNÖ arasında çok zayıf korelasyon görülmekte olup, tabloda yer alan korelasyon değerleri istatistiksel olarak anlamlı değildir.

Tablo 99: EAÖ ve ÇNÖ arasındaki korelasyon analizi

	EAÖ
ÇNÖ	0,213*

* %95 güven aralığında anlamlı

Ergenlerin Erkeklik Algısı Ölçeği ile Çocukluk Narsisizm Ölçeği arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü zayıf bir korelasyon bulunmuştur.

6.4.2. Regresyon Analizi

Kontrol grubu çalışmada herhangi bir suç işlenmemiş durumu temsil ettiğinden 0, Araştırma grubu ise suç işleme durumunu temsil ettiği için 1 olarak kodlanmıştır. Bağımsız değişkenler regresyon modeline Enter modeli ve Stepwise yöntemi ile eklenmiştir. İlk model Blok 0 durumunu temsil edecektir.

Blok 0'da modelin başlangıç aşamasında -bağımsız değişkenler dışarıda tutulduğunda tahmin edilme oranı %56,5 olduğu görülmektedir.

Blok 1'de etkisi olacağı düşünülen 14 adet kategorik değişken ilk adımda eklenmiştir.

Tablo 100: Regresyon Analizi - Blok 1 Bağımsız Değişkenler

Değişken Kodu	Bağımsız değişkenler
Arksuç	Arkadaşlarınızın suç geçmişi oldu mu
Arksuçbirlikte	Birlikte dahil olduğunuz suç oldu mu
Okulsorun	Okul hayatınızda sorun yaşıyor muydunuz
Duygupay	Sevgilinizle duygusal paylaşımlarınız oldu mu (pozitif destek)
Cinselpay	Sevgilinizle cinsel paylaşımınız oldu mu
Başkaadli	Daha önce gözaltı tutuklama gibi bir durumla karşılaşacak bir olayınız oldu mu
cbilgi1	Cinsellikle ilgili bilgileri arkadaşınızdan mı edindiniz
cbilgi2	Cinsellikle ilgili bilgileri basın yayından mı edindiniz
cibilgi3	Cinsellikle ilgili bilgileri pornografik yayınlardan mı edindiniz
cbilgi4	Cinsellikle ilgili bilgileri ebeveyninden mı edindiniz
cbilgi5	Cinsellikle ilgili bilgileri yakın akrabadan mı edindiniz
cbilgi6	Cinsellikle ilgili bilgileri okuldan mı edindiniz
cbilgi7	Cinsellikle ilgili bilgileri diğer kaynaklardan mı edindiniz
Cbilgikonus	Ebeveynle bir yetişkinle cinsellikle ilgili konuşur musunuz

İkinci adımda duygu düzenlemede güçlükler ölçeğinin altı alt boyutu (DDGÖ1-Farkındalık-, DDGÖ2-Açıklık-, DDGÖ3-Kabuletmeme-, DDGÖ4-Stratejiler-, DDGÖ5-Dürtü- ve DDGÖ6-Hedefler-) eklenerek Blok 2 oluşturulmuş, üçüncü adımda Çocukluk Çağı Travma Ölçeğinin 5 alt boyutu (Duygusal İstismar –Duyİs, Fiziksel İstismar – Fizİs, Fiziksel İhmal – Fizİh, Duygusal İhmal – Duyİh ve Cinsel İstismar – Cinİs) eklenerek Blok 3, dördüncü adımda Erkeklik Algısı Ölçeği toplam puanı (eaö_t) eklenerek Blok 4 ve

son olarakta Çocukluk Narsisizm Ölçeği toplam puanı (çnö_t) eklenerek Blok 5 elde edilmiştir.

Analiz sonucunda Blok 1 için bağımsız değişkenler incelendiğinde “Sevgilinizle duygusal paylaşımlarınız oldu mu (pozitif destek)”, “Sevgilinizle cinsel paylaşımınız oldu mu”, “Cinsellikle ilgili bilgileri arkadaşınızdan mı edindiniz”, “Cinsellikle ilgili bilgileri basın yayından mı edindiniz”, “Cinsellikle ilgili bilgileri pornografik yayınlardan mı edindiniz”, “Cinsellikle ilgili bilgileri yakın akrabadan mı edindiniz”, “Cinsellikle ilgili bilgileri okuldan mı edindiniz” ve “Cinsellikle ilgili bilgileri diğer kaynaklardan mı edindiniz” değişkenlerinin değerlerinin (significance) $p>0,05$ olmasından dolayı bu değişkenler çıkartılıp analiz yeniden yapılmış ancak istatistiksel nedenlerle değişkenlerin modelde kalmasına karar verilmiştir.

Tablo 101: Regresyon Analizi –Blok 1 Değişkenler Analizi

Değişkenler	Score	Sig.
Arksuç	8,997	,003
Arksuçbirlikte	8,723	,003
Okulsorun	11,534	,001
Duygupay	,048	,827
Cinselpay	,073	,787
Başkaadli	5,183	,023
cbilgi1	,336	,562
cbilgi2	1,554	,213
cbilgi3	2,241	,134
cbilgi4	5,445	,020
cbilgi5	,132	,717
cbilgi6	,586	,444
cbilgi7	3,236	,072
Cbilgikonus	13,030	,000
Ortalama İstatistikler	33,729	,002

Model Katsayılarının Omnibus Testleri incelendiğinde modelin anlamlılık değerinin $\text{sig.} = 0,000 < p = 0,05$ olmasından dolayı Blok 0 ile Blok 1 arasındaki model değişimi anlamlı bir değişimi göstermektedir.

Blok 1 sınıflandırma tablosu incelendiğinde ise modelin bu durumda %81,2'lik bir açıklayıcılığa yükseldiği görülmektedir. Blok 2'de oran %84,7'ye Blok 3'te %85,9'a Blok 4'te %88,2'ye ve son olarak Blok 5'te oran %90,6'ya çıkmaktadır. Son durumda modelin %90,6'lık bir açıklayıcılığa sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 102: Regresyon Analizi Sınıflandırma Tablosu

Gözlemlenen	Tahmin			
	Grup		Tahmin %	
	Kontrol Grubu	Araştırma Grubu		
Blok 0	Kontrol Grubu	0	37	0,0
	Araştırma Grubu	0	48	100,0
	Ortalama Yüzde			56,5
Blok 1	Kontrol Grubu	30	7	81,1
	Araştırma Grubu	9	39	81,3
	Ortalama Yüzde			81,2
Blok 2	Kontrol Grubu	31	6	83,8
	Araştırma Grubu	7	41	85,4
	Ortalama Yüzde			84,7
Blok 3	Kontrol Grubu	31	6	83,8
	Araştırma Grubu	6	42	87,5
	Ortalama Yüzde			85,9
Blok 4	Kontrol Grubu	33	4	89,2
	Araştırma Grubu	6	42	87,5
	Ortalama Yüzde			88,2
Blok 5	Kontrol Grubu	34	3	91,9
	Araştırma Grubu	5	43	89,6
	Ortalama Yüzde			90,6

Model Katsayılarının Omnibus Testleri incelendiğinde modelin anlamlılık değerinin Blok 0'dan Blok 1'e geçişte $\text{sig.} = 0,000 < p = 0,05$ olmasından dolayı anlamlı olduğu, Blok 1'den Blok 2'ye geçişte $\text{sig.} = 0,000 < p = 0,05$ olmasından dolayı anlamlı olduğu, Blok 2'den Blok 3'e geçişte $\text{sig.} = 0,000 < p = 0,05$ olmasından dolayı anlamlı olduğu, Blok 3'den Blok 4'e

geçişte sig.= 0,000< p=0,05 olmasından dolayı anlamlı olduğu ve Blok 4'den Blok 5'e geçişte sig.= 0,000< p=0,05 olmasından dolayı anlamlı olduğu görülmüştür.

Tablo 103: Regresyon Analizi Model Katsayıları için Omnibus Testleri

		Chi-square	Df	Sig.
Blok 0-->1	Step	43,719	14	,000
	Blok	43,719	14	,000
	Model	43,719	14	,000
Blok 1-->2	Step	9,844	6	,131
	Blok	9,844	6	,131
	Model	53,563	20	,000
Blok 2-->3	Step	13,053	5	,023
	Blok	13,053	5	,023
	Model	66,616	25	,000
Blok 3-->4	Step	3,711	1	,054
	Blok	3,711	1	,054
	Model	70,328	26	,000
Blok 4-->5	Step	1,918	1	,166
	Blok	1,918	1	,166
	Model	72,246	27	,000

Her bir blokta modelin özet tablosu incelendiğinde modelin kullanılabilirliğinin test edildiği değerleri içeren Cox & Snell R Square ve Nagelkerke R Square incelendiğinde bağımsız değişkenlerin, bağımlı değişkeni % olarak ne kadar açıkladığı görülecektir. Blok 1'de Cox & Snell R Square değeri %40,2 iken Blok 5'te bu oran %57,3'e çıkmıştır. Ancak çoğunlukla kullanılan Nagelkerke R Square değeri Blok 1'de %53,9 iken Blok 5'te %76,8'ye yükselmiştir. Bu modelin tutarlılığını artıran bir sonuç olarak düşünülecektir.

Tablo 104: Regresyon Analizi Model Özeti

	Model Özeti			
	Step	-2 Log likelihood	Cox & Snell R Square	Nagelkerke R Square
Blok 1	1	72,688 ^a	,402	,539
Blok 2	1	62,844 ^a	,467	,627
Blok 3	1	49,791 ^a	,543	,729
Blok 4	1	46,080 ^a	,563	,755
Blok 5	1	44,162 ^a	,573	,768

Son olarak Blok 5 ile elde edilen tablo incelendiğinde modele dahil edilen tüm değişkenlerin etki durumları net olarak görülmektedir.

Tablo 105: Lojistik Regresyon – Tüm Model

Değişkenler	Beta	Sig.
Blok 1		
Arksuç	1,147	,468
Arksuçbirlikte	-1,547	,250
Okulsorun	1,730	,159
Duygupay	-0,836	,629
Cinselpay	-2,019	,296
Başkaadli	-7,923	,039
cbilgi1	-0,851	,541
cbilgi2	0,649	,551
cibilgi3	-3,811	,070
cbilgi4	29,030	,999
cbilgi5	-15,753	,999
cbilgi6	-2,341	,329
cbilgi7	-20,913	,999
Cbilgikonus	2,780	,078
Blok 2		
DDGÖ 1	0,976	,380
DDGÖ2	1,882	,182
DDGÖ 3	0,349	,735
DDGÖ 4	-0,401	,741
DDGÖ 5	3,762	,017
DDGÖ 6	-1,692	,079
Blok 3		
Duyİs	-0,771	,025
Fizİs	1,011	,147
Fizİh	-0,359	,321
Duyİh	0,234	,206
Cinİs	0,499	,306
Blok 4		
eaö_t	-0,219	,133
Blok 5		
çnö_t	-0,199	,192
Sabit	38,613	,999

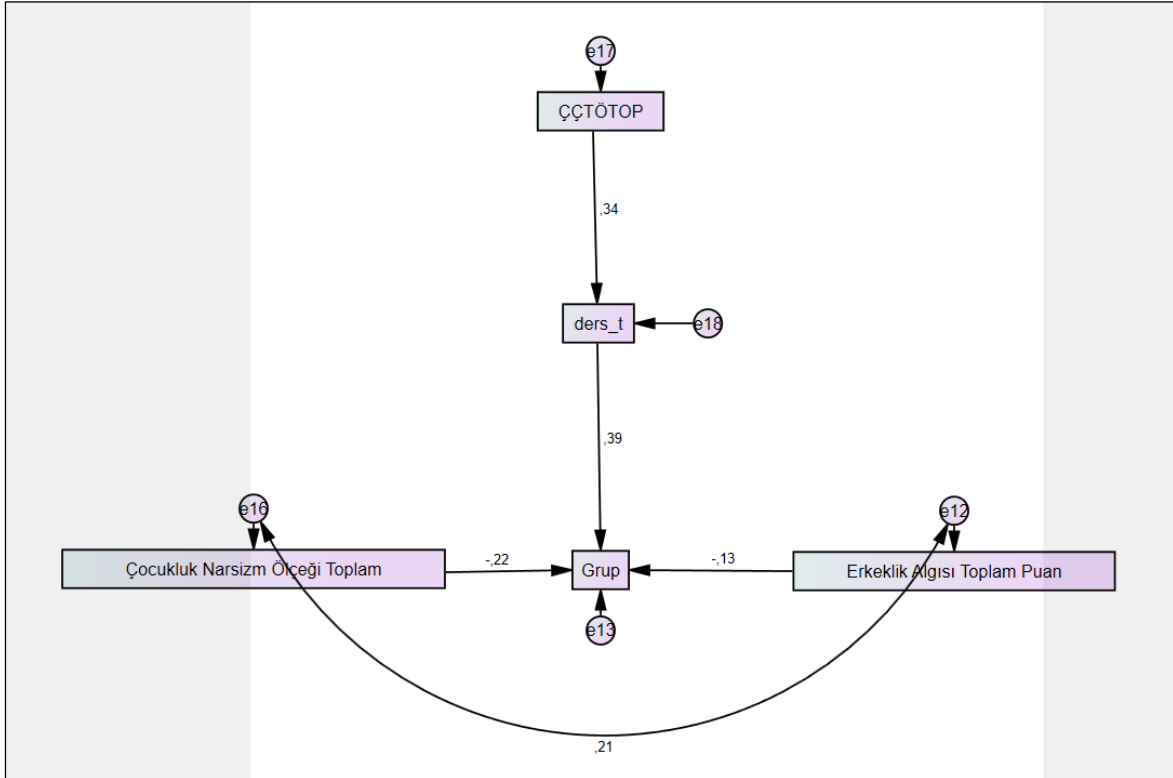
Lojistik regresyon sonucunda bağımlı değişkenle bağımsız değişkenler arasındaki ilişkinin matematiksel formülü aşağıdaki gibi oluşturulmuştur:

$$\begin{aligned} \text{Log } P(x) = & 38,613 + 1,147*\text{arksu} - 1,547*\text{arksu} - 1,730*\text{okulsorun} - \\ & 0,836*\text{duygupay} - 2,019*\text{cinselpay} - 7,923*\text{başkaadli} - 0,851*\text{cbilgi1} + \\ & 0,649*\text{cbilgi2} - 3,811*\text{cbilgi3} + 29,030*\text{cbilgi4} - 15,753*\text{cbilgi5} - \\ & 2,341*\text{cbilgi6} - 20,913*\text{cbilgi7} + 2,780*\text{cbilgikonus} + 0,976* \text{DDGÖ1} + \\ & 1,882* \text{DDGÖ2} + 0,349* \text{DDGÖ3} - 0,401* \text{DDGÖ4} + 3,762* \text{DDGÖ5} - \\ & 1,693* \text{DDGÖ6} - 0,771*\text{Duyİs} + 1,011*\text{Fizİs} - 0,359*\text{Fizİh} + 0,234*\text{Duyİh} \\ & + 0,499*\text{Cinİs} - 0,219*\text{eaö}_t - 0,199*\text{çnö}_t \end{aligned}$$

Lojistik regresyon sonrası örnekleme dahil olan ergenlerin kriminal olma durumlarının belirleyicileri olarak arkadaş ortamında daha önce suça karışmış olan arkadaşla sahip olma durumunun ergenlerin kriminal olmasında etkili olduğu, daha önce başka adli olaya karışma durumunun ergenlerin kriminal olmasında etkili olduğu, okul hayatında sorun yaşama durumunun ergenlerin kriminal olmasında etkili olduğu, sevgili ile cinsel paylaşımda bulunma durumunun ergenlerin kriminal olmasında etkili olduğu, cinsel bilgiyi arkadaşlardan ve pornografik yayınlardan edinme durumunun ergenlerin kriminal olmasında etkili olduğu bunun tersi olarak da cinsel bilginin ebeveynlerden alınması ve ebeveynlerle cinsellikle ilgili konuşulması durumlarının kriminal olmama yönünde olumlu etkisi olduğu, farkındalık, açıklık ve dürtü ile ilgili yaşadıkları duygu düzenleme güçlüğüünün kriminal olma yönünde etkili olduğu, çocukluk çağı travmalarından fiziksel istismarın da kriminal olma yönünde etkili olduğu görülmüştür.

6.4.3. Yol Analizi

Duygu dzenleme olçeği toplam puanı, çocukluk çağı travma olçeği toplam puanı, ergenlerin erkeklik algısı olçeği toplam puanı ve çocukluk narsisizm olçeğinin toplam puanlarının grup değişimleri üzerine etkilerinin incelendiği yol analizi aşağıdaki gibi kurulmuştur.

Tablo 106: Yol Analizi – İndeks Değerleri

İndeksler	CMIN/DF	GFI	AGFI	NFI	IFI	TLI	CFI	RMSEA	SRMR
Kriter	<5	>0,85	>0,80	>0,90	>0,90	>0,9	>0,80	<0,10	<0,09
Değer	1,601	0,900	0,870	0,827	0,927	0,834	0,917	0,078	0,097
Uyum	İyi	İyi	İyi	Kabul Edilebilir	İyi	Kabul Edilebilir	İyi	İyi	Kabul Edilebilir

Elde edilen sonuçlar incelendiğinde χ^2 /sd değerleri olan CMIN/DF değerinin 1,601<5 olması dolayısı ile iyi düzeyde, GFI değerinin 0,900> 0,85 olması dolayısı ile iyi düzeyde, AGFI değerinin 0,870>0,80 olması dolayısı ile iyi düzeyde, NFI değerinin 0,827< 0,90 olması dolayısı ile kabul edilebilir düzeyde, IFI değerinin 0,927>0,90 olması dolayısı ile iyi

düzeyde, TLI değerinin $0,834 < 0,900$ olması dolayısı ile kabul edilebilir düzeyde, CFI değerinin $0,917 > 0,800$ olması dolayısı ile iyi düzeyde, RMSEA değerinin $0,078 < 0,10$ olması dolayısı ile iyi düzeyde ve son olarak da SRMR değerinin $0,097 > 0,09$ olması dolayısı ile kabul edilebilir düzeyde olduğu görülmüş olup modelin uygun ve açıklayıcı özelliği olduğu görülmüştür.

Grup değişkeni olarak kontrol veya araştırma grubu olma yönünde çocukluk narsisizm ölçeği toplam puanının, erkeklik algısı ölçeği toplam puanı ile korelasyonlu halde direkt etkisinin olduğu, çocukluk çağı travma ölçeğinin ise duygu düzenlemede güçlükler ölçeği üzerinden dolaylı etkisi söz konusudur. Modelin anlamlı olması sonucunda grup değişkeni olma üzerinde çocukluk narsisizm ölçeği toplam puanı, erkeklik algısı ölçeği toplam puanı, çocukluk çağı travma ölçeği ile duygu düzenlemede güçlükler ölçek puanlarının aracı rolü olduğu tespit edilmiştir.

7. TARTIŞMA

Bu çalışmada ergenlik döneminde görülen cinsel suç davranışının ortaya çıkmasında hangi faktörlerin etkili olduğu araştırılmaktadır. Bu amaçla cinsel suç nedeniyle hüküm giymiş ergenlerle geniş görüşmeler yapılarak ergenlerin suç davranışında etkili olabileceği düşünülen çevresel, kültürel, bireysel ve bilişsel faktörler değerlendirilmiştir. Ayrıca çocukların kendi suç davranışları ile ilgili duygu ve düşüncelerini anlamaya yönelik görüşmeler yapılmıştır. Çalışmamız cinsel suçtan hüküm almış 50 ve herhangi bir suça karışmamış 50 olmak üzere 100 ergenle yürütülmüştür.

Hükümlü grup ile yapılan görüşmeler, görüşme yapılan kişilerin yaşı ve görüşme konusu göz önüne alındığında hassasiyetle yürütülmüştür. Görüşme esnasında görüşme yapılan kişinin cinsel suçtan hükümlü biri olduğu olgusundan ziyade, bu kişinin bir çocuk olduğu gerçeğine odaklanılmıştır. Görüşmelerde gerek sorulan sorularla ve gerekse görüşme esnasında araştırmacının beden diliyle kişiyi yargılayan, aşağılayan ve kişiye kendini kötü hissettirecek her türlü negatif tutum ve davranışlardan kaçınılmıştır. Görüşme başında ergenlere onların içinde buldukları duruma sebep olan cinsel davranışların ortaya çıkmasında hangi faktörlerin etkili olduğu ve yaşadıkları bu durum karşısında onların neler hissettiği ile ilgili araştırma yapıldığı açıklanmıştır. Görüşme boyunca ergenlerle onları anlamaya çalışan, sıcak bir iletişim kurulmaya özen gösterilmiştir. Görüşmelerde gizlilik faktörü üzerinde önemle durulmuş, yapılan görüşmelerin ergenlerin buldukları ortamdaki hiçbir görevli ile paylaşılmayacağı ve bu görüşme nedeniyle olumlu veya olumsuz herhangi bir olay yaşamayacakları anlatılmıştır. Görüşme sonlandırılırken ergenlere içinde buldukları durumun üzücü olduğu, bununla birlikte sahip oldukları güzel ve yapıcı özelliklerin de olduğu kendilerine belirtilerek, görüşmeyi kabul edip iş

birliği yapmalarının bize çok yardımcı olduğu ifade edilmiş ve ergenler görüşme sonunda katılımlarından dolayı takdir edilmişlerdir.

Görüşmelerde her ne kadar ergenlerin kendilerini rahat hissetmelerine dikkat edildiyse de, genel olarak olaya dair konuşmaktan çekindikleri görülmüştür. Bazı ergenlerin görüşme boyunca konuşulan konu nedeniyle rahatsızlık duydukları, bu nedenle görüşmeci ile çok fazla göz kontağı kurmadıkları, sorulan sorulara kısa cevaplar verdikleri ve olayın detayı ile ilgili bilgi vermedikleri, özellikle mağdur ile ilgili soruları cevaplamadıkları gözlemlenmiştir.

Çalışmamızda araştırma grubu ile kontrol grubu demografik özellikler ve ergen cinsel saldırgan davranışında etkisi olabilecek faktörler açısından karşılaştırılmıştır. Karşılaştırma sonucunda bazı hipotezlerimiz desteklenmiştir. Bu bölümde çalışmada elde edilen bulgular ana başlıklar halinde ele alınarak tartışılacaktır.

Demografik Özellikler

Çalışmamızda yer alan hükümlü grup 15-17 yaş aralığında tamamı erkek ergenlerden oluşmaktadır. Hükümlü grup kontrol grubu ile yaş değişkeni açısından eşleştirilmiştir. Hükümlü grup ile kontrol grubu eğitim düzeyi, çalışma durumu ve aile özellikleri açısından karşılaştırılmıştır. Hükümlü grupta lise ve dengi okula (açık lise) gitme oranı %52 iken kontrol grubunda yer alan ergenlerin tamamı lise eğitimine örgün olarak devam etmektedir. Araştırma grubunda örgün eğitime devam edenlerin sayısı yalnızca 4 kişi ile sınırlıdır. Hükümlü grupta ilköğretim mezunu olma durumu %38, ilkokul mezunu olma durumu %8 ve sadece okur yazar olma durumu %1 olarak belirlenmiştir. Hükümlü gruptaki eğitim düzeyi bulguları literatür ile benzerlik göstermektedir. Barnes (2014) erken dönemde okulu bırakma oranlarının ergen cinsel istismarcı popülasyonunda fazla olduğunu

tespit etmiştir. Ayrıca cinsel suça karışmış ergenlerin akademik performanslarının suça karışmamış ergenlere göre anlamlı düzeyde düşük olduğu gösterilmiştir (Ronis ve Borduin, 2007). Cinsel suça karışmış ergenlerin akademik zorluk yaşamasında temel belirleyicinin tek başına entelektüel ve nörolojik işlevleri olmadığı, yıkıcı davranış özellikleri, okulu asma, akademik problemler, öğrenme güçlükleri, ailenin eğitim düzeyi ile ergene verdikleri destek gibi faktörlerin etkili olduğu belirtilmektedir. Öte yandan cinsel suça karışmış ergenlerin önemli bir oranının da akademik alanda başarılı olduğu belirtilmiştir (Righthand ve Welch, 2005). Bununla birlikte çalışmamızda gruplar arasında eğitim düzeyleri açısından oluşan bu farklılıkta araştırmacının örneklem seçim yöntemi de etkili olmuştur. Araştırmacının çevresinde eğitim hayatına devam etmeyen ergenlere ulaşma ve bu kişilerle uygun ortam ve zamanlarda görüşme yapma konusunda yaşanacak zorluk nedeniyle kontrol grubuna okul ortamından ulaşılması tercih edilmiştir. Araştırma ve kontrol grupları çalışma durumu açısından da anlamlı farklılık göstermektedir. Araştırma grubunda yer alan ergenlerin büyük çoğunluğu eğitim hayatlarının sonlanması ile çalışmaya başladıklarını, kontrol grubundaki ergenler ise okudukları için herhangi bir işte çalışmadıklarını belirtmişlerdir. Her iki grup anne ve babalarının; öz-üvey olma, hayatta olup olmama, çalışma durumu ve eğitim düzeyleri açısından benzerlik gösterirken, kontrol grubunda anne-baba birlikteliğinin anlamlı düzeyde yüksek olduğu bulunmuştur. Gruplar kardeş sayıları açısından da anlamlı olarak farklılık göstermektedir. Araştırma grubunda yer alan ergenlerin daha kalabalık ailelerden geldiği görülmektedir. Ronis ve Borduin (2007) cinsel suça karışmış ergenlerin ve ailelerin suça karışmamış ergenlere göre daha düşük aile bağlılığı gösterdiklerini belirtmişlerdir. Blaske ve arkadaşları (1989) ise cinsel suça karışmış ergenlerin babadan yoksunluk süresinin daha uzun olduğunu tespit etmiştir. Arslan ve arkadaşları (2016) tarafından Hatay'da cinsel saldırganlık göstermiş ergenler üzerinde yapılan bir çalışmada ise bu ergenlerin %52,1'inin ailesinin birlikte olduğu,

%18,8'inin boşanmış, %16,7'sinin annesi veya babasının vefat etmiş olduğu, %12,5'inin ise babasının yurtdışında yaşadığı/çalıştığı tespit edilmiştir. Righthand ve Welch (2005) cinsel suça karışmış ergenlerin ailelerine özgü ailevi güçlüklerin kaynaklarının ailevi istikrarsızlıklar, madde kullanımı, psikopatolojik problemler, kriminalite ve aile içi şiddet olduğunu, aile içi bağlılığın birlikte yaşayan ailelerde dahi düşük olabildiğini, bu ailelerde ebeveynlerin ergenler için fiziksel ve/veya duygusal olarak ulaşılmaz durumda olabildiklerini ifade etmiştir.

Çalışmamızda cinsel saldırgan davranışlarda bulunan hükümlü grubun olay esnasındaki yaş aralığı 13-17, yaş ortalaması 14,44 olarak bulunmuştur. ABD resmi istatistiklerine göre cinsel saldırgan erkek ergenlerin %4,4'ü 6-8 yaş, %10'u 9-11 yaş, %37,9'u 12-14 yaş ve %47,7'si 15-17 yaş aralığındadır (Finkelhor, Ormrod ve Chaffin, 2009). Çalışmamızda akran ve büyüklere karşı cinsel saldırı suçu işleyen ergenlerin yaş ortalaması 14.62 ± 1.04 , kendinden küçüklere karşı cinsel saldırı suçu işleyen ergenlerin yaş ortalaması ise 14.05 ± 1.00 olarak bulunmuştur. Ronis ve Borduin (2007) ise akran ve büyüklere karşı cinsel saldırı suçu işleyen ergenlerin yaş ortalamasını 13.83 ± 1.83 , kendinden küçüklere karşı cinsel saldırı suçu işleyen ergenlerin yaş ortalamasını ise 13.26 ± 1.94 olarak bulmuşlardır. Ayrıca çalışmamızda mağduru kadın olan hükümlülerin olay anındaki yaşı ile mağduru erkek olan hükümlülerin olay anındaki yaşları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Çalışmamızda mağdurların yaş aralığı 4-16, yaş ortalaması ise 10,48 olarak bulunmuştur. Literatürde erkek cinsel istismarcı ergenlerin mağdurlarının önemli bir kısmının 9 yaşından küçük olduğu ve mağdur edilen erkeklerin, mağdur edilen kızlara oranla yaşça daha küçük olduğu bulunmuştur (Ryan ve ark., 1996; Finkelhor, Ormrod ve Chaffin, 2009). Çalışmamızda da literatürle paralel olarak erkek mağdurların (yaş ortalaması $9,31 \pm 3,77$),

kadın mağdurlara (yaş ortalaması 12,10 ±3,14) göre daha küçük olduğu tespit edilmiştir. Çalışmamızla benzer şekilde Finkelhor, Ormrod ve Chaffin (2009) erkeklerin mağdur olmaları durumunda genelde 12 yaşının altında olduklarını ve özellikle 12-14 yaş aralığındaki saldırgan ergenlerin 4-7 yaş arasındaki erkek çocukları hedef aldıklarını, 15-17 yaş aralığındaki erkeklerin ise genellikle 13-15 yaş aralığındaki kadın ergenleri hedef aldıklarını belirtmişler ve bu durumu erkek ergenlerin erkek mağdurları hedeflemeleri durumunda kendilerinden daha küçük seksüel olarak olgunlaşmamış erkekleri hedefledikleri, kadın mağdurları hedeflemeleri durumunda ise seksüel olarak daha olgun yaştaki ergenleri tercih ettikleri şeklinde açıklamışlardır. Ayrıca cinsel saldırgan erkeklerin kendilerinden yaşça küçük erkeklerle, aynı yaştaki kızlara oranla daha rahat ilişki kurdukları ve dikkat çekmeden daha uzun zaman geçirebildikleri gözlemlenmektedir. Bu durum cinsel saldırgan ergenlerin küçük yaştaki ergenleri fiziksel ve sosyal çevre olarak daha rahat kontrol edebildiklerini ve istismar için daha uygun bir ortam oluşturduğunu göstermektedir. Ancak Finkelhor, Ormrod ve Chaffin (2009) büyük yaştaki erkek ergen mağdurların mağduriyetlerini gizleme durumlarının da göz ardı edilmemesi gerektiğini belirtmişlerdir.

İlişkiler

Literatürde çocuk ile ebeveynler arasında zayıf bağlanma, yaşanan sorunlarla baş etmek için gerekli destekten yoksun olma gibi faktörlerin yaygın olduğu, birçok açıdan düzensiz ve kaliteli yaşam için gerekli birçok kaynaktan yoksun ailelerin çocuklarının cinsel saldırgan davranışlar açısından risk grubunda olduğu belirtilmektedir (Barbaree ve Langton, 2006). Felizzi (2014) tarafından cinsel suça karışmış ergenlerle suça karışmamış ergenlerin anne ve baba bağlanmalarının anlamlı düzeyde farklı olduğu tespit edilmiştir. Ronis ve Bourdin (2007) cinsel suça karışmış ergenler ve ailelerinin suça karışmamış

ergenlere göre daha düşük düzeyde aile bağılılığı ve uyumluluğu beyan ettiklerini bildirmişlerdir. Çalışmamızda ise ergenlerin anne ve babalarına hissettikleri yakınlık düzeyi açısından bir farklılık bulunmazken, kontrol grubunda yer alan ergenlerin ailelerinden daha fazla destek gördüklerini belirttikleri görülmektedir. Bu bulgular sıkıntılı zamanlarında ebeveynlerinden daha çok destek alan ergenlerin cinsel istismar türü cinsel davranış bozuklukları göstermeye karşı daha koruyucu bir ortamda yaşadıklarını düşündürmektedir.

Becker ve Hunter (1997) cinsel suça karışmış ergenlerin başkalarıyla duygusal yakınlaşma kurmada zorlandıklarını belirtmektedir. Marshall ve Marshall (2010) da bağlanma ve duygusal yakınlık problemleri ile yalnızlığın cinsel suç işleyenlerde temel bir özellik olduğunu göstermiştir. Barnoski (2008) cinsel suça karışmış ergenlerin %34 oranında arkadaş sahibi olduklarını, %55 oranında sınırlı sayıda ancak stabil olmayan arkadaşlıklar kurabildiklerini ve %11 oranında da akran arkadaşlığı kuramadıklarını tespit etmiştir. Çalışmamızda her iki grupta yer alan ergenlerin büyük oranda yaşlıları kişilerle arkadaş oldukları gözlenmiştir. Ancak hükümlü grupta kendilerinden büyük kişilerle arkadaş olma oranının kontrol grubuna göre anlamlı derecede yüksek olduğu dikkat çekmektedir.

Sapkın akran çevresinin suç davranışının ortaya çıkmasında ve gelişmesinde kritik bir rol oynadığı hipotezi hakkında literatürde açık ve tutarlı deliller mevcuttur. Akranların ergenlerin suç davranışı göstermesine nasıl yol açtıkları tam olarak açıklanmamış olsa da güncel çalışmalar akran etkisini hızlandıran yaş, cinsiyet, suç geçmişi, ebeveynlere bağılılık ve suç algısı gibi aracı faktörler üzerine yoğunlaşmaktadır (Gifford-Smith ve ark. 2005). Bu bilgiyi destekler şekilde çalışmamızda hükümlü gruptaki ergenler arkadaş veya arkadaş gruplarıyla kontrol grubuna göre anlamlı düzeyde daha fazla sorun yaşadıklarını ayrıca hükümlü gruptaki ergenlerin arkadaşlarının suç geçmişi öykülerinin ve arkadaşlarla birlikte

riskli davranışta bulunma oranlarının kontrol grubuna oranla anlamlı olarak daha yüksek olduğu bulunmuştur. Ronis ve Bourdin (2007) cinsel suça karışmış ergenlerin aile ve okula bağlılıklarının zayıf olduğunu ancak sapkın (deviant) akranlarla ilişkilerinin kuvvetli olduğunu bildirmişlerdir.

Çalışmamızda iki grupta yer alan ergenlerin suç algılarının da birbirinden farklı olduğu görülmektedir. Öyle ki ergenlere yöneltilen “arkadaşlarınızla birlikte suç sayılabilecek riskli davranışlarda buldunuz mu” sorusuna hükümlü grup tarafından mala ve cana zarar verme şeklinde nitelikli suçlardan bahsedilirken, kontrol grubunda hırsızlık olarak bahsedilen suçların, başkasının bahçesinden yemek için elma almak olduğu, ayrıca babasının arabasını izinsiz almak, kavgaya karışmak gibi daha basit nitelikli olayların suç olarak belirtildiği görülmektedir. İki grup arasında suç algısıyla ilgili gözlenen bu farklılıkla birlikte cinsel suça karışmış ergenlerin kendi cinsel suç davranışlarına yönelik suç algılarının da zayıf olduğu görülmektedir. Grattagliano ve arkadaşları (2018) cinsel suça karışmış ergenlerin %33'lük bir kısmının söz konusu davranışları ile ilgili bir çeşit suçluluk hissettiğini belirtmişlerdir. Aynı çalışmada ergenlerin yalnızca %20'lik bir kısmının güçlü bir suç algısına sahip oldukları bulunmuştur. Çalışmamızda da ergenlerin sadece %38'i (n: 18) söz konusu davranışlarının cinsel istismar suçu olduğunu belirtmiştir.

Çalışmamızda hükümlü grubun okul hayatında sorun yaşama bildirimlerinin ve ders başarısızlıklarının kontrol grubuna göre anlamlı derecede yüksek olduğu görülmektedir. Ronis ve Bourdin (2007) cinsel suça karışmış ergenlerin okul başarılarının suça karışmamış çocuklara ve cinsel olmayan suçlara karışmış ergenlere göre daha düşük olduğunu bildirmişlerdir. Kahn and Chambers (1991) cinsel suça karışmış ergenlerin okul hayatlarında bozucu davranış gösterme oranlarının %50'den fazla, okulu asma oranlarının %30 ve öğrenme güçlüğü yaşama oranlarının da %39 olduğunu belirtmişlerdir.

Hükümlü grupta yer alan ergenlerin %14'ünün (n:7) daha önce benzer cinsel suç davranışında bulunduğunu belirtmesi de bu grubun cinsel saldırgan suç davranışı geliştirme açısından riskli grupta yer aldığını desteklemektedir. Lobanov-Rostovsky (2015) cinsel suça karışmış ergenlerin yeniden aynı suçu işlemeleri konusunda yapılmış çalışmaları özetlemiş ve bu ergenlerde yeniden cinsel suç işleme oranının %0 ile %41 arasında değiştiğini göstermiştir. Aynı çalışmada izlem süresi uzun olan çalışmalarda cinsel suç tekrar oranlarının izlem süresi kısa olan çalışmalara göre daha yüksek olduğu, yeniden cinsel suç işleme oranının çoğu çalışmada %20'nin altında olduğu tespit edilmiştir. Finkelhor, Ormrod ve Chaffin (2009) kısa ve uzun izlem süresi olan çok sayıda çalışmanın cinsel suça karışmış ergenlerde yeniden cinsel suça karışma oranlarının %5-15 arasında değiştiğini ifade etmektedir.

Çalışmamızda her iki grubun da cinsellikle ilgili ilk bilgileri yoğun olarak 13-15 yaş aralığında edindikleri ortaya çıkmıştır. Cinsellikle ilgili bilgileri edinme kaynağı açısından gruplar benzerlik göstermektedir ancak kontrol grubunda olan ve hükümlü grupta görülmeyen tek bilgi kaynağı ebeveynlerdir. Kontrol grubunda 5 kişi cinsellikle ilgili ilk bilgileri ebeveynlerinden edindiklerini ifade etmiştir. Bununla birlikte araştırma grubunda ebeveynleri ile cinsellik hakkında konuştuğunu söyleyen yalnızca 2 ergen varken, kontrol grubunda 14 ergen cinsellik hakkında ebeveynleri ile konuştuğunu belirtmiştir. Bu durum ergenlerle ebeveynleri arasında cinsel bilgi paylaşımı ile ilgili iletişimin kontrol grubunda daha kuvvetli olduğunu, dolayısıyla bu durumun kontrol grubundaki ergenlerin cinsellik konusunda ebeveynleri tarafından kontrol edilebilmelerini kolaylaştırıcı bir faktör olabileceğini düşündürmüştür. Schram, Milloy ve Rowe (1991) cinsel suça karışmış ergenlerde cinsel bilgi bozukluğu oranını %44, yeniden cinsel suç işleyenlerde ise %57,9 olarak tespit etmiştir. Bleakley ve arkadaşları (2009) internet, dergi ve film gibi bilgi kaynaklarından cinsel bilgi edinen ergenlerde cinsel ilişki isteğinin daha yüksek olduğunu

göstermiştir. Ebeveynlerle cinsellik hakkında konuşmanın ergenlerin cinsel saldırgan davranış gösterme olasılığını düşüren bir faktör olabileceği düşünülmektedir. Çalışma kapsamında yapılan regresyon analizinde de ebeveynlerden cinsel bilgi ediniminin cinsel saldırgan davranışı önlemede en önemli bağımsız değişkenlerden birisi olduğu ortaya çıkmıştır.

Arkadaşlarla cinsellik hakkında konuşma açısından gruplar benzerlik göstermesine rağmen hükümlü grupta ergenlerin kendi cinsel deneyimlerinden bahsetme oranı kontrol grubuna göre daha yüksek bulunmuştur. Bu durum kontrol grubunda mahremiyet duygusunun da araştırma grubuna oranla daha yüksek olduğunu göstermektedir. Ayrıca hükümlü grupta yer alan ergenler yüksek oranda arkadaşları tarafından cinselliği deneyimleme konusunda teşvik, baskı ve aşağılayıcı konuşmalara maruz kaldıklarını belirtmişlerdir.

Araştırma grubunda arkadaşları tarafından cinsellikle ilgili teşvik edildiğini belirtenlerin daha çok cinselliği deneyimleme yönünde: *“Geneleve gidelim tarzı, yap diyorlardı ama üzerine düşmüyordum, dene, dene gör dediler, gösterelim dediler, telefonla izle diye teşvik ettiler”* şeklinde teşvik edildiklerini belirttikleri, kontrol grubunda yer alan ergenlerin ise kız arkadaşı edinme yönünde: *“bir sen kaldın aramızda sana da bir kız yapalım diyorlardı, şaka da olsa biraz rahatsız oluyordum, kız arkadaşı edin”* şeklinde teşvik edildiklerini belirttikleri görülmüştür. Araştırma grubunda bir kişinin kendisine arkadaşları tarafından cinselliği yaşama konusunda *“yoksa kalkmıyor mu gibi şeyler diyorlardı”* şeklinde baskıya maruz kaldığını belirttiği görülmüştür. Ergenlerin arkadaşları tarafından cinselliği yaşama konusunda maruz kaldıkları aşağılayıcı konuşmaların çoğunlukla: *“Erkek değil misin, hiç böyle şey yapmamışsın diyorlardı, isteğim oluyordu, Erkek adam yapar, sen adam değilsin gibi laf sokmaları oluyordu, Hakaretler sanki benim için yazılmıştı, o zamanlar çok takıyordum. Onu yapmazsam ölecekmişim gibi, yapmadın mı yap diyorlardı, ben kendimi*

kötü hissediyordum, Sen bir şey yapamazsın korkaksın” şeklinde erkekliklerine ve medeni cesaretlerine yönelik olduğu görülmüştür. Her iki grupta da cinsellik konusunda arkadaş etkisi düşünüldüğünde araştırma grubundaki ergenlerin dezavantajlı durumda oldukları ve arkadaşları tarafından cinsellikle ilgili kontrolsüz ve negatif şekilde yönlendirildikleri görülmektedir. Bazı ergenler bu durumla ilgili ne kadar olumsuz etkilendiklerini: *“arkadaşlarım yapmadın mı yap diyorlardı, ben kendimi kötü hissediyordum”, “O kız sana bakmaz, sen kim o kız kim, yanından geçmez dediler”, “Hakaretler sanki benim için yazılmıştı, o zamanlar çok takıyordum”* şeklinde anlatmışlardır. Çalışmamızda her iki grupta yer alan ergenlerin arkadaşlarında, erkeklik algısının cinsel yaklaşma ve cinselliği yaşama ile yakından ilişkilendirildiği görülmüştür. Hükümlü gruptaki bazı ergenlerin de yaşamış olduğu olayı gerçekleştirme sebebini erkek olmak, erkekliğini ispatlamak ve arkadaşları gibi olabilmek şeklinde açıkladığı görülmüştür. Çalışmamızda hükümlü gruptaki ergenlerin hiç suça karışmamış yaşlılarına oranla duygusal ilişki yaşama oranları daha yüksek bulunmuştur. Ayrıca gruplar duygusal ilişki kurdukları partnerleriyle yaşamış oldukları cinsel yaklaşımların niteliği açısından da farklılık göstermektedir. Hükümlü grupta yer alan ergenlerin sevgilileriyle öpüşme, sevişme ve cinsel ilişki yaşama oranları daha yüksektir. Bu grupta yer alan ergenlerin cinsel açıdan daha riskli davranışlar sergilemiş oldukları görülmektedir. Araştırma grubundaki ergenlerin kontrol grubundaki akranlarına oranla daha erken yaşta ileri düzeyde cinsel davranışlarda bulunma durumlarının bir sebebinin akranları tarafından maruz kaldıkları baskı ve aşağılayıcı konuşmalar olabileceği düşünülmüştür.

Olaya Dair Bilgiler

Çalışmamıza konu olan cinsel saldırganlık olaylarının tamamı tek mağdurludur. Mağdurların yaşı ve cinsiyeti ile ilgili, dosya ve hükümlü olmak üzere iki farklı kaynaktan bilgi toplanmış daha sonra bilgilerin karşılaştırılması yapılmıştır. Ancak çalışmada olaylarla ilgili sınırlı düzeyde dosya bilgisine ulaşılabilmektedir. Dosya bilgisi çalışmanın yapıldığı kurumda rehberlik servisinde görev yapan psikolog ve sosyal çalışmacılar tarafından verilmiştir. Uzmanlar olayla ilgili yalnızca olay tarihi, mağdur ve sanığın doğum tarihi, mağdurun cinsiyeti ve olayın niteliği konularında paylaşımda bulunmuşlardır. Olaylarla ilgili kapsamlı araştırma yapılamaması konunun derinlemesine incelenmesine ve araştırılmak istenen bazı konuların araştırılmamasına neden olmuştur. Özellikle mağdur ve sanık ifadeleri, mağdur-sanık yakınlığı, olayın gerçekleştiği yer, olayın tekrarlanma sıklığı ve olayın oluş şekli gibi bilgilere ulaşamaması ergenlerde cinsel saldırgan davranışları ortaya çıkaran motivasyonel ve gelişimsel faktörlerin tam olarak anlaşılmasına neden olmuştur.

Dosyadan elde edilen bilgilerin hükümlü beyanları ile karşılaştırılması sonucunda bazı hükümlülerin mağdur cinsiyet, bazı hükümlülerin mağdur yaş, bazı hükümlülerin ise hem mağdur yaş hem de mağdur cinsiyet bilgilerini değiştirdiği görülmüştür. Çalışma kapsamında dosya bilgilerine kısıtlı erişimden dolayı hükümlülerin başka hangi konularda olaya dair bilgileri farklılaştırdıkları tespit edilememiştir. Yapılan bütün grup araştırmalarında kişilerin onaylanacak biçimde davranma eğilimi içinde olma ihtimalleri yüksektir. Hapishane ortamında ve özellikle toplumun en hassas olduğu konulardan biri olan cinsel suç nedeniyle hükümlü olan ergenlerin toplum ile aralarında oluşan kopukluğun giderilmesi ve topluma uyum sağlamak amacıyla bazı bilgileri değiştirmeleri normalleştirme çabası olarak değerlendirilir. Cinsel saldırganlar genellikle saldırgan

davranışı inkar etmekte ve sorumluluğu kendileri dışındaki faktörlere yüklemektedirler (Abel, Gore ve Holland, 1989; Marshall, 1996). Scully (1994) yetişkin cinsel saldırganlarla hapisanede yaptığı çalışmasında cinsel saldırıyı kabul edenler de dahil olmak üzere cinsel saldırganların önemli bir kısmının saldırıyla ilgili bazı bilgileri toplumsal olarak daha kabul edilebilir şekilde değiştirdiklerini tespit etmiştir. Gölge (2000) de cinsel saldırı ve cinsel istismar suçu nedeniyle cezaevinde bulunan hükümlülerin çoğunluğunun eylemlerini cinsel saldırı olarak değerlendirmedini ifade etmektedir. Söz konusu çalışmada eylemlerini cinsel saldırı olarak değerlendirenlerin oranı çocuğa yönelik cinsel saldırıda bulunanlarda %13.5, yetişkine yönelik saldırıda bulunanlarda %14.0'tür. Gölge (2000) ayrıca hükümlülerin suç ile ilgili bazı sorulara kasıtlı olarak yanlış cevap verdiklerini de tespit etmiştir. Bunlar saldırı yeri, saldırı şekli, saldırgan ve mağdur arasındaki yakınlık, mağdurun yaşı ve mağdurun cinsiyeti ile ilgili bilgilerdir. Bulunan tespitler arasında çalışmamızdaki tespitlere paralel olarak yaşı küçük olan mağdurların yaşının büyük ifade edilmesi ve mağdurun cinsiyetinin erkek yerine kadın olarak beyan edilmesi de bulunmaktadır. Çalışmamızda olayla ilgili bilgilere ulaşmada yaşanan kısıtlılıktan dolayı hükümlülerin yalnızca mağdur yaşı ve cinsiyeti ile ilgili yaptıkları değişiklikler tespit edilebilmiştir. Ancak literatürde gerek yetişkin ve gerekse ergen cinsel saldırganların işledikleri cinsel saldırıları yeniden kurgulayarak mağdur özelliğini, mağdur yakınlığını, olayın oluş şeklini ve mağdurların olaya karşı tepkilerini farklılaştırma eğilimleri olduğu belirtilmektedir (Gölge, 2000). Cinsel suç davranışında bulunan ergenlerin bu olayı gerçekleştirmelerinde etkili olan faktörler ve ergenlerin kendi davranışlarına yönelik oluşturdukları savunma mekanizmaları, bilişsel çarpıtmalar ve olaya sebep motivasyon kaynaklarının değerlendirilmesinde dosya bilgisine ulaşım sağlayabilmek çok önemlidir. Çalışmamızda olayın bir çok yönü sadece hükümlü bakış açısı ile değerlendirilip gerçek olayla ilgili sınırlı bilgi sahibi olunduğu için ergen cinsel saldırganlığı ile ilişkili bazı

faktörler yeterince analiz edilememiştir. Dosya bilgisine ulaşımında yaşanan kısıtlılık, hükümlü ergenlerle yapılan ve ülkemizde alanında ilk olma özelliği taşıyan bu çalışmanın önemli sınırlılıklarından biridir.

Barnoski (2008) cinsel suça karışmış ergenlerin ilgili olayda sorumluluğu %39 oranında tam olarak kabul ettiklerini, %26 oranında kısmi olarak kabul ettiklerini, %26 oranında büyük oranda reddettiklerini ve %9 oranında da tam olarak reddettiklerini tespit etmiştir. Çalışmamızda cinsel istismar eyleminde bulunduğunu kabul eden hükümlü sayısı 18'dir. Bu kişilerden 7 tanesinin mağduru kadın, 11 tanesinin mağduru ise erkektir. İstismar olayını kabul eden mağduru kadın olan 7 kişinin hepsi mağdur cinsiyetini doğru belirtirken bu kişilerden sadece 1 tanesinin 7 olan mağdur yaşını 12 olarak değiştirdiği görülmüştür. Mağduru erkek olan hükümlülerin 5'inin ise mağdur cinsiyetini kadın olarak değiştirdiği görülmüştür. Bununla birlikte mağduru erkek olan bu grupta mağdur yaşının, 5 kişi tarafından 2-8 yaş aralığında büyütülerek değiştirildiği görülmüştür. Bu grupta yer alan kişiler cinsel saldırgan davranışta bulduklarını kabul etmelerine rağmen mağdurla ilgili cinsiyet ve yaş bilgilerini değiştirerek davranışlarını daha makul, anlaşılır hale getirmeye çalışmışlardır.

Cinsel istismar olayını gerçekleştirdiğini kabul etmeyen 32 hükümlünün 9'u mağdur cinsiyet (kadın) ve yaş bilgilerini doğru belirtmiştir. Bu kişilerin en önemli ortak özelliği olayı istismar olarak kabul etmeme gerekçeleridir. Hükümlüler gerekçe olarak olayı "*bu normal karşılıklı, gönüllü bir cinsel ilişkiydi*" şeklinde açıklamış ve mağdurların sevgili veya arkadaşları olduklarını, bu eylemi mağdurun isteği ile gerçekleştirdiklerini belirtmişlerdir. Bu gruptaki mağdur ve hükümlülerin yaşlarının birbirine çok yakın olduğu (kadın mağdurların yaş ortalaması 13,9 ve hükümlülerin yaş ortalaması 14,4) görülmüştür. Bu grupta yer alan hükümlülerin diğer hükümlülere göre mağdur yaşı ve cinsiyetine ilişkin

verdikleri bilgilerin dosya bilgisi ile tutarlı olması ve yaşlarının birbirine yakın olması, “*bu normal karşılıklı, gönüllü bir cinsel ilişkiydi*” şeklinde açıklamalarda bulunmaları gibi nedenler, yaşadıkları cinsel eyleme ait motivasyonlarını, mağdur ve sanık ifadeleri, olayın gerçekleştiği yer, olayın oluş şekli gibi bilgiler ışığında araştırılmasını gerektirmektedir. Ergen cinsel istismarı konusunda tartışmaya en açık konulardan biri olan kadın ve erkek ergenlerin yaşamış oldukları cinsel deneyimlerin, Türk Ceza Kanunu’ndaki düzenlemeye göre cinsel istismar suçunu da oluşturabilmesi, mahkeme dosyası ile ergen hükümlülerin beyanlarının karşılaştırılmasını gerekli kılmaktadır. Ayrıca bu grupta yer alan bazı hükümlüler kendilerinin de mağdur olduklarını, kadınlardan farklı muameleye maruz kalmaktan rahatsız olduklarını ve bu durumu bir ergenlik problemi olarak belirttikleri dikkat çekmiştir.

Çalışmamızda olayı “*bu normal karşılıklı, gönüllü bir cinsel ilişkiydi*” şeklinde açıklayan ikinci bir grup daha vardır. Ancak bu gruptaki kişilerin beyan ettikleri mağdur cinsiyet ve yaş bilgileri dosya bilgisi ile karşılaştırılınca beyan ettikleri bilgilerin doğru olmadığı ortaya çıkmıştır. Elde edilen dosya bilgisinden bazı mağdurların yaşının küçüklüğünden dolayı hükümlülerle sevgili olamayacak kişiler olduğu anlaşılmıştır.

Mağdurların cinsiyet ve yaş bilgilerine ilişkin araştırmacıya yapılan beyanın gerçek durumla farklılık göstermesinin hükümlülerin yaşamış oldukları olayları araştırmacı karşısında daha tolere edilebilir olaylar olarak anlatma ve olayı normalleştirme çabalarından kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Hükümlü grupta olayı bir cinsel istismar olarak kabul etmeyip kendilerine iftira atıldığını belirten kişilerin bazılarının olayı kabul etmeseler bile görüşmenin ilerleyen kısımlarında olayın olduğuna dair bazı sinyaller verdikleri görülmüştür. Olay hiç olmadı derken olayın sorumluluğunu kendilerinde veya mağdurda gördükleri gibi cevaplar vermişlerdir.

Çalışmamızda mağdurların hemen hemen hepsinin (3 kişi mağdur yakınlık hakkında bilgi vermemiştir) hükümlünün tanıdığı ve yakın çevresinden kişiler olduğu görülmektedir. Verilen cevaplar sıklık sırasına göre komşu, arkadaş, sevgili, tanıdık ve akraba şeklindedir. Gölge (2000) yetişkin cinsel saldırganlarla yaptığı çalışmasında gerek çocuk mağdurların gerekse de yetişkin mağdurların büyük çoğunluğunun cinsel saldırganın tanıdığı kişiler olduğunu bulmuştur. Literatürde cinsel saldırgan kişilerin olayın üzerlerindeki sorumluluğunu azaltmak için mağdurun sevgilisi olduğu yönünde cevap verme veya mağdur yakınlığının toplum tarafından daha kabul edilmez karşılanacağı durumlarda mağdur yakınlık bilgisini değiştirme eğilimleri bulunmaktadır. Çalışmamızda da bazı ergenlerin mağdur yakınlığı ile ilgili farklı bilgi verdiği düşünülmektedir.

Hükümlüler olayın gerçekleştiği yer ile ilgili olarak %34 oranında mağdur ya da sanığa ait ev ortamı, %32 oranında park, bahçe ve orman gibi dış ortam, %34 oranında arkadaş evi, inşaat, dükkân, sınıf gibi diğer kapalı alanlar cevabı vermişlerdir. Finkelhor, Ormrod ve Chaffin (2009) geniş örneklemlerinde %68,8 oranında ev, %11,9 oranında okul, %3,8 oranında iş yeri, %7,1 oranında dış çevre ve %8,3 oranında diğer ortamların kullanıldığını göstermiştir. Snyder ve Sickmund (2006) ABD ulusal istatistiklerine ilişkin çalışmada ergenlerin diğer çocuklara karşı cinsel saldırı fiillerini %81 oranında ev, %6 oranında dış çevre, %7 oranında iş yeri, %6 oranında da okul ortamında yaptıklarını belirtmiştir. Aynı çalışmada mağdurun yaşı düştükçe ev ortamı oranı yükselmekte olup, mağdurun yaşının 6'nın altında olduğu durumlarda ev ortamı oranı %88 olarak belirlenmiştir. Çalışmamızda ev ortamı oranı ABD istatistiklerine göre daha düşük oranda çıkmıştır.

Çalışmamızda ele alınan olayların tek mağdurlu olduğu öğrenilmiştir. Olayın kaç kez tekrarlandığı ile ilgili soruya 32 hükümlü olayın tek seferlik olduğu, 9 hükümlü olayın 2-3

kez tekrarlandığı ve 5 hükümlü ise olayın 3'ten daha fazla kez tekrarlandığı cevabını vermiştir. Ayrıca hükümlülerin çoğunluğu olayın aniden gerçekleştiğini, eylemlerinin planlı olmadığını belirtmiştir. Hükümlülerin beyanları doğrultusunda elde edilen bu bilgiler dosya bilgisi ile karşılaştırılamamıştır. Ergenlerin bu konuda verdikleri cevaplar manipülasyona açıktır. Ergenlerin cinsel davranışlarının sorumluluğunu üstlenmekten kaçınmak ve kendilerini daha masum göstermek için olayı tek seferlik ve aniden gelişen yanlış bir olay olarak gösterme eğilimlerinin yüksek olabileceği düşünülmektedir.

Cinsel suça karışmış ergenlerde cinsel saldırgan davranışa sebep olan motivasyon kaynakları çeşitlidir. Bazı saldırganlarda uzun zamandır süregelen başkalarının haklarını gaspetmeye yönelik şiddet odaklı eğilimlerin cinsel davranışları ortaya çıkardığı görülmektedir. Bazı cinsel saldırganlarda ise ağır akıl sağlığı problemlerinin cinsel saldırganlığı tetiklediği belirtilmiştir. Bununla birlikte bazı ergenlerin cinsel saldırgan davranışlarına sebep olan temel motivasyon kaynağının cinsellikle ilgili merakları olduğu ifade edilirken, genellikle cinsel saldırgan davranışların dürtüsellik ve zayıf muhakeme becerileri ile ilişkilendirildiği görülmektedir (Finkelhor, Ormrod, Chaffin, 2009). Çalışmamızda hükümlülerin olayı gerçekleştirmelerinde etkili olduğunu düşündükleri faktörlere yüksek oranda: *“Şeytana uydum. Tahrik oldum”*, *“Duygu düşünce diye bir şey yok, nefis meselesi, karşı taraf da güzel olunca her erkeğin bir ihtiyacı vardır”*, *Bir çocukluk duygusu mu, yeni bir şey olmuşum, 14 yaşındayız, nasıl olduğunu anlamaya çalışıyoruz”*, *“Ergenliğe girdiğim için cinsel boşluk, bir kızla yatmak, erkek olmak, arkadaşlarım yaptıysa ben de yaparım, onlardan daha üstün olacaktım düşüncem oluyordu. Ulaşılması zor bir şeyi elde etme düşüncesi ama bunun saçma olduğunu şimdi anlıyorum”*, *“Daha önce yapmadığım bir şeydi anlamaya çalışıyordum”* şeklinde cinsel istek ve merak içerikli cevaplar verdikleri görülmüştür. Ergenlik döneminde cinsel gelişimin hızlanması ve yetişkin seviyesine ulaşmaya başlaması doğal olarak cinselliğin

merak uyandırmasına ve dolayısıyla merak edilen durumu deneyimleme isteğine dönüşecektir. Bu dönemde verilen cinsel eğitimlerde ergenlerin cinsel gelişimlerini anlamaları ve yaşama ihtimalleri yüksek riskli davranışlar ve bu davranışların sonuçları açısından bilgilendirilmeleri önem taşımaktadır.

Hükümlüler cinsel saldırgan davranışa başlamalarına sebep olan duygu ve düşüncelerini yoğun olarak cinsel istek ve merak olarak tanımlamışlardır. Bazı hükümlülerin bu durumla ilgili olarak: *“nefsim o an bir şey düşünmedim. Karşı koyasım olmadı.”*, *“Cinsel İstek duydum, onun da istekli olduğunu düşündüm”*, *“Şeytana uydum. Tahrik oldum”*, *“Bir çocukluk duygusu mu yeni bir şey olmuşum, 14 yaşındayız, nasıl olduğunu anlamaya çalışıyoruz”*, *Daha önce yapmadığım bir şeydi anlamaya çalışıyordum”* şeklinde açıklama yaptıkları görülmüştür. Cinsel saldırgan davranış esnasında hükümlüler kendilerine engel olamama sebeplerini ise yoğun olarak cinsel istek duyma ve mağdurun da istekli olması şeklinde açıklamışlardır.

Hükümlülerin mağdurların olay anındaki tepkilerini genel olarak mağdurun istekli olduğu ve sessiz kaldığı şeklinde belirttikleri görülmüştür. Bazı hükümlülerin mağdurun sessiz kalmasını ilişkiye onay verdiği şeklinde değerlendirdiği görülmüştür. Mağdurun direnmesi, bağırması ve ağlamasını içeren cevaplar azınlıktadır. Ayrıca dikkat çekici bir biçimde olaya karşı negatif tepki veren mağdurların tamamının erkek olduğu görülmektedir. Erkek ergenlerin zorlama ve şiddet içerikli cinsel saldırılarına maruz kalan mağdurların büyük çoğunluğunu erkekler oluşturmaktadır (Hunter ve Becker, 1999). Çalışmamızda da hükümlü ergenlerin beyanlarına göre olay esnasında fiziksel direnç gösterme, bağırma ve ağlama davranışları gösteren mağdurların tamamının erkek mağdurlar olduğu görülmektedir. Kadın mağdurların olay esnasında sessiz kaldığı veya istekli olduğu belirtilmiştir. Ancak dosya bilgisiyle yapılan karşılaştırmalar sonucunda ilgili soruda

mağdur cinsiyetini kadın olarak belirten 8 kişinin mağdurunun erkek olduğu tespit edilmiştir. Olay esnasında sessiz kaldı ve istedi olarak belirtilen erkek mağdurların (n:10) yaş ortalaması 9,7 iken, sessiz kaldı ve istedi olarak belirtilen kadın mağdurların (n:13) yaş ortalaması ise 13,7 bulunmuştur. Literatüre göre (American Academy of Pediatrics Committee on Child Abuse and Neglect, 1991) cinsel istismar diğer bir çocuk tarafından eğer bu çocuğun diğeri üzerinde belirgin bir gücü veya kontrolü söz konusuysa veya bariz bir yaş farkı varsa da gerçekleştirilebilir. Bu açıdan fail ile mağdur arasında gönüllülük olduğunun değerlendirilebilmesi için her iki tarafın da aynı yaş grubunda yer alması gerekir. Bahsi geçen 10 erkek çocuktan 3'ü fail ile aynı yaş grubundadır. Diğer 7 çocuğun yaş ortalaması ise yalnızca 6,7'dir. Değiştirilen cinsiyet özelliği ile erkek mağdurların yaş özellikleri birlikte değerlendirildiğinde hükümlülerin manipülatif ve toplum tarafından tolere edilebilir cevaplar verdikleri düşünülmüştür. Ayrıca bazı hükümlülerin olay esnasında sessiz kalan mağdurların cinsel ilişkiyi onayladıklarını düşünmesi hükümlülerin bilişsel çarpıtmalarına bir örnek oluşturmaktadır. Hükümlülerin bu cevaplarla içinde buldukları durumu normalleştirerek olayın sorumluluğundan kurtulmaya çalıştıkları düşünülmüştür.

Çalışmamızda hükümlüler olay duyulduktan sonra yaşadıkları duyguları yüksek oranda kendilerine kızgınlık duyma ve pişman olma şeklinde tanımlamışlardır. Bununla birlikte hükümlülerin büyük çoğunluğunun olay ortaya çıktıktan sonra mağdura karşı öfkeli olduğu öğrenilmiştir. Olay sonrasında hükümlülerin %58,7'si mağdura öfke duyduğunu, %2,2'si ise mağduru suçladığını belirtmiştir. Özellikle görüşme esnasında, 9 yaşında erkek olan mağduru 16 yaşında kadın olarak belirten bir hükümlünün mağdura karşı yoğun öfke duyduğu ve "*o kızı görsem döverim öldürürüm*" şeklinde beyanda bulunduğu görülmüştür. Ayrıca, 45 hükümlüden 12'si mağdurun olaydan hiç zarar görmediğini, 9'u ise biraz zarar gördüğünü ifade etmiştir. Çalışmamızda hükümlülerin yaklaşık yarısının olayın mağdur

üzerindeki etkilerini minimize etmeye çalıştıkları görülmektedir. Cinsel saldırganlarla çalışan klinisyenler sıklıkla cinsel saldırganların cinsellikle ilgili olarak çarpıtılmış ve stereotipik düşüncelere sahip olduklarını tespit etmişlerdir. Bu çarpıtmaların saldırganların sergiledikleri davranışı minimize veya rasyonelize etme, suçu mağdura atfetme ve dolayısıyla hissedilen suçluluk duygusunu ve yanlış davranışın sorumluluğunu başkasına yönlendirme işlevi olduğu görülmektedir (Hunter, Becker, Kaplan ve Goodwin, 1991).

Çalışmamızda hükümlülerin büyük çoğunluğunun olay nedeniyle mağdurun psikolojisinin ve aile ilişkilerinin bozulmuş olabileceğini belirttiği bulunmuştur. Hükümlülerin olayın kendi hayatlarındaki olumsuz etkilerini ise genel olarak eğitim, sağlık, aile ilişkileri ve sosyal ilişkiler olarak birden çok alanda olduğunu belirttikleri görülmektedir. Hükümlüler olayın hayatlarında birçok alanda olumsuz etkisi olduğunu belirtmelerine rağmen hükümlülerin yarısı bu olayın kendileri için olumlu yönleri olduğunu da belirtmişlerdir. Özellikle olaydan ders alma ve artık daha olgun kişiler olduklarını belirtenlerin cevapları çoğunluktadır.

Ölçeklerin Değerlendirilmesi

Duygu regülasyonu, bireylerin hedeflerini elde etmek için duygusal tepkilerin izlenmesinden, değerlendirilmesinden ve değiştirilmesinden sorumlu olan içsel ve dışsal süreçler olarak tanımlanmıştır (Thompson, 1994). Benzer şekilde, Gross (1998), duygu düzenlemesinin, insanların sahip oldukları duyguları, ne zaman ve nasıl deneyimlediklerini ve bunları nasıl ifade ettiklerini etkileyen bir süreç olduğunu belirtmektedir. Duygu düzenini daha kapsamlı bir şekilde kavramsallaştırmak için Gratz ve Roemer (2004), önceki çalışmalara dayanarak, duyguları düzenleme yeteneğinin çeşitli bileşenleri içerdiğini öne sürmüştür. Bu bileşenler, duyguları anlama, duyguları kabul etme, dürtüsel davranışları kontrol etme ve olumsuz duyguları yaşarken istenen hedeflere uygun

davranma yeteneğini içermektedir (Gratz ve Roemer, 2004). Duygu düzenleme becerilerinin gelişmesinde yaşamın ilk günlerinden itibaren çocuğa bakım veren kişilerin tepkilerinin belirleyici rolü vardır. Ancak yaşın ilerlemesiyle birlikte özellikle ergenlik döneminde duygu düzenleme becerileri dışsal faktörlerden ziyade içsel faktörlerden etkilenir. Yani kişi karşılaştığı olumsuz durumlarla kendi duygularıyla baş etmeye çalışır. Bebeklik döneminde ebeveynler tarafından duygu düzenleme ile ilgili yaşatılan olumlu deneyimler, kişinin ilerleyen hayatlarında karşılaştıkları olumsuz durumlarla daha kolay baş edebilmesini ve olumsuz durumlara daha uygun tepkiler verebilmesini sağlamaktadır (Eisenberg, Cumberland ve Spinrad, 1998). Çalışmamızda hükümlü grup ile kontrol grubunun duygu düzenleme becerilerinin anlamlı oranda farklı olduğu, hükümlü grubun duygu düzenlemede kontrol grubuna göre yüksek oranda güçlük yaşadığı tespit edilmiş ve elde edilen bulgularla hipotezimiz desteklenmiştir. Jones ve arkadaşları (2016) cinsel saldırgan ergenlerin kontrol grubuna göre duygu düzenlemede genel olarak daha çok zorluk yaşadıklarını belirtmişlerdir. Ancak gruplar arasında duygu düzenlemede güçlük ölçeğinin farkındalık ve duyguların kabulü alt testlerinde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bizim çalışmamızda ise gruplar arasında sadece hedefler alt testinde anlamlı farklılık bulunmamıştır.

Alpay ve arkadaşları (2017) çalışmalarında çocukluk çağı kötü muamele türleri içinde, yetişkinlikte duygu düzenleme becerileri üzerinde en fazla olumsuz etkiye sahip kötü muamele türünün duygusal istismar olduğunu bulmuşlardır. Benzer bir şekilde Burns ve arkadaşları (2010) üniversite öğrencisi kadınlarla yürüttükleri çalışmalarında duygusal istismar yaşantılarının travma sonrası stres belirtilerini fiziksel ve cinsel istismara kıyasla daha güçlü bir şekilde yordadığını bildirmişlerdir. Alpay ve arkadaşlarının (2017) çalışmalarında çocukluk çağı travma ölçeğinin ileri yaşlarda duygu düzenleme ölçeği üzerine aracı rolü olduğu görülmüştür. Aynı çalışmada çocukluktaki ihmal ve istismar

deneyimleri ile duygu düzenleme güçlükleri ve psikopatoloji (depresyon ve travma sonrası stres belirtileri) arasında güçlü ilişkiler olduğu belirtilmiştir. Sonuç olarak çocukluk çağında maruz kalınan her tür kötü muamele yetişkinlik döneminde oluşabilecek duygu düzenleme güçlüğüne yordamaktadır (Alpay ve ark. 2017). Bu bilgi ile birlikte değerlendirdiğimizde çalışmamızda kullandığımız çocukluk çağı travma ölçeğinden elde edilen skorlar hükümlü grubun kontrol grubuna göre duygu düzenlemede daha fazla güçlük yaşamasını açıklar niteliktedir, çünkü çalışmamızda çocukluk çağı travma yaşantıları açısından değerlendirilen gruplardan hükümlü grubun anlamlı ve yüksek oranda çocukluk çağı travması yaşadığı öğrenilmiştir. Ayrıca DDGÖ ölçeği ile ÇÇTÖ arasında yapılan korelasyon analizi iki ölçek arasında anlamlı düzeyde korelasyon olduğunu göstermektedir.

Felizzi (2014) cinsel suça karışmış ergenlerin suça karışmamış ergenler arasında ÇÇTÖ Fiziksel İstismar, Cinsel İstismar ve Duygusal İstismar alt ölçekleri için anlamlı düzeyde farklılık tespit etmiştir. Seto ve Lalumière (2010) meta analiz çalışmasında incelenen 11 çalışmadan 9'unda ergen cinsel saldırıların değişen oranlarda Duygusal İhmal ve Duygusal İstismara maruz kaldıklarını belirtmiştir. Tell (2010) çocuklukta maruz kalınan fiziksel istismarın ergenlikte nasıl cinsel saldırıya yol açtığı üzerine bir açıklama getirmiştir. Tell (2000) fiziksel istismar ve çocukluk travmasına maruz kalmış ergenler için cinsel saldırının daha önceden yoksun oldukları kontrol duygusunu edinme yolu olabileceğini ifade etmektedir. Fiziksel istismar sonucu maruz kaldıkları kırılma aşmak amacıyla bazı ergenlerin cinsel saldırıya gösterebildiklerini ve bunun daha önceden sahip olmadıkları veya kaybettikleri gücü bir çeşit kazanma yolu olarak seçtikleri öne sürülmektedir. Nelligan (2013) ise cinsel saldırı davranış ile ÇÇTÖ ve alt testleri arasında istatistiksel olarak anlamlı korelasyon tespit etmiştir. Çalışmamızda hükümlü grup ile kontrol grubu arasında çocukluk çağı travma yaşantıları açısından genel olarak

anlamli farklılıklar tespit edilmiş ve hipotezimiz desteklenmiştir. Ölçeğin alt testlerinden yalnızca duygusal istismar skorları açısından iki grup arasında farklılık olmadığı bulunmuştur.

Shaw ve arkadaşları (1996) cinsel saldırgan ergenlerle yaptıkları psikiyatrik görüşmeler neticesinde bu grupta yaygın bir şekilde narsistik, sınır ve davranım bozukluğu içeren şiddetli kişilik bozukluğu özellikleri saptamıştır. Aynı çalışma bu ergenlerin %92 oranında davranım bozukluğu, %67 oranında narsistik kişilik bozukluğu ve %72 oranında ise sınır kişilik bozukluğu gösterdiklerini belirtmektedir. Ancak literatürde ergen cinsel saldırganların narsistik özellikleri ile ilgili tersi yönde bulgular da bulunmaktadır. Hunter ve Figueredo (2000) cinsel suça karışmış ergenlerin cinsel olarak uyumsuz, psikolojik olarak olgunlaşmamış ve narsistik olduklarına dair genel inancın çalışmalarında ampirik olarak desteklenmediğini ifade etmektedir. Narsisizmin tek başına doğrudan cinsel suça neden olan faktör olmadığı, buna karşın başkaca faktörleri tetikleyen bir etken olabileceği düşünüldüğü belirtilmektedir. Uyumlu/uyumsuz narsisizm ayrımının bu açıdan önemli bir faktör olduğunu düşünmekteyiz. Uyumsuz narsisizm patolojik bir hal alarak kişilik bozukluğu şeklinde de ortaya çıkabilir (Wink, 1992). Narsist kişilikler aşağılandıklarını hissettikleri zaman agresif, hatta şiddet içerikli davranma eğilimleri gösterirler (Thomaes ve ark., 2008). Böyle bir mekanizma sonucu narsistik kişilik özelliğinin cinsel suça neden olabileceği düşünülebilir, ancak çalışmamızın da ortaya koyduğu bulguların gösterdiği üzere doğrudan cinsel suça neden olan bir faktör olarak ele alınmaması daha yerinde olacaktır. Regresyon modelinde çocukluk narsisizm ölçeği düşük bir katsayı ve negatif işaret ile yer almaktadır. Öte yandan yol analizi çalışmasında çocukluk çağı narsisizm ölçeğinin diğer üç ölçekle birlikte istatistiksel olarak geçerli bir model çerçevesinde araştırma grubunda olma durumunu açıklayıcı özelliğe sahip olduğu belirlenmiştir. Yol

analizi çalışmasında çocukluk narsisizm ölçeğinin erkeklik algısı ölçeği ile korelasyonlu şekilde gruplar üzerinde direkt etkili bir faktör olduğu belirlenmiştir.

Çalışmamızda çocukluk çağı narsistik kişilik özellikleri açısından karşılaştırılan hükümlü ve kontrol grubunda narsisizm skorları açısından bir farklılık saptanmamıştır. Çalışmamızda kullanılan ÇNÖ çeviri ölçek olarak kullanılmıştır. Çalışmamızın ilk aşamasında hipotezlerin kurulduğu ve bu doğrultuda çalışmada kullanılacak ölçeklerin belirlendiği sırada ülkemizde güvenilirlik ve geçerlilik çalışması yapılmış bir çocukluk narsisizm ölçeğine ulaşamamış ve bu konuda çeviri ölçek kullanılmasına karar verilmiştir. Ancak veri toplama aşamasından sonra çalışma ile ilgili yapılan literatür taraması esnasında çalışmamızda kullandığımız ÇNÖ'nün ülkemizde Akın ve arkadaşları (2015) tarafından geçerlik ve güvenilirlik çalışmasının yapıldığı bilgisine ulaşılmıştır. Ölçeğin adapte edilmiş hali ile çeviri hali ölçek maddelerinin ifade etmek istedikleri anlamsal içerik açısından karşılaştırılmış ölçeklerin anlamsal olarak farklılık göstermediği görülmüştür.

Sheffield (1987) sosyokültürel yapı ile bireylerin tutumları arasında belirgin bir şekilde bağlantı olduğunu belirtmiştir. Geleneksel cinsiyet rollerine yönelik tutumlar kadınlara karşı cinsel şiddetin gerçekleştirilmesine sebep olan toplumsal güçlerden biridir. Agresif davranışları görmezden gelme, kadın karşıtlığı gibi kültürel mesajların birleşimi cinsel saldırgan davranışların ortaya çıkma olasılığını arttırmaktadır. Bu içsel ve dışsal faktörlerin birbiri ile etkileşimi nihai olarak cinsel saldırgan davranışların yüksek oranda ortaya çıkmasına neden olmaktadır. (Burkey ve ark. 2013). Çalışmamızda gruplar ergenlerin erkeklik algısı açısından Ergenlerin Erkeklik Algısı Ölçeği (Chu, Porche ve Tolman, 2005) ile karşılaştırılmıştır. Gruplar arasında anlamlı bir farklılık bulunmamış ve bu konuda kurduğumuz hipotez desteklenmemiştir. Literatürde birçok çalışmada cinsel suç

saldırganlarının erkeklik algılarının kontrol grubuna göre daha geleneksel, maskülen olduğu belirtilmiştir. Öte yandan Hunter ve ark. (2003) ergen kadınlara ve kendilerinden daha küçük çocuklara cinsel saldırganlıkta bulunan ergenleri karşılaştırdıkları çalışmalarında iki grup arasında beklenenin aksine erkeklik algısı açısından farklılık tespit etmemişlerdir. Erkeklik algısının daha çok spesifik risk faktörleri üzerinde aracı etkisi olabileceğini göstermişlerdir. Çalışmamızda da araştırma ve kontrol grupları arasında erkeklik algısı açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Regresyon modelinde erkeklik algısı ölçeği düşük bir katsayı ve negatif işaret ile yer almaktadır. Öte yandan yol analizi çalışmasında erkeklik algısı ölçeğinin diğer üç ölçekle birlikte istatistiksel olarak geçerli bir model çerçevesinde araştırma grubunda olma durumunu açıklayıcı özelliğe sahip olduğu belirlenmiştir. Yol analizi çalışmasında erkeklik algısı ölçeğinin çocukluk narsisizm ölçeği ile korelasyonlu şekilde direkt etkili bir faktör olduğu belirlenmiştir. Hunter (2004) hipermaskülin inançların onaylanmasının cinsel saldırıyı tahmin edici rolü olmadığını belirtirken, Farr ve ark. (2004) ise cinsel suça karışmış ergenlerin cinsel suç davranışının açıklanmasında kadınlara karşı katı yürekli cinsel tutumlar ile kadınlara ve cinsel azınlıklara karşı düşmanca tutumları istatistiksel olarak anlamlı bir değişken olarak bulmuştur. Brown ve Burton (2010) erkeklik tutumlarına ilişkin çalışmalarda erkekliğin tanımının genellikle açık ve sistemik olmadığını daha çok hikayelere dayandığını ifade etmekte ve erkeklik tutumlarının erkek saldırganların genel suçluluğunu ve cinsel saldırgan davranışlarını açıklamasının açık olmadığını belirtmektedir.

Lojistik regresyon analizi sonucunda daha önce suça karışmış olan arkadaşına sahip olma, daha önce başka adli olaya karışma, okul hayatında sorun yaşama, sevgili ile cinsel paylaşımda bulunma, cinsel bilgiyi arkadaşlardan ve pornografik yayınlardan edinme durumlarının ergenlerin kriminal olmasında etkili olduğu, cinsel bilginin ebeveynlerden

alınması ve ebeveynlerle cinsellikle ilgili konuşulması durumlarının kriminal olmama yönünde olumlu etkisi olduğu tespit edilmiştir. Farkındalık, açıklık ve dürtü ile ilgili duygu düzenleme güçlüklerinin ve çocukluk çağı travmalarından fiziksel istismarın da kriminal olma yönünde etkili olduğu görülmüştür.

Yapılan yol analizi çalışması sonucunda kontrol veya araştırma grubu olma yönünde çocukluk narsisizm ölçeği toplam puanının erkeklik algısı ölçeği toplam puanı ile korelasyonlu halde direkt etkisinin olduğu, çocukluk çağı travma ölçeğinin ise duygu düzenlemede güçlükler ölçeği üzerinden dolaylı etkisi söz konusudur. Yol analizi çalışmasında kurulan modelin anlamlı olması sonucunda dört ölçeğin birlikte kontrol ve araştırma grubu olma üzerinde açıklayıcı özelliği olduğu görülmüştür.

Ergen Cinsel Saldırıcılığı ile İlgili Hukuki Meseleler

Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 40/1 maddesi "Taraf Devletler, hakkında ceza yasasını ihlâl ettiği iddia edilen ve bu nedenle itham edilen ya da ihlâl ettiği kabul edilen her çocuğun; çocuğun yaşı ve yeniden topluma kazandırılmasının ve toplumda yapıcı rol üstlenmesinin arzu edilir olduğu hususları göz önünde bulundurularak, taşıdığı saygınlık ve değer duygusunu geliştirecek ve başkalarının da insan haklarına ve temel özgürlüklerine saygı duymasını pekiştirecek nitelikte muamele görme hakkını kabul ederler" hükmü haizdir. Bu kapsamda Sözleşme çocuk suçluluğunda cinsel suç ayrımı yapmaz ve tüm çocukları aynı şekilde değerlendirir. Sözleşmenin 37. maddesinde ise "Bir çocuğun tutuklanması, alıkonulması veya hapsi yasa gereği olacak ve ancak en son başvurulacak bir önlem olarak düşünülüp, uygun olabilecek en kısa süre ile sınırlı tutulacaktır." ifadesi yer almaktadır. Bu çerçevede bu sözleşme maddelerinden de anlaşılacağı üzere; cinsel istismarcı çocuğa yaklaşımda, çocuğun yüksek yararı düşünülerek yapılacak ilk yaptırımın hapis cezası yerine çocuğu topluma kazandıracak koruma tedbirlerinin alınması gerektiği anlaşılacaktır (Akçan ve Çekin, 2011). Akçan ve Çekin (2011) sosyal açıdan bakım ve gözetime ihtiyaç duyan, biyo-psiko-sosyal olarak gelişimini tamamlamamış, yaş ve eğitim noktasında toplumun yetişkin unsurları olarak görülmeyen çocukların, bir şekilde suça karıştıklarında da yetişkinlerle eşit tutulamayacağını ifade ederek -mesleki hedef kitlesi çocuk olan profesyonellerce- çocuk dostu politikaların geliştirilmesi ve bu noktada çocuğun yararını esas alan çocuk ceza yasasının hazırlanması, profesyonel çocuk mahkemelerinin kurulması/sayılarının arttırılması ve işletilmesi gerektiğini belirtmektedir. Türk Ceza Kanunu'nda yaş küçüklüğü ceza sorumluluğunu ortadan kaldıran bir faktör olarak ele alınmıştır. Buna göre 12 yaşını doldurmamış küçüklerin ceza sorumluluğu bulunmamaktadır (TCK md. 31/1). Ayrıca fiili işlediği sırada oniki yaşını doldurmuş olup da onbeş yaşını doldurmamış olanların işlediği

fiilin hukukî anlam ve sonuçlarını algılayamaması veya davranışlarını yönlendirme yeteneğinin yeterince gelişmemiş olması hâlinde ceza sorumluluğu yoktur, fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama ve davranışlarını yönlendirme yeteneği gelişmiş çocuklarda ise ceza belli oranlarda indirilir. (TCK md. 31/2). TCK 31/3 de onbeş yaşını doldurmuş ancak onsekiz yaşını doldurmamış olmayı cezada indirim nedeni olarak saymaktadır.

Çalışmamızın odak noktasını oluşturan ergenlerde cinsel suç davranışı ile ilgili olarak, Türk Ceza Kanunu'nda, çocuklar/genç erişkinler arasında flört, cinsel oyun, akranlar arası cinsel aktivite ilişkisi durumlarına yönelik madde bulunmamaktadır (Akçan ve Çekin, 2011). Türk Ceza Kanunu madde 103 çocukların cinsel istismarı ile ilgilidir. Cinsel istismar mağduru çocukların kimler olabilecekleri maddenin 1. fıkrasının a ve b bentlerinde belirtilmiştir. TCK m. 103'e göre çocukların cinsel istismarı suçunun mağduru:

- Henüz 15 yaşını tamamlamamış her çocuk (m. 103/1,a),
- 15–18 yaş grubunda olan çocuklar bakımından ise;
 - 15 yaşını tamamlamış olmakla birlikte fiilin hukuksal anlam ve sonuçlarını algılama yeteneği gelişmemiş olan çocuklar (m. 103/1,a),
 - 15 yaşını tamamlamış ve fiilin hukuksal anlam ve sonuçlarını algı- lama yeteneği gelişmiş olan, ancak kendilerine cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir nedene dayalı olarak cinsel davranış gerçekleştirilen çocuklar (m. 103/1,b) olabilir (Horozgil, 2011).

Kanun koyucu algılama yeteneği gelişmiş olsa bile on beş yaşını doldurmamış çocukların rızaları olması durumunu dikkate almamaktadır. Buna karşın mağdur ve fail her iki tarafında on beş yaşını tamamlamamış olduğu durumlara ilişkin özel bir düzenleme yapmamıştır. Onbeş yaşını tamamlamamış olmakla birlikte aralarında oldukça az yaş farkı

bulunan akranlar arasındaki cinsel ilişki durumunun hukuki durumunun değerlendirilmesi ciddi problemlere neden olabilmektedir. TCK madde 103'e ilişkin bir iptal başvurusuna ilişkin Anayasa Mahkemesi (AYM) kararına (AYM Kararı E. 2015/43, K. 2015/101) yazılmış karşıoy gerekçelerinden birisinde de altı üye hakim söz konusu duruma açık şekilde işaret etmektedir. Buna göre, aslında amacı çocukları cinsel yönden istismar eden yetişkinlere ağır cezalar öngörerek küçükleri korumak olan 103. maddenin küçük failleri de kapsar biçimde düzenlenmesi ile amaçla çelişen ve küçüklerin gelişimlerine ve kişiliklerine zarar veren bir sonuç ortaya çıkmaktadır. Nihai olarak ise kuralda küçük faillerin hukuki durumları yönünden bir fark gözetilmeksizin tüm failler için aynı hapis cezasının öngörülmesi hakkaniyetli ve ölçülü bulunmadığından, düzenlemenin hukuk devleti ilkesine aykırı olduğu; kapsadığı farklı olaylar içerisinde hiçbir ayırım yapılmaksızın, tüm fail ve fiillere yönelik aynı ceza kategorisinin öngörülmesi nedeniyle kuralın hukuk devleti ilkesi bakımından ölçsüz olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Çalışmamızda da davranışlarını cinsel istismar olarak kabul etmeyen ve sebebini ise bu karşılıklı bir ilişkiydi şeklinde tanımlayanlar arasında mağdur yaş ve cinsiyet özelliklerini doğru aktaran bir grup saptanmıştır. Bu gruptaki hükümlülerin mağdurları ile aralarında çok az yaş farkı olduğu ve mağdurlarını arkadaş ve sevgilileri olarak tanımladıkları görülmüştür. Bununla birlikte bu grupta yer alan ergenlerin bazılarının olayı bir ergenlik sorunu olarak değerlendirdikleri, kendilerine çifte standart uygulandığını ve kendilerinin de bu olay nedeniyle mağdur olduklarını belirttikleri görülmüştür. Dolayısıyla bu grupta yer alan ergenlerin önemli bir kısmının kanunda 15 yaş altındaki ergenlerin gönüllü ilişkisi ile ilgili gerekli düzenleme yapılmadığı için sıkıntı yaşadıkları düşünülmektedir.

Çalışmamızda cinsel suçtan hüküm alan ergenlerle kontrol grubu karşılaştırması yapılarak ergenlerde cinsel saldırganlığa neden olan biyo-psiko-sosyal ve bilişsel faktörler

araştırılmıştır. Ayrıca hükümlü ergenlerin kendi suç davranışı ile ilgili algıları, olayı değerlendirme şekilleri ve olaydaki motivasyon faktörleri incelenmiştir. Elde edilen bulguların birçoğunun literatürle benzerlik gösterdiği bulunmuştur. Ayrıca çalışmamız bazı açılardan sınırlılıklar göstermektedir. Cinsel saldırgan ergenler kompleks ve heterojen bir grup oldukları için bu ergenleri tanıma ve tanımlamak zordur. Çalışmamızda yer alan örneklem grubun küçüklüğü ve çalışmada dosya bilgisine erişimde yaşanan kısıtlılık bu grubu tanıma ve tanımlama işimizi daha da güçleştirmiştir. Çalışmamızda kullandığımız EAÖ ülkemizde güvenilirlik ve geçerlilik çalışması yapılmış bir ölçek değildir. Ölçeğin kendi örneklem grubumuzdan elde edilen verilerle bakılan Cronbach Alfa değeri .58 olarak bulunmuştur. Bu değer ölçeğin verdiği sonuçlara yüksek güven duyulamamasına neden olmaktadır. Çalışmamızda güvenilirlik ve geçerliliği yapılmamış bir ölçeğin kullanılması çalışmanın önemli bir sınırlılığıdır. Ancak ülkemizde bu konu ile ilgili güvenilirlik ve geçerliliği yapılmış bir ölçek bulunmaması, çalışmada çeviri bir ölçek kullanılma ihtiyacı doğurmuştur.

Ergenlik döneminde cinsel saldırgan davranışlarda bulunan ergenlerin bu davranışlarını söz konusu suçtan hüküm almış ergenlerle yapılan yüz yüze görüşmeler ile araştıran bu çalışma ülkemizde konusunda ilk olma özelliğini taşımaktadır. Bundan sonraki birçok çalışmaya da ergen cinsel saldırganlığının anlaşılması ve daha derinden incelenmesi adına öncü olması beklenmektedir. Bu çalışma ergen cinsel saldırgan profilinin tanımlanması, rehabilitasyon programlarının geliştirilmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

Ülkemizde, Adalet Bakanlığı veya İçişleri Bakanlığı bünyesindeki Emniyet Genel Müdürlüğünün çocuk cinsel istismarcı popülasyonuna yönelik bir çalışması ve rapor edilmiş detaylı istatistiksel verileri bulunmamaktadır (Akçan ve Çekin, 2011). Ancak çalışmamız sırasında özellikle ABD, Kanada gibi ülkelerle bu popülasyon hakkında

nitelikli istatistiksel bilgiler olduğu ve bu bilgiler üzerine yoğun şekilde akademik çalışma yapıldığı müşahade edilmiştir. Ülkemizde de cinsel saldırı fiili ile ilişkilendirilmiş çocukların bireysel kimliklerinden ayrı olarak profillerinin bir sistem aracılığıyla toplanarak akademik dünyanın kullanımına açılmasının, suçlu profilinin tanımlanması, rehabilitasyon programlarının geliştirilmesi ve mağdur olma potansiyeli olan çocukların eğitimi gibi konularda oldukça faydalı sonuçlarının olacağı düşünülmektedir.

Amerika'da çocuk cinsel suçluluğunda cezalandırmaya alternatif yaklaşım olarak zorunlu tedavi yöntemi de bulunmaktadır. Bu modelde, çocuk toplumdaki ayrılmadan yasal denetimle takip edilen psikososyal destek almakta ve rehabilite edilmektedir (Akçan ve Çekin, 2011). Benzer şekilde ülkemizde de cinsel saldırı suçundan adli sisteme intikal etmiş ergenlerin doğrudan hapis cezası ile cezalandırılmasından çok rehabilite edilmelerinin bu çocukların sorumlu bir yetişkin olarak sosyal hayata kazandırılmaları için oldukça önemli olduğu düşünülmektedir. Çocuğun yaptığı fiil sonrasında ceza olarak hapse konulması sonrasındaki sürecin de devlet tarafından yönetilmesi gerekmektedir. Bu çocukların örgün öğretime devam etmelerinin sağlanması, suçlu olarak etiketlenmelerinin önlenmesi ve hayatlarının sonraki döneminde suç dünyası ile ilişki kurmayacak bir ortamda cezalarını tamamlamalarının sağlanması gerekmektedir.

TCK madde 103'te 15 yaş altındaki ergen akranlar arasındaki ilişkilerin diğer durumlardan hiçbir farkı olmayacak şekilde düzenlenmiş olmasının bazı sorunlara neden olduğu görülmektedir. Çalışmamızda mağduru akran kadın olan hüküm almış bazı ergenlerin haksızlığa uğradıkları, ilişkinin gönüllü olduğu şeklinde beyanlarının bulunduğu görülmektedir. TCK'da bu durumdaki ergenlerin durumlarına ilişkin özel bir düzenleme getirmesinin ve bu durumun suçun diğer görünüm şekillerinden ayrıştırılmasının yerinde olacağı düşünülmektedir.

Ergenlik döneminde cinsel gelişimin hızlanması ve yetişkin seviyesine ulaşmaya başlaması doğal olarak cinselliğin merak uyandırmasına ve dolayısıyla merak edilen durumu deneyimleme isteğine dönüşmektedir. Cinsel saldırgan davranışlar açısından riskli olan bu dönemde ergenlerin cinsel gelişimlerini anlamaları ve yaşama ihtimalleri yüksek riskli davranışlar ve bu davranışların sonuçları açısından bilgilenmelerini amaçlayan eğitim programlarının önleyici çalışmalar kapsamında geliştirilmesi gerekmektedir.

Çalışmamızda küçük yaşta -özellikle erkek- çocukların cinsel saldırı mağduru olabildikleri tespit edilmiştir. Küçük yaşta çocukların özel bölge ve mahremiyet farkındalığının artırılması amacıyla anaokullarından başlayarak eğitim programlarının revize edilmesinin gerekli olduğu düşünülmektedir. Bu çocukların kötü niyetli hareketleri algılama ve bu durumlarda ne yapabilecekleri konularında eğitilmeleri gerekmektedir. Ayrıca küçük çocuk sahibi ebeveynlerin farkındalığının artırılması için eğitim programları düzenlenmesi de küçük çocuklara karşı yapılabilecek saldırıların engellenmesi ya da yapılmış saldırıların aile tarafından kısa sürede tespit edilebilmesi açısından önem taşımaktadır.

8. SONUÇ

Ergenlik döneminde ortaya çıkan cinsel saldırgan davranışların ortaya çıkmasında etkili olan faktörlerin araştırılması amacıyla cinsel suçtan hüküm giyen 50 ergen ile herhangi bir suça karışmamış 50 ergen karşılaştırılmıştır.

Hükümlüler ile kontrol grubu yaş değişkeni açısından eşleştirilmiştir. Gruplar demografik özellikleri açısından eğitim ve çalışma durumu açısından farklı bulunmuştur. Bununla birlikte gruplar anne ve babanın hayatta olma, öz üvey olma, çalışma ve eğitim özellikleri açısından benzerken, anne baba birlikteliği ve kardeş sayısı açısından farklı bulunmuştur. Gruplar anne ve babalarına hissettikleri yakınlık yönünden benzerken, kontrol grubundaki ergenler anne babalarından daha fazla destek gördüklerini belirtmişlerdir.

Araştırma ve kontrol grubundaki ergenler arkadaş özellikleri ve arkadaşlarla ilişkileri açısından da önemli farklılıklar göstermektedir. Çalışmamızda araştırma grubundaki ergenlerin kendilerinden büyük kişilerle arkadaş olma eğilimi gösterdikleri, arkadaş veya arkadaş gruplarıyla sorun yaşama oranlarının daha yüksek olduğu, arkadaşlarının suç geçmişi öykülerinin ve arkadaşlarıyla birlikte riskli davranışlarda bulunma oranlarının daha yüksek olduğu bulunmuştur. Gruplar okul hayatında sorun yaşama ve ders başarısı açısından da kontrol grubu lehine anlamlı olarak farklılık göstermiştir.

Araştırma grubundaki ergenlerin kontrol grubundaki akranlarına göre duygusal ilişki yaşama oranları daha yüksek bulunmuştur. Dolayısıyla araştırma grubundaki ergenlerin romantik ilişkiye daha erken yaşlarda başladıkları görülmüştür. Ayrıca iki grup arasında romantik ilişkilerinde partnerleriyle yaşadıkları duygusal ve cinsel paylaşımda bulunma arasında fark bulunmazken, araştırma grubunda partnerle cinsel yakınlaşmanın niteliksel olarak farklılaşarak daha çok cinsel tatmin sağlamaya yönelik davranışlar olduğu bulunmuştur.

Grupların cinsellikle ilgili bilgileri benzer yaşlarda edindikleri ve cinsel bilgi kaynakları açısından farklılık göstermedikleri bulunmuştur. Ancak araştırma grubunda ergenlerin ebeveynleri tarafından cinsellik hakkında bilgilendirilmedikleri görülürken kontrol grubunda ebeveynlerin cinsellikle ilgili daha bilgilendirici oldukları ve kontrol grubundaki ergenlerin ebeveynleriyle cinsellik hakkında daha yüksek oranda konuştukları görülmüştür. Araştırma grubundaki ergenlerin arkadaşları arasında cinsel deneyimlerinden bahsedilme oranı ve bu grupta arkadaşları tarafından cinselliği deneyimleme ile ilgili teşvik edilme, baskı görme ve aşağılayıcı konuşmalara maruz kalma oranı kontrol grubuna göre yüksek bulunmuştur.

Araştırma grubunda yer alan ergenlerin %22'si daha önce başka bir adli olay yaşadığını belirtirken, bu grupta benzer cinsel suç davranışında bulunma oranı %14 olarak bulunmuştur.

Çalışmada incelenen olaylar tek mağdurlu ve mağdurların 21'i kadın, 29'u erkektir. Mağdur yaş aralığı 4-16 yaş, yaş ortalaması ise $10,48 \pm 3,75$ olarak bulunmuştur. Ayrıca erkek mağdurlar, kadın mağdurlara göre yaşça daha küçüktür. Mağdurların hemen hepsi hükümlülerin tanıdığı ve bir şekilde iletişim içinde oldukları kişilerdir. Söz konusu olayın %34 oranında mağdur veya sanık evinde gerçekleştiği bulunmuştur.

Çalışmamızda hükümlülerin önemli bir kısmı cinsel suç davranışında bulduklarını kabul etmemişlerdir. Bununla birlikte cinsel istismar suçunu kabul edenlerde dahil olmak üzere hükümlülerin çoğunlukla mağdur cinsiyet ve yaş özelliklerini değiştirdikleri, olayı yeniden kurgulayarak daha kabul edilebilir senaryolarla anlatma eğiliminde oldukları görülmüştür.

Hükümlüler cinsel suç davranışında bulunmalarında cinsel isteklerinin ve cinsellikle ilgili meraklarının etkili olduğunu, olay anında davranışı devam ettirmelerinde ise cinsel istek ve mağdurun da istekli olmasının etkili olduğunu belirtmişlerdir. Hükümlüler olay anında ve olay sonrasında mağdurun gösterdiği tepki ile ilgili olarak erkek mağdurların genel olarak

fiziksel olarak direnme, ağlama, bağırma tepkileri gösterdiği, kadın mağdurların ise istekli olduğu veya sessiz kaldığı şeklinde cevapların yoğun olarak verildiği görülmüş, bazı hükümlüler mağdurun sessiz kalmasını ilişkiye bir onay olarak algıladıklarını belirttikleri görülmüştür.

Çalışmamızda hükümlüler olay nedeniyle mağdurların en çok psikolojilerinin ve aile hayatlarının etkilenebileceğini belirtmişlerdir. Kendilerinin ise eğitim, sağlık, aile ilişkileri ve sosyal ilişkilerinin bozulduğunu belirttikleri dikkat çekmiştir.

Hükümlülerin duygu düzenlemede güçlük, çocukluk çağı travma skorları kontrol grubuna kıyasla yüksek bulunmuştur. Erkeklik algısı ve narsisizm skorları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

KAYNAKLAR

1. Abel, G. G., Becker, J. V. ve Cunningham-Rathner, J. (1984). Complications, consent, and cognitions in sex between children and adults. *International Journal of Law and Psychiatry*, 7, 89–103. [https://doi.org/10.1016/0160-2527\(84\)90008-6](https://doi.org/10.1016/0160-2527(84)90008-6).
2. Abel, G. G., Gore, D. K. ve Holland, C. L. (1989). The measurement of the cognitive distortions of child molesters. *Annals of Sex Research*, 2, 135-152. <http://dx.doi.org/10.1007/BF00851319>
3. Abel, G. G., Rouleau, J. L. ve Cunningham-Rathner, B. A. (1986). Sexually aggressive behavior. W. J. Curran, A. L. McGarry & S. A. Shah (Eds), *Forensic psychiatry and psychology* (pp. 289–314). Philadelphia, PA: Davis.
4. Akçan, R. ve Çekin, N. (2011). Cinsel Suçlu(!) Olarak Çocuk. *Adli Tıp Dergisi* 25(1): 49-70.
5. Aldao, A., Nolen-Hoeksema, S. ve Schweizer, S. (2010). Emotion-regulation strategies across psychopathology: A meta-analytic review. *Clinical psychology review*, 30(2), 217-237. Doi: 10.1016/j.cpr.2009.11.004
6. Alpay, E. H., Aydın, A. A. ve Bellur, Z. (2017). Çocukluk Çağı Travmalarının Depresyon ve Travma Sonrası Stres Belirtileri ile İlişkisinde Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Aracı Rolü. *Symptoms and Depression*, Klinik Psikiyatri. Doi: 10.5505/kpd.2017.98852
7. American Academy of Pediatrics Committee on Child Abuse and Neglect. Guidelines for the evaluation of sexual abuse in children. *Pediatrics* 1991; 87: 2.
8. Anayasa Mahkemesi Kararı, Esas No: 2015/43, Karar No: 2015/101, Erişim adresi: <http://kararlaryeni.anayasa.gov.tr/Karar/Content/4e85f763-2808-4091-bf94-643c3f2c50b5?excludeGerekce=False&wordsOnly=False>

9. Arslan M. M., Demirkiran D. S., Akcan R., Zeren C. ve Kokacya M. H. (2016). General Characteristics of Child Sexual Offenders in Hatay, Turkey. *The Eurasian Journal of Medicine*, 48(1): 6–9. DOI: 10.5152/eurasianjmed.2015.154
10. Barbaree, H. E. ve Langton, C. M. (2006). The effects of child sexual abuse and family environment. H. E. Barbaree ve W. L. Marshall (Eds.), *The juvenile sex offender* (2nd ed., pp. 58–76). New York: Guilford.
11. Barbaree, H. E. ve Marshall, W. L. (2006). An introduction to the juvenile sex offender: Terms, concepts and definitions. H. E. Barbaree ve W. L. Marshall (Eds.), *The juvenile sex offender* (2nd ed., pp. 1–18). New York: Guilford.
12. Barnes, S. J. (2014). The pathway from childhood sexual abuse to adult sexual offending: A multi-method comparative investigation. Phd Thesis. University of York
13. Barnett, G. D. ve Mann, R. E. (2013). Empathy deficits and sexual offending: A model of obstacles to empathy. *Aggression and violent behavior*. 18, 228–239.
14. Barnoski, R. (2008) Assessing The Risk of Juvenile Sex Offenders Using The Intensive Parole Sex Offender Domain. Washington State Institute for Public Policy, Document No. 08-05-1101. <https://doi.org/10.1080/1355260031000137931>
15. Barry, C., Frick, P. K., Adler, K. ve Grafeman, S. (2007). The Predictive Utility of Narcissism among Children and Adolescents: Evidence for a Distinction between Adaptive and Maladaptive Narcissism. *Journal of Child and Family Studies*. 16, 508-521. doi:10.1007/s10826-006-9102-5
16. Baykara Acar, Y. (2004). Cinsel Suçtan Hükümlü Çocukların Yaşam Öyküsü Çalışması ve Grupla Sosyal Hizmet Uygulaması. Doktora tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

17. Beck, A. (1999). Individual violence: The psychology of the offender. *Prisoners of hate: The cognitive basis of anger, hostility, and violence*, (pp. 125 – 142). New York: Harper Collins.
18. Becker, J. V., Hall, S. R. ve Stinson, J. D. (2001). Female sexual offenders: Clinical, legal, and policy issues. *Journal of Forensic Psychology Practice*, 1(3), 29–50. http://dx.doi.org/10.1300/J158v01n03_02
19. Becker, J. V., ve Hunter, J. A. (1997). Understanding and treating child and adolescent sexual offenders. İçinde T. H. Ollendick & R. J. Prinz (Eds.), *Advances in clinical child psychology*, 19. New York: Plenum Press.
20. Becker, J. V., Harris, C. D. ve Sales, B. D. (1993). Juveniles Who Commit Sexual Offenses: A Critical Review of Research. G. C. N. Hall and R. Hirschman (Eds.) *Sexual Aggression: Issues in Etiology and Assessment, Treatment and Policy* (Pp. 215-28). Washington, DC: Taylor & Francis.
21. Becker, J. V., Kaplan, M. S., Cunningham-Rathner, J. ve Kavoussi, R. J. (1986). Characteristics of adolescent incest sexual perpetrators: Preliminary findings. *Journal of Family Violence*, 1, 85–97. <https://doi.org/10.1007/BF00977034>
22. Beckett, R. C. (1999). Evaluation of adolescent abusers. M. Erooga ve H. Masson (Eds.), *Children and Young People who Sexually Abuse Others* (pp. 204-224). London: Routledge.
23. Bentler, P. M. ve Bonett, D. G. (1980). Significance tests and goodness-of-fit in the analysis of covariance structures. *Psychological Bulletin*, 88(3), 588-600. doi:10.1037/0033-2909.88.3.588
24. Bernstein, D. P., Fink, L., Handelsman, L. ve Foote, J. (1994). Initial reliability and validity of a new retrospective measure of child abuse and neglect. *American Journal of Psychiatry*, 151, 1132- 1136. Doi: 10.1176/ajp.151.8.1132

25. Blaske, D. M., Borduin, C. M., Henggeler, S. W. ve Mann, B. J. (1989). Individual, family, and peer characteristics of adolescent sex offenders and assaultive offenders. *Developmental Psychology*, 25(5), 846-855. Doi:10.1037/0012-1649.25.5.846
26. Bleakley, A., Hennessy, M., Fishbein, M., Coles, H. C. ve Jordan, A. (2009). How Sources of Sexual Information Relate to Adolescents' Beliefs about Sex. *American Journal of Health Behavior*, 33, 1, 37-48.
27. Brown, A. ve Burton, D. L. (2010). Exploring the overlap in male juvenile sexual offending and general delinquency: Trauma, alcohol use, and masculine beliefs. *Journal of Child Sexual Abuse*, 19, 450-468. <https://doi.org/10.1080/10538712.2010.495044>
28. Brown, L. S. ve Wright, J. (2001). Attachment theory in adolescence and its relevance to developmental psychopathology. *Clinical Psychology and Psychotherapy*, 8, 15-32. <https://doi.org/10.1002/cpp.274>
29. Browne, M. W. ve Cudeck, R. (1993). Alternative ways of assessing model fit. In K. A. Bollen & J. S. Long (Eds.), *Testing structural equation models* (pp. 136- 162). Newbury Park, CA: Sage.
30. Brummelman, E., Thomaes, S., Nelemans, S. A., de Castro, O. B., Overbeek, G. ve Bushman, B.J. (2015). Origins of narcissism in children. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the U S A*, 112(12), 3659-3662. doi.org/10.1073/pnas.1420870112
31. Buchanan, C.M., Maccoby, E.E. ve Dornbusch, S.M. (1992). Adolescents and their families after divorce: Three residential arrangements compared. *Journal of Research on Adolescence*, 2(3), 261-291. http://dx.doi.org/10.1207/s15327795jra0203_4
32. Burkey, C., ten Bense, T. ve Walker, J. (2013). *Forensic Investigations of Sex Crimes and Sexual Offending*. Waltham. MA: Elsevier Publishing.

33. Burton, D. L. (2000). Were adolescent sex offenders children with sexual behavior problems? *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, 12, 37-48. <https://doi.org/10.1177/107906320001200105>
34. Burton, D. L. (2003). Male adolescents: Sexual victimization and subsequent sexual abuse. *Child ve Adolescent Social Work Journal*, 20(4), 277-296. <http://dx.doi.org/10.1023/A:1024556909087>
35. Burton, D., Demuynck, S. ve Yoder, J. R. (2014). Executive dysfunction predicts delinquency but not characteristics of sexual aggression among adolescent sexual offenders. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, 28(8), 707-721. doi: 10.1177/1079063214556357.
36. Burton, D., Leibowitz, G. S. ve Howard, A. (2010). Comparison by crime type of juvenile delinquents on pornography exposure: The absence of relationships between exposure to pornography and sexual offense characteristics. *Journal of Forensic Nursing*, 6(3), 121-129. DOI: 10.1111/j.1939-3938.2010.01077.x
37. Bunting, A. B. ve Reeves, J. B. (1983). Perceived male sex orientation and beliefs about rape. *Deviant Behavior*, 4, 281-295. <http://dx.doi.org/10.1080/01639625.1983.9967618>
38. Byrne, B. M. (2010). Structural equation modeling with Amos: Basic concepts, applications, and programming (2nd ed.). New York, NY: Taylor and Francis Group.
39. Cameron, K. A., Salazar, L. F., Bernhardt, J. M., Burgess-Whitman, N., Wingood, G. M. ve DiClemente, R. J. (2005). Adolescents' experience with sex on the web: Results from online focus groups. *Journal of Adolescence*, 28, 535-540. <https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2004.10.006>
40. Canadian Centre for Justice Statistics (2007). *Family violence in Canada: A statistical profile 2007*. Ottawa, Ontario, Canada.

41. Carr, A. (2004). *Internet traders of child pornography and other censorship offenders in New Zealand*. Wellington, New Zealand: Department of Internal Affairs.
42. Chaffin, M., Bonner, B. ve Pierce, K. (2003). *NCSBY Fact Sheet: What research shows about adolescent sex offenders*. Oklohoma City, OK: Center on Child Abuse and Neglect, University of Oklohoma Health Sciences Center.
43. Chu, J. Y., Porche, M. V. ve Tolman, D. L. (2005). The Adolescent Masculinity Ideology in Relationships Scale: Development and Validation of a New Measure for Boys. *Men and Masculinities*, 8(1), 93-115. <http://dx.doi.org/10.1177/1097184X03257453>
44. Clodfelter, T. A., Turner, M. G., Hartman, J. L. ve Kuhns, J. B. (2010). Sexual harassment victimization during emerging adulthood: A test of routine activities theory and a general theory of crime. *Crime ve Delinquency*, 56, 455-481. <http://dx.doi.org/10.1177/0011128708324665>
45. Cole, P. M., Michel, M. K. ve Teti, L. O. (1994). The development of emotion regulation and dysregulation: A clinical perspective. N. A. Fox (Ed.), *Monographs of the Society for Research in Child Development*, volume 59, pp. 73–100. Chicago, IL:University of Chicago Press.
46. Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G. ve Büyüköztürk, Ş. (2010) Sosyal Bilimler İçin Çok Değişkenli İstatistik SPSS ve LISREL Uygulamaları. Ankara: Pegem.Net.
47. Dacey, J.S. (1982). *Adolescents Today: 2nd Edition*. Glenview, Illinois: Scott, Foresman.
48. Damas, T., Hein, L.C., Powell, L. C., and Dundon, E. (2012). Child & Adolescent Sexual Development and Sexual Identity Issues. (E. Yearwood, G. Pearson, & J. Newland, Eds.) *Child & Adolescent Behavioral Health: A Resource for Advanced Practice Psychiatric and Primary Care Practitioners in Nursing*. Hoboken, NJ: Wiley-Blackwell. Chapter 5.

49. Davidov, M. ve Grusec, J.E. (2006). Untangling the links of parental responsiveness to distress and warmth to child outcomes. *Child Development*, 77(1), 44–58. <http://dx.doi.org/10.1111/j.1467-8624.2006.00855.x>
50. Day, A. (2009). Offender emotion and self-regulation: Implications for offender rehabilitation programming. *Psychology, Crime ve Law*, 15(2-3), 119-130. <http://dx.doi.org/10.1080/10683160802190848>
51. Dennison, S. ve Leclerc, B. (2011) Developmental Factors in Adolescent Child Sexual Offenders: A Comparison of Non-Repeat and Repeat Sexual Offenders. *Criminal Justice and Behavior*, 38 (11), 1089-1102. <https://doi.org/10.1177/0093854811417076>
52. Dix, T. (1991). The affective organization of parenting: Adaptive and maladaptive processes. *Psychological Bulletin*, 110, 3-25. <http://dx.doi.org/10.1037/0033-2909.110.1.3>
53. Dodge, K., ve Garber, J. (1991). Domains of emotion regulation. J. Garber ve K. Dodge (Eds.), *The Development of Emotion Regulation and Dysregulation* (pp. 3-11). New York: Cambridge University Press.
54. Dolan, M., Holloway, J., Bailey, S. ve Kroll, L. (1996) The psychosocial characteristics of juvenile sexual offenders referred to an adolescent forensic service in the UK. *Medicine, Science and the Law*, 36(4):343-52. PMID: 8918113.
55. Doyle, R. L. (2014). Childhood Abuse and Adverse Experience in Adolescents Who Harm Others. PhD thesis in Forensic Psychology. University of Nottingham.
56. Driemeyer, W., Spehr, A., Yoon, D., Richter-Appelt, H. ve Brieken, P. (2013). Comparing sexuality, aggressiveness, and antisocial behavior of alleged juvenile sexual and violent offenders. *Journal of Forensic Sciences*, 58(3), 711–718. doi:10.1111/1556-4029.12086

57. Eisenberg, N., Cumberland, A. ve Spinrad, T. L. (1998). Parental Socialization of Emotion. *Psychological inquiry*, 9(4), 241-273. PMID: 16865170
58. Elliott, D. S. ve Morse, B. J. (1989). Delinquency and drug use as risk factors in teenage sexual activity. *Youth and Society*, 21, 32-57.
59. Elliott, R., Watson, J.C., Goldman, R.N. ve Greenberg, L.S. (2004). *Learning Emotion-Focused Therapy. The process-experiential approach to change*. Washington DC: American Psychological Association.
60. Epperson, D. L. ve Ralston, C. A. (2015). Development and validation of the Juvenile Sexual Offense Recidivism Risk Assessment Tool-II. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, 27(6), 529–558. <https://doi.org/10.1177/1079063213514452>
61. Evans, R. (2009). “Understanding Narcissism And Self-Esteem In Children: Proposing A New Conceptualization Of Narcissism”. Master thesis. Florida Atlantic University, Florida.
62. Falligant, J.M., Alexander, A. A. ve Burkhart, B. R. (2017). Offence characteristics and cognitive functioning in juveniles adjudicated for illegal sexual behaviour. *Journal of Sexual Aggression*, 23(3), 291-299. doi: 10.1080/13552600.2017.1362271
63. Farr, C., Brown, J. ve Beckett, R. (2004). Ability to empathize and masculinity levels: Comparing male adolescent sex offenders with a normative sample of non-offending adolescents. *Psychology, Crime & Law*, 10(2), 155-167. <http://dx.doi.org/10.1080/10683160310001597153>
64. Feelgood, S., Cortoni, F. ve Thompson, A. (2005). Sexual coping, general coping, and cognitive distortions in incarcerated rapists and child molesters. *Journal of Sexual Aggression*, 11(2), 157-170. <https://doi.org/10.1080/13552600500073657>

65. Felizzi, M. V. (2014). The relationships among emotional abuse, parent and caregiver instability, and disrupted attachment on juvenile sex offending status. *The Advanced Generalist: Social Work Research Journal*, 1(1), p 9-34.
66. Finkel, M. L. ve Finkel, D. G. (1981). Sexual and contraceptive knowledge, attitude and behavior of male adolescents. F. Furstenberg, R. Lincoln & J. Menken (Eds.), *Teenage sexuality, pregnancy and childbearing* (pp. 327–335). Philadelphia: Temple University Press.
67. Finkelhor, D. (1979). What's wrong with sex between adults and children? Ethics and the problem of sexual abuse. *American Journal of Orthopsychiatry*, 49, 692-697. <http://dx.doi.org/10.1111/j.1939-0025.1979.tb02654.x>
68. Finkelhor, D. (1984). *Child Sexual Abuse: New Theory and Research*, New York, Free Press.
69. Finkelhor, D., Hammer, H. ve Sedlak, A. J. (2008). *Sexually assaulted children: National estimates and characteristics*. Washington, D.C.: U. S. Department of Justice, Office of Justice Programs, Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention.
70. Finkelhor, D., Ormrod, R. and Chaffin, M. (2009) *Juveniles Who Commit Sex Offenses Against Minors*. *Juvenile Justice Bulletin*.
71. Ford, M. E. ve Linney, J. A. (1995). Comparative analysis of juvenile sexual offenders, violent nonsexual offenders, and status offenders. *Journal of Interpersonal Violence*, 10, 56–70. <http://dx.doi.org/10.1177/088626095010001004>
72. Freeman-Longo, R.E. (2000). Children, Teens, and Sex on the Internet. *Sexual Addiction and Compulsivity*, 7, 75-90. DOI: 10.1080/10720160008400208
73. Fromuth, M.E., Jones, C.W. ve Burkhart, B.R. (1991). Hidden child molestation: an investigation of perpetrators in a non-clinical sample. *Journal of Interpersonal Violence*, 6, 376-384. <http://dx.doi.org/10.1177/088626091006003009>

74. Gannon, T., Terriere R. ve Leader, T. (2012). Ward and Siegert's Pathways Model of child sexual offending: a cluster analysis evaluation. *Psychology. Crime & Law*, 18(2), 129-153. <https://doi.org/10.1080/10683160903535917>
75. Garson, G. D. (2004). Multivariate analysis for applied social science. Erişim adresi: <http://www2.chass.ncsu.edu/garson/pa765/path.htm>
76. Gifford-Smith, M., Dodge, K. A., Dishion, T. J. ve McCord, J. (2005). Peer influence in children and adolescents: Crossing the bridge from developmental to intervention science. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 33(3), 255-265. DOI: 10.1007/s10802-005-3563-7
77. Glasser, M., Kolvin, I., Campbell, D., Glasser, A., Leitch, I. ve Farrelly, S. (2001). Cycle of child sexual abuse: Links between being a victim and becoming a perpetrator. *The British Journal of Psychiatry*, 179, 482-494. <https://doi.org/10.1192/bjp.179.6.482>
78. Gonsiorek, J. C., Bera, W. ve LeTourneau, D. (1994). *Male Sexual Abuse: A trilogy of intervention strategies*. Thousand Oaks, CA: Sage.
79. Gordon B.N. ve Schroeder C. S. (1995). *Sexuality: A Developmental Approach to Problems*. New York: Plenum Press.
80. Gottman, J. M., Katz, L. F. ve Hooven, C. (1997). *Meta-emotion: How families communicate emotionally*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
81. Gölge, Z. B. (2000) Cinsel Saldırıda Etkili Faktörler ve Suçlu Profili. İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü Doktora Tezi.
82. Grattagliano, I., Craig, F., Lisi, A., Pierri, G., Stallone, V. ve diğerleri (2018) Awareness of the offense and perception of the victim among juvenile sex offenders. *Clinica Terapeutica*, 169(4): e155-e164. DOI: 10.7417/CT.2018.2072
83. Gratz, K. L. ve Roemer, L. (2004). Multidimensional assessment of emotion regulation and dysregulation: Development, factor structure, and initial validation of the

difficulties in emotion regulation scale. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*, 26(1), 41-54. <https://doi.org/10.1023/B:JOBA.0000007455.08539.94>

84. Graves, R. B., Openshaw, D. K., Ascione, F. R. ve Ericksen, S. L. (1996). Demographic and parental characteristics of youthful sexual offenders. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 40, 300-317.

85. Greenfield, P. M. (2004). Inadvertent exposure to pornography on the Internet: Implications of peer-to-peer file-sharing networks for child development and families. *Applied Developmental Psychology*, 25, 741 – 750.

<http://dx.doi.org/10.1016/j.appdev.2004.09.009>

86. Grey, A., Busconi, A., Houchens, P., ve Pithers, W. D. (1997). Children with sexual behavior problems and their caregivers: Demographics, functioning, and clinical patterns. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, 9, 267–290. <https://doi.org/10.1177/107906329700900402>

87. Halford, S. P. (2003). An exploration of adolescents' thoughts about their sexually abusive behaviour: A qualitative study. PhD Thesis of Clinical Psychology, University of Hull.

88. Hall, G. C. N. ve Hirschman, R. (1991). Toward a theory of sexual aggression: A quadripartite model. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 59(5), 662-669. <http://dx.doi.org/10.1037/0022-006X.59.5.662>

89. Hanson, R. K. ve Scott, H. (1995). Assessing perspective-taking among sexual offenders, nonsexual criminals, and nonoffenders. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, 7, 259-277. <http://dx.doi.org/10.1007/BF02256831>

90. Hawkes, C. (2009). *Sexually harmful behaviour in young children and the link to maltreatment in early childhood*. NSPCC report. London: Weston House.

91. Hershkowitz, I. (2014). Sexually intrusive behavior among alleged CSA male victims: A prospective study. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, 26(3), 291-305. <https://doi.org/10.1177/1079063213486937>
92. Hooper, D., Coughlan, J., Mullen, M.R. (2008). Structural Equation Modelling: Guidelines for Determining Model Fit. *Electronic Journal of Business Research Methods*, 6(1): 53-60. Doi: 10.21427/D7CF7R
93. Horozgil, D. (2011) Çocukların Cinsel İstismarı Suçunun Basit Şekli (TCK m. 103/1). *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 93, 108-146.
94. Hu, L. T. ve Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariances structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling*, 6(1), 1-55. doi:10.1080/10705519909540118.
95. Hucker, S.J. ve Bain, J. (1990). Androgenic hormones and sexual assault. W.L.Marshall, D.R. Laws ve H.E. Barbaree (Eds). *Handbook of Sexual Assault: Issues, Theories and Treatment of the Offender*. New York: Plenum Press.
96. Hunter, J. A. ve Becker, J. V. (1999). Motivators of adolescent sex offenders and treatment perspectives. J. A. Shaw (Ed.), *Sexual aggression* (pp. 211–235). Washington, DC: American Psychiatric Press.
97. Hunter, J. A., Becker, J. V., Kaplan, M. ve Goodwin, D.W. (1991). Reliability and discriminative utility of the Adolescent Cognitions Scale for juvenile sexual offenders. *Annals of Sex Research*, 4, 281-288. <https://doi.org/10.1007/BF00850058>
98. Hunter, J. A., Becker, J. V., ve Lexier, L. J. (2006). The female juvenile sex offender. H. E. Barbaree ve W. L. Marshall (Eds.), *The juvenile sex offender* (2nd ed., pp. 148–165). New York: Guilford.

99. Hunter, J.A. ve Figueredo, A.J. (2000). The influence of personality and history of sexual victimization in the prediction of juvenile perpetrated child molestation. *Behavior Modification*, 29(2), 259-281. <https://doi.org/10.1177/0145445500242005>
100. Hunter, J. A., Figueredo, A. J., Malamuth, N. M. ve Becker, J. V. (2003). Juvenile sex offenders: Toward the development of a typology. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, 15(1), 27–48. DOI: 10.1177/107906320301500103
101. James, A. C. ve Neil, P. (1996). Juvenile sexual offending: One-year period prevalence study within Oxfordshire. *Child Abuse ve Neglect*, 20(6),477-485. [https://doi.org/10.1016/0145-2134\(96\)00029-4](https://doi.org/10.1016/0145-2134(96)00029-4)
102. Johnson, G. M. ve Knight'R. A. (2000). Developmental antecedents of sexual coercion in juvenile sexual offenders. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, 12(3), 165-178. <https://doi.org/10.1023/A:1009546308248>
103. Jones, L. M. ve Finkelhor, D. (2003). Putting together evidence on declining trends in sexual abuse: A complex puzzle. *Child Abuse ve Neglect*, 27(2), 133-135. Doi: 10.1016/S0145-2134(02)00534-3
104. Jones, S., Cisler, J., Morais, H. ve Bai, S. (2018). Exploring Neural Correlates of Empathy in Juveniles Who Have Sexually Offended. *Sexual Abuse*, 30(1), 82–103. DOI: 10.1177/1079063216630980
105. Jones, S., Joyal, C. C., Cisler, J. M. ve Bai, S. (2016). Exploring Emotion Regulation in Juveniles Who Have Sexually Offended: An fMRI Study. *Journal of Child Sexual Abuse*, 26(1), 40–57. DOI: 10.1080/10538712.2016.1259280
106. Kahn, T. J., ve Chambers, H. J. (1991). Assessing reoffense risk with juvenile sexual offenders. *Child Welfare: Journal of Policy, Practice, and Program*, 70(3), 333-345.

107. Kavoussi, R. J., Kaplan, M., & Becker, J. V. (1988). Psychiatric diagnoses in adolescent sex offenders. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 27(2), 241-243. DOI: <https://doi.org/10.1097/00004583-198803000-00018>
108. Keogh, T. (2012). *The Internal World of the Juvenile Sex Offender: Through a Glass Darkly Then Face to Face*. London: Karnac Books.
109. Kiel, E. J. ve Kalomiris, A. E. (2015). Current themes in understanding children's emotion regulation as developing from within the parent–child relationship. *Current opinion in psychology*, 3, 11-16. DOI: 10.1016/j.copsyc.2015.01.006
110. Kline, R. B. (2011). Principles and practice of structural equation modeling (3rd ed.). New York, NY: The Guildford Press.
111. Knight, R. A. ve Prentky, R.A. (1993). Exploring Characteristics for Classifying Juvenile Sex Offenders. H. E. Barbaree, W. L. Marshall ve S. M. Hudson (Eds.), *The Juvenile Sex Offender* (45–83), New York.
112. Knopp, F. H. (1984). *Retraining Adult Sexual Offenders: Methods and Muddles*. Syracuse, NY: Safer Society Press.
113. Kreutz, L.E. ve Rose, R.M. (1972). Assessment of aggressive behavior and plasma testosterone in a young criminal population. *Psychosomatic Medicine*, 34, 321-332. <http://dx.doi.org/10.1097/00006842-197207000-00006>
114. Lambie, I., Seymour, F., Lee, A. ve Adams, P. (2002). Resiliency in the Victim-Offender Cycle in Male Sexual Abuse. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, 14 (1), 31-48. DOI: 10.1177/107906320201400103
115. Larson, R. ve Lampman-Petratis, C. (1989). Daily Emotional States as Reported by Children and Adolescents. *Child Development*, 60, 1250-1260.
116. Lee, J. K. P., Jackson, H. J., Pattison, P. ve Ward, T. (2002). Developmental risk factors for sexual offending. *Child Abuse and Neglect*, 26, 73–92.

117. Leguizamo, A. (2018). Juvenile sex offenders: an object relations approach. Dissertation (Ph.D.), University of Michigan.
118. Leukfeldt, E. R., Jansen, J. ve Stol, W. P. (2014). Child pornography, the internet and juvenile suspects. *Journal of Social Welfare and Family Law*, 36 (1), 3-13. <https://doi.org/10.1080/09649069.2013.851178>
119. Livingstone, S., Haddon, L., Görzig, A. ve Ólafsson, K. (2011). *Risks and safety on the internet: the perspective of European children: summary*. Erişim adresi: [http://eprints.lse.ac.uk/33731/8/EU_Kids_Online_Summary_Risks_safety_internet\(lsero\).pdf](http://eprints.lse.ac.uk/33731/8/EU_Kids_Online_Summary_Risks_safety_internet(lsero).pdf)
120. Lobanov-Rostovsky, C. (2015) Recidivism of Juveniles Who Commit Sexual Offenses. U.S. Department of Justice Office of Justice Programs Erişim adresi: <https://smart.gov/pdfs/JuvenileRecidivism.pdf>
121. Lovell E. (2002) I think I may need some help with this problem: responding to children and young people who display sexually harmful behaviour. London: NSPCC.
122. MacCallum, R. C., Browne, M. W. ve Sugawara, H. M. (1996). Power analysis and determination of sample size for covariance structure modeling. *Psychological Methods*, 1(2), 130-149. doi:10.1037/1082-989X.1.2.130
123. Malamuth, N. M. (1988). A multidimensional approach to sexual aggression: Combining measures of past behaviour and present likelihood. R. A. Prentky ve V. L. Quinsey (Eds.), *Human sexual aggression: Current perspectives* (pp. 123-132). New York: New York Academy of Sciences.
124. Manocha, K. F. ve Mezey, G. (1998). British adolescents who sexually abuse: A descriptive study. *Journal of Forensic Psychiatry*, 9 (3), 588-608. <https://doi.org/10.1080/09585189808405375>

125. Marshall, W. L. (1996). Assessment, treatment, and theorizing about sex offenders: Developments during the past twenty years and future directions. *Criminal Justice and Behavior*, 23, 162-199. <http://dx.doi.org/10.1177/0093854896023001011>
126. Marshall, W. L. ve Barbaree, H. E. (1990). An integrated theory of the etiology of sexual offending. W. L. Marshall, D. R. Laws, ve H. E. Barbaree (Eds.), *Handbook of sexual assault: Issues, theories, and treatment of the offender* (pp. 257-275). New York:Plenum.
127. Marshall, W., Hudson, S., Jones, R. ve Fernandez, Y. (1995). Empathy in sex offenders. *Clinical Psychology Review*, 15 (2), 99 – 113. [https://doi.org/10.1016/0272-7358\(95\)00002-7](https://doi.org/10.1016/0272-7358(95)00002-7)
128. Marshall, W.L. ve Marshall, L.E. (2010). Attachment and intimacy in sexual offenders: An update. *Sexual and Relationship Therapy*, 25, 1-5. <https://doi.org/10.1080/14681991003589568>
129. Martinson, F. M. (1981). Eroticism in infancy and childhood. L. L. Constantine ve F. M. Martinson (Eds.), *Children and sex: New findings, new perspectives* (pp. 23-35). Boston: Little, Brown.
130. Martinson, F. M. ve Ryan, G. (2010). Sexuality in the Context of Development From Birth to Adulthood. G. Ryan, T. Leversee ve S. Lane (Eds.), *Juvenile Sexual Offending: Causes, Consequences, and Correction* (3rd ed, pp. 31-54).Hoboken, New Jersey: Wiley.
131. Masson, H. and Hackett, S. (2003) ‘A decade on from the NCH report (1992): Adolescent sexual aggression policy, practice and service delivery across the UK and Republic of Ireland’, *Journal of Sexual Aggression*, 9: 109–124. <https://doi.org/10.1080/13552600310001632084>

132. McMain, S., Pos, A. ve Iwakabe, S. (2010). Facilitating emotion regulation: General principles for psychotherapy. *Psychotherapy Bulletin*, 45, 16-21.
133. Millon, T. (1969). *Modern psychopathology*. Philadelphia: Saunders.
134. Millon, T. (1993). *Millon Adolescent Clinical Inventory manual*. Minneapolis, MN: National Computer Systems.
135. Martinson, F. M. (1981). Eroticism in infancy and childhood. L. L. Constantine ve F. M. Martinson (Eds.), *Children and sex: New findings, new perspectives* (pp. 23-35). Boston: Little, Brown.
136. Morf, C. C. ve Rhodewalt, F. (2001). Unraveling the paradoxes of narcissism: A dynamic self-regulatory processing model. *Psychological Inquiry*, 12(4), 177-196. http://dx.doi.org/10.1207/S15327965PLI1204_1
137. Mulder, E., Vermunt, J., Brand, E., Bullens, R. ve van Marle, H. (2012). Recidivism in subgroups of serious juvenile offenders: Different profiles, different risks? *Criminal Behaviour and Mental Health*, 22(2), 122-135. <http://dx.doi.org/10.1002/cbm.1819>
138. Munro, B. H. (2005). *Statistical Methods For Health Care Research*. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins.
139. Murphy, W. D., ve Stalgaitis, S. J. (1987). Assessment and treatment considerations for sexual offenders against children: Behavioral and social learning approaches. R. McNamara ve M. A: Appel (Eds.), *Clinical issues, developments, and trends in professional psychology, Vol. 3* (pp. 177-210). New York: Praeger.
140. Naidoo, L. ve Sewpaul, V. (2014). The life experiences of adolescent sexual offenders: Factors that contribute to offending behaviours, *Social Work/Maatskaplike Werk*, 50(1), 84-98. DOI: <https://doi.org/10.15270/50-1-17>

141. Nelligan, K. E. (2013). "Trauma, Deviant Sexual Arousal, and Sexual Aggression in Adolescent Male Sexual Offenders" Antioch University - New England *Dissertations & Theses*. 57.
142. Nyklíček, I., Vingerhoets, A., ve Zeelenberg, M. (2011). Emotion regulation and well-being: a view from different angles. Nyklíček, Ivan, Vingerhoets, Ad, Zeelenberg, Marcel (Eds.) *Emotion regulation and well-being* (pp. 1-9). New York, Springer.
143. Ó Ciardha, C. ve Gannon, T. A. (2011). The cognitive distortions of child molesters are in need of treatment. *Journal of Sexual Aggression*, 17(2), 130-141. doi: <https://doi.org/10.1080/13552600.2011.580573>
144. Office for National Statistics (2016, August 4). *Internet access – households and individuals: 2016. What the internet is used for and types of purchases made, by adults (aged 16 or over)*.
145. Oxnam, P. ve Vess, Y. (2008). A typology of adolescent sexual offenders: Millon Adolescent Clinical Inventory profiles, developmental factors, and offence characteristics. *The Journal of Forensic Psychiatry ve Psychology*, 19(2), 228-242. <https://doi.org/10.1080/14789940701694452>
146. Petersen, I., Bhana, A. ve McKay, M. (2005). Sexual violence and youth in South Africa: The need for community-based prevention interventions. *Child Abuse ve Neglect*, 29(11), 1233-1248. <http://dx.doi.org/10.1016/j.chiabu.2005.02.012>
147. Pleck, J. H., Sonenstein, F. L., ve Ku, L. C. (1990). Contraceptive attitudes and intention to use condoms in sexually experienced and inexperienced males. *Journal of Family Issues*, 11, 294-312. <http://dx.doi.org/10.1177/019251390011003004>
148. Pleck, J. H., Sonenstein, F. L. ve Ku, L. C. (1993). Masculinity ideology: Its impact on adolescent males' heterosexual relationships. *Journal of Social Issues*, 49(3), 11-29. <http://dx.doi.org/10.1111/j.1540-4560.1993.tb01166.x>

149. Richardson, G., Graham, F., Bhate, S.R. ve Kelly, T. P. (1995). A British sample of sexually abusive adolescents: Abuser and abuse characteristics. *Criminal Behaviour and Mental Health*, 5,187-208. <https://doi.org/10.1002/cbm.1995.5.3.187>
150. Richardson, G., Kelly, T. P., Graham, F. ve Bhate, S. R. (2004). A personality-based taxonomy of sexually abusive adolescents derived from the Millon Adolescent Clinical Inventory (MACI). *British Journal of Clinical Psychology*, 43(3), 285-298. <http://dx.doi.org/10.1348/0144665031752998>
151. Rick J. M. L. (2012) Profiles of children and youth displaying inappropriate sexual behaviours: Relevance for assessment for sexual offending patterns [Electronic Thesis and Dissertation Repository. Paper 412]. London, Ontario. ON: University of Western Ontario.
152. Riggs, S. A. (2010). Childhood emotional abuse and the attachment system across the life cycle: What theory and research tell us. *Journal of Aggression, Maltreatment and Trauma*, 19 (1), 5-51. <https://doi.org/10.1080/10926770903475968>
153. Righthand, S. ve Welch, C. (2001). *Juveniles who have sexually offended: a review of the professional literature*. Washington, D.C.: Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention.
154. Righthand S. ve Welch C. (2005) Characteristics of Youth Who Sexually Offend, *Journal of Child Sexual Abuse*, 13:3-4, 15-32. https://doi.org/10.1300/J070v13n03_02
155. Rodriguez, C. M., Tucker, M. C. ve Palmer, K. (2016). Emotion regulation in relation to emerging adults' mental health and delinquency: A multi-informant approach. *Journal of Child and Family Studies*, 25(6), 1916–1925.
156. Ronis, S.T. ve Borduin, C.M. (2007) Individual, Family, Peer, and Academic Characteristics of Male Juvenile Sexual Offenders. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 35, 153-163. DOI: 10.1007/s10802-006-9058-3

157. Ropelato, J. (2007). *Internet pornography statistics*. Erişim adresi: <http://www.ministryoftruth.me.uk/wp-content/uploads/2014/03/IFR2013.pdf>
158. Rosenthal, M. S. (2013) *Human Sexuality: From Cells to Society*. Belmont, CA: Wadsworth.
159. Routh, D. K., ve Schroeder, C. S. (1981). Masturbation and other sexual behaviors. S. Gabel (Ed.), *Behavior problems of childhood: A primary care approach* (pp. 387-392). New York: Grune and Stratton.
160. Rugancı, R. N. ve Gençöz, T. (2010). Psychometric properties of a Turkish version of the Difficulties in Emotion Regulation Scale. *Journal of Clinical Psychology*, 66 (4), 442-455. DOI: 10.1002/jclp.20665
161. Rutter, M. (1970). Normal psychosexual development. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 11, 259-283. <https://doi.org/10.1111/j.1469-7610.1970.tb01044.x>
162. Rutter, M. ve Rutter, M. (1993). *Developing minds: Challenge and continuity across the life span*. New York: Basic Books.
163. Ryan, G.D. ve Lane, S. L. (1997). *Juvenile Sex offending: Causes, Consequences and Corrections* (Rev. ed). San Francisco: Jossey-Bass.
164. Ryan, G., Lane, S., Davis, J. ve Isaac, C. (1987). Juvenile sex offenders: Development and correction. *Child Abuse and Neglect*, 11(3), 385-395. [https://doi.org/10.1016/0145-2134\(87\)90012-3](https://doi.org/10.1016/0145-2134(87)90012-3)
165. Ryan, G., Miyoshi, T. J., Metzner, J. L., Krugman, R. D. ve Fryer, G. E. (1996). Trends in a national sample of sexually abusive youths. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 35 (Suppl1), 17-25. DOI: <https://doi.org/10.1097/00004583-199601000-00008>

166. Sabina, C., Wolak, J. ve Finkelhor, D. (2008). The nature and dynamics of Internet pornography exposure for youth. *CyberPsychology and Behavior*, 11(6), 691-693. DOI: 10.1089/cpb.2007.0179
167. Salter, D., McMillan, D., Richards, M., Talbot, T., Hodges, J., Bentovim, A. ve diğeri. (2003). Development of sexually abusive behaviour in sexually abused males: a longitudinal study. *Lancet*, 361, 471-76. DOI: 10.1016/S0140-6736(03)12466-X
168. Schmidt, F., Sinclair, S. M. ve Thomasdottir, S. (2015). Predictive validity of the Youth Level of Service/Case Management Inventory with youth who have committed sexual and nonsexual offenses: The utility of professional override. *Criminal Justice and Behavior*, 43, 413-430. <https://doi.org/10.1177/0093854815603389>
169. Schram, D., Milloy, C. ve Rowe, W. (1991). *Juvenile sex offenders: A follow-up study of reoffense behavior*. Olympia, WA: Washington State Institute for Public Policy.
170. Scully, D. (1994). Cinsel Şiddeti Anlamak. Metis Yayınları, İstanbul.
171. Schumacker, R. E. ve Lomax, R. G. (2004). A beginner's guide to structural equation modeling. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
172. Seghorn, T., Boucher, R., J. ve Prentky, R. A. (1987). Childhood sexual abuse in the lives of sexually aggressive offenders. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 26, 262 – 267. <https://doi.org/10.1097/00004583-198703000-00025>
173. Seto, M. C. ve Lalumière, M. L. (2010). What is so special about male adolescent sexual offending? A review and test of explanations through meta-analysis. *Psychological Bulletin*, 136(4), 526-575. DOI: 10.1037/a0019700
174. Shaw, J., Applegate, B. ve Rothe, E. (1996). Psychopathology and personality disorders in adolescent sex offender. *American Journal of Forensic Psychiatry*, 17(4), 19-38.

175. Sheffield, C. J. (1987). Sexual terrorism: The social control of women. B. B. Hess ve M. M. Ferree (Eds.), *Analyzing gender: A handbook of social science research* (pp. 171-189). Thousand Oaks, CA, US: Sage Publications, Inc.
176. Sherwood, L. 2013. *Human Physiology: From Cells to Systems*, Belmont, CA: Brooks/Cole, Cengage Learning.
177. Simons, D. A., Wurtele, S. K. ve Durham, R. L. (2008). Developmental experiences of child sexual abusers and rapists. *Child Abuse and Neglect*, 32(5), 549-560. Doi: 10.1016/j.chiabu.2007.03.027
178. Smallbone, S. (2008). An Attachment-Theoretical Revision of Marshall and Barbaree's Integrated Theory of the Etiology of Sexual Offending. W. L. Marshall, Y. M. Fernandez, L. E. Marshall, & G. A. Serran (Eds.), *Sexual offender treatment: Controversial issues* (pp. 93-107). Chichester: Wiley
179. Smith, E. A. ve Udry, J. R. (1985). Coital and non-coital sexual behaviours of white and black adolescents. *American Journal of Public Health*, 75, 1200–1203. DOI: 10.2105/AJPH.75.10.1200
180. Snell. W. E., Hawkins, R. C., ve Belk, S. S. (1988). Stereotypes about male sexuality and the use of social influence strategies in intimate relationships. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 7, 42-48. <https://doi.org/10.1521/jscp.1988.7.1.42>
181. Snyder, H. ve Sickmund, M. (1999). Juvenile sex offenders and victims: 1999 national report. Washington, DC: Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention.
182. Snyder, H. ve Sickmund, M. (2006). Juvenile sex offenders and victims: 2006 national report. Washington, DC: Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention.
183. Spaeth, J. L. (1975). Path analysis: Introductory multivariate analysis. D. J. Amick & H. J. Walberg (Eds.), *Introductory multivariate analysis: For educational, psychological, and social research* (pp. 53–89). Berkeley, CA: McCutchan.

184. Struthers, W.M. (2009). *Wired for intimacy: How pornography hijacks the male brain*. Madison, WI: InterVarsity Press.
185. Şar, V., Öztürk, E. ve İkikardeş, E. (2012). Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Ölçeğinin Türkçe uyarlamasının geçerlilik ve güvenilirliği. *Türkiye Klinikleri*, 32(4), 1054-1063. doi: 10.5336/medsci.2011-26947
186. Şimşek Ö. F. (2007). Yapısal Eşitlik Modellemesine Giriş, Temel İlkeler ve LISREL Uygulamaları. Ankara: Ekinoks.
187. Taylor, J. F. (2003). Children and young people accused of child sexual abuse: A study within the community. *Journal of Sexual Aggression*, 9(1), 57-70. <https://doi.org/10.1080/1355260031000149154>
188. Taylor, N. (2009). Juveniles in detention in Australia, 1981-2007. Canberra: Australian Institute of Criminology. AIC Monitoring Reports 05.
189. Tell, M. A. (2010). "The role of neglect and disordered attachment in the childhood of adolescent male sex offenders: a project based upon an independent investigation" *Theses, Dissertations, and Projects*. 504. <https://scholarworks.smith.edu/theses/504>
190. Thomaes, S., Bushman, B. J., Castro, B. O., Cohen, G.L. ve Denissen, J. A. (2009). Reducing Narcissistic Aggression By Buttressing Self-Esteem, *Psychological Science*, 20(12),1536–1542. DOI: 10.1111/j.1467-9280.2009.02478.x
191. Thomaes, S., Bushman, B.J., Stegge, H. ve Olthof, T. (2008) Trumping shame by blasts of noise: Narcissism, self-esteem, shame, and aggression in young adolescents. *Child Development*, 79(6), 1792–1801. DOI: 10.1111/j.1467-8624.2008.01226.x
192. Thompson, E. H. (1990). Courtship violence and the male role. *Men's Studies Review*, 7, 4-13.
193. Thompson, E. H., Grisanti, C. ve Pleck, J. H. (1985). Attitudes toward the male role and their correlates. *Sex Roles*, 13, 413-427. <https://doi.org/10.1007/BF00287952>

194. Townsend, J. M. ve Levy, G. D. (1990). Effects of potential partners' physical attractiveness and socioeconomic status on sexuality and partner selection. *Archives of Sexual Behavior*, 19(2), 149-164. <https://doi.org/10.1007/BF01542229>
195. Trocmé, N., Fallon, B., MacLaurin, B., Sinha, V., Black, T., Fast, E., Felstiner, C., Helie, S., Turcotte, D. & Weightman, P. (2010). *Canadian Incidence Study of Reported Child Abuse and Neglect 2008 (CIS-2008): Major Findings*. Ottawa, ON: Public Health Agency of Canada.
196. Varker, T. ve Devilly, G. J. (2007). Types of empathy and adolescent sexual offenders. *Journal of Sexual Aggression*, 13, 139-149. <https://doi.org/10.1080/13552600701661573>
197. Vizard, E. (2006). Sexually Abusive Behaviour by Children and Adolescents. *Child and Adolescent Mental Health*, 11, 2-8. <https://doi.org/10.1111/j.1475-3588.2005.00375.x>
198. Waltz, C.F., Strickland, O.L. ve Lenz, E.R (2010). *Measurement in Nursing and Health Research*. New York: Springer Publishing Company.
199. Ward, T. (2000). Sexual offenders' cognitive distortions as implicit theories. *Aggression and Violent Behavior*, 5, 491-507. [https://doi.org/10.1016/S1359-1789\(98\)00036-6](https://doi.org/10.1016/S1359-1789(98)00036-6)
200. Ward, T. (2002). Marshall and Barbaree's integrated theory of child sexual abuse: A Critique, *Psychology, Crime ve Law*, 8(3), 209-228. <http://dx.doi.org/10.1080/10683160208401816>
201. Ward, T. (2014). The explanation of sexual offending: from single factor theories to integrative pluralism. *Journal of Sexual Aggression*, 20(2), 130-141. <http://dx.doi.org/10.1080/13552600.2013.870242>
202. Ward, T. ve Beech, A. (2006). An integrated theory of sexual offending. *Aggression and Violent Behavior*, 11(1), 44-63. <http://dx.doi.org/10.1016/j.avb.2005.05.002>

203. Ward, T. ve Hudson, S. M. (1998). The construction and development of theory in the sexual offending area: A meta-theoretical framework. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, 10,47-63. <https://doi.org/10.1023/A:1022106731724>
204. Ward, T., Hudson, S., Johnston, L. ve Marshall, W. (1997). Cognitive distortions in sexual offenders: An integrative review. *Clinical Psychology Review*, 17, 479– 507. [https://doi.org/10.1016/S0272-7358\(97\)81034-3](https://doi.org/10.1016/S0272-7358(97)81034-3)
205. Ward, T., Hudson, S. M. ve Marshall, W. L. (1995). Cognitive distortions and affective deficits in sex offenders: A cognitive deconstructionist interpretation. *Sexual Abuse: Journal of Research and Treatment*, 7(1), 67-83. <https://doi.org/10.1007/BF02254874>
206. Ward, T. ve Keenan, T. (1999). Child molesters' implicit theories. *Journal of Interpersonal Violence*, 14, 821–838. <http://dx.doi.org/10.1177/088626099014008003>
207. Ward, T., Keenan, T. ve Hudson, S. (2000). Understanding cognitive, affective, and intimacy deficits in sexual offenders: A developmental perspective. *Aggression and Violent Behavior*, 5 (1) 41 – 62. [https://doi.org/10.1016/S1359-1789\(98\)00025-1](https://doi.org/10.1016/S1359-1789(98)00025-1)
208. Ward, T., Polaschek, D.L.L. ve Beech, R. A. (2005). *Theories of Sexual Offending*. Chichester, UK: Wiley.
209. Ward, T. ve Siegert, R. J. (2002) Toward a comprehensive theory of child abuse: A theory knitting perspective. *Psychology, Crime and Law*, 8, 319-351. <https://doi.org/10.1080/10683160208401823>
210. White, S. D. ve DeBlassie, R. R. (1992). Adolescent sexual behavior. *Adolescence*, 27, 183-191.
211. Wink, P. (1992). Three narcissism scales for the California Q-set. *Journal of Personality Assessment*, 58, 51-66. https://doi.org/10.1207/s15327752jpa5801_5

212. World Health Organization & Meeting on Education and Treatment in Human Sexuality (1975). *Education and treatment in human sexuality: the training of health professionals*, report of a WHO meeting [held in Geneva from 6 to 12 February 1974]. Geneva : World Health Organization.
213. World Health Organization (2006). *Defining sexual health: report of a technical consultation on sexual health*. Geneva : World Health Organization.
214. Youth Justice Board ve UK Ministry of Justice, (2017, January 26). *Youth Justice Statistics 2015/2016 by England and Wales: Statistics Bulletin* Erişim adresi: https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/585897/youth-justice-statistics-2015-2016.pdf
215. Zakireh, B., Ronis, S. R. ve Knight, R. A. (2008). Individual beliefs, attitudes, and victimization histories of male juvenile sexual offenders. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, 20(3), 323-351. DOI: 10.1177/1079063208322424
216. Zaremba, L. A. ve Keiley, M. K. (2011). The mediational effect of affect regulation on the relationship between attachment and internalizing/externalizing behaviors in adolescent males who have sexually offended. *Children and Youth Services Review*, 33(9), 1599–1607. <http://dx.doi.org/10.1016/j.childyouth.2011.04.001>
217. Zeman, J. ve Garber, J. (1996). Display rules for anger, sadness, and pain: It depends on who is watching. *Child Development*, 67, 957–973. <http://dx.doi.org/10.2307/1131873>

EKLER

1. Aydınlatılmış Rıza Formu
2. Veli Onay Formu
3. Görüşme Formu
4. Duygu Düzenleme Güçlüğü Ölçeği
5. Çocukluk Çağı Travma Ölçeği
6. Ergenlerin Erkeklik Algısı Ölçeği
7. Çocukluk Narsisizm Ölçeği

Ek -1: Aydınlatılmış Rıza Formu

**T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
ADLİ TIP ENSTİTÜSÜ**

**CİNSEL SUÇ İDDİASIYLA HAKLARINDA ADLİ İŞLEM BAŞLATILAN
ERGENLERİN BU DAVRANIŞLARINI DESTEKLEYEN BİLİŞSEL YAPILAR VE
İLİŞKİLİ FAKTÖRLER KONUSU ARAŞTIRMANIN
AYDINLATILMIŞ RIZA FORMU**

Bu çalışma İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü Sosyal Bilimler Anabilim Dalı bünyesinde Psikolog Zeynep Gedik Küçük tarafından doktora tezi olarak yürütülmektedir. Çalışmada cinsel suç iddiasıyla hakkında adli işlem başlatılan ergenlerin böyle bir olayda yer almalarını destekleyen faktörlerin araştırılması hedeflenmektedir. Bu kapsamda ergenlerin böyle bir olay içerisinde yer almasını kolaylaştıran bilişsel, bireysel, kültürel ve çevresel faktörler araştırılacaktır.

Çalışmaya katılım gönüllülük esasına dayanmaktadır. Çalışma boyunca kimlik bilgilerinize yönelik hiçbir soru yer almamaktadır. Cevaplarınız gizli tutulacak ve araştırmacı tarafından araştırma amacına yönelik kullanılacaktır.

Uygulamanın tahminen 1-2 saat arasında sürmesi beklenmektedir. Katılım sırasında sorulardan veya herhangi başka bir nedenden ötürü kendinizi rahatsız hissetmeniz durumunda katılımınızı kendi isteğinizle sonlandırabilirsiniz.

Bu çalışma ile ilgili soru veya sorunuz olursa aşağıdaki iletişim bilgilerini kullanabilirsiniz.

Zeynep Gedik Küçük Telefon: 0553 349 4407

Bu çalışmaya kendi rızamla hiçbir baskı- zorlama olmaksızın katılmayı kabul ediyorum

ARAŞTIRMAYA GÖNÜLLÜ KATILAN KİŞİNİN:

Adı- Soyadı:..... Tarih:.....
İmzası:.....

AÇIKLAMALARI YAPAN ARAŞTIRICININ:

Adı- Soyadı: Zeynep Gedik Küçük Tarih:..... İmzası:

GÖZLEMÇİ OLAN GÖREVLİNİN:

Adı- Soyadı:..... Tarih:.....
İmzası:.....

Adı-Soyadı:..... Tarih:..... İmzası
:.....

Ek-2: Veli Onay Formu

VELİ ONAY FORMU

Sayın Veliler, Sevgili Anne-Babalar,

İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü tarafından yürütülen ve aşağıda adı geçen araştırmada kullanılmak üzere çocuklarımızın hazırladığımız anketi doldurmasına ihtiyaç duymaktayız.

Araştırmanın Adı: Cinsel Suç İddiasıyla Haklarında Adli İşlem Başlatılan Ergenlerin Bu Davranışlarını Destekleyen Bilişsel Yapıların ve İlişkili Faktörlerin Araştırılması

Araştırmacının Adı: Zeynep Gedik Küçük

Çalışmada cinsel suç iddiasıyla hakkında adli işlem başlatılan ergenlerin böyle bir olayda yer almalarını destekleyen faktörlerin araştırılması hedeflenmektedir. Bu kapsamda ergenlerin böyle bir olay içerisinde yer almasını kolaylaştıran bilişsel, bireysel, kültürel ve çevresel faktörler araştırılacaktır.

Çalışmanın amacını gerçekleştirebilmek için çocuklarımızın hazırladığımız anketi doldurmasına ihtiyaç duymaktayız. Çocuğunuzun dolduracağı anketlerde cevapları kesinlikle gizli tutulacak ve bu cevaplar sadece bilimsel araştırma amacıyla kullanılacaktır. Çocuğunuzun ya da sizin isim ve kimlik bilgileriniz hiçbir şekilde kimseyle paylaşılmayacak, ankette çocuğunuzun kimliği ile ilgili herhangi bir soru sorulmayacaktır. Katılmasına izin verdiğiniz takdirde çocuğunuzun da katılımıyla ilgili rızası mutlaka alınacaktır.

Yukarıdaki bilgileri okudum ve çocuğumun bu çalışmada yer almasını onaylıyorum.
(Lütfen alttaki iki seçenektten birini işaretleyiniz)

Evet Onaylıyorum

Hayır, Onaylamıyorum

Anne/Baba Adı ve Soyadı:

Tarih:.....

Çocuğunuzun Adı ve Soyadı/ Doğum Tarihi:

Araştırmacının İletişim Bilgileri:

Zeynep Gedik Küçük, Telefon: 0553 349 4407

e-mail: zeynepgdk@gmail.com

Ek-3: Görüşme Formu

BÖLÜM 1

Demografik Bilgiler

Cinsiyet: Erkek _____ Kadın _____

Yaş _____ **D. Tarihi** _____ **Olay Anındaki Yaşı** _____

Eğitim seviyeniz nedir? Okur yazar _____ İlkokul _____ Ortaokul _____ Lise _____

Çalışma durumu Çalışıyor _____ Çalıştığı iş _____ Çalışmıyor _____

Kazancının türü: Günlük yevmiye _____ Haftalık yevmiye _____ Aylık maaşlı _____

Çalıştığı işin sosyal güvencesi var mı? Evet/Hayır

Kazancının kullanımı: Tamamını kendi için harcıyor _____ Bir kısmını kendi için harcıyor _____
Tamamını ailesine veriyor _____

Anneniz: Hayatta _____ Hayatta değil _____ Öz _____ Üvey _____ **Eğitim:** Okur yazar değil _____ Okur
yazar _____ İlkokul _____ Ortaokul _____ Lise _____ Üniversite _____ **Meslek** _____
Çalışıyor mu? Evet/Hayır

Babanız: Hayatta _____ Hayatta değil _____ Öz _____ Üvey _____ **Eğitim:** Okur yazar değil _____ Okur
yazar _____ İlkokul _____ Ortaokul _____ Lise _____ Üniversite _____ **Meslek** _____
Çalışıyor mu? Evet/Hayır

Anne ve babanız birlikteler mi? (Anne ve babası hayatta ise cevaplandırılacak)

Evet _____ Hayır _____ Cevabınız 'Hayır' ise ne kadar zamandır ayrılır? _____

Kaç kardeşiniz? _____

Kardeş(ler)iniz: Öz _____ Üvey _____ **Kardeş(ler)inizin Cinsiyeti** Kız _____ Erkek _____

BÖLÜM 2

İlişkiler

Ev Ortamı / Aile İlişkileri:

1. Bu zamana kadar kiminle yaşadınız?

Annenizle ve babanızla ___ Sadece annenizle ___ Sadece babanızla ___
Anneniz ve üvey babanızla ___ Babanız ve üvey annenizle ___ Akrabalarınızla ___
Koruyucu anne-babayla ___ Çocuk evinde/yetimhanede ___ Diğer ___

2. Annenizle ilişkinizi nasıl tanımlarsınız? _____

Çok yakın ___ yakın ___ nötr ___ uzak ___ çok uzak ___

3. Babanız ile ilişkinizi nasıl tanımlarsınız _____

Çok yakın ___ yakın ___ nötr ___ uzak ___ çok uzak ___

4. Anne ve babanız ihtiyaç duyduğunuz zaman sizinle ilgilenip, problemlerinizi çözme konusunda size destek olurlar mı? Evet/Hayır

Evetse nasıl?

5. Kardeşleriniz ile ilişkinizi nasıl tanımlarsınız? _____

Çok yakın ___ yakın ___ nötr ___ uzak ___ çok uzak ___

6. Anne/babanız dışında, sizin için önemli olan, örnek aldığınız bir yetişkin var mı?

Evet/Hayır

Cevabınız evet ise bu kişi kimdir? Abi/Abla ___ Yakın Akraba(kim....) ___

Arkadaş ___ Öğretmen ___ Diğer ___

7. a- Bu kişinin örnek aldığınız yönü nedir? _____

b- Sıkıntılı zamanlarınızda size destek olur mu? Evet/Hayır

c- Daha çok hangi konularda size destek olur? (birden fazla işaretleyebilirsiniz)

Maddi sorunlar ___ Duygusal sorunlar ___ İşle ilgili sorunlar ___ Arkadaşlarla ilgili sorunlar ___ Okul ile ilgili sorunlar ___ Aile ile ilgili sorunlar ___ Diğer ___

Arkadaşlık İlişkileri:

1. Arkadaşlarınızı genelde hangi yaş grubundan seçersiniz?
Benden Küçük____ Yaşıt____ Benden Büyük____
2. Birlikte nasıl vakit geçirirsiniz? _____

3. Samimi olduğunuz arkadaşınız var mı? Evet/Hayır
4. Birlikte neler paylaşırsınız? _____

5. Bir arkadaş grubuna dahil misiniz? Evet/Hayır
6. Grup ile bir araya geldiğinizde daha çok neler yaparsınız? _____

7. Sorun yaşadığınız arkadaşınız veya herhangi bir arkadaş grubunuz oldu mu?
Evet/Hayır
Cevabınız evetse hangi konuda sorun yaşadınız? _____

8. Arkadaşlarınızın hiç suç geçmişi oldu mu? Evet/Hayır
9. Sizin de dahil olduğunuz suç sayılabilecek olaylar yaşadınız mı? Evet/Hayır
Ne tür olaylardı? _____

Okul Yaşantısı:

1. Okul hayatınızda sorun yaşıyor musunuz yaşıyor muydunuz? Evet/Hayır
2. Ne tür sorunlar yaşıyorsunuz/yaşıyordunuz? _____

3. Okul yaşamının en sevdiğiniz yönü nedir? _____
4. Okul yaşamının hiç sevmediğiniz yönü nedir? _____
5. Ders başarınız nasıldı? Çok Kötü____ Kötü____ Normal____ İyi____ Çok İyi____

Romantik İlişki:

1. a- Şu anda duygusal bir ilişkiniz var mı? Evet/Hayır
b- Ne zamandır devam ediyor? _____
2. Cevabınız hayır ise; hiç duygusal ilişkiniz oldu mu? Evet/Hayır
Ne kadar sürdü _____

3. Sevgilinizle duygusal paylaşımlarınız oldu mu? (Pozitif destek alabildiği birisi mi?)

4. Sevgilinizle cinsel paylaşımlarınız oldu mu? (Cinsel amaçlı öpme, okşama-dokunma gibi eylemler)_____

BÖLÜM 3

Olaya Dair Bilgiler (Zarar Verici Cinsel Davranış)

Açıklama:

Şimdi size buraya yönlendirilmenize neden olan olayla ilgili bazı sorular soracağım. Bu soruları, yaşadığınız olayı daha doğru bir biçimde anlamam için belli bir sırayla sormam gerekiyor. Olabildiğince, sadece benim sorduğum sorulara yanıt vermenizi rica ediyorum. Yanıt vermek istemediğiniz bir soru olursa o soruyu geçebiliriz.

Öncelikle olayla ve olay öncesinde yaşadıkların ve hissettiklerinizle ilgili genel sorular sormak istiyorum.

Olay Öncesi

1. **Bu olay bir “cinsel istismar” olarak tanımlanıyor.**(Cinsel istismarı genel olarak bir kişinin başka bir kişiye cinsel davranışlarla kötü davranması diyebiliriz) **Katlıyor musunuz?** Evet/Hayır
Cevabınız hayırsa siz bu olayı nasıl tanımlıyorsunuz?_____
2. **Bu olay sizinle kim arasında geçti?** Kardeş____ Arkadaş____ Sevgili____ Komşu____ Akraba (Kim olduğunu belirtiniz.....)____ Tanıdık (kim olduğunu belirtiniz.....)____ Yabancı____ Diğer____
3. **a- Mağdurun yaşı:** ____
b-Mağdurun Cinsiyeti: Kadın/Erkek _____
4. **Olay nerede gerçekleşti?** Mağdurun evi____ Sanığın evi____ Dış Ortam (park- bahçe- orman) ____ Araba____ Diğer____
5. **a-Bu olay kaç kez oldu?** Bir kez____ 2-3 kez____ Daha fazla____
b-(Birden fazla olduysa)Olaylar arasında geçen süre ne kadardı? ____
6. **Bu olay yaşanmadan önce bu olayı planlamış mıydınız?** Evet/Hayır
Cevabınız evetse nasıl?_____

7. Sizi Bu olayı gerçekleştirmeye iten duygu veya düşünceyi nasıl tanımlarsınız? _____

Öfke___ İntikam___ Kızgınlık___ Cinsel arzu___ Merak___ Sevgi___

8. Bu davranışı gerçekleştirmeye yönelik isteğiniz ne kadar kuvvetliydi?

Hiç___ Biraz___ Orta___ Çok___

9. Bu istekle/düşüncelerle baş edebilmek (engellemek) için bir şey yaptınız mı?

Evet/Hayır

Cevabınız evetse ne yaptınız? _____

Şimdi biraz olay anı ile ilgili sorular sormak istiyorum.

Olay Anı

1. Olayın nasıl gerçekleştiğinden bahseder misiniz?

2. a- Olayın hemen öncesinde bu kişi (mağdur) ile aranızda olumlu ya da olumsuz her hangi bir şey geçti mi? Evet/Hayır

Açıklama: _____

b-O anda siz ne düşündünüz? (veya bu olay sizi nasıl etkiledi?) _____

3. Olay esnasında mağdur nasıl tepki verdi? _____

Fiziksel olarak direndi___ Bağırdı___ Ağladı___ Sessiz kaldı___ İstediydi___

4. Mağdurun bu tepkileri size ne hissettirdi? _____

5. Olayın gerçekleştiği anda nasıl duygular içerisindeydiniz? (Olay anında ne hissediyordunuz?) _____

6. Olay gerçekleşip bittikten sonra (mağdur) size nasıl bir tepki verdi? Ne yaptı?

7. a- Bu olay yaşandıktan sonra mağdur senin hakkında ne düşünmüş olabilir?

b- Bu olay yaşandıktan sonra ailen senin hakkında ne düşünmüş olabilir?

c- Bu olay yaşandıktan sonra yakın çevren senin hakkında ne düşünmüş olabilir?

Şimdi de olaydan sonraki ilk bir/iki hafta içerisinde yaşadıklarınızla ilgili bazı sorular soracağım.

Olay Sonrası:

1. **Olaydan sonra kendinizle ilgili neler düşündünüz?** (Böyle bir olayda yer alması nedeniyle) _____

2. **Olaydan sonra o kişiyle (mağdurla) ilgili neler düşündünüz?** _____

3. **Sizce bu olay esnasında davranışı sürdürmenizde (ve kendine engel olamamanda) nelerin etkisi var?** _____

4. **a- Bu olayın yaşanmasında o kişinin (mağdurun) sizce rolü var mıydı? Evet/Hayır**
b- Cevabınız evetse ne kadar rolü vardı? _____

Hiç___ Biraz___ Yarı yarıya___ Çoğunlukla___ Tamamen___

Peki neden böyle olduğunu düşünüyorsunuz? _____

c- Bu olayla ilgili sizin sorumluluğunuz ne kadardır? _____

Hiç___ Biraz___ Yarı yarıya___ Çoğunlukla___ Tamamen___

Peki neden böyle olduğunu düşünüyorsunuz? _____

5. **a- Sizce bu olay mağdura ne kadar zarar verdi?** Hiç___ Biraz___ Orta___ Çok___

b- Sizce bu olay mağdura ne açıdan zarar vermiştir? _____

6. **Bu olay sonuçları da düşünüldüğü zaman sizce ne kadar ciddi bir olaydı?**

Çok ciddi___ Ciddi___ Biraz ciddi___ Ciddi değil___ Hiç ciddi değil___

7. **a-Bu olay hayatınızda ne gibi değişikliklere neden oldu?** _____

Eğitim: _____

Sağlık: _____

Aile ilişkileri: _____

Sosyal ilişkiler: _____

b-Bu olayın hayatınızda hiç olumlu bir etkisi olduğunu düşünüyor musunuz, nasıl?

BÖLÜM 4

Geçmiş Suçlar (Cinsel&Diğer)

- 1. a- Daha önce buna benzer (cinsel suç) bir olay yaşamış mıydınız? Evet/Hayır**
b- Kaç yaşındaydınız? _____
c- Kime Karşı _____ Yaşı _____ Cinsiyeti _____ Yer _____
 - 2. a-Daha önce Göz altı-Tutuklama-Hüküm almaya sebep olacak başka bir adli olayınız oldu mu? Evet/Hayır**
b- Olay neydi? _____
 - 3. Bu olayların nedenlerini nasıl açıklıyorsunuz? _____**
-

BÖLÜM 5

Gelişimsel İhtiyaçlar ve Zorlanımlar

- 1. Cinsellikle ilgili ilk bilgileri nereden edindiniz? Arkadaş _____ Ebeveyn _____ Yakın Akraba _____ Basın Yayın Organları _____ Pornografik yayınlar _____ Diğer _____**
- 2. a- Ebeveynle/bir yetişkinle cinsellik hakkında konuşuyor musunuz? Evet/Hayır**
b- Kiminle: _____
- 3. a- Arkadaşlarınız arasında cinsellik konusu konuşulur mu? Evet/Hayır**
b- Konuşma içeriği: Kendi deneyimleri _____ Okuduğu- seyrettiği Filmler _____ Bilgi paylaşımları _____ Küçümseyici kadın cinselliği _____ Küfürler _____ Diğer _____
- 4. a-Arkadaşlarınız kendi cinsel deneyimlerinden bahseder mi? Evet/Hayır**
b-Arkadaşlarınız sizi cinselliği yaşama konusunda hiç teşvik ettiler mi? Evet/Hayır
c- Baskı uyguladılar mı? Evet/Hayır
d-Size karşı cinselliği yaşamanız konusunda aşağılayıcı konuşmaları oldu mu?
Evet/Hayır
Nasıl?: _____
- 5. Bu olay olmadan önce cinsel konularla ilgili merakınız ne düzeydeydi?**
Hiç ilgim yoktu _____ Biraz vardı _____ Normal _____ Çok ilgim vardı _____
- 6. Olay öncesinde cinsel deneyim yaşamak istediğiniz zamanlar oluyor muydu?**
Evet/Hayır
Ne kadar yoğunlukta? Sürekli _____ Sıklıkla _____ Bazen _____ Nadiren _____

Ek-4: Duygu Düzenlemede G cl kler  leği

Aşağıda insanların duygularını kontrol etmekte kullandıkları bazı yöntemler verilmiştir. Lütfen her durumu dikkatlice okuyunuz ve her birinin sizin için ne kadar doğru olduğunu içtenlikle yanıtlayınız. Yanıtınızı uygun cevap altındaki rakamı yuvarlak içine alarak işaretleyiniz.

Yanıtlarınız gizli tutulacaktır.

	1. Hiçbir Zaman Net Değilim	2. Bazen Netim	3. Yaklaşık Yarı Yarıya	4. Çoğu Zaman Netim	5. Her Zaman Netim
1. Ne hissettiğim konusunda netimdir.	1	2	3	4	5
2. Ne hissettiğimi dikkate alırım.	1	2	3	4	5
3. Duygularım bana dayanılmaz ve kontrolsüz gelir.	1	2	3	4	5
4. Ne hissettiğim konusunda hiç bir fikrim yoktur.	1	2	3	4	5
5. Duygularıma bir anlam vermekte zorlanırım.	1	2	3	4	5
6. Ne hissettiğime dikkat ederim.	1	2	3	4	5
7. Ne hissettiğimi tam olarak bilirim.	1	2	3	4	5
8. Ne hissettiğimi �nemserim.	1	2	3	4	5
9. Ne hissettiğim konusunda karmaşa yaşarım.	1	2	3	4	5
10. Kendimi k�tu hissetmeyi kabullenebilirim.	1	2	3	4	5
11. Kendimi k�tu hissettiğimde böyle hissettiğim için kendime kızarım.	1	2	3	4	5
12. Kendimi k�tu hissettiğim zaman utanırım.	1	2	3	4	5
13. Kendimi k�tu hissettiğimde işlerimi bitirmekte zorlanırım.	1	2	3	4	5
14. Kendimi k�tu hissettiğimde kontrolden çıkmaya başlarım.	1	2	3	4	5
15. Kendimi k�tu hissettiğimde uzun süre böyle kalacağıma inanırım.	1	2	3	4	5

16. Kendimi kötü hissetmemin yoğun depresif duyguyla sonuçlanacağına inanırım.	1	2	3	4	5
17. Kendimi kötü hissettiğimde duygularımın yerinde ve önemli olduğuna inanırım.	1	2	3	4	5
18. Kendimi kötü hissederken başka şeylere odaklanmakta zorlanırım.	1	2	3	4	5
19. Kendimi kötü hissederken kontrolden çıktığım duygusu yaşarım.	1	2	3	4	5
20. Kendimi kötü hissediyor olsam da yine de işlerimi yapabilirim.	1	2	3	4	5
21. Kendimi kötü hissettiğimde bu duygudan dolayı kendimden utanırım.	1	2	3	4	5
22. Kendimi kötü hissettiğimde eninde sonunda kendimi daha iyi hissetmenin bir yolunu bulacağıma inanırım.	1	2	3	4	5
23. Kendimi kötü hissettiğimde zayıf biri olduğum duygusuna kapılırım.	1	2	3	4	5
24. Kendimi kötü hissettiğimde de davranışlarım kontrolüm altındadır.	1	2	3	4	5
25. Kendimi kötü hissettiğimde, böyle hissettiğim için suçluluk duyarım.	1	2	3	4	5
26. Kendimi kötü hissettiğimde konsantre olmakta zorlanırım.	1	2	3	4	5
27. Kendimi kötü hissettiğimde davranışlarımı kontrol etmekte zorlanırım.	1	2	3	4	5
28. Kendimi kötü hissettiğimde daha iyi hissetmem için yapacağım hiç bir şey olmadığına inanırım.	1	2	3	4	5
29. Kendimi kötü	1	2	3	4	5

Ergen Cinsel Saldırganlar

hissettiimde böyle hissettiim için kendimden rahatsız olurum.					
30. Kendimi kötü hissettiimde kendim için çok fazla endişelenmeye başlarım.	1	2	3	4	5
31. Kendimi kötü hissettiimde kendimi bu duyguya bırakmaktan başka çıkar yol olmadığına inanırım.	1	2	3	4	5
32. Kendimi kötü hissettiimde davranışlarım üzerindeki kontrolümü kaybederim.	1	2	3	4	5
33. Kendimi kötü hissettiimde başka bir şey düşünmekte zorlanırım.	1	2	3	4	5
34. Kendimi kötü hissettiimde duygumun gerçekte ne olduğunu anlamak için zaman ayırırım.	1	2	3	4	5
35. Kendimi kötü hissettiimde bu duygunun geçmesi çok uzun zaman alır.	1	2	3	4	5
36. Kendimi kötü hissettiimde duygularım dayanılmaz olur.	1	2	3	4	5

Ek-5: Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği

Bu sorular *çocukluğunuzda* başınıza gelmiş olabilecek bazı olaylar hakkındadır. Her bir soru için sizin durumunuza uyan rakamı daire içerisine alarak işaretleyiniz. Sorulardan bazıları özel yaşamınızla ilgilidir; lütfen elinizden geldiğince gerçeğe uygun yanıt veriniz. Yanıtlarınız gizli tutulacaktır.

Çocukluğumda ya da ilk gençliğimde...

	1. Hiçbir Zaman	2. Nadiren	3. Kimi Zaman	4. Sık Olarak	5. Çok Sık
1. Evde yeterli yemek olmadığından aç kalırdım.	1	2	3	4	5
2. Benim bakımımı ve güvenliğimi üstlenen birinin olduğunu biliyordum.	1	2	3	4	5
3. Ailemdelikiler bana “salak”, “beceriksiz” ya da “tipsiz” gibi sıfatlarla seslenirlerdi	1	2	3	4	5
4. Anne ve babam ailelerine bakamayacak kadar sıklıkla sarhoş olur ya da uyuşturucu alırlardı.	1	2	3	4	5
5. Ailemde önemli ve özel biri olduğum duygusunu hissetmeme yardımcı olan biri vardı.	1	2	3	4	5
6. Yırtık, sökülük ya da kirli giysiler içerisinde dolaşmak zorunda kalırdım.	1	2	3	4	5
7. Sevdiğimi hissediyordum.	1	2	3	4	5
8. Anne ve babamın benim doğmuş olmamı istemediklerini düşünüyordum.	1	2	3	4	5
9. Ailemden birisi bana öyle kötü vurmuştu ki doktora ya da hastaneye gitmem gerekmişti.	1	2	3	4	5
10. Ailemde başka türlü olmasını istediğim bir şey yoktu.	1	2	3	4	5
11. Ailemdelikiler bana o kadar şiddetle vuruyorlardı ki vücudumda morartı ya da sıyrıklar oluyordu.	1	2	3	4	5
12. Kayış, sopa, kordon ya da başka sert bir cisimle vurularak	1	2	3	4	5

cezalandırılıyordum.					
13. Ailedekiler birbirlerine ilgi gösterirlerdi.	1	2	3	4	5
14. Ailedekiler bana kırıcı ya da saldırganca sözler söylerlerdi	1	2	3	4	5
15. Vücutça kötüye kullanılmış olduğuma (dövülme, itilip kakılma vb.) inanıyorum	1	2	3	4	5
16. Çocukluğum mükemmeldi.	1	2	3	4	5
17. Bana o kadar kötü vuruluyor ya da dövülüyordum ki öğretmen, komşu ya da bir doktorun bunu fark ettiği oluyordu.	1	2	3	4	5
18. Ailemde birisi benden nefret ederdi.	1	2	3	4	5
19. Ailedekiler kendilerini birbirlerine yakın hissederlerdi.	1	2	3	4	5
20. Birisi bana cinsel amaçla dokundu ya da kendisine dokunmamı istedi.	1	2	3	4	5
21. Kendisi ile cinsel temas kurmadığım takdirde beni yaralamakla ya da benim hakkımda yalanlar söylemekle tehdit eden birisi vardı.	1	2	3	4	5
22. Benim ailem dünyanın en iyisiydi.	1	2	3	4	5
23. Birisi beni cinsel şeyler yapmaya ya da cinsel şeylere bakmaya zorladı.	1	2	3	4	5
24. Birisi bana cinsel tacizde bulundu.	1	2	3	4	5
25. Duygusal bakımdan kötüye kullanılmış olduğuma (hakaret, aşağılama vb.) inanıyorum.	1	2	3	4	5
26. İhtiyacım olduğunda beni doktora götürecek birisi vardı	1	2	3	4	5
27. Cinsel bakımdan kötüye kullanılmış olduğuma inanıyorum.	1	2	3	4	5
28. Ailem benim için bir güç ve destek kaynağı idi.	1	2	3	4	5

Ek-6: Çocukluk Narsizm Ölçeği

Lütfen aşağıdaki yönergelerle ilgili olarak size en uygun cevabı daire içine alarak işaretleyiniz.

Yanıtlarınız gizli tutulacaktır.

	0. Tamamen Yanlış	1. Kısmen Doğru	2. Büyük Oranda Doğru	3. Tamamen Doğru
1. Bence dikkat çekmek önemlidir.	0	1	2	3
2. Benim gibi çocuklar daha fazlasını hak ediyor.	0	1	2	3
3. Ben olmasam sınıfımız çok daha az eğlenceli olurdu.	0	1	2	3
4. Benim hak ettiğim övgüleri başka çocukların aldığı sık olur.	0	1	2	3
5. Yapabildiğim her şeyi göstermeyi seviyorum.	0	1	2	3
6. Başkalarını istediğim şeye inandırmakta üstüme yok.	0	1	2	3
7. Ben çok özel bir insanım.	0	1	2	3
8. Diğer çocukların takip etmesi için çok iyi bir örneğim.	0	1	2	3
9. Hayranlık kazanmada çoğu zaman başarılıyım.	0	1	2	3
10. Ne kadar inanılmaz derecede iyi biri olduğum hakkında düşünmekten hoşlanırım.	0	1	2	3

Ek-7: Ergenlerin Erkeklik Algısı Ölçeği

Lütfen aşağıdaki yönergelerle ilgili olarak size en uygun cevabı daire içine alarak işaretleyiniz.

Yanıtlarınız gizli tutulacaktır.

	1. Hiç Katılmıyorum	2. Katılmıyorum	3. Katılıyorum	4. Tamamen Katılıyorum
1. Bir erkek için canını sıkan bir şeyler olsa bile bir sorun yokmuş gibi davranmak önemlidir.	1	2	3	4
2. İyi bir flört ilişkisinde erkek çoğu zaman istediğini elde eder.	1	2	3	4
3. Kavgadan kaçınan bir erkeğe saygı duyabilirim.	1	2	3	4
4. Bir erkeğin cinsel ilişkiye hayır demesi sorun değildir.	1	2	3	4
5. Erkekler duyguları incindiğinde bunu belli etmemelidir.	1	2	3	4
6. Bir erkek saygı görmek için başka bir erkeğe vurmaya asla gerek duymaz.	1	2	3	4
7. Eğer bir erkek insanlara endişelerini anlatırsa, zayıf görünür.	1	2	3	4
8. Bence bir erkek için başkalarının duygularını incitmek anlamına gelse bile, istediğinin peşinden koşması önemlidir.	1	2	3	4
9. Bir erkek için gerçekten cinsel olarak aktif olmasa bile öyleymiş gibi davranmasının önemli olduğunu düşünüyorum.	1	2	3	4
10. Eşcinsel bir erkekle arkadaş olurum diye düşünüyorum.	1	2	3	4
11. Bir erkeğin ihtiyaç duyduğunda yardım istemesi utanç vericidir.	1	2	3	4
12. Bana göre bir erkeğin karşısındaki insanların ona gülme ihtimali olsa bile; duyguları hakkında konuşması önemlidir.	1	2	3	4

ÖZGEÇMİŞ

Zeynep Gedik Küçük

İletişim

Telefon : +90 553 3494407

Email : zeynepgdk@gmail.com

Eğitim

Lise : Manavgat Anadolu Lisesi

Lisans : ODTÜ Psikoloji (2008)

Yüksek Lisans : Anadolu Üniversitesi - DİLKOM Dil ve Konuşma Bozuklukları
Uzmanlığı (2011)

Doktora : İstanbul Üniversitesi - Adli Tıp Enstitüsü Adli Psikoloji

İş Deneyimi

2008 Hayri Andiçen Bağımsız Anaokulu – Ankara

2008-2010 Özel Düşler Vadisi Yaşlı Bakım Evi – Alzheimer Derneği Eskişehir

2009-2011 Eskişehir Polis Okulu – Eskişehir

2011-2018 Adli Tıp Kurumu Başkanlığı – İstanbul

2018-Devam Özel Danışmanlık ve Rehabilitasyon Merkezleri - Dil ve Konuşma
Terapisti ve Psikolog